

ဘာကြီး

ပြောသော
ပုံပြင်

BURMESE
CLASSIC

ရှန်ကုန်ဘဏ်ကြီး ၏

ဘဏ်ကြီး ဧပြေ ဝေသာ

ပုံပြင်

BURMESE CLASSIC

တစ်ဆုပ် ၃-ကျပ်

ကျယ်ပျော်စာပေ ဖြန့်ချိရေး

အမှတ် ၅၃၊ ၁၂၅-လမ်း

မာန်တော်ကလေး

ရှန်ကုန်မြို့။

ပထမအကြိမ်

အုပ်စု
နှစ်ထောင်ငွေ ၁၀၀

နေ့စွဲ
၁-၂-၆၈

စာရေးသူ
ရန်ကုန်ဘာကြီး

မျက်နှာစုံပန်းချီ
ဦးလှမိန်

ဘလောက်
ဦးကွန်း

ပုံနှိပ်သူ

စီးထိန်း (၁၇၂၂-၆၅)
အောင်နိုင်သူပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် ၁၁၊ ၁၂၅လမ်း၊
ကန်တော်ကလေး
ရန်ကုန်က မိုက်နှိပ်သည်။

ထုတ်ဝေသူ

ဦးလှဝေ (၀၄၁၉)
ဗေဒစတော့ စာပေ
အမှတ် ၂၁၊ အရှေ့ဒီဂျီ
မိုလ်ချုပ်ဈေး
ရန်ကုန်

ပုံပြောကြပါစို့

လုပ်သားပြည်သူတို့၏ နိုင်ငံတော်ကြီး စာည်ဆောင် နေ
သော ယနေ့ဗမာနိုင်ငံတွင် အဘကြီးတို့သည် လိုအပ်သော
နေရာမှ လိုအပ်သော စာဝန်ကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြရမည်
ဖြစ်ပေသည်။

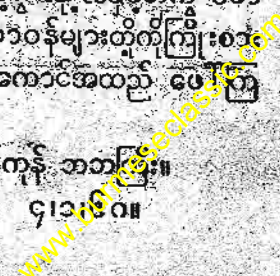
ဘဘကြီးတို့သည် သမိုင်းဦးခေတ်မှ ဖြစ်စဉ်များ၊ ပဒေ
သရာဇ်တို့၏ ချယ်လှယ် စိုးစိုးခွဲမှုများ၊ နယ်ချဲ့ သမားတို့၏
ကျူးကျော်မှုများနှင့် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး စွမ်းဆောင် ချက်
များတို့ကို စူးစမ်းလေ့လာမှုများရှိခဲ့သလိုလက်တွေ့ တွေ့ကြုံ
ခံစားရခဲ့မှုများလည်း ရှိကြပေသည်။

မောင်ရဲအောင်တို့သည် လွတ်လပ်သော ဗမာနိုင်ငံ ပေါ်
ထွန်းလာစဉ်ကာလ မွေးဖွားလာကြသော လူငယ်များ ဖြစ်
ကြသောကြောင့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ယနေ့ထိ ပျမ်းမျှ နှစ်အပိုင်း
အခြား သည် မောင်ရဲအောင် တို့၏ အသက်ဟု ဆိုကြပါစို့။

မောင်ရဲအောင်တို့သည် ငယ်ရွယ်သူ ကလေးများ ဖြစ်ကြ
သည့် အလျောက် ပုဂံပြောသည်ကို နားထောင် လိုကြ၍
ပုဂံပြောမည်ဆိုလျှင် ချဉ်းကပ်လာကြပေသည်။

ဘဘကြီးတို့သည် မောင်ရဲအောင်တို့၏ သဘာဝကို အခြေ
ခံလျက် ဗမာနိုင်ငံ၏ ဖြစ်စဉ်များ၊ ဗမာနိုင်ငံကို ချစ်မြတ်နိုး
လိုသော စိတ်များ၊ ဗမာ့သတ္တိ၊ ဗမာ့ဇွဲ လုံ့လနှင့် တကယ် ဗမာ
နိုင်ငံတော်၏ သစ္စာကို စောင့်ဆိုရန် တာဝန်များ ထိုက်ကြီးစား
ဆောင်ရွက်ကြပါစို့။ လက်တွေ့ အကောင်အထည် ပေါ်ကြ
ပါစို့။ ပုဂံပြောကြပါစို့။

ရန်ကုန် ဘဘကြီး။
၄၊ ၁၂၊ ၆၈။

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁	နိုင်ငံတော်သီချင်းအစ	၁၇
၂	ကျောက်ခေတ်ကမောင်လူ	၂၀
၃	ပျူလူမျိုးတို့၏ဗိသုဒ္ဓိမြို့	၃၂
၄	ပုဂံလယ်သမားခိုလှုံရေးစာ	၃၅
၅	မောင်ခြံတက်	၄၂
၆	နောင်ရိုးတိုက်ပွဲ	၄၄
၇	နယ်ချဲ့သမားလေးငဏ်ာ	၄၉
၈	နိုင်ငံခြားသားတို့ပျော်ရာမြေ	၅၆
၉	တောင်သူလယ်သမားကြီးမဟာပန္နုလ	၆၂
၁၀	ကက်စိန်တိုက်ပွဲ	၆၈
၁၁	ပန်းဝါတိုက်ပွဲ	၇၂
၁၂	နေပြူတိုက်ပွဲ	၇၆
၁၃	ရန္တပုံစာချုပ်	၈၀
၁၄	အင်္ဂလိပ်ဗမာဒုတိယစစ်ပွဲ	၈၃
၁၅	ဗမာ့တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်များ	၉၀
၁၆	သူ့ကျွန်ဘဝ	၉၉
၁၇	ဂျီစီတီအေနဲ့ ဝံသာနုခေတ်	၁၀၂
၁၈	မျိုးချစ်ဘုန်းတော်ကြီးဦးဥတ္တမ	၁၀၄
၁၉	၁၉၂၀ ခုနှစ်ကျောင်းသားသပိတ်	၁၀၇
၂၀	လယ်တောသို့ခရီးထွက်ခြင်း	၁၀၉
၂၁	လယ်သမားဘဝ	၁၁၃

မှိုငြိမ်းပြုသောစာအုပ်စာတမ်းများ

ကုန်းဘောင်ခေတ် မဟာရာဇဝင် တော်ကြီး
 ဦးသိမ်းမောင်ရေး၊ မြန်မာ သူရဲကောင်း စာအုပ်များ
 သခင်ဘသောင်း၏ ကမ္ဘာတော်လှန်ရေး သမိုင်း
 စာပေဗိမာန်ထုတ် ဦးတိုင်းပြည်
 ကမ္ဘာ့သမိုင်းမှတ်တိုင်များ
 တောင်သူလယ်သမားအရေးတော်ပုံ
 အောင်သန်း၏အောင်ဆန်း
 ဦးထွန်းစိန်၏နိုင်ငံသမိုင်းစာအုပ်များ
 စစ်တက္ကသိုလ်စာစောင်များ
 ရွှေ့သို့စာစောင်များ
 ဆည်မြောင်းဌာန စာတမ်းများ
 စက်မှုလက်မှုတိုးတက်ထုတ်လုပ်ရေး စာတမ်းများ
 မြန်မာ့စီးပွားရေးစာစောင်

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၂	ဖောင်သူလယ်သမားအရေးတော်ပုံ	၁၁၉
၂၃	ဝါးရွှေကျော်တိုက်ပွဲနှင့်ထန်းတောရွာတိုက်ပွဲ	၁၂၄
၂၄	နောင်ချိုကြီးတိုက်ပွဲနှင့်ဆရာစံ	၁၃၀
၂၅	ရေနံမြေသို့ ခရီးထွက်ခြင်း	၁၃၃
၂၆	အလုပ်သမားနှင့် မေမေ	၁၃၄
၂၇	၁၃၀၀ ပြည့်အရေးတော်ပုံ	၁၄၅
၂၈	သခင်ဘိုးလှကြီး	၁၅၁
၂၉	ဦးဗမာ အစည်းအရုံးနဲ့ သခင်ပါတီ	၁၅၅
၃၀	သခင်အောင်ဆန်း	၁၅၉
၃၁	သခင်အောင်ဆန်း၏အတွေးအခေါ်	၁၆၂
၃၂	သခင်အောင်ဆန်း၏ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု	၁၇၂
၃၃	ရဲဘော်သုံးကျိပ်	၁၇၅
၃၄	ဂျပန်၏ရက်စက်မှုများ	၁၈၃
၃၅	တော်လှန်ရေး လှုပ်ငန်းများ	၁၈၆
၃၆	ဗိုလ်မှူးကြီး ဗလူး	၁၈၈
၃၇	ဂျပန်တော်လှန်ရေး	၁၉၁
၃၈	ဝါဆာပေါလ အဖွဲ့ချုပ်ကြီး	၁၉၅
၃၉	ပင်လုံစာချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုနေ့	၁၉၉
၄၀	မမေ နိုင်သော ဇုလိုင် ၁၉ ရက်	၂၀၂
၄၁	လွတ်လပ်သောပြည်ထောင်စုခြန်မာနိုင်ငံ	၂၀၄
၄၂	တော်လှန်ရေးကောင်စီ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း	၂၀၈
၄၃	အုန်းတော ဆွေးနွေးပွဲများဟောဆွေးနွေးပွဲ	၂၁၁
၄၄	ပုဂ္ဂိုလ်ဆွေးနွေးပွဲ၊ ခေတ်ပြောင်းဆွေးနွေးပွဲ	၂၁၅

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၅	၆၄ ခုနှစ် အလုပ်သမားနေ့	၂၂၉
၄၆	ပုဂ္ဂိုလ်တောင်နဲ့ ကြက်မောက်တောင်ဆည်	၂၃၇
၄၇	ကင်းစားဆည်၊ တရွင်းတောင်ဆည်၊ ငွေတောင်ဆည်	၂၄၂
၄၈	ဝါရှောင်ဆည်၊ မုန်တိုင်ဆည်၊ မြောက်နဝင်းဆည်	၂၅၂
၄၉	စစ်ဘောင်းမြစ်ဝှမ်းနှင့် မူးမြစ်ဝှမ်း စီမံကိန်းများ	၂၅၇
၅၀	လယ်သမားတို့ပျော်ကြပြီ	၂၅၉
၅၁	စက်မှုလယ်ယာ	၂၆၁
၅၂	သင်္ဘောယမစံပြကျေးရွာများ	၂၆၄
၅၃	ပြည်သူ့ စက်ရုံကြီးများ (ချည်မျှင်နှင့်အထည်)	၂၇၃
၅၄	ဂုံနီစက်ရုံ၊ စက်ပစ္စည်းစက်ရုံ၊ ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံ	၂၇၆
၅၅	သံမဏိစက်ရုံ	၂၈၃
၅၆	အုတ်နဲ့ အုတ်ကြွပ်စက်ရုံ	၂၈၆
၅၇	ဘိုလပ်မြေစက်ရုံ	၂၉၂
၅၈	စီးကရက်စက်ရုံ	၂၉၃
၅၉	သစ်စက်နှင့်ထပ်သားသစ်စက်ရုံ	၂၉၇
၆၀	ဆပ်ပြာစက်ရုံ၊ ပလပ်စတစ်စက်ရုံ	၃၀၀
၆၁	သကြားစက်ရုံနှင့် အခြားစက်ရုံများ	၃၀၃
၆၂	စက္ကူစက်ရုံနှင့် ထည်ဆောက်ဆဲစက်ရုံများ	၃၀၈
၆၃	ရေနံချက်စက်ရုံ	၃၁၀

ကလေးတို့ရေ...

ကလေးတို့ကိုဘာကြီးချစ်တယ်။
 ကလေး တို့ရဲ့ ဖြူစင်တဲ့ စိတ်ထားကို ဘာကြီး
 လေးစားတယ်။
 ကလေးတို့ကို ဗမာနိုင်ငံ အကြောင်း သိထားစေချင်
 တယ်။
 ကလေးတို့ကို ရဲစွမ်းသတ္တိနဲ့ ပြည့်စုံ စေချင်တယ်။
 ကလေးတို့ကို လူချစ်ချစ်တွေ ဖြစ်စေ ချင်တယ်။
 ကလေးတို့ကို ဘာကြီးပုံ ပြောပြမယ်။
 ကလေးတို့ဟာ ဗမာနိုင်ငံကို ချစ်မြတ်နိုး ကြ ရမယ်။
 ကလေးတို့ဟာ ထိုင်းပြည် အပေါ် မှာ သစ္စာရှိ
 ကြရမယ်။
 ကလေး တို့ဟာ ပြည်ထောင်စုရဲ့ သား ကောင်း
 ရတနာများဖြစ်ကြရမယ်။

ဘာကြီးပြောသောပုံပြင်များ

ထနေသော နံနက်ခင်းတွင် ဘာကြီးသည် ဗမာ့ရိုးရာ
 လဆက် ရည်ကြမ်း ဝိုင်းဖြင့် ဗမာနိုင်ငံ၏ ရှေးဖြစ်ဟောင်း
 အောက် မေ့ဘွယ်တို့နှင့် ယခု လုပ်သား ပြည်သူ့ နိုင်ငံတော်
 ထည်ဆောက်နေပုံ များကို တွေးတော ကာနေ လေသည်။
 မောင်ရဲအောင်သည်ဘာကြီးထံသို့ချဉ်းကပ်လာ၍ ဘာကြီး
 အား ပုံပြောပြရန် ပူဆာလေသည်။

ရဲအောင်။ ။ဘာကြီး ဒီနေ့ ရဲအောင်ကို ပုံပြောပြပါ။

ဘာကြီး။ ။မောင်ရဲအောင်က ဘာပုံကို နားထောင် ချင်
လို့လဲကဲ့ ။

ရဲအောင်။ ။ဘဘကြီး ပြောတဲ့ ပုံပြင်ကို ရဲအောင် နားထောင်ပါမယ်။

ဘဘကြီး။ ။ကဲ...မောင်ရဲအောင်... မတ်မတ်ရပ်၊ နားထောင်။

(ကမ္ဘာမကြေ ... ဗမာပြေ၊ ဒို့ဘိုးဘွား အပွေစစ်မို့ ချစ်မြတ်နိုးပေ) ။ ပြည်ထောင်စုကို အသက်ပေးလို့ ။ ဒို့တာကွယ်မလေ၊ ဒါဒို့ပြေ၊ ဒါဒို့မြေ၊ ဒို့ပိုင်နက်ပြေ၊ ဒို့ပြေ...ဒို့မြေ...အကျိုးကို ညီညာစွာ ဒို့တတွေ၊ ထမ်းဆောင်ပါစို့လေ ဒို့တာဝန်ပေး အဖိုးတန်မြေ...။

ရဲအောင်။ ။ဘဘကြီးက ပုံပြောပြပါဆိုမှ သိချင်းဆိုပြနေတာပါဘဲ။

ဘဘကြီး။ ။မောင်ရဲအောင် ဒီသိချင်းဟာ နိုင်ငံတော် သိချင်း ဖြစ်တယ်၊ နိုင်ငံတော် သိချင်း ဆိုတာ မောင်ရဲအောင်နဲ့ လဲ ဆိုင်တယ် ဘဘကြီးနဲ့ လဲဆိုင်တယ်၊ ပြည်ထောင်စု ဗမာ နိုင်ငံသား အားလုံးနဲ့ လဲဆိုင်တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။နိုင်ငံတော်သိချင်းကို ကျောင်းတွေ၊ အစည်းအဝေးတွေ၊ ရွပ်ရှင်ရုံတွေမှာ ဆိုကြပါတယ်၊ ရဲအောင်လဲဆိုတယ်ပါတယ်၊ ဒီသိချင်းကိုဘယ်သူရေးခဲ့ပါသလဲဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။နိုင်ငံတော်သိချင်းကို ပထမတန်းကဒီ ဗမာသိချင်း၊ အမျိုးသား သိချင်းလို့ ခေါ်ခဲ့တယ်။

ရတနာပုံလို့ ခေါ်တဲ့ မန္တလေး မြို့တော်က ပိုင်အိမ်တီအေ ဆရာတင် ရေးခဲ့တယ် မောင်ရဲအောင်။

၁၉၃၀ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက် နေ့က ရွှေတိဂုံ စေတီယင်ပြင်ပေါ်မှာကျင်းပခဲ့တဲ့ ဒို့ဗမာ အစည်းအရုံးညီလာခံတွင်ပွဲကြီးမှာ သခင်တင်ကိုယ်တိုင်က သိဆိုခဲ့တယ်ကွဲ့။ ဗမာပြည် ကျွန်ဘဝက လွတ်ပြီး လွတ်လပ်ရေး ပေါ်ထွန်းလာတော့ ဒီသိချင်းကိုဘဲ ပြင်ဆင်ကာနိုင်ငံတော်သိချင်းအဖြစ်ကျေညာခဲ့တယ်။

ရဲအောင်။ ။ကျွန်ဘဝဆိုတာ ဘယ်လိုပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဘဘကြီး ရှင်းအောင် ပြောမြဲမယ်- မောင်ရဲအောင်။

ဟို ရှေးရှေးနှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင် ကျော်ထဲက ဒို့ဗမာပြည်ဟာ ကိုယ်တိုင်းပြည် ကိုယ်တည်ထောင်ပြီး ကိုယ်လူမျိုး၊ ကိုယ် အကြီးအကဲတွေနဲ့ နေခဲ့ကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ရှေးရှေးတုန်းက လူတွေကကော အခုလိုဘဲလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ရှေးရှေးတုန်းက လူတွေ အကြောင်းက စပြီး ဘဘကြီး ပြောပြမယ် မောင်ရဲအောင်။

ကျောက်ခေတ်က မောင်လူ

အဘကြီး။

။ရှေးရှေးတုန်းကတော့ကြီးတတော့မှာ မောင်လူနဲ့ လူမဆိုတဲ့ မိသားစုတစ်ခု ရှိကြတယ်။ သူတို့ဟာ နေအိမ်လဲမရှိကြဘူး။ အဝတ်လဲမရှိကြဘဲ။ သစ်ပင်တွေပေါ်မှာ နေကြတယ်။ အဲဒီတော့ကြီးထဲမှာလဲ ဆင်ကြီးတွေ၊ ကြံကြီးတွေ၊ ဝက်ကြီး၊ ကျားကြီး တွေ၊ ပုတ်ဆင်ညိုကြီးတွေနဲ့ သမင်၊ ဒရယ်၊ ယုန်ငယ် ဆိုတဲ့ သားကောင်တွေလဲရှိကြတယ်။

မောင်လူဟာ သားကောင်တွေနဲ့ တွေးလုံးထုတ်ပုတ်ပြီး သားကောင် တွေရဲ့ အသားကို အစိမ်းစားတယ်။ သားကောင်တွေကို မောင်လူတို့က နိုင်တဲ့ အခါ နိုင်ပြီး မောင်လူတို့ကို သားကောင်တွေက နိုင်တဲ့အခါ နိုင်သွားကြတယ်။

တနေ့တော့မောင်လူဟာ တုတ်တချောင်းကိုငံပြီး ထောင့်ကိုငင်လာတယ်။ ချောက်ကြီးတခုနားကို ဆောက်တော့ လူမရဲ့ အော်သံကို ကြားတာနဲ့ နောက်ကိုလှည့်ကြည့်လိုက်တယ်။ လူမရဲ့ နောက်မှာ ပုတ်ဆင်ညိုကြီး တကောင် လိုက်လာတာ တွေ့တော့ မောင်လူဟာ ကိုင်လာတဲ့တုတ်နဲ့ ပစ်လိုက်တယ်။ ပုတ်ဆင်ညိုကြီးရဲ့ မျက်စေ့ကို တုတ်ဆီသွားတော့ ပုတ်ဆင်ညိုကြီးဟာ မျက်စေ့ကန်းပြီး ချောက်ထဲကို ကျသွားတယ်ကွဲ့။

မောင်လူနဲ့ လူမတို့ဟာ ဝမ်းသာသွားပြီး သူတို့ရဲ့ တုတ်ကို ပြေးပြီး ကောက်ယူကြတယ်။ တုတ်ဟာ အဝက်ထက် လေးနေတာကို တွေ့တော့ မောင်လူဟာ တုတ်အဖျားကို သေဆေးချာချာကြည့်လိုက်တယ်။ တုတ်ရဲ့ အဖျားထဲ ဘက်ဟာ ကျောက်ခဲပြား တခုရဲ့ အပေါက်မှာ စုပ်မိပြီး ကျောက်ခဲပြားပါ ဖါလာတာကို မောင်လူတွေ့ရတယ်။ မောင်လူဟာ စွမ်းနေတဲ့ ကျောက်ခဲပြားကို ကွာကျအောင် သစ်ပင်ကို ထုတ်နဲ့ ရိုက်တော့ ကျောက်ခဲ ပြားဟာ ကွာကျမသွားဘဲ သစ်ပင်မှာ ကျောက်ခဲပြားထိလို့ ပွန်းဝဲ သွားတယ်။ မောင်လူဟာ သ

ဘော ကျသွားပြီး ကျောက်ခဲကို တုတ်မှာ တပ်ပြီးရန်သူကို ကာကွယ် ရင်ကောင်းတယ် လို့ သိသွားတယ်။

မောင်လူနဲ့ လူမတို့ဟာ ရွှေ့ကိုဆက်ပြီး သွားကြပြန်တယ်။ ကျောက်ဂူကြီးတခုကိုတွေ့ တော့ ဂူထဲကိုဝင်ကြတယ်။ ဂူထဲမှာ နေရတာ နွေးကြောင်း သူတို့သိရလို့ သဘော ကျသွား ကြပြီးသူတို့ရဲ့ ကလေးတွေပါခေါ်ကာ ဂူကြီး ထဲမှာ နေကြတော့တယ်။

ရဲအောင်။ ။ ရှေးရှေးက လူတွေဟာ ကျောက်ကိုဘဲ အား ကိုးကြတယ်နော်။

ဘဘကြီး။ ။ ဒီတုန်းက ကျောက်တုံး ကျောက်ခဲ တွေဘဲ ရှိတယ် မောင်ရဲအောင်။

မောင်လူတို့ဟာ ဂူမှာနေပြီး ကျောက်ခဲ ကျောက်တုံးတွေကိုချွန်အောင်၊ ထက်အောင် သွေးကာလက်နက်တွေ လုပ်ကြတယ်။ တဖြည်း ဖြည်းနဲ့ ကျောက်ခါးတွေ၊ ကျောက်လှံ တွေ လုပ်တတ် လာကြပြီး သားကောင်တွေကို ဒီး လက်နက်တွေနဲ့ ပစ်ကာခတ်ကာ ထိုးကာဖမ်း ဆီးကြတယ်။ သားကောင် တွေရဲ့ အသား တွေကို အစိမ်းလိုက် စားကြပြီး အရေတွေကို နေလှမ်းကာခါးမှာပတ်ထားကြတယ်။

တနေ့ကျတော့ မောင်လူတို့ နေထဲ သော ကြီးထဲမှာ နေကလဲ ပျံလေကလဲ တိုက်လို့ ဆစ်ပင်ဝါးပင်တွေဟာ တပင်နဲ့ တပင် ပွတ် တိုက်ပြီး မီးထတောက်ကာ တော မီး ကြီး လောင်တယ်။ မီးခိုးတွေတလူလူ၊ မီးတောက် ကြီးက တရဲရဲ၊ နီနေတာမြင်တော့ မောင်လူ ရဲ့ အပေါင်း အဖော်တွေဟာ ကြောက်ကြ တယ်။ သူတို့ကိန္ဒိပ်စက်မဲ့ သားကောင်ကြီးလို့ ထင်ပြီး ဟိုဟိုဒီဒီ ပြေးလွှား ပုန်းအောင်း ကြ တယ်။

မောင်လူဟာ ရုပ်ကြည့်နေပြီးသူ့ အဖော် တွေကို အော်ကာခေါ်ကာလက်ယာနဲ့ ခြေဟန် တွေပြပြီး ပြောတယ်။ မင်းတို့ မကြောက်ကြနဲ့ မပြေးကြနဲ့ ဒါဟာ ငါတို့ကိန္ဒိပ်စက်မဲ့ သား ကောင်မဟုတ်ဘူး။ ငါတို့ရဲ့ ရန်သူမဟုတ်ဘူး။ ငါ သေသေချာချာ သွားကြည့်မယ်လို့ ဆိုပြီး မီးနားကိုတိုးသွားတယ်။ မီးရဲ့ အပူရှိန်ကို ရ တော့ ဝမ်းသာ အယ်လဲနဲ့ သူ့ အဖော်တွေကို လက်ယာခေါ်လိုက်တယ်။ မီးဟာ ငါတို့ကို နွေးစေတယ်။ မီးကို ငါတို့ သိမ်းထား ရမယ် လို့ အားရပေးရပြောတယ်။

ဘဘကြီးပြောသော

ခုံပြင်များ

၇၄

ရဲအောင်။ ။မောင်လူတို့ဟာ မီးကို မတွေ့ဘူး ကြဘူးလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။မောင်လူတို့ဟာ ခုမှ မီးကို မြင်ဘူး ကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

ဒါနဲ့ မောင်လူတို့ဟာ မီးစတွေကို ယူပြီး သူတို့ရဲ့ ဂူနားမှာချကာသစ်ရွက် ခြောက်တွေ သစ်ကိုင်းကြီးတွေကို ထည့်ပေး ထားတယ်။ သူတို့ဟာမီးရဲ့ အလင်းရောင်နဲ့ မီးရဲ့ အဖူရှိန်ကိုခံစားကြရတော့ဝမ်းသာအားရမီးပုံနားမှာ စုဝေးပြီး၊ စကားပြောကြ၊ ကကြ၊ ခုန်ကြနဲ့ ပျော်ရွှင် ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ မိုးရွာလာတော့မီးဟာငြိမ်းသွားလို့ သူတို့ဟာနောက်တခါ တောမီး လောင်တဲ့ အထိစောင့်ပြီး မီးကိုတမ်းတ နေကြရတယ်။

နေပူပြင်းတဲ့ နွေရာသီနေ့တနေ့မှာ မောင်လူဟာ ကျောက်တုံးကြီး ထုတ်ပေါ်မှာ ထိုင်ပြီး၊ ကျောက်တုံးကျောက်တုံးချင်း ထုရိုက်ကာကျောက်ခါး၊ ကျောက်လှံတွေကို လုပ်တယ်။ ကျောက်တုံးနားမှာလဲ သစ် ရွက် ခြောက်တွေက ကြေကျနေတယ်။ မောင်လူ

ရဲ့ လက်ထဲမှာ သံခါတ်ပါတဲ့ ကျောက်တုံးကို ကိုင်မိပြီး၊ အဲဒီကျောက်တုံးနဲ့ တခြား ကျောက်တုံးကို ထုလိုက်တော့ မောင်လူဟာ အံ့အားသင့်သွားတယ်။ ကျောက်တုံးက မီးပွင့်ကလေးတွေ ထွက်လာပြီးသစ်ရွက်ခြောက်တွေပေါ်ကျတယ်။ မီးခိုးနဲ့ မီးတောက်တွေပေါ်လာတော့ မောင်လူဟာ ဝမ်းသာပျော်ရွှင် ထခုန်လိုက်ပြီး၊ မီးကိုဘယ်လို လုပ်ရင် ရတယ်ဆိုတာ နားလည်သွားတယ်။ မောင်လူတို့ဟာ မီးကို ဖန်တီးတတ် ကြပြီး လိုတဲ့ အခါ မီးပုံကြီးတွေ ဖိုကြပြီး၊ မီးပုံနားမှာ ကခုန် ပျော်ရွှင်ကြတယ်။

ရဲ အောင်။ ။မီးပုံ ပုံဆိုတာ ဒီတုန်းကစပြီးပေါ်ခဲ့တာလား ဘဘကြီး။

ဘဘ ကြီး။ ။တနေ့ညနေမှာ မောင်လူဟာမီးပုံကြီးစပုဖိုထားတယ်။ မောင်လူရဲ့ သားနှစ် ယောက်ဟာအမဲလိုက် သွားရာက ဝက်ကလေး တကောင်ကို ထမ်းပြီး ပြန်လာကြတယ်။ မီးပုံကြီးကိုမြင်တော့ အားရဝမ်းသာ ပြေးလာကြပြီး ဝက်ကလေးကို မိခင်လူမရွေ့ မှာပစ်ချကာမီးပုံမှာခိုင်းပြီးကကြတယ်။ ဝက်ကလေးဟာ မိခင်ရဲ့ ရွေ့မှာ မကျဘဲ အချိန်လွန်ကာ

မီးပုံထဲကို ကျသွားတယ်။ မိခင်လူမဟာ စိတ်ဆိုးကာသားတွေကို ဆူပူကြိမ်း မောင်း ရင်းတုတ်ကြီးတချောင်းနဲ့ ဝက်ကလေးကို ယက်ထုတ်တယ်။ ဝက်ကလေးဟာ မီးခိုးနီနီကကောင်းတော့ ရဲရဲနီနီ မီးကျက်သွားတယ်။ လူမဟာ ဝက်ကလေးကို လက်နဲ့ ဖိကြည့်လိုက် တော့ လူမရဲ့ လက် ငါးချောင်းလုံးဟာ ပူကျက်နေတဲ့ ဝက်ကလေးရဲ့ အသားထဲကို ကျပြီး ဝင်သွားတယ်။ လူမဟာ ပူလောင်ပြီး အသံကုန် ဖာစ်အော်ရင်း အပူသက်သာအောင် လက်ငါးချောင်းကို ပါးစပ်ထဲ ငုံ့လိုက်တယ်။ လူမဟာ ငိုရာက ပြုံးလာကာ မီးကျက်တဲ့ ဝက်သားရဲ့ အရသာကို သိသွားတယ်။ မောင်လူတို့ဟာ မီးကို အသုံးပြုပြီး အသားတွေကို ဖုတ်ကင်ချက်ပြုတ်စားတတ်ကြတယ်။

ရဲ အောင် ။ ။ မောင်လူတို့ဟာ မီးနဲ့ ချက်တဲ့ အရသာကို သိသွားတာပေါ့နော်။

ဘဘကြီး ။ ။ မောင်လူတို့နေတဲ့ နေရာနားမှာ မြက်တမျိုး ပေါက်နေတယ်။ အဲဒီမြက်တွေဟာ အနှံ့တွေ ထွက်နေတော့ ငှက်ကလေးတွေ၊ သမင်၊ ဒရယ်လို သားကောင် လေး တွေက မကြာမကြာ လာပြီး စားကြတယ်။ မောင်လူရဲ့ ကလေး

တွေဟာ ဒီမြက်တောထဲကို ကစားသွားကြရင်းနဲ့ ငှက်ကလေးတွေ သားကောင်လေးတွေ စားတာမြင်တော့ သူတို့လဲ စားကြည့်ကြတယ်။ စားလို့ ကောင်းတာနဲ့ ခူးသွားကြပြီး သူတို့အမေကို ပေးကြတယ်။ မောင်လူတို့ဟာ အသီးအနှံ့တွေကို စားကြည့်ပြီး စားလို့ ကောင်းတော့ ရွာဖွဲ့ယူပြီး သိမ်းထားကြတယ်။

ကလေးတွေဟာ သူတို့နေတဲ့ တဲပတ်လည်မှာ ပြေးကြ၊ ဆော့ကြ၊ မြေကြီးကို တုတ်နဲ့ ခြစ်၊ ကျောက်ခဲနဲ့ ထုကာ ကစား ကြတယ်။ ကစားရင်းနဲ့ စားစရာများကိုလဲ စားကြတယ်။ သူတို့စားကြတဲ့ ဂျုံစေ့တွေ၊ စပါးစေ့တွေ၊ ပြောင်းစေ့တွေဟာ သူတို့ကစားထားတဲ့ မြေတွင်းလေးတွေထဲမှာ ကျနေကြတယ်။ မိုးရွာလိုက်တော့ အစေ့ကလေးတွေက အညောင်ကလေးတွေထွက်လာပြီး အပင်ကလေးတွေ ဖြစ်လာကြတယ်။ မောင်လူတို့ ဟာ စပါးပင်၊ ဂျုံပင်၊ ပြောင်းပင်တွေကို တွေ့မြင်ကြပြီး နောက်နှစ်ကျတော့ ကလေးတွေ လုပ်သလို မြေကို ထိုးဆွဲပြီး အစေ့တွေကို အပင်ဖြစ်လာအောင် စိုက်ကြတယ်။ မောင်လူ

တို့ဟာ တပြည်းပြည်းနဲ့ မြေကို ထွန်ယက်ပြီး အသီးအနှံ တွေ စိုက်ပျိုး တတ်လာ ကြတယ် ကွဲ့။

ရဲ အောင်။ ။ မောင်လူတို့ဟာ လယ် သမား တွေ ဖြစ် လာ တာပေါ့ ဘဘကြီး။

ဘဘ ကြီး။ ။ တနေ့တော့ မောင်လူဟာ သားငယ်တယောက် နဲ့ တောထဲကို သွားတယ် တောထဲမှာ ကျား ကိုက်လို့ သေနေတဲ့ ခွေးမကြီး တကောင် နဲ့ အော်နေတဲ့ ခွေးငယ်ကလေး တကောင်ကို တွေ့တယ်။ လူကလေးဟာ အစာ ဆာ လို့ အော်နေတဲ့ ခွေးငယ်ကလေးကို ပါပီလို့ ခေါ် လိုက်ပြီး၊ ပါပီကိုခေါ်သွားဘို့ ပူဆာတယ်။ မောင်လူတို့ သားအဖဟာ ပါပီကိုခေါ်ပြီး အိမ်ကိုပြန်လာတယ်။ လူကလေးဟာ ပါပီကို နေ့တိုင်း အစာကျွေးပြီး ပါပီနဲ့ ကစားတယ်။ ပါပီဟာ ယဉ်ပါးလာကာ လူကလေး အနား မှာ အခြံနေပြီး လူကလေး ခိုင်းတာ လုပ်ပေး တယ်။

မောင်လူဟာ အမဲလိုက်သွားရင်း ဆိတ် ပေါက်စလေးတွေ၊ သိုးပေါက်စ လေးတွေ၊ နွားပေါက်စလေးတွေကို ယူလာကာ သားတို့

ကိုပေးတယ်။ သားတို့ဟာ အစာကျွေးပြီး ထားကြတယ်။ စင်စစ်တို့ဟာ ကြီးလာ ကြပြီး ပေါက်ပွား လာတော့ ဆိတ်အုပ်ကြီး တွေ၊ နွားအုပ်ကြီးတွေ ဖြစ်လာတယ်။ မောင် လူတို့ဟာ တိရစ္ဆာန်တွေကို လယ် ထွန် ခိုင်း တယ်။ ကုန်ပစ္စည်းသယ်ခိုင်းတယ်။ တိရစ္ဆာန် တွေကနို့ တွေ အသားတွေနဲ့ အရေတွေရကြ တယ်။ မောင်လူတို့ဟာ သိုး၊ နွား၊ ဆိတ်၊ ဝက်တွေကို အများအပြား မွေးကြပြီး သိုး ထိန်း၊ ဆိတ်ထိန်းတွေ ဖြစ်လာကြတယ်။

ရဲ အောင်။ ။ မောင်လူတို့ဟာ အဝတ်တွေလဲဝတ်ကြပြီလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ မောင်လူတို့ဟာ ပထမကတော့ အဝတ်ရယ်လို့ မရှိဘူး မောင်ရဲအောင်၊ နောက်တော့ သစ် ရွက်တွေကို တုတ်နဲ့ ထိုးပြီး ဝတ်တယ်။ သား ကောင်တွေရဲ့ အရေတွေရတော့ သား ရေ တွေကိုဝတ်ကြပြီး ချည်မျှင်တွေ ထုတ်တတ် လာတော့ အဝတ် အထည် အ ဖြစ်ဝတ် ကြ တယ်ကွဲ့။

မောင်လူတို့ရဲ့ အရေ အတွက် တွေကလဲ များပြားလာကြပြီး လူဝါတွေ၊ လူဖြူတွေ

၁၀

ဘဘကြီးမြောသော

ရုံမြင်များ

လူမဲတွေ့ရယ်လို့ အုပ်စုတွေ ကွဲလာကြတယ်။ အုပ်စုတွေမှာ အကြီးအကဲတွေက ဘုရင်လုပ် လာကြပြီး ဟိုနေရာတစ်ခု၊ ဒီနေရာ တဘုရင် နဲ့ နယ်ရှင် ပယ်ရှင် တန်ခိုးရှင်တွေ ဖြစ်လာ ကြတယ်။

ရဲအောင်။

။ဒါဖြင့် ရှင်ဘုရင်တွေ အများကြီး ဖြစ်လာ မှာဘဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။ပဒေသရာဇ်တွေ ဖြစ်လာကြတယ်။ မောင်ရဲအောင်။

အဲဒီတုန်းက ဘုရင်ဆိုရင် တန်ခိုးရှင်ကြီး လို့ ထင်ကြတယ်။ တိုင်းသူပြည်သား အား လုံးက ရိုသေလေးစားပြီး ကြောက်ရွံ့ ကြ တယ်။ ပြည်သူတွေရဲ့ အသက်အိုးအိမ် စည်း စိမ်တွေကိုတောင် ပိုင်ဆိုင်ကြတယ်။ ရှင်ဘုရင် ကို မော်လို့တောင် မကြည့်ကြရဲဘဲ ရှင်ဘုရင် ရှေ့မှာ ဒူးထောက်ခါ ခေါင်းငုံ့ ခစားရကြ တယ်ကဲ့။

ရဲအောင်။

။သက်ဦးဆံပိုင် စနစ်ဆိုတာ ဒါကို ခေါ်တာ လား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။ရှင်ဘုရင်ဟာ အာဏာပိုင်ဖြစ်ပြီး ရှင်ဘုရင် လုပ်သမျှ နောက်က လိုက်ကြရတယ်။

ရှင်ဘုရင်ဟာ အရှင် သခင်လုပ်ပြီး တိုင်းသူ ပြည်သားတွေဟာ ကျေးကျွန်တွေ ဖြစ်နေကြ ရတယ်။

ရှင်ဘုရင်တွေဟာ အင်အားစုကြပြီး တ အုပ်စုနဲ့ တအုပ်စု၊ တပြည်နဲ့ တပြည် တိုက် ကြ ခိုက်ကြ သတ်ဖြတ်ကြတယ်။ ရှုံးတဲ့အုပ်စု တွေဟာ ရေကြည်ရာ မြက်နံ့ရာ ဆိုသလို တ နေရာက တနေရာကို ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင် ကြတယ်ကဲ့။

ယင်းချောင်းက တဆင့် ရော့ဝီမြစ်ထဲ စီးဆင်းကြတယ်။ အဲဒီကုန်းမှာ ပျူတို့ဟာ ဗိဿနိုးမြို့ရယ်လို့ တည်ဆောက်ကြတယ်။

ဗိဿနိုးမြို့တည်ရာ ပျူတို့ဒေသကို ပန်ထွာပြည်လို့ ခေါ်တယ်။

ပျူတို့နေရာယင်းချောင်းပတ်ဝန်းကျင်ဟာ ရာသီဥတုက ပြေပြစ်ပြီး မြေဩဇာ ကလဲကောင်းတော့ ပျူတို့ဟာ သီးနှံ အမျိုးမျိုး ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးအောင်မြင်ပြီး ဆန်ရေ စပါး ပေါကြွယ်ဝခဲ့တယ်ကွဲ့။ ပျူနိုင်ငံဟာလဲ သာယာဝပြော စည်ပင်ခဲ့တယ်။ ပျူ လူမျိုးတွေဟာ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးရုံမကဘဲ ဝါကို ချည်မျှင် ဆွဲထုတ်ပြီး အဝတ် အထည် ယက်လုပ်တဲ့ အတတ်ကိုလဲ တတ်မြောက်ကြတယ်။

ပျူလူမျိုးတို့၏ဗိဿနိုးမြို့

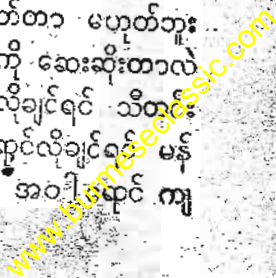
ရဲအောင်။ ။ဆက်ပြောပါအုံး ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။ဗမာနိုင်ငံမှာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်က မောင်လူတို့က ဆင်းသက်လာကြတဲ့ ပျူ လူမျိုးရယ်လို့ ရှိခဲ့တယ် မောင်ရဲအောင်။

အခုပြည်မြို့နဲ့ တောင်တွင်းကြီးမြို့အကြား ဗမာပြည်အလယ်ပိုင်း ယင်းချောင်း ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီတုန်းက ပြည်မြို့နား လောက်မှာ ပင်လယ် ရေပြင် ကြီးလို့ ဖြစ်နေတယ်ကွဲ့။ ရန်ပယ်ချောင်းနဲ့ တောင်ဦးချောင်း တို့ဟာ ကုန်းမြင့် တခုကို ပတ်ပြီး

ရဲအောင်။ ။ဒါဖြင့် ဗမာနိုင်ငံမှာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်ကတဲက အထည် ယက် လုပ်တဲ့ အတတ် တတ်ခဲ့တာပေါ့ ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။အထည် ယက်တတ်ရုံ တတ်တာ ပေ့တတ်ဘူး မောင်ရဲအောင်၊ ချည်ထွေကို ဆေးဆိုးတာလဲ တတ်ကြတယ်။ အနီရောင် လိုချင်ရင် သီတင်းသီးတွေနဲ့ ဆိုပြီး အစိမ်းရောင်လိုချင်ရင် မန်ကျည်းခေါက်နဲ့ ဆိုးတယ်။ အဝါနီရောင် ကျ

ထော့ ပိန်းနဲခေါက်နဲ ဆိုးပြီး အညှိဆောင် လိုချင်ရင်တော့ ရွားစေးနဲ ဆိုးကြတယ်ကွဲ့ ! ပန်ထွာပြည်ကယက်လုပ်တဲ့ အထည် ဆိုပြီး မှတ်တမ်းမှတ်ရာ ထင်ရှားရှိခဲ့တယ်။

ဗိဿနိုးမြို့ ဟောင်းနေရာကို တူးဖော်လိုရတဲ့ အုတ်တော့ကို ကြည့်ရင်လဲ ဗိဿနိုးမြို့ဟာ အုတ်၊ အင်္ဂတေတော့နဲ့ တည်ဆောက်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားတယ်။

ဗိဿနိုးမြို့ဟာ မြို့တံခါးတွေ တပ်ထားပြီး တံခါးဝမှာ မျှော်စင်တွေပါ တည်ဆောက်ထားတယ်။ ဒါတွေကိုကြည့်ရင် အုတ်ဖုတ်တဲ့ လုပ်ငန်း၊ အင်္ဂတေဖော်တဲ့ အတတ်ပညာ၊ အဆောက်အဦး ဆောက်တဲ့ အတတ်ပညာတွေဟာ ပျူခေတ်မှပင် ကတဲက ဗမာပြည်မှာ ရှိကြောင်း သက်သေ ပြနေတယ် မောင်ရဲအောင်။

ပျူလူမျိုးတွေဟာ စာပေ အရေး အသားလဲ တည်ထွင် ခဲ့ကြလို့ ပုဂံက မြစေတီကျောက်စာမှာ ပျူစာရယ်လို့ အခုထိဘဲ ရှိသေးတယ်ကွဲ့။

ပုဂံ လယ်သမား ဦးလေးစား

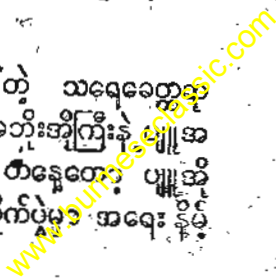
ရဲအောင်။

။ပျူ နိုင်ငံကြီးဟာ အခု ရှိသေး သလား ဘာကြီး။

ဘာကြီး။

။ပျူနိုင်ငံကြီး စည်ပင် ဝပြောရာက တောင်ဘက်ကတမျိုး၊ မြောက်ဘက်က တစု၊ မဒေသရာဇ်တွေ ဗိုလ်လုပ် ကျင်းပကာ တိုက်ကြ ခိုက်ကြ၊ နယ်လုကြလို့ ပျက်စီး သွားရတယ် မောင်ရဲအောင်။

အခုပြည်မြို့လို့ ခေါ်တဲ့ သရေခေတ္တရာပြည်၊ ရွာတရွာမှာ ပျူအဘိုးအိုကြီးနဲ့ ပျူအဖွားအိုကြီးတို့ရှိကြတယ်။ ဝါနေ့တော့ ပျူအိုလင်မယားနေတဲ့ တဲကို ထိုက်ပုံမှာ အရေး နိမ့်

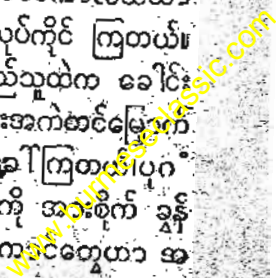
သွားတဲ့ လူတစ်ယောက်လာကြတယ်။ လူထုထဲက အကြီးအကဲတယောက်ဟာ ပျူအို လင်မယားထံမှာ သားငယ်ကလေးကို သား အဖြစ် မွေးပေးပါလို့ အပ်နဲ့ သွားတယ်ကဲ့။ အဘိုးကြီးလင်မယားဟာ သားငယ်ကလေးကို ပျူစောထီးလို့ အမည်ပေးပြီး ကျွေးမွေး ပြုစုထားတယ်။ ပညာသင်ချိန်ရောက်တော့ ဆရာရသေ့ ကြီးထံမှာ အပ်ပြီး ပညာ သင်စေတယ်။ ပျူစောထီးဟာ လေးပစ်မြှားပစ် အတတ်ကို ကျွမ်းကျင် တတ် မြောက်ပြီး ရဲစွမ်း သတ္တိနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ လူတယောက်ဖြစ်လာတယ်။ ပျူစောထီးဟာ ပညာစုံလို့ အရွယ် မြောက် တော့ ပျူအိုလင်မယားထံ ခွင့်တောင်းပြီး လေးမြှားကို ထမ်းကာ သီရေ ခေတ္တရာက ထွက်ခွါခဲ့တယ်။

ရဲအောင်။ ။ ပျူစောထီးက ဘယ်ကို သွားတာလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဒီတုန်းက အခုပုဂံ မြို့နားမှာ ယုန်လွတ်ကျွန်းလို့ ခေါ်တဲ့ ထောကြီးတစ်ခု ရှိတယ်။ အဲဒီထောကြီးဟာ အစ်ယံကြီးတွေ ထူထပ်ပြီး ခြုံနွယ်တွေကလဲ တပင်ကီ တပင်ကနွယ်တက်ကာ ချုပ်လိမ်ပျင်ခဲပြီး နေတယ်။ သစ်တောက ကြီး

ထော့ သားရဲ တိရစ္ဆာန်တွေကလဲ သိပ်ပေါတာ အဲ မောင်ရဲအောင်။

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၀၇ ခုနှစ်လောက် ရောက်တော့ ပုဂံ ပြည်သားဖြစ်မိ လူတွေဟာ ဒီလောက်ထူထပ် ပိတ်ဆို့နေတဲ့ ထောကြီးကို မဖြစ်မနေ ခုတ်ထွင် ရှင်းလင်းကြတယ်။ ချုံပုတ်ပင်နဲ့ ဗျူးခါးနွယ်တွေကလဲ ရှေ့ကခုတ်၊ နောက်က ပေါက်နဲ့ တပင် ခုတ်ရင် နှစ်ပင် တက်လာတယ် ဆိုလောက်အောင် ပေါ်တော့ လူတွေဟာ နေ့ရယ် ညရယ် မရွေးဘဲ မနားမနေ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းကြရတယ်။ သစ်တောကြီးနဲ့ ချုံနွယ်တွေကို ရှင်းရင်းနဲ့ သားရဲ တိရစ္ဆာန် တွေရဲ့ ရန်ကိုလဲ ကာကွယ် ကြရတယ်။ လူတွေနဲ့ သားရဲ ကောင် တွေ ဟာ ဘတပြန် ကျားတပြန် ထွေးလို့ သတ်ပုတ်ကြရတာတယ်။ အဲဒီလို သွေးနဲ့ ရင်း၊ သွေးနဲ့ ရင်း ပြီး ပုဂံ ပြည်ရယ်လို့ ထူထောင်ကာလယ်ယာ လုပ်ငန်းပါ တပါတည်း လုပ်ကိုင် ကြတယ်။ ပုဂံ ပြည်သူ တွေဟာ ပြည်သူထဲက ခေါင်းဆောင်တယောက်ကို အကြီးအကဲအင်မြောက် ပြီး သမုတိဆုခံမင်းလို့ ခေါ်ကြတယ်။ ပုဂံ ပြည်မှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းကို အားစိုက် ခုန်စိုက်လုပ်ကြပေမဲ့ သားရဲကောင်တွေဟာ အ

နီး အနား တော စပ် တွေမှာ ခို အောင်း
နေ သေး တော့ မဂ ပြည်သူတွေဟာ သား
ကောင်တွေရဲ့ ရန်ကို သတိထားပြီး နေရသေး
စာယ်၊ ဝက်ကြီးတွေက စိုက်ထားတဲ့ သီးနှံ ပင်
တွေကို ထိုးဆွ ဖျက်ဆီးကြတယ်။ ကျားကြီး
တွေက လူတွေကို အလစ်ဝင်ဆွဲကိုက်သတ်ကြ
တယ်။ ငှက်ကြီးတွေကလဲ သီးနှံ သာမက လူ
တွေကိုပါ နှောက်ယှက်ကြတယ်။

ပုဂံပြည်မှာ သားရဲတိရစ္ဆာန်တွေနောက်
ယှက်နေတုန်း အခါမှာဘဲ ပျူစောထီး ဟာ
ပုဂံပြည်ကို ရောက်လာတယ်။ ပုဂံပြည်သူ
တွေနဲ့ အတူပျူစောထီးဟာ သားရဲတိရစ္ဆာန်
တွေကို လိုက်လံနှိမ်နင်းပေးတယ်။

ရဲအောင်။ ။ ပုဂံ လယ်သမားတွေရဲ့ ကြိုးစားမှုဟာ လေး
စားလောက်ပါတယ် ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ပျူစောထီးရဲ့ ရဲစွမ်းသတ္တိရဲ့ ပုဂံကို သမုတိဆင်
မင်းကြားတော့ ပျူစောထီးကို သမီးတော်
နဲ့ ပေးစားပြီး အိမ် ရှေ့ မင်း အဖြစ် ခြီး
မြှောက်လိုက်တယ်။ သမုတိဆင်မင်းကွယ်လွန်
တော့ ပျူစောထီးဟာ ဘုရင် ဖြစ်လာတယ်။
ပုဂံ မြို့ ဧရာဝတီ ဖြစ် ကမ်း မှာ အခုထိ
ရှိနေတဲ့ ဗျူးဘုရားဟာ ပျူစောထီးလက်ထက်

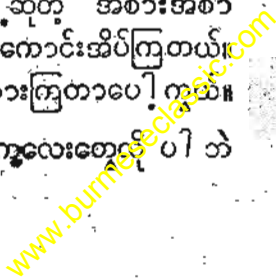
မဂ ပြည်သူတွေ တည်ထားတဲ့ ပုဂံပြည်ရဲ့
ပထမဦးဆုံး စေတီဖြစ်တယ်မောင်ရဲအောင်။

သက္ကရာဇ် ၄၀၆ ခုနှစ် ကျတော့ မဂ
ပြည်မှာ အနော်ရထာဘုရင် အုပ်ချုပ်တယ်။
အနော်ရထာ ဘုရင်လက်ထက်မှာ ပုဂံပြည်
ဟာ အစည်ကားဆုံး အသာယာဆုံး ဖြစ်ပြီး
ကျယ်ပြန့် လာတယ်။ အနော်ရထာ ဘုရင်
မတိုင်မီ တောင်သူကြီးမင်း လက်ထက်တုန်းက
နတ်ကို ကိုးကွယ်ကြတယ်။ အရည်းကြီးရဟန်း
တွေလဲ ကြီးစိုးလွှမ်း မိုးကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ အရည်းကြီး ရဟန်းဆိုတာက ဘယ်လိုပါလဲ
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ အဲဒီတုန်းက အရည်းကြီးတွေဟာ သူတို့ကိုယ်
ကို သူတို့ဘုရားရယ်လို့ သမုတ် ကြတယ်ကွဲ့။
သူတို့ကျင့်တဲ့ အကျင့်တွေကတော့ တုံးခုန်
တယ်၊ ဇယ်တောက်တယ်၊ မီးလှူတယ်၊ ရေ
ငုပ်တယ်၊ ကောင်းပေဆိုတဲ့ အစားအစာ
တွေကို စားပြီး ကောင်းကောင်းအိပ်ကြတယ်။
အိပ်ရာကနိုးတော့ ကစားကြတာပေါ့ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ အရည်းကြီးတွေဟာ ကူးလေးတွေလိုပါ ဘဲ
လားဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။အရည်းကြီး တွေရဲ့ ပိုပြီးဆိုးတဲ့ အကျင့်ရှိ သေးတယ်မောင်ရဲ့အောင်၊ သတို့သားနဲ့ သတို့ သမီးတို့ လက်ထပ်မယ်ဆိုရင် သတို့သမီးကို အရည်းကြီးတွေထံ ပထမဆုံး ပို့ပေး ရသေး တယ် ကဲ့။

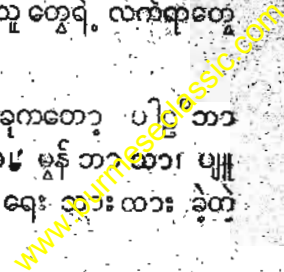
အနော်ရထာမင်း လက်ထက် ကျတော့ အရည်းကြီး တွေရဲ့ သူတို့ရဲ့ အကျင့်ဆိုးကို ဖယ်ရှားပြီး၊ သထုံ ကကြွလာတဲ့ ရှင်အရဟံရဲ့ ဗုဒ္ဓဩဝါဒကို ခံယူတယ်။ သထုံ ပိဋကတ်သုံး ပုံကိုလဲ ပုဂံ ကိုပင့်ဆောင်ပြီး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ပြန့်ပွားစေခဲ့တယ် အနော်ရထာမင်းဟာ ရှေ့ စည်းခုံစေတီ တော်ကိုလဲ တည်ထားကိုးကွယ် ခဲ့တယ်။

ပုဂံပြည်သူတွေဟာ လယ်ယာ စိုက်ပျိုး ရေးကို အားသွန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ အနော်ရထာမင်း လက်ထက်မှာဆည်မြောင်း တွေ တည်ဆောက်ခဲ့တယ်။ နိုင်ငံတော် လုံခြုံ ရေးအတွက် နယ်ခြားကင်းမြို့ ၄၃ မြို့ကိုတည် ဆောက်တယ်။ အဲဒီအချိန် ကတဲကဘဲ နိုင်ငံ ခြားသားတွေဟာ ဗမာပြည်ကို ဝင်ကြလွယ် ကြနဲ့ နိုင်ငံခြား ဆက်ဆံ ရေးတွေ ရှိခဲ့တယ် ကဲ့။

ပုဂံ ပြည်သူတွေရဲ့ ကြီးစား ဆောင်ရွက် ခဲ့ပုံ တွေကို ပုဂံ ပြည်ကြီး သာယာစည်ပင် ခဲ့ပုံ တွေကို ဆက်သေပြရက်ရှိနေတယ်။ ပုဂံ မှာ ကနေ့အထိတည်ရှိနေတဲ့ ရွှေစည်းခုံစေတီ၊ ကျန်စစ်မင်းကြီး လက်ထက်က တည်ဆောက် တဲ့ အာနန္ဒာစေတီ၊ အလောင်း စည်သူမင်း လက်ထက် တည်ဆောက်တဲ့ သဗ္ဗညုစေတီ၊ နရပတိစည်သူမင်း လက်ထက် တည်ဆောက် ခဲ့တဲ့ ကန်တော့ ပလ္လင် စေတီ၊ ထီးလို မင်းလို မင်း လက်ထက် တည်ဆောက်ခဲ့တဲ့ မဟာ ဗောဓိ စေတီ တို့ဟာ ပုဂံ ပြည်သူတွေရဲ့ ကြီး စားချက် လုပ်အားကို ဖော် ပြ နေ တာ ဖြစ် တယ်။

လှည်းဝန်ရိုးသံ တည်ညံ့ ပုဂံဘုရား ပေါင်းလို့ အဆိုရှိခဲ့တဲ့ ပုဂံပြည်မှာ စေတီ ပုထိုးပေါင်း ၄၄၄၆၇၃၃ အရေအတွက်နဲ့ တန်ဆောင်း ပြာသဒါ၊ မြို့ရိုး၊ မြို့တံခါး ကြီး တွေဟာလဲ ပုဂံ ပြည်သူ တွေရဲ့ လက်ရာတွေ ဘဲ ကဲ့။

ထူးခြားချက် တခုကတော့ ပါဠိ ဘာ သာ၊ မြန်မာ ဘာသာ၊ မှန် ဘာသာ၊ ဗျူ ဘာသာ လေးမျိုးနဲ့ ရေး သား ထား ခဲ့တဲ့

ကျောက်စာ ဖြစ်တယ်။ မြစေတီ ဘုရားနား မှာရှိတဲ့ အတွက် မြစေတီ ကျောက် စာ လို့ ခေါ်ကြတယ်။ အနော်ရထာ မင်းရဲ့ မြေး ကျန်စစ်မင်းရဲ့ သားတော် ရာဇကုမာရမင်း သား ရေးထိုးထားခဲ့တယ်။

ပုဂံ ပြည်ကြီးဟာ အနော်ရထာ လက် ထက်မှာ စည်ပင်ဝပြော သာယာခဲ့ပြီး ကျန် စစ်မင်း၊ အလောင်း စည်သူ မင်း၊ နရပတိ စည်သူ မင်း တို့ရဲ့ လက်ထက်မှာလဲ စည် ကား တိုးတက် ခဲ့တယ်။ မောင်ရဲအောင် ဒါကြောင့် ပုဂံ ခေတ်ရဲ့ အလယ်ပိုင်းဟာ ကြီးပွား တိုးတက်တဲ့ ပုဂံ ပြည်လို့ အသိ အမှတ် ပြုခဲ့ကြတယ်။ နောက်ပိုင်း ပုဂံ ခေတ်ကတော့ တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်ပြီး နုရသီဟပတေ့ မင်း လက် ထက် မှာ ပုဂံ ပြည်ကြီး ပျက်စီးသွားတယ်ကွဲ့။

မောင်ခြံတက်

ရဲအောင်။

။ဆက်ပြောပြပါအုံး ဘဘကြီး။

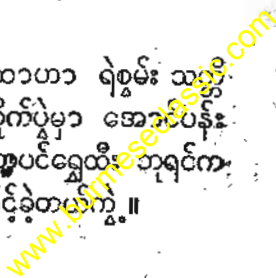
ဘဘကြီး။

။ဒုတိယ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို တည်ထောင်ခဲ့ တာကတော့ တောင်ငူက ဘုရင့်နောင် ကျော်

ထင်နော်ရထာ ဖြစ်တယ် မောင်ရဲအောင်။ ဘုရင့်နောင် ဟာ တောင် သူ လယ်သမား ကြီးရဲ့ သားဖြစ်တယ်။ မွေးခါစ နို့စို့ အရွယ်မှာ ထန်းပင် အောက်မှာ ခဏသိပ် ထားရင်း ကလေးအပေါ် ခြံကောင်တွေ တက်လို့ ငယ်နာမည် မောင်ခြံတက်လို့ ခေါ်ကြတယ်။ မောင်ခြံတက်ရဲ့ အမေဟာ တပင်ရွှေထီးရဲ့ နို့ ထိန်းဖြစ်လာတော့ မောင် ခြံတက်နဲ့ တပင်ရွှေထီးဟာ နို့စို့ ဘက်ဖြစ် ခဲ့တယ်။ နန်းတော် ရောက်တော့ ရှင်ရဲထွဋ် လို့ ခေါ်ကြတယ်ကွဲ့။

တပင်ရွှေထီးနဲ့ ရှင်ရဲထွဋ်တို့ဟာ အရွယ် ရောက်လာကြတော့ ရှင်ရဲထွဋ်ရဲ့ အစ်မနဲ့ တပင်ရွှေထီး၊ တပင်ရွှေထီးအစ်မနဲ့ ရှင်ရဲထွဋ် တို့ လက်ဆက်ကြတယ်။ တပင်ရွှေထီး ထီးနန်း ရတော့ ရှင်ရဲထွဋ်ကို ကျော်ထင် နော်ရထာ ဘွဲ့ပေးပြီး တိုင်းပြည်ရဲ့ တာဝန်ကို ထမ်းရွက် စေခဲ့တယ်။

ကျော်ထင် နော်ရထာဟာ ရဲစွမ်း သတ္တိ ကောင်းပြီး နောင်ရိုးတိုက်ပုံမှာ အောင်ပန်း ဆုတ်ခူးခဲ့တဲ့အတွက် တပင်ရွှေထီး ဘုရင်က ဘုရင့်နောင်ဘွဲ့ကို ခြီးမြှင့်ခဲ့တယ်ကွဲ့။

နောင်ရိုးထိုက်ခွဲ

ရဲအောင်။

။နောင်ရိုး တိုက်ပွဲက ဘယ်လိုပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။ဘုရင်တပင်ရွှေဘီးကစစ်တကြောင်း၊ကျော်ထင်နောင်ရထာက စစ်ကြောင်း တကြောင်း ချီတက်ပြီး ရန်သူကိုတိုက်ကြတယ်ကွဲ့။ ရန်သူတွေဟာ နောင်ရိုးဆိုတဲ့ အရပ်မှာ စခန်းချနေကြတယ်။ နောင်ရိုးအရပ်ဟာ ချောင်းရဲ တဖက်ကမ်းမှာရှိတယ်။ ကျော်ထင်ရထာဟာ နောင်ရိုး တဖက်ကမ်းကို အရင်ရောက်တော့ တပ်ဗိုလ်တပ်သားတွေနဲ့ ချောင်းကို ကူးပြီး၊ တဖက်ကမ်းကိုရောက်တာနဲ့ စီးလာတဲ့ လှေတွေ ဖေါင်တွေကို အကုန်လုံးဖျက်ပစ်ခိုင်းတယ်ကွဲ့။ တပ်သား တပ်ဗိုလ်တွေဟာ အံ့ဩသွားကြတယ်။ စစ်ရေး မလှလို့ ပြန်ကူးတဲ့အခါ၊ လှေတွေ ဖေါင်တွေ မရှိတော့လို့ အခက်အခဲတွေမှာကို တင်ပြကြတယ်။

ကျော်ထင် နောင်ရထာက ငါတို့ဟာ ရန်သူကို အနိုင်တိုက်ဖို့ လာခဲ့တယ်၊ လူများတာ၊ နဲတာ အရေးမယုတ်ဘူး။ ကျွမ်းကျင်ဖို့နဲ့ သတ္တိရှိဖို့လိုတယ်၊ ရန်သူကိုအနိုင်မခံ

အရှုံးမပေးဘဲ တိုက်ကြမှာပို၊ ငါတို့ စစ်ဆုတ်ပြီး ပြန်ကူးဘို့လမ်းမရှိဘူး။ နိုင်အောင်သာ တိုက်ဖို့လိုတယ်။ နိုင်အောင်သာ တိုက်ကြလို့ ပြောတယ်။

ရဲအောင်။

။နောင်ရိုးတိုက်ပွဲဟာ ဖေါင်ဖျက်ပြီး အနိုင်တိုက်တဲ့ တိုက်ပွဲပေါ့ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။ရန်သူကိုနိုင်ရမယ်လို့ စိတ်ချ လက်ချ တိုက်တဲ့တိုက်ပွဲလို့လဲ ဆိုနိုင်တာပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

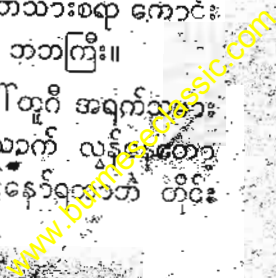
အနိုင်တိုက်တဲ့ တိုက်ပွဲဟာ နိုင်ရင် နိုင်မယ်၊ မနိုင်ရင် အသက်ပေးမယ်ဆိုတဲ့ တိုက်ပွဲကွဲ့။ ကျော်ထင်နောင်ရထာဟာ နောင်ရိုးတိုက်ပွဲမှာ မချနိုင်ရမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ပြီး နောက်မဆုတ်တမ်း တိုက်လို့ အောင်မြင်ခဲ့တယ်။ နောင်ရိုးတိုက်ပွဲ အောင်ပွဲနဲ့ တပင်ရွှေထီးရဲ ဘုရင့်နောင်ဘွဲ့ကိုပါ ရရှိခဲ့တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။

။နောင်ရိုးတိုက်ပွဲဟာ မှတ်သားစရာ ကောင်းတဲ့ တိုက်ပွဲကြီးပါလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။တပင်ရွှေထီးဟာ ပေါ်တူဂီ အရက်သမားနဲ့ ပေါင်းပြီး အရက်သောက် လွန်နေတော့ ဘုရင့်နောင် ကျော်ထင်နောင်ရထာတို့ တိုင်း

ပြည်ကိစ္စအားလုံးကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်
နေရတယ်။ တပင်ရွှေထီး မကွယ်လွန်မီ ဒလ
မှာသူပုန်ထလို့ ဘုရင့်နောင် ကိုယ်တိုင် သူ
ပုန်ရန်ကို နှိမ်နင်းဘို့ဒလကို စစ်ထွက်ခဲ့ရတယ်။
ဒီအခါတုန်းကဘဲ အနယ်နယ်တွေမှာ စည်း
လုံးရေး ပြို့ကဲ့နေကြတယ်။ တပင်ရွှေထီး
ကွယ်လွန်တော့ သူတလူ ငါတမင်းနဲ့ စင်
ပြိုင်မင်းတွေ ပေါ်လာတယ်ကဲ့။

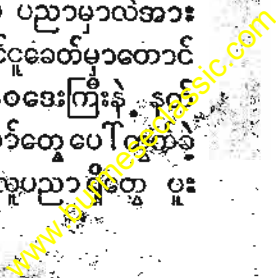
ဘုရင့်နောင်ဟာ ဒီအချိန်မှာ တောင်ငူ
မှာမရှိဘဲ ဒလမှာရောက် နေတော့ တိုင်းပြည်
လက်လွှတ်ဖြစ်သွားတာပေါ့ကွယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်
ရာက တောင်ငူကိုတိုက်ယူပြီး နိုင်ငံတော်ကိုပြန်
လည်စည်းရုံးခဲ့ရတယ်ကဲ့။ အစိတ်စိတ် အမှာ
မှာကဲ့သို့တဲ့ နိုင်ငံတော်ကို ကြီးစား ပမ်း
စားစည်းရုံး အောင်မြင် ခဲ့လို့ ဘုရင့်နောင်
လက်ထက်ဗမာနိုင်ငံဟာ အနော် ရထာမင်း
လက်ထက်က ဗမာ နိုင်ငံထက်ပိုမို ကျယ်ဝန်း
လာတယ်။ ဗမာ့ထမိုင်းမှာတော့ နိုင်ငံတော်ကို
အကျယ်ပြန့်ဆုံးစည်းရုံး တည်ထောင်နိုင်ခဲ့တဲ့
ဘုရင်ဖြစ်ပေတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ဘုရင့်နောင်ရဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်တွေကို ဆက်
ပြောပါအုံး ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဘုရင့်နောင်ဟာ နိုင်ငံတော် စည်းရုံးရေးကို
ဆောင်ရွက်ရင်းဘဲ ဆင်ဖြူများ ရရှိလို့ ဆင်
ဖြူများရှင်သွား ကိုလဲ ခံယူတယ်။ နိုင်ငံတော်
ရဲ့ သာယာစည်ပင်ရေးတွေကိုလဲ ဆောင်ရွက်
တယ်။ ပဲခူး၊ သံလျင်၊ ပုသိမ်၊ မုတ္တမ စတဲ့
သင်္ဘောဆိပ်ကမ်းတွေကို ပြုပြင်တယ်။ ဟံသာ
ဝတီနေပြည်တော်ကိုလဲ အသစ်ချဲ့ထွင် တည်
ဆောက်တယ်။ မြို့သစ် တည်ဆောက်ရာမှာ မြို့
တံခါးကြီးနှစ်ဆယ်ထားပြီး နိုင်ငံတော် စည်း
ရုံးရေးမှာပဲ တဲ့ မင်းနှစ်ဆယ်ရဲ့ အမည်တွေကို
စာတမ်းထိုးစေတယ်။

စီးပွားရေး အပိုင်းမှာလဲ တင်း၊ ခွဲ၊ စိတ်၊
ပြည်စတဲ့ အခြင်အတူယ်တွေ၊ ပဲ၊ မူး၊ ကျပ်၊
ဆယ်၊ ပိဿာဆိုတဲ့ အလေးချိန် တွေကို တည်
ထဲ တပြေးထဲဖြစ်အောင် သတ်မှတ် ပေးတယ်
ကဲ့။

ဘုရင့်နောင်ဟာစာပေ ပညာမှာလဲအား
ပေးဆောင်ရွက်လို့ တောင်ငူခေတ်မှာတောင်
ငူရှင်ထွေး၊ ရှင်နာဂသိန်၊ နဝဒေးကြီးနဲ့ နဝ
သျှင်နောင်ဆိုတဲ့ စာဆိုတော်တွေ ပေါ်တက်ခဲ့
တယ်။ ရဟန်းပညာရှိ၊ လူပညာရှိတွေ ပူး

ပေါင်းရေးသားခဲ့တဲ့ ခမ္မသတ် ကျမ်းတွေလဲ ပေါ်ခဲ့တယ်။

သာသနာရေးအက်မှာလဲမလစ်ဟင်းစေရဘူး မောင်ရဲအောင်။ သီဟိုဠ်နိုင်ငံက မြသပိတ်နဲ့ စွယ်တော်ကို ပင့်ဆောင် ခဲ့ပြီး နယ်အသီးသီး တို့ကိုလဲ သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်တွေလွှတ်ပေး ခဲ့တယ်။ အခုပြန်လည် တည်ဆောက် နေတဲ့ ပဲခူးမြို့က မဟာစေတီတော်ကြီးဟာ ဘုရင့်နောင်ရဲ့ ကောင်းမှုတော် စေတီကြီးဖြစ်တယ်။

ဘုရင့်နောင်ဟာ ကိုယ်ရေး ကိစ္စတွေမှာ သည်းခံစိတ်ကို ထားပြီး နိုင်ငံရဲ့ အရေး၊ တိုင်းပြည်ရဲ့ ကိစ္စတွေမှာ တိတိ ကျကျ ဆောင်ရွက် တယ်။ တိုင်းပြည်အတွက် ကြိုးပမ်းဆောင် ရွက် သူတွေကို ဆောင်ရွက်သလို ခြီးမြှင့်မြှောက်စားတယ်။

ဘုရင့်နောင် လက်ထက်မှာတိုင်းပြည်စည်ပင်သာယာပြီး၊ အနောက် နိုင်ငံသားတော်ဟာ ဗမာပြည်ကို ကုန်ဆောင်းကုန်ဝယ် လုပ်သွားလာကြတယ်။ အဲဒီ ကုန်သည်တွေထဲမှာ ပေါ်တူဂီ

လူမျိုးတွေ များများပါလာတယ်။ ပေါ်တူဂီတွေဟာ ကုန်ဆောင်းကုန်ဝယ် လုပ်ရုံ မကဘဲ၊ ဗမာဘုရင်ထံမှာ စစ်မှုပါထမ်းကြတယ်။

နယ်ချဲ့ သမားတေး ဇေဇ်ကာ

ရဲအောင်။ ပေါ်တူဂီတွေ ဆောက်လာပုံ အကြောင်း ထပ်ပြီးပြောပါအုံး ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ဗမာ သက္ကရာဇ် ကိုးရာလောက်က ရခိုင်ပြည်မှာ မင်းပလောင်း အုပ်ချုပ်ခဲ့တယ်။ မင်းပလောင်းရဲ့ သားတော် မင်းရာဇာကြီးလက်ထက်ကျတော့ ပေါ်တူဂီတွေဟာ ရခိုင်ပြည်ဘက်ကို သိသိသာသာ ဆောက်လာကြတယ်။

အဲဒီတုန်းက အင်းဝမှာ ညောင်ရမ်းမင်းနဲ့ သားတော် အနောက်ဘက် လွန်မင်းတို့ အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြတယ်။ ပေါ်တူဂီတွေဟာ ရခိုင်မင်းထံမှာ ဝင်ရောက်ခစားပြီး နေထိုင်စရာကို အသနား ခံကြတယ်။ ရခိုင်ဘုရင်ဟာ သနားညှာတာတဲ့စိတ်နဲ့ စစ်တကောင်း မြို့နားက ဒဲယဂီ၊ အရပ်မှာ နေထိုင်ခွင့် ပေးလိုက်တယ်။ ပေါ်တူဂီ တွေဟာ စစ်မှုကိုလဲ ဝင်ပြီး

ထမ်းရွက်ကြတော့ စစ်မှ တမ်းတွေ ထဲမှာ
ငလင်္ကာ ဆိုတဲ့ ပေါ်တွင် တယောက် ပါလာ
တယ်။ ဒီဘရစ်တို့ လို့လဲ ခေါ်တယ်ကွဲ့။

ရခိုင် ဘုရင် ကလဲ ငလင်္ကာရဲ့ အရည်
အသွေးလေးကို သဘောကျသွားပြီး၊ ခြီးမြှင့်
မြှောက်စားချင်တဲ့ စိတ်တွေပေါ်လာတယ်။
ရခိုင်နဲ့ ဟံသာဝတီ တိုက်ပွဲမှာ ငလင်္ကာစစ်
မှုထမ်းပုံကို ရခိုင်ဘုရင်ကပျိုပြီး သဘောကျ
သွားတယ်။ ဒါကြောင့် ငလင်္ကာကို သံလျင်
မြို့မှာ မြို့စောင့် တပ်ရဲ့ အကြီးအကဲ အဖြစ်
ခန့်ထားပေးလိုက်တယ် ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ နိုင်ငံခြားသားတွေ အပေါ်မှာ ဗမာကတော်
တော် စေတနာကောင်းခဲ့တာဘဲ ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။ ငလင်္ကာဟာ ဒီလို ခြီးမြှောက် ပေးတာကို
ဝိဒေဟရာဇ် ပုတ်သင်လို ဖြစ် သွား တယ်
မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ ဝိဒေဟရာဇ် ပုတ်သင်က ဘယ်လိုလဲဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။ ဟိုရွေးရွေးတုန်းက ဝိဒေဟရာဇ်ပြည်မှာ၊ ဝိဒေ
ဟရာဇ် မင်းကြီးရယ်လို့ သိတယ်။ ပုတ်သင်ညို
လေး စကောဒင်ဟာ ဝိဒေဟရာဇ် မင်းကြီး

ရွေးမှာ နေတိုင်းလာပြီး ခေါင်းကလေးကို
ညှိမိခါညှိမိခါနဲ့ ခစား ရွာတယ်ကွဲ့။ ဝိဒေ
ဟရာဇ်မင်းကြီးဟာ သဘောကျကာ သနား
ပြီး ပုတ်သင်ညိုကလေးကို တနေ့တော့ ရွှေ
တပ်သားကို ရွှေဆွဲကြိုး လေး လုပ်ပြီး လည်
ပင်းမှာ ဆွဲပေးလိုက်တယ်။ ဘုရင်က ခြီးမြှင့်
တဲ့ ပုတ်သင်ညိုလေးဖြစ်သွားတာပေါ့ကွဲ့။

ပုတ်သင်ညို လေးဟာ ရွှေတပ်သား ဆွဲ
ပေးလိုက်တဲ့ နေ့ကစပြီး နန်းတော်ကိုမလာ
တော့ဘူးကွဲ့။ ပုတ်သင်ညိုလေးဟာဘဝင်မြင့်
သွားတာပေါ့။ သူလဲ ဝိဒေဟရာဇ် ပုတ်သင်လို
ရွှေဆွဲကြိုး ဆွဲရတယ်ဆိုပြီး ကျေးဇူးရှင် မင်း
ကြီးကို အာခံတာပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

ငလင်္ကာ ဟာလဲ သံလျင်မှာအကြီးအကဲ
ရယ်လို့ ခြီးမြှင့်မြှောက်စားတာကို ကျေးဇူး
မသိတတ်ဘဲ၊ မကြာခင်လေးမှာဘဲ သံလျင်
ခံတပ်နဲ့ အကောက်တိုက်တွေကို သိမ်းယူပြီး၊
ရခိုင်အမျိုးသားတွေကို သံလျင်က နှင်ထုတ်
ပစ်တယ်။ ဘုရားပုထိုးတွေကိုလဲ ဖျက်ဆီးပစ်
ပြီး ဘုရားပုထိုးတွေက ကျောက်မျက်ရတနာ
တွေနဲ့ ရွှေတွေကို ခွာယူရောင်းချပစ်တယ်။

ကြေး ခေါင်းလောင်း တွေကိုလဲ အရည်ကျို
ခါ အမြောက်ထွေ သွန်းလုပ် ပစ်တယ်ကွဲ့၊
အဲဒီ အချိန်ကစပြီး ဇင်ကာလေးဟာ ပေါ်
တူဂီ စစ်သားတွေနဲ့ ဗမာ့မြေကိုကျူးကျော်
စောကားတဲ့ နယ်ချဲ့ သမား လေး ဖြစ်သွား
တော့တာဘဲ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။

။နယ်ချဲ့ကျူးကျော်မှုကို ဇင်ကာက စေ့တော့
နယ်ချဲ့အစ ပေါ်တူဂီကလို့ ဆိုရမှာ ပေါ့
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။ဒီတုန်းက တောင်ငူမှာ နတ်သျှင်နောင် ဘုရင်
အုပ်စိုးခဲ့တယ်။ ဂတု အဆိုကျော် နတ်သျှင်
နောင် ဆိုတာပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

ဇင်ကာဟာ နတ်သျှင်နောင်နဲ့ ပေါင်း
ပြီး မတောင်ငူကိုလဲ ဝင်သိမ်းတယ်။ ခရစ် နှစ်
၁၆၁၂ ခုနှစ်မှာ တောင်ငူပြည်ကြီး ပျက်စီး
သွားပြီး၊ ဇင်ကာရဲ့ နယ်ချဲ့ ကျူးကျော်
မှုဟာ တဖြည်းဖြည်း တိုးလာခဲ့တယ် ကွဲ့။

ဒါကြောင့် ရခိုင်နဲ့ အင်းဝတို့ဟာ ပို
သွေးစည်းလာကြပြီး၊ ဇင်ကာကို နှိမ်နင်း
ဘို့ စီစဉ်ကြရတော့တယ်။ ရခိုင်ဘုရင်ရဲ့ တပ်

များနဲ့ အင်းဝဘုရင်ရဲ့ တပ်တွေဟာ နှစ်
ဘက်ညှပ်ပြီး သံလျှင်ကိုချီတက် တိုက်ခိုက်
ကြရတော့တယ်။ သံလျှင်ကို သုံးလ လုံးလုံး
စိုင်းထားလိုက်တယ်။

ဒီတုန်းက သံလျှင် မြို့ဟာ သစ်တပ် တွေ
ကာရံထားပြီး ဇင်ကာဟာ စစ်သင်္ဘောသုံး
စင်းနဲ့ ဗမာတပ်တွေ သံလျှင်ကို ကူးအလာ
မှာ ကြိုတင် ခုခံ တိုက်ခိုက် တယ်။ ဗမာတပ်
သားတွေကလဲ သတ္တိကောင်းတွေ ဖြစ်တော့
သင်္ဘော သုံးစင်း ပေါ်ကို ရောက် အောင်
တက်ကြပြီး၊ ဒလကြမ်း ဝင်ကာ တိုက်ခိုက်
နိုင်ကြလို့ ဇင်ကာရဲ့ စစ်သင်္ဘော သုံးစင်း
ပါ ဗမာကရရှိလိုက်တယ်။

ဗမာတပ်တွေဟာ ရေကြောင်း တိုက်ပွဲမှာ
အောင်မြင်ပြီး သံလျှင်မြို့ကို စိုင်း ထား ကြ
တော့လဲ၊ ပေါ်တူဂီ တပ်သားတွေက သစ်
တပ် မြို့ ရိုး ပေါ် က ထင်းရှူး စေးနဲ့ ဆီ
တွေကို ပွက်ပွက်ဆူအောင်ကျိုပြီး လောင်း
ချကြတယ်။ ဗမာ တပ်သားတွေက ဘူတိုရဲ့
သစ်တပ် ခြေရင်း ထိအောင် ဥမင်လှိုက်ခေါင်း
ကြီးတူးပြီး ယမ်းတော့ထည့်ကာ သစ်တပ်ကို

ဖောက်ခွဲပစ် ကြတာပေါ့။ စာချို့ တပ်သား
တွေက ကြီးတွေနဲ့ ပစ်ကာ ချိတ်ဆွဲပြီး သစ်
တပ်ကို ပြိုလိုက်ကြတယ်။ သံလျင်သစ်တပ် မြို့
ရိုးကြီး ပြိုလဲသွားတယ် ကဲ့။

သစ်တပ်မြို့ရိုးကြီး ပြိုလဲသွားတော့ ဗမာ
တပ်သားတွေဟာ သံလျင် မြို့ထဲကို ပြေးဝင်
ကြပြီ။ ငဇင်ကာရဲ့ တပ်သားတွေကို ချေမှုန်း
တိုက်ခိုက်ကြတယ်။ ဒီတိုက်ပွဲမှာ ငဇင်ကာနဲ့
နတ်သျှင်နောင်တို့ကို လက်ရ ဖမ်းဆီးမိတယ်
ကဲ့။ နယ်ချဲ့သမားလေး ငဇင်ကာကို တံကျင်
လျှိုခါ သတ်ပစ်လိုက်ပြီး ငဇင်ကာနဲ့ တပါ
တည်း ပုဆိန်ရိုး နတ်သျှင်နောင်ကိုလဲ သတ်
ပစ်လိုက်ရတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲ အောင်။ ။ နေပါအုံး ဘဘကြီး။
ပုဆိန်ရိုးဆိုတာ ဘာကို ပြောတာလဲ။

ဘဘကြီး။ ။ ပုဆိန်ဆိုတာ သစ်ပင်ကို ခုတ်လှဲတဲ့ နေရာမှာ
သုံးတယ်။ အသွားကသံကဲ့ ၊ အရိုးက သစ်
သားကဲ့ ၊ သစ်ပင်ကိုခုတ်လှဲတော့ သစ်ပင်ရဲ့
အသားကို ပုဆိန်ရိုးတပ်တယ်လေ။ သံပုဆိန်
ကို သစ်သားရိုးတပ်ပြီး ခုတ်တော့မှ ဒီသစ်ပင်
ကြီး လဲမယ် ဟုတ်လား၊ သစ်ပင်ကို ခုတ်ဖို့

ဆို သစ်ပင်ရဲ့ အသားဟာ ပုဆိန်ရိုး အဖြစ်
အသုံးတော်ခံတယ်လေ။

ရဲ အောင်။ ။ ရဲအောင် နားလည်သွားပါပြီ ဘဘကြီး။
ကိုယ် တိုင်းပြည်ကို ကိုယ် လူမျိုးထဲက သစ္စာ
ဖောက်ပြီး၊ နိုင်ငံခြားသားလက်ထဲ ထည့်တာ
ကို ဆိုတာပေါ့နော်။

ဘဘကြီး။ ။ တိုင်း ပြည် ကို သစ္စာ ဖောက် တယ် ဆိုတာ
မကောင်းဘူး မောင်ရဲအောင်။
ကိုယ် တိုင်းပြည် ကိုယ် လူမျိုးကို နိုင်ငံ
ခြားသားလက်ထဲကို ရောင်းစားရင် ကိုယ်ပါ
ကျွန်ုပ်ဖြစ်မယ်ဆိုတာ နားလည်ကြ ရမယ်။
ကဲ-မောင်ရဲအောင် ဗမာပြည်ထဲ ပေါ်
တို့ဂီ နယ်ချဲ့ သမား ဝင်လာပုံကို မောင်ရဲ
အောင် သိရပြီပေါ့။
ရေချိုးထမင်းစားကြအုံးစို့ ကွာ၊ မနက်
ဖန်မှ ဆက်ပြောကြအုံးစို့။

ပုံပြင်များ

ဘဘကြီး။ ။ပေါ်တူဂီ နယ်၌ သမားတွေကို မောင်းထုတ် ပြီးတော့လဲ ဗမာပြည်မှာ နိုင်ငံခြားကုန်သည် တွေဟာ ရှိတုန်းဘဲကဲ့။

ရဲ အောင်။ ။နိုင်ငံခြားသားတွေဟာ ဘာဖြစ်လို့ သူများ နိုင်ငံတွေကိုလာကြတာလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဒီထုန်းက အနောက် နိုင်ငံတွေမှာ စစ်ပွဲတွေ ခဏခဏ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ စစ်ပွဲမှာရှုံးတဲ့ လူတွေ ဟာ သူတို့ နိုင်ငံမှာ မနေနိုင် ကြ တော့ဘဲ၊ ဟိုနိုင်ငံ သည်နိုင်ငံတွေ ရောက်ကုန် ကြတယ်။ အရှေ့ ဖက် နိုင်ငံတွေ ရောက်လာ ကြတဲ့ လူ တွေဟာ အရှေ့ ဖက် နိုင်ငံတွေမှာရှိတဲ့ ဟင်း ခပ် အမူး အကြိုင်တွေ၊ အစား အစာတွေ နဲ့၊ အဖိုးတန် ရတနာတွေကို သဘောကျ ကြတယ်။ ဒါတွေကိုယူပြီး သူတို့နိုင်ငံကို ပြန် ကြတဲ့အခါ သူတို့တိုင်းပြည်က လူတွေကပါ သဘောကျနှစ်သက်လာကြတယ်။ ဒါကြောင့် အနောက် နိုင်ငံတွေက နိုင်ငံခြားသား ဟေ ဟာ အရှေ့ ဘက် နိုင်ငံတွေကို လာရောက်ကြ တယ်။ အိန္ဒိယပြည်ဆိုရင် ဒီ ဗမာပြည်ထက် အရင်စောပြီး၊ နယ်၌ ကျိုးကျော်မှုကို ခံခဲ့ရ တယ်ကဲ့။

နိုင်ငံခြားသားတို့ပျော်ရာမြေ

နောက်တနေ့ နံနက်တွင်-

မောင်ရဲအောင်သည်၊ ဘဘကြီး ပြောသော ပုံပြင်ကို စိတ်ပါဝင်စားပြီး ဆက်လက်နားထောင် လိုသော စိတ်အန္တ ပြင်းထန်နေသည်။ မောင်ရဲအောင်သည်၊ နံနက် အစောကြီး ထပြီး၊ ဘဘကြီးကို အိပ်ရာမှနှိုးလေသည်။

ဘဘကြီးလည်း မောင်ရဲအောင်၏ စိတ်ဝင်စားမှုကို သဘော ကျပြီး နံနက်စာ မှ ကိုတောင် မစားနိုင်ဘဲ၊ ပိုက် ဆက်၍ ပြောပြလေသည်။

ရဲအောင်။ ။ဆက်ပြီး ပြောမပါအုံး ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ပေါ်တူဂီ နယ်ချဲ့ သမားတွေ ထွက်သွားပြီး တော့၊ ပြတိသျှကျွန်းစုက အင်္ဂလိပ်ကုန်သည် တွေနဲ့ ဥပေပတိုက်က ပြင်သစ် ကုန်သည် တွေ ရောက်လာကြပြန်တယ်။

အင်္ဂလိပ် ကုန် သည် စု ဖြစ် တဲ့ အရှေ့ အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီဟာ ဗမာဘုရင် အလောင်း ဘုရားထံ ဝင်ရောက်ခံစား အသနား ခံပြီး ဗမာပြည်မှာ နေထိုင်ခွင့် တောင်း ပြန် တယ် ကဲ့။

ဒို့ ဗမာဘုရင်ကလဲသဘောကောင်းမနော ကောင်း ဆိုတော့ အရှေ့ အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီကို ပုသိမ်ခရိုင် ဟိုင်းကြီး ကျွန်းမှာ နေထိုင်ခွင့် ပေးခဲ့တယ်။

ရဲအောင်။ ။အလောင်း ဘုရား ဆိုတာ မုဆိုးဘို ရွာက ဦးအောင် ဇေယျလာ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဟုတ်ပေတယ် မောင်ရဲအောင်။ မုဆိုးဘိုရွာက ထန်းလုံးတပ်ကို အခြေပြုပြီး တတိယ ဗမာ နိုင်ငံတော်ကို တည်ထောင် ခဲ့

တာပေါ့။ ဦးအောင်ဇေယျလာ မုဆိုးဘို ရွာ စား မင်းညိုစံ ခေါ်ငြိမ်းဦးထိုရဲ့ သား ဖြစ် ဖြစ်တယ်။ ကျေးရွာ ခေါင်းဆောင်အဖြစ်က ဗမာနိုင်ငံရဲ့ အာဇာနည် ခေါင်း ဆောင် ကြီး တယောက်ဖြစ်ခဲ့တယ်ကဲ့။

အင်းဝခေတ် ဗမာနိုင်ငံကြီး ပျက်သုဉ်း သွားတော့ ဦးအောင် ဇေယျဟာ မုဆိုးဘို ရွာမှာ ရှိ တယ်။ အသက် ၃၇ နှစ် အရွယ် ကျေးရွာ ခေါင်း ဆောင် တယောက် ဖြစ် တယ်။ မုဆိုးဘိုရွာကို ထန်းလုံးတွေကာရံပြီး ခံတပ် လုပ်တယ်။ သတ္တိကောင်း သတ္တိခံ မြင်း ရည်တက် အမာခံတပ်သား ၆၈ ဦးကစပြီး ဗမာ့တပ်ကြီး တည်ထောင် ခဲ့တယ်ကဲ့။

ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၇၅၅ ခုနှစ်မှာ ဒဂုံ ကျေးရွာကို တိုက် ခိုက် စည်းရုံး အောင်မြင် လို့ ဒဂုံကို ရန်ကုန်မြို့လို့ အမည်ပေးခဲ့တယ်။ မုဆိုးဘိုရွာကိုလဲ ရတနာသိင်္ခာလို့ အမည်ပေး ပြီး နေပြည်တော် လုပ်ခဲ့တယ်။ မုဆိုးဘိုရွာ ကို ရန်ကြီးအောင်၊ ကုန်းဘောင်၊ ရတနာ သိင်္ခာ၊ ရွှေဘိုရယ်လို့ အမည်ငါးမျိုးခေါ် ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ငါ့မည်ရ ခြည်ရွှေဘို လို့လဲ ခေါ်ကြတယ်။

၆၀

ဘဘကြီးမြောသော

ရဲ အောင်။ ။အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်တွေအကြောင်း ဆက်ပြော
ပါအုံး ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်တွေဟာ ဘုရားလဲ ဖူးရင်း
လိပ်ဥလဲ တူးရင်း ဆိုသလို လုပ်ကြတယ်။ သူ
တို့ဟာ အေးအေး ဆေးဆေး ကုန်ရောင်းတဲ့
အလုပ်ကို မလုပ်ကြဘူး ဗမာပြည် တွင်း မှာ
လာနေပြီး ဗမာပြည်တွင်းရေးတွေကို ဝင်ပြီး
ခြေရွပ်လာကြတယ်။ ဗမာပြည်သားအချင်း
ချင်းကို သွေးထိုးပေးတယ်။ သူတို့မှာပါလာ
တဲ့ လက်နက်တွေနဲ့ မြောက်ပေး ကြတယ်။
ဗမာပြည်မှာ ကြာလေ ရွပ်လေ ဖြစ်အောင်
လုပ်ကြတယ်။

ရဲ အောင်။ ။တယ် ရွပ်ပါလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ရွပ်ရုံတင်မကဘူး မောင်ရဲအောင်။
ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၈၁၉ ခုနှစ်၊ ကုန်းဘောင်
ခေတ်နောက်ပိုင်းဘကြီးတော်မင်း လက်ထက်
မှာ ရခိုင်ပြည် နတ်မြစ်ဝမှာ ရှိတဲ့ ရွင်မဖြူ
ကျွန်းကို သူတို့ပိုင်တယ်ဆိုပြီး အလံလာစိုက်
တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဘာအလံလဲ ဘဘကြီး။

ပုံပြင်များ

၆၁

ဘဘကြီး။ ။အင်္ဂလိပ် ယူနိုက်တက် အလံပေါ့၊ မောင်
ရဲအောင်။ ဒါကြောင့် ၁၈၂၄ ခုနှစ်မှာ
အင်္ဂလိပ်နဲ့ ဗမာ ပထမ စစ်ပွဲကြီး ဖြစ်ကြရ
တယ်။

ရဲအောင်။ ။အင်္ဂလိပ်ဗမာ ပထမ စစ်ပွဲဟာ အင်္ဂလိပ်က
ရန်စတာပေါ့နော်။

ဘဘကြီး။ ။အင်္ဂလိပ်တွေကို ဗမာပြည် ပိုင်နက်ထဲ မှာလဲ
နေခွင့် ပေးထား သေးတယ်။ ခုလဲ ဗမာပိုင်
နက်ကို သူတို့ အလံ ဝင်စိုက်တယ် မောင်ရဲ
အောင်။

တောင်သူလယ်သမားကြီးမဟာဗန္ဓုလ

- ရဲအောင်။ ။ ဒီတော့ ဗမာက တိုက်ထုတ် လိုက် သလား ဘာကြီး။
- ဘာကြီး။ ။ တိုက်တာပေါ့ မောင်ရဲအောင်။ ဒီတိုက်ပွဲမှာ စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလဟာ တိုင်းပြည် အပွက် အသက်ပါပေးပြီးတိုက်သွားတယ်။
- ရဲအောင်။ ။ စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလက လား။ ဗမာ စစ်ဗိုလ်ကြီးပေါ့နော်၊ မဟာဗန္ဓုလက ဘယ်လို တိုက်သလဲ၊ ပြောပြစမ်းပါဘာကြီး။
- ဘာကြီး။ ။ စစ်သူကြီး မဟာ ဗန္ဓုလဟာ ဗမာ့ သူရဲကောင်း စစ်ဗိုလ်ကြီးကွဲ့၊ သူ့ ငယ်နံမည်က မောင်ရစ်လို့ ခေါ်တယ်။ သူ့ကို မွေးတုန်းက မျက်နှာမှာ မျက်နှာဖူးအိတ်ကြီး စုပ်ပြီး ပါ

လာတယ်။ အချင်းတေက စလယ်သိုင်းရစ်ပတ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် မောင်ရစ်လို့ ခေါ်တယ်ကွဲ့။ ။

သူ့ အဖေက ဦးပေါက်တောတဲ့၊ အမေက ဒေါ်မိငြိမ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဗဒုံမြို့ ငပယင်းရွာကပေါ့၊ ဗဒုံမြို့ ဆိုဘာက အခုအလုံမြို့လို့ ခေါ်ကြတယ်။ မောင်ရစ်ရဲ့ မွေးသက္ကရာဇ်က တော့ ၁၁၄၄ ခု၊ တန်ဆောင်မုန်း လဆန်း တရက်နေ့ကွဲ့။ ။

မောင်ရစ်ဟာ ငယ်ငယ်ကတဲက အပြေးမြိုင်တယ်။ လက်ဝှေ့ ထိုးတယ်၊ မြင်းစီးတယ်။ ဒါတွေကို ဝါသနာပါခဲ့တယ်။ နွားကျောင်းသား အရွယ်ထဲက အချင်းချင်း လူစုံခွဲပြီး စစ်တိုက်တမ်းကစားတတ်တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ မောင်ရစ်ဟာ ငယ်ငယ်က သတ္တိကောင်းတာပေါ့နော်။

ဘာကြီး။ ။ သတ္တိကောင်းရုံတင် ဘယ်ဟုတ်မလဲ မောင်ရဲအောင်၊ မောင်ရစ်ဟာ ကြင်နာ သနားစိတ်လဲရှိတယ်ကွဲ့။ ကစားကြွလို့ မတော့ တဆ ထိခိုက်ရင် ကစားဖေကို ပစ်မထားဘူး

ကဲ့ ယုယုယယပြုစုတယ်၊ ဆေးကုပေးတယ်၊ အိမ်ကိုတုံ့ပြန် ပို့ပေးတယ်၊ မတရား လုပ်သူကို ခတ္တရင်လဲ ခံရသူဘက်က ရဲရဲဝံ့ ဝင်ပြီးကူညီတယ်၊ ဒါကြောင့် ကလေး တိုင်းက မောင်ရစ်ကို ချစ်ကြတယ်၊ ကြောက်ရွံ့ ကြတယ်ရိုသေကြတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ချစ်ကြောက်ရိုသေတယ်ဆိုတာ ဒါ ဖြစ်မှာဘဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။မောင်ရစ်ရဲ့ အသက်တဆယ် သုံးနှစ်မှာ သူ့ အဖေဆုံးသွားတယ်၊ ဒီတော့ မောင်ရစ်ဟာ ပညာကိုဆက်ပြီး မသင်ရတော့ဘဲ၊ အမေနဲ့ ညီ၊ ညီငယ်တွေကို နှမ်းခင်းမှာ ယာလုပ် ပြီးကျွေးမွေးပြုစုရှာတယ်။

ရဲအောင်။ ။ဒါဖြင့် မောင်ရစ်ဟာ တောင်သူလယ်သမား ကြီးပေါ့နော်။

ဘဘကြီး။ ။ယာလုပ်ရင်းနဲ့ အရွယ်ရောက်တော့ ရှင်မင်း ဘူးဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးနဲ့ အိမ်ထောင် ပြုတယ်၊ မောင်းကျန်း ကြီး လို့ ခေါ်ထဲ သား တယောက် ရတယ်၊ မောင်ရစ်ဟာ သားတယောက်ရ ပြီးတော့ နှမ်းခင်းက အမရပူရ

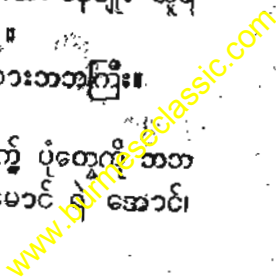
နေပြည်တော်ကိုရောက်လာခဲ့တယ်၊ အိမ်ရှေ့မင်းထံမှာ အမှုထမ်းတယ်။

မောင်ရစ်ဟာ ဝတ္တရားကျေပြန်အောင် လုပ်တတ်တယ်၊ လူ့အားလုံးနဲ့ လဲ သင့်တင့်အောင် ဆက်ဆံ တတ်တယ်၊ ရဲစွမ်း သတ္တိလဲရှိတယ်၊ တည်ကြည်တယ်၊ ဖျတ်လတ်တယ်၊ ဝိရိယရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် မကြာခင် ဘဲအိမ်ရှေ့မင်းရဲ့ ကိုယ်ရံ တော် ဖြစ်သွားတယ်၊ ဒီတော့ သူငယ်ငယ်က ဝါသနာ ပါခဲ့တဲ့ ဓါးခုတ်၊ လှံထိုး၊ ဆင်စီး၊ မြင်းစီး၊ အတတ်တွေကို ကြိုးစား လေ့ကျင့်ခွင့် ရ သွားတယ်။

မောင်ရစ်ရဲ့ သတ္တိရှိပုံတွေကို ဘိုးတော် မင်းတရားကြီး ကြားတော့ သိပ်သဘော ကျတယ်၊ မောင်ရစ်ကို ခေတ္တ ဗြတိုက် သံဆင့် ရာထူးပေးလိုက်တယ်၊ ၁၁၇၅ ခုနှစ်ကျတော့ ဒီဝဲယင်းမြို့ဝန်ရာထူးပေးတယ်၊ နေမျိုး သူရ ရဲခေါင်ဘွဲ့လဲပေးတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။မြို့ဝန်ဟာ စစ်တိုက်ရသလားဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။မြို့ဝန်မောင်ရစ်ရဲ့ စစ်တိုက် ပုံတွေကို ဘဘကြီး ပြော ပြ မယ် မောင် ရဲအောင်၊

ဘိုးတော် မင်းရဲ့ တာဝန် ပေးချက်အရ
နေမျိုးသူရရဲခေါင် ဒီပဲယင်းမြို့ဝန်မောင်ရစ်
ဟာ မဏိပူရ ကသည်း ပြည်ကို စစ်တိုက်
ထွက်ရတယ်။ ဒီတုန်းက မဏိပူရ ကသည်း
ပြည်မှာ ချော်ဂျစ်ဆင်းနဲ့ မာဂျစ်ဆင်း ဆို
တဲ့ ညီအစ်ကိုနှစ်ယောက်နန်းလှကြတဲ့ အခါ
ကဲ့...။

ဗမာတပ်ချီတက်လာတယ် ကြား ဘော့
မဏိပူရစော်ဘွားဟာလူအား လက်နက်အား
တွေ စုရုံးထားတယ်။ စုရုံးလို့ ရသမျှ အင်
အားနဲ့ ခုခံတိုက်ခိုက်တယ်။

နေမျိုးသူရ ရဲခေါင်ဟာ တပ်သားတွေ
ကို ဗသက်ချိုင့်ပုံ စီစဉ်လိုက်ပြီး စော်ဘွား
ရဲ့ တပ်ကို ခါးကဖြတ်ပေး ဝင်တိုက်တယ်။
မဏိပူရစော်ဘွားတပ်ကြီး ဖခိုဖခို ဖြစ်ပြီး
တပ်ပျက်သွားတာ မဏိပူရပြည်ကို သိမ်းယူ
နိုင်ခဲ့တယ်။

ရအောင်။ ။နားထောင်လို့ တောင်းလိုက်ဘာ ဘဘကြီး
ရယ်။

ဘဘကြီး။

နေမျိုးသူရရဲခေါင်ဟာဝေသာလီပြည် တိုက်
ပွဲမှာလဲအောင်ပွဲရပြန်တယ်။ ဒါတွေကြောင့်
ဘိုးတော်မင်းတရားဟာ နေမျိုးသူရရဲခေါင်
ကို သိပ်သဘောကျပြီးလက်ရုံးတဆူလိုအား
ကိုးတယ်။

ဗမာသက္ကရာဇ် ၁၁၈၁ ခုနှစ် ရောက်
တော့ အိမ်ရှေ့စံ စစ်ကိုင်းမင်း နန်းတက်
တယ်။ ဘကြီးတော်မင်းလို့ လဲခေါ်ကြတယ်။
ဘကြီးတော် စစ်ကိုင်းမင်း လက် ထက်
မှာ နေမျိုး သူရ ရဲခေါင်ကို မင်း ကြီး
မဟာဗန္ဓုလက္ခပေးပြီး အလုံမြို့ဝန်ကြီး အ
ဖြစ် ခြီးမြှင့်တယ်။

နေမျိုးသူရရဲခေါင်ဟာ မင်းကြီးမဟာ
ဗန္ဓုလအဖြစ်နဲ့ ဘကြီးတော် လက်ထက်မှာ
မဏိပူရပြည်ကို ဒုတိယအကြိမ် စစ်ထွက် ရ
ပြန်တယ်။ ဒီအကြိမ်မှာ မဏိပူရ စော်ဘွား
ဟာ စစ်အင်အား ကောင်းကောင်း စုရုံးပြီး
ကက်စိန်အရပ်က ခုခံတယ်။ ကက်စိန် အရပ်
မှာ ထိုက်ပွဲဖြစ်လို့ ကက်စိန်ခံတပ်တိုက်ပွဲလို့
ခေါ်ကြတယ်။

ကက်စိန် တိုက်ပွဲ

ရဲအောင်။ ။ကက်စိန် ခံတပ် တိုက်ပွဲက ဘယ်လို ပါလဲ-
ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။မကီပူရဘောင်တန်းမှာ ကက်စိန်လို ခေင်
တဲ့တောင်နှစ်လုံးရှိတယ်။အဲဒီတောင်နှစ်လုံးကို
ပိတ်ပြီးမြေကတုတ်တွေလုပ်ထားတော့ ကက်
စိန် ခံတပ်ဟာ အင်မတန်ခိုင်ခံ့တယ်ကွဲ့။

မင်းကြီးမဟာဗန္ဓုလဟာ ဒီတုန်းက စစ်
ကဲကြီးအဖြစ် တာဝန်ယူရတယ်။ ကက် စိန်
ခံတပ်တိုက်ပွဲဟာ မကီပူရ တိုက်ပွဲတွေ ထဲမှာ
အကြီးကျယ်ဆုံးဘဲကွဲ့။ တောင်ကြီးနှစ်လုံး
ဆီးကာနေတော့ တိုက်ဘို့ သိပ်မလွယ်လှဘူး။

ပေါ့။ ဒါပေမဲ့ စစ်ကဲကြီး မဟာဗန္ဓုလဟာ
ကက်စိန်ခံတပ် တောင်ခြေရင်းထိအောင် စစ်
ကြောင်းချီတယ်။ မကီပူရ စော်ဘွား တပ်
တွေကလဲ တောင်ပေါ် ကရော၊ တောင်ခြေ
ရင်းကပါ သေနတ်တွေ၊ အမြောက် တွေနဲ့
မိုးရွာသလိုပစ်တာဘဲကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။သေနတ်တွေ၊ အမြောက်တွေက ဘယ်က ရ
ပါသလဲ ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။အင်္ဂလိပ်တွေက ပေးထားတယ် မောင် ရဲ
အောင်။ အင်္ဂလိပ်တွေဟာ ဒီတုန်းက ဗမာ
ပြည်ရဲ့ စည်းလုံး ညီညွတ်ရေးကို ပျက်စီး
အောင် မြောက်ပင် ပေးနေတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။တိုက်ပွဲ အကြောင်း ဆက် ပြော ပါ အုံး
ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။မိုးရွာသလို တစုနီးဝုန်း တစိုင်းစိုင်း ပစ်
ခတ်နေတဲ့ သေနတ်သံ၊ အမြောက်သံ တွေ
ကြားထဲကဘဲ ဗမာတပ်တွေဟာ ရှေ့ ကိုသံသံ
မမဲ တက်ကြတယ်။ တောင်ခြေရင်းကတစ်က
လဲ တောင်ကို ကျော်တက်ပြီး စော်ဘွားတပ်
တွေထဲ အတင်း ဝင်ခဲ့တယ်။ အတင်းဝင်
တိုက်တယ်ကွဲ့။

ဒီတိုက်ပွဲမှာ ဗမာရော၊ ကသည်းရော၊ နှစ်ဘက်စလုံး အတော် ထိခိုက် စေဆုံး ကြ တယ်။ ၇-ရက်လုံးလုံး တိုက်ကြတဲ့ တိုက်ပွဲ ကြီးကဲ့၊ နောက်ဆုံးတော့ ဗမာသတ္တိ ဗမာ စွမ်းရည်ကကောင်းတော့ ကက်စိန်ခံတပ်ကြီး ပျက်သွားတယ်။ စော် ဘွား တပ်တွေ ဟာ ပြေးသူပြေး၊ သေသူသေနဲ့ ကစင်ကရီ ဖြစ် ကုန်တယ်။ ဗမာတွေအောင်ပွဲရလို့ မဏိပူရ ပြည်ကို လက်ရသိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့တယ်။

ရဲအောင်။ ။မဟာဗန္ဓုလဟာ တိုက်ပွဲတိုင်းမှာ အောင်ခဲ့ တာဘဲနော်၊

ဘဘကြီး။ ။မဟာဗန္ဓုလဟာ မဏိပူရ တိုက်ပွဲက ပြန် လာပြီး အာသံ ပြည်ကို စစ်ချီ ရပြန်တယ်။ အာသံ တိုက်ပွဲ ဟုလဲ မသေး လှဘူးကဲ့။ အာသံပြည်မှာလဲ အင်္ဂလိပ်တွေက လက်နက် တွေနဲ့ မြောက်ပေး ထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ မဟာဗန္ဓုလကတော့ အောင်ပွဲရခဲ့တာဘဲ။

အာသံတိုက်ပွဲ အပြီးမှာ မဟာဗန္ဓုလကို အဂ္ဂမဟာသေနာပတိ ဝန်ကြီးရာထူးနဲ့ ခြီး မြှင့်တယ်ကဲ့။ ။

ရဲအောင်။ ။မဟာဗန္ဓုလဟာ စစ်ပွဲတွေအဆက် မပြတ် တိုက်နေရတာဘဲ၊ တိုက်ပွဲတိုင်းမှာလဲ ရှုံးတယ် လို့ မရှိခဲ့ဘူး။ အခု ဝန်ကြီး ဖြစ်သွားတော့ စစ်တိုက်ရသေးသလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဘဘကြီးစကားကမဆုံးသေးဘူး မောင်ရဲ အောင်၊ ဝန်ကြီးတွေလဲ စစ်တိုက် ရတာဘဲ။ အဲဒီအချိန်မှာပေါ့၊ အင်္ဂလိပ်တွေက ဗမာပိုင် ရှင်မဖြူကျန်းကို အလံလာပြီး ဝိုက်တယ် လေ။

ဗမာက ဓါးတွေ၊ လှံတွေနဲ့ တိုက်တယ်၊ အင်္ဂလိပ်က သေနတ်တွေ အမြောက်တွေနဲ့ တိုက်တယ် ကဲ့။ သေနတ် အမြောက် တွေ ကိုင်ထားတဲ့ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်တွေကို ဗမာက ဓါးနဲ့ လှံနဲ့ ရဲရဲကြီး ဝင်ခုတ်၊ ဝင်ထိုးပြီး ရင်ဆိုင် တိုက်လိုက် တာဘဲ၊ ပန်းဝါ တိုက်ပဲ့ မှာ အင်္ဂလိပ်တွေ အတုံးအရုန်း သေကြေ ကျ ဆုံး ပြီး၊ မရူမ လှ စစ်ရှုံး သွား တယ် မောင်ရဲအောင်။

ပန်းဝါ တိုက်ပဲ့

ရဲ အောင်။ ။ အင်္ဂလိပ် တွေဟာ နယ်ချဲ့ သမား တွေဘဲ ဖြစ်နေပါကလား ဘာကြီး။

ရဲအောင်။ ။ သတ္တိကောင်းတဲ့ ဒို့ ဗမာတွေပေါ့ ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။ ဟုတ်ပေတယ် မောင်ရဲအောင်။

ဘာ ကြီး။ ။ ဗမာ သက္ကရာဇ် ၁၁၈၅ ခုနှစ်မှာ အဂ္ဂမဟာ သေနာပတိ ဝန်ကြီး မဟာဗန္ဓုလဟာ ဓည ဝတီ စစ်ကြောင်း ချီပြီး၊ ရခိုင်ပြည်ဖက် စစ် ထွက် ခဲ့ရတယ်၊ အင်္ဂလိပ်ရဲ့ နယ်ချဲ့ ကျူး ကျော်မှုကို ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ဖို့ စစ်ချီခဲ့ရတာ ဖြစ်တယ်ကဲ့။

ဒီအချိန်ကစပြီး အင်္ဂလိပ်တွေဟာ ဗမာ နဲ့ ရင်ဆိုင်ပြီး မတိုက်ရဲတော့ဘူး။ ပန်းဝါ တိုက်ပဲ့ဟာ ဗမာ့သတ္တိ ဗမာ့ရဲစွမ်း ဗမာ့ ဂုဏ်ကို ပြလိုက်တဲ့ တိုက်ပဲ့ကြီးကဲ့။

ပန်းဝါအရပ်မှာ အင်္ဂလိပ်နဲ့ ဗမာ ရင် ဆိုင်မိကြပြီး ရင်ဆိုင်တိုက်ပဲ့ စခဲ့တော့တယ်။

မဟာ ဗန္ဓုလဟာ ပန်း ဝါ တိုက် ပဲ့ မှာ အောင်ပွဲရပြီး၊ တပ်ချ တပ်နား နေတုန်းမှာ အင်္ဂလိပ်တပ်အချို့ ဟာ ဖင်လယ်ရေကြောင်း ဖက်ကာ ရန်ကုန်ကို ဝင်တိုက်လာပြီ န်တယ်။

ဒီတုန်းက ရန်ကုန်မြို့ဝန်က ည တာမှ တက်
အညှို့ဆုံး ဖြစ်နေတော့ ရန်ကုန် မြို့ဟာ
အင်္ဂလိပ်တွေလက်ထဲရောက်သွားပြီး ရွှေတိဂုံ
စေတီ ကုန်းတော်ကြီးကို အင်္ဂလိပ် တပ်တွေ
က ခံတပ်ကြီးလုပ် တိုက်တယ် ကဲ့။

ရဲ အောင်။ ။မဟာ ဗန္ဓုလသာ ရန်ကုန်မှာ ရှိရင် နယ်ခွဲ
အင်္ဂလိပ်တွေ ပြေးကြရမှာဘဲ နော်။

ဘဘကြီး။ ။တိုက်ပွဲတိုင်းမှာအောင်ပွဲရတဲ့ စစ်သူကြီးမဟာ
ဗန္ဓုလက ရခိုင်ပြည်ပန်းဝါမှာ ရောက်နေတု
ကိုးကဲ့။ ဒါပေမဲ့ ဘကြီး တော် မင်း ဟာ
ရန်ကုန်တိုက်ပွဲ အတွက် ဗန္ဓုလကို အမြန်ဆုံး
ခေါ်ယူလိုက်တယ်။

စစ်သူကြီး မဟာဗန္ဓုလဟာ တောင်ထေ
တောတွေကို ဖြတ်ကျော်ပြီး နေပြည်တော်ထဲ
စစ်ပြင်းချိလာခဲ့ရတယ်ကဲ့။ နေပြည်တော်ထဲ
အခမ်း အနားနဲ့ ကြိုဆိုပြီး သတိုး သုဓမ္မ
မဟာ ဗန္ဓုလဘွဲ့ကို ပေးအပ်ပြီး စစ်တောင်
မြို့ကိုပါ ပေးအပ် ခြီးမြှောက်လိုက်တယ်။

စစ်သူကြီး သတိုး သုဓမ္မမဟာဗန္ဓုလဟာ
ရန်ကုန်မြို့ကို ရေကြောင်းက တသွယ်၊ ကုန်

ကြောင်းက တလမ်း၊ ရေရောက်ကုန်းပါ စစ်ချီ
ခဲ့တယ်။ ရန်ကုန်ကို ရောက်တော့ အင်္ဂလိပ်
တပ်တွေက ရွှေတိဂုံ ကုန်းတော်ကခံတပ်လုပ်
ပြီး ခုခံတိုက်ခိုက်ကြတယ်။

ဗမာတပ် တွေဟာ အဝေးက ပစ်ခတ်
တိုက်ခိုက်နေတဲ့ အင်္ဂလိပ်ရဲ့ သေနတ် ကျည်
ခံ၊ အမြောက် ကျည်ခံတွေကို ရှောင်ပြီး၊
ကြည့်မြင်တိုင် ဘက်ကို ဆုတ်ပေး ကြရတယ်။

ရဲအောင်။ ။ဗမာတွေ ဆုတ်ခွါရသလား ဘဘကြီးရယ်။

ဘာကြီး။

မောင်ရဲ့အောင် စစ်ဆိုတာ တိုက်ပွဲ သာတဲ့ အခါလဲ သာတာတဲ့။ ဆုတ်တဲ့အခါလဲ ဆုတ်ရတာတဲ့။ အင်္ဂလိပ်က အမှိုကောင်းရင်ထချက် ဆိုတဲ့ စကားလို့ ရွှေတိဂုံ ကုန်းတော်ကြီးတရားကို ခံတပ်ကြီး လုပ်ထားနိုင် သွားတော့။ အကာအကွယ်က သိပ်ကောင်း နေတယ်ကွဲ့။ ဒီတော့ ဇွတ်တက် ဇွတ်တိုက်ရင် တစ်သား တွေပိုပြီး ဒုက္ခရောက်ကြမှာပဲ။ မဟာဗန္ဓုလဟာ နေဖြူကိုဆုတ်ပြီး ခံတပ်လုပ်ရ တာပေါ့ ကွယ်။

နေဖြူတိုက်ပွဲ။

ဘာကြီး။

မဟာ ဗန္ဓုလဟာ ရန်ကုန်က ဆုတ်ခွာပြီ နေဖြူမြို့မှာ ခံတပ်ဆောက်တယ်ကွဲ့။ ရန်ကုန်က ဆုတ်ခွာ ခဲ့တာကိုလဲ မဟာဗန္ဓုလဟာ အရှက်ကြီး ရှက်ပြီး အသဲနာ ရွာတယ်။ ဒါကြောင့် “ငါ့အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး အင်္ဂလိပ်တပ်တွေဟာ ငါ့ရဲ့ တပ်ကကျေလွန်းပြီး မတက်စေရအောင် တိုက်မယ်” လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချတယ်ကွဲ့။

အောင်။

နေဖြူကို အင်္ဂလိပ် တပ်တွေက လိုက်လာ သလား ဘာကြီး။

ဘာကြီး။

နေဖြူမှာ မဟာဗန္ဓုလက ခံတပ်ကြီးအိုင် အမာ ဆောက်ထားပြီး လိုက်လာတဲ့ အင်္ဂလိပ် တပ်တွေကို ခုခံတိုက်ထုတ်တယ်ကွဲ့။ အင်္ဂလိပ် တပ်တွေဟာ ထိခိုက်သေကြေပြီး ရွှေ့ကိုတိုး မလာနိုင်ဘဲ နေဖြူမြို့ရဲ့ တောင်ဖက် ကျိုက်ကလွန်ပုန် ဘုရားမှာ တပ်စွဲနေ ကြ ရတယ်။ အနီးကို မလာရဲတော့ဘဲ။ အဝေးက နေဖြူ အမြောက်တွေနဲ့ ဗူးတွေနဲ့ နေဖြူခံတပ် ကို ပစ်ကြတယ်ကွဲ့။

အောင်။

ရန်ကုန်ကမဆုတ်ဘဲ မရ ရအောင် တိုက်ပွဲ လား ဘာကြီး။

ဘဘကြီးမြောသော

ပုဒ်များ

မဟာဗန္ဓုလဟာ အမြောက်ဆံ၊ ဗုံးဆံ
 တွေကြားမှာ သွားလာပြီး တပ်ဗိုလ် တပ်
 သားတွေကို ကွင်းက စီမံ အုပ်ချုပ်တယ်။
 အင်္ဂလိပ် တပ်သားတွေကို ပတ်ဝိုင်း တိုက်
 ခိုက်ဘို့ ညွှန်ကြား စီစဉ်တယ်။ တပ်ဗိုလ်
 တပ်သားတွေက မဟာ ဗန္ဓုလရဲ့ ညွှန်
 ကြား ချက်တွေကို တသွေမတိမ်း ဆောင်
 ရွက် ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အမြောက်ဆံ၊ ဗုံး
 ဆံတွေကို ရှောင်တိမ်းဘို့ စစ်သူကြီး ကို
 အကြံပေးတင်ပြကြတယ်။ မဟာ ဗန္ဓုလဟာ
 နဲနဲလေးမှ မရှောင် မတိမ်းကူးကဲ့။ ကျည်
 ဆံ၊ ဗုံးဆံတွေကိုလဲ ဂရုမစိုက်ဘူး။ သူ့
 ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း သူ ဆောင်ရွက်တယ်။
 ရဲရဲဝံ့ဝံ့ နောက် မဆုတ်တမ်း၊ တိုက်ပွဲ ဝင်ခဲ့
 တယ်။ ပြိုင်ဘက်မရှိ ရဲစွမ်းသတ္တိနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့
 စစ်သူကြီး သတိုးသူဇံမှာ မဟာဗန္ဓုလဟာ
 တိုင်းပြည်အတွက် တိုက်ပွဲဝင်ရင်းဘဲ ခန့်ဖြူ
 တိုက်ပွဲမှာ ကျဆုံးသွားရ တော့တယ် ကွယ်။

ရဲအောင်။ ။ဘ ... ဘ ... ဘဘကြီး ဗမာ... ဗမာတို့
 စစ်ရှုံးသွားရပြီလားဗျာ။

ဘဘကြီး။ ။မောင်ရဲအောင် ထမင်းစားကြအုံးစို့ကွယ်။

ရဲအောင်။ ။မစားချင် တော့ပါဘူး ဘဘကြီးရယ်။
 ရဲအောင်ဘယ်လို ဖြစ်သွားမှန်း မသိတော့
 ဘူးဗျ။

ဘဘကြီး။ ။ဒီလိုဆိုရင် ဘဘကြီး ပုံမပြော တော့ဘူး
 မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ဆက်ပြောပါ ဘဘကြီးရယ်။ ရဲအောင်
 ဘဘကြီးစကားနားထောင်ပါမယ်။

မောင်ရဲအောင်နှင့် ဘဘကြီး တို့သည် ထမင်းအတူ စား
 ပြီးနောက် ထိုနေ့အတွ် အနားယူကြလေတော့သည်။

မောင်ရဲအောင်သည် မျက်ရည်များ ဝဲလာကာ အသံ
 များ ထုန်ရီလာ လျက် တစ်ဆို့ ဆို့ အသံဖြင့် မေးရှာ
 သည်။

ရန္တပိုစာချုပ်

နောက်တနေ့တွင်ကား-

ဘဘကြီးနှင့် မောင်ရဲအောင် တို့သည်၊ ယမန် နေ့က ဖုံးအကြောင်းကို ဆက်လက် ပြောဆို ဆွေးနွေးကြ လေသည်။

ဘဘကြီး။ ။စစ်သူကြီး မဟာ ဗန္ဓုလ ကျဆုံး ပြီးတော့ အင်္ဂလိပ်ဗမာ ပထမစစ်ပွဲ စစ်ပြေ ငြိမ်းရေး စာချုပ် ချုပ်ဆိုကြတယ်။

အင်းဝက မိုင် ၄၀ ကွာတဲ့ ရန္တပိုအရပ် မှာ ချုပ်ဆိုကြလို့ ရန္တပို စာချုပ်လို့ ခေါ်တယ်။ ရန္တပိုစာချုပ်အရ ဗမာက အာသံနယ်

ပုံမြင်မျှား

၁၁

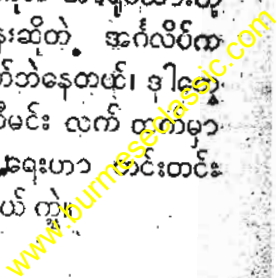
ရခိုင်နယ်၊ တနင်္သာရီနယ်တွေကို ပေးလိုက်ရတယ်။ စစ်လျော်ကြေးလဲ ငွေထက်ပေး ပေးရသေးတယ်။

ရဲအောင်။ ။ဗမာ့မြေမှာ အိရိတ်ခို ဗမာ့မြေမှာနေပြီး၊ ဗမာ့မြေကို ကျူးကျော်တဲ့ နယ်ချဲ့သမားတွေဘဲ နော်။

ဘဘကြီး။ ။ဘကြီးတော် စစ်ကိုင်းမင်း ကွယ်လွန်တော့ သာယာ ဝတီမင်း နန်းတက်တယ်။ သာယာ ဝတီမင်းကို ကုန်းဘောင်မင်း လို့လဲ ခေါ်တယ်။

သာယာဝတီ မင်းဟာ ဘကြီးတော်မင်း လက်ထက်က ချုပ်ဆိုခဲ့ရတဲ့ ရန္တပို စာချုပ်ကို နဲ့နဲ့မှ မကျေနပ်ခဲ့ဘူးကွဲ့။ ဒါကြောင့် အင်္ဂလိပ် တို့ကို မိတ်ဆွေလို သဘောထားပြီး မဆက်ဆံချင်ဘူး။

သံတမန် လဲလှယ်ဖို့ကိုလဲ အာရုံမထားတဲ့ အတွက် ဧဂျာ ဟုန်းဆိုတဲ့ အင်္ဂလိပ်က လူတို့သံကိုလဲ ဂရုမစိုက်ဘဲနေတယ်။ ဒါတော့ ကြောင့် သာယာ ဝတီမင်း လက် ထက်မှာ အင်္ဂလိပ် ဗမာ ဆက်ဆံရေးဟာ အင်းတင်း မာမာဘဲ ဖြစ်နေကြတယ် ကွဲ့။

ဘဘကြီးပြောစကား

ရဲအောင်။

။အင်္ဂလိပ်က ဗမာကို ရန်စတယ်၊ ဗမာ့နယ်မြေ တွေ ကျူးကျော်ပြီး ဗမာ့နယ်မြေ တွေကို သိမ်းယူ တယ်၊ ဒါတင် မက သေးဘူး စစ် လျော်ကြေးငွေ တကုဋေလဲ တောင်း လိုက် သေးတယ်ဆိုတော့ ဗမာကသူတို့ကို ပြေးပြေ လည်လည် ဆက်ဆံနိုင်ပါ့ မလား ဘဘကြီး ရယ်။

ဘဘကြီး။

။သံတမန် လဲလှယ်တယ် ဆိုတာ တတိုင်းပြည် နဲ့ တတိုင်းပြည်ဟာ သူ့ အကြောင်းကိုယ်သိ၊ ကိုယ် အကြောင်း သူ့သိ နိုင် ခွင့် ရတယ်၊ အရေးကံစွန့်ရင် နှစ်ဖက် အာဏာပိုင် တွေကို တင်ပြန်လွယ်ကူတယ်၊ ကိုယ် အား သူ့ အား ချင့်ချိန် နှိုင်းဆ နိုင်တာပေါ့။

သံတမန်ဆိုတာ နိုင်ငံရဲ့ ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်တယ်၊ သံတမန်ကို မထေမဲ့ မြင် မပြုရ ဘူး၊ သံတမန်ရဲ့ အသက် အန္တရာယ် ကိုလဲ လုံခြုံအောင် ကာကွယ် စောင့်ရှောက် ပေး ရတယ်ကဲ့။

အင်္ဂလိပ် ဗမာ ဒုတိယစစ်ပွဲ

ရဲအောင်။

။အင်္ဂလိပ်ဗမာ ဆက်ဆံရေး တင်းမာနေတော့ ဘာတွေဆက်ဖြစ် လာသေးသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။သာယာဝတီမင်း လက်ထက် မှာတော့ အ ကြောင်း ကြီးကြီး ကျယ်ကျယ် မဖြစ် ကြ ဘူးကဲ့။

၁၁၄၆ ခုနှစ်၊ ပုဂံမင်း လက်ထက်မှ ရမယ် ရွာ လာ တယ်၊ ရန်ကုန် မြို့ဝန် က အင်္ဂလိပ်တွေကို မြီတိသျှ အမျိုးသားတွေကို နှိပ်စက်ညှဉ်းပမ်းတယ်လို့ အဆိုပြုလာတယ်။

ရဲအောင်။

။လာပြန်ပြီတမ္ဗိုး၊ သူတို့ကို ဗမာလူ ဘာတွေ နှိပ်စက်နေလို့လဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ရန်ကုန်မှာ အင်္ဂလိပ် တယောက်က လူသတ် ကျူးလွန်တယ်။ နောက်တယောက်က အသုံးစားမှု ကျူးလွန်တယ်။ ဘင်္ဂါလီကလေး လူမျိုးတွေက ဒီအမှုတွေကို ရန်ကုန်မြို့ဝန်ရုံး မှာ တင်ပြစွဲဆိုခဲ့တယ်။ ဒီတော့ ရန်ကုန်မြို့ဝန်ရုံးက အမှုနှစ်မှုကိုစစ်ဆေးပြီး အင်္ဂလိပ် တယောက်ကို ဒဏ်ငွေပေးဆောင်ဖို့ ဆုံးဖြတ် တယ်ကဲ့။ ။

ရဲအောင်။ ။ဣဏ္ဍိ ဥပဒေအတိုင်း ဆောင်ရွက် ပေးတယ်။ ဘဘကြီးရဲ့။ ။

ဘဘကြီး။ ။မောင်ရဲအောင် ပြောတာ မှန်ပေတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဗမာဘုရင်က အင်္ဂလိပ် ဗမာ ဆက်ဆံရေး ပြေလည်အောင် ရန်ကုန်မြို့ဝန်ရုံးအုပ်ကို ရာထူးချပေးပြီး မြို့ဝန်အသစ် လှယ်ပေးရှာသေးတယ်။

ရဲအောင်။ ။ဗမာက ဒီလောက်တောင် အလျော့ ပေးတာဘဲနော်။

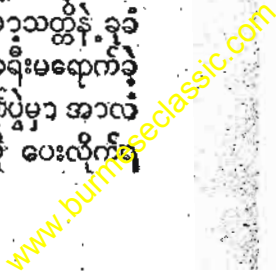
ဘဘကြီး။ ။မောင်ရဲအောင်ရယ် ဒါတောင်သူတို့ကမကုန်ပဲ သေးဘဲ ဝံပုလွေကြီးက သိုးငယ်ကလေး

ကို ရန်ကုန်သလို အင်္ဂလိပ် စစ်သင်္ဘောတစ်စင်းပေါ် မြစ်ကြောင်း ကိုဆန်တက်ပြီး ဗမာပိုင်တို့ ရေနန်းယဉ်ဆင် သင်္ဘောကိုအတင်း အဓမ္မသိမ်းယူ သွားတယ်ကဲ့။

အောင်။ ။ဒီတုန်းက ဗမာ တွေက ဒါလောက်တောင် သတ္တိနဲ့ကြပါသလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။သတ္တိ မနဲ့ကြပါဘူး မောင်ရဲအောင်။

ဒုတိယအကြိမ် အင်္ဂလိပ်ရဲ့ ကျူးကျော်စော်ကား မှု ကြောင့်၊ ၁၈၅၂ ခုနှစ် မှာ အင်္ဂလိပ်ဗမာ ဒုတိယစစ်ပွဲ ဖြစ်ကြတယ်ကဲ့။ ဒါပေမဲ့ ဒို့တိုင်းပြည်မှာ အဲဒီတုန်းက အခြေအနေ မကောင်းဘူး ကဲ့။ ပုဂံမင်းကို ညီတော် မင်းတုန်းမင်းသားနဲ့ ကနောင်မင်းသားတို့က ပုန်ကန်နေကြတယ်။ ဗမာပြည်မှာ ဗမာတွေ စည်းစည်း လုံးလုံး မရှိတဲ့ အချိန်ဖြစ်တယ်။ စည်းလုံးမှုမရှိတော့ အင်အားလဲ မရှိဘူးပေါ့ ကွယ်။ ဗမာ့သတ္တိနဲ့ ခုခံ ယှဉ်ပြိုင် တိုက်ခိုက် ကြပေမဲ့ ခရီးမရောက်ခဲ့ဘူး။ အင်္ဂလိပ် ဗမာ ဒုတိယ စစ်ပွဲမှာ အာလုံနဲ့ သရက်မြို့အထိ အင်္ဂလိပ်တို့ ပေးလိုက်ရ ပြန်တယ်။

၈၆

ဘဘကြီးပြောသော

ခုံပြင်များ

၈၇

ရဲအောင်။ ။ဘဘကြီး ပြောဘူးတဲ့ မြေမင်းသား ပုံပြင်လို့ ဖြစ်နေပါလား ဘဘကြီး၊ မြေကြီးက မထွေးလေးကို တရစ် တရစ် မျိုတာ ခါးအထိ ရောက်နေပြီပေါ့။

ဘဘကြီး။ ။မောင်ရဲအောင်က ဘဘကြီး ပြောထား တဲ့ ပုံပြင်တွေ မှတ်မိ သားဘဲ။ တကိုယ်လုံး မျို သွားတာကို ဘဘကြီးဆက်ပြောပြအုံးမယ်။

ရဲအောင်။ ။တိုတိုဘဲ ပြော ပါတော့ ဘဘကြီး ရယ်။ ဘဘကြီးပုံက ရဲအောင် ပျင်းလာပြီဗျ။

ဘဘကြီး။ ။အင်္ဂလိပ် ဗမာ ဒုတိယ စစ်ပွဲဟာ ၁၈၅၂ ခုနှစ်မှာ ဖြစ်ပြီး၊ ၁၈၅၃ ခုနှစ် မှာ ပြီး တယ်။ အဲဒီ နှစ်မှာဘဲ မင်းတုန်းမင်း နန်း တက်တယ်။ ကနောင် မင်းသားက အိမ်ရှေ့ မင်း ဖြစ်လာတယ်ကွဲ့။ ဒို့ ဗမာ ပြည်ဟာလဲ သရက်မြို့က အထက်ပိုင်း လောက် သာ ရှိ တော့တယ်။

မင်းတုန်းမင်း လက်ထက်မှာ အင်္ဂလိပ် ဗမာ ဆက်ဆံရေး အဆင်ပြေလာ ကြတယ်။ နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည် များနဲ့ လဲ ပိုမိုဆက်ဆံ လာကြတယ်။ ဗမာနိုင်ငံက နိုင်ငံခြားတိုင်း

ပြည်ကို ပညာ တော် သင် တွေ လွှတ် ပေး ခဲ့တယ်။

ဗမာ ပြည်မှာ စာ ပုံ နှိပ် စက်၊ ပုဂံ စက် ဒင်္ဂါးသွန်းလုပ်တဲ့စက်၊ ရက်ကန်းစက်၊ လက် နက်လုပ်တဲ့ စက်တွေနဲ့ ကြေးနန်းရုံ၊ စာ သင်ကျောင်း၊ ဆေးရုံတွေ တည် ဆောက် လာတယ်။

အင်္ဂလိပ် သံအဖွဲ့တင်မကဘဲ အမေရိကန် ပြင်သစ်၊ အီတလီ နိုင်ငံတွေက သံအဖွဲ့တွေ ရောက်လာကြတယ်။ ဗမာသံ အဖွဲ့လဲ နိုင်ငံ ခြားတိုင်း ပြည်တွေကို သွားခဲ့တယ်။ ဗမာ သံအဖွဲ့ကို ကင်းဝန် မင်းကြီး ဦးကောင်းက ဦးဆောင်သွားခဲ့တယ်ကွဲ့။

မင်းတုန်းမင်းကြီးဟာ အင်္ဂလိပ်တွေကို အကြိုက်ပေးအလိုလိုက်ကာ ဆက်ဆံခဲ့တယ်။ အင်္ဂလိပ်သိမ်းယူထားတဲ့ ဗမာ့ နယ်မြေ တွေ ကို လက်ဝါးဖြန့်ပြီး တောင်းခဲ့ သေးတယ်။ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။နယ်ချဲ့သမားထံမှာ လက်ဝါး ဖြန့် တောင်း လို့ ရခဲ့သလားဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။မရပါဘူး၊ မောင်ရဲအောင်။

ဒီတုန်းက ပြင်သစ်ကလဲ ဗမာနဲ့ ရှေးက ထက်ပိုပြီး ဆက်ဆံလာ တယ်ကွဲ့၊ ဒီတော့ အင်္ဂလိပ်ကပြင်သစ်ထက်လက်ပြန်ပြီး ဗမာကို ရန်ရှာလာပြန်တယ်။

ရဲအောင်။

။နယ်ချဲ့ သမား တွေဟာ ရန် စကိုဘဲ ရှာနေ ကြတာဘဲနော်။

ဘဘကြီး။

။အဲဒီအချိန်တုန်းက မြင်ကွန်း မင်းသားနဲ့ မြင်းခုံတိုင်မင်းသားတွေဟာ ပုန်ကန် ထကြွ တိုက်ခိုက်ကြတဲ့အတွက် ကနောင် မင်းသား ကြီး ကျဆုံးသွားတယ်။

သူပုန်မင်းသားတွေ ပုန်ကန်မှု မအောင် မြင်လို့ တွက်ပြေးကြတော့ သီပေါမင်း နန်း တက်တယ်ကွဲ့၊ သီပေါမင်း နန်း တက်ပြီး မကြာခင်ဘဲ မင်းညီ မင်းသား လေးဆယ် ကျော်ကို သတ်ပစ်လိုက်တယ်။ ဗမာပြည်မှာ ပြည်တွင်းရေးတွေ ရှုပ်ထွေးပြီး စည်းလုံးမှု မှုတွေ ပျက်အောင်အား မရှိ ဖြစ်နေတဲ့ အချိန်မှာ အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီက ဗမာပြည် သစ်တောတွေက သစ်အလုံး ငါးသောင်းကို ခိုးထုတ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ဗမာအစိုးရက သစ်ခိုးတဲ့ အင်္ဂလိပ်တွေကို သစ်ခိုးမှုအတွက် ဒဏ်ငွေနှစ်သန်း သုံး သိန်း ပေးဘို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်။ အင်္ဂလိပ် ကုမ္ပဏီ က ဒဏ်ငွေမဆောင်ဘဲ အိန္ဒိယဘုရင်ခံချုပ်ထံ ကို တိုင်ကြား တယ်။ဗမာ ပြည်မှာ နေတဲ့ အင်္ဂလိပ်တွေက ဗမာကိုဘဲ ရုဇသံပေးလိုက် သေးတယ်ကွဲ့။ ဒီတော့ ဗမာအစိုးရကပျော့ လာပြီး ဒဏ်ငွေတွေကို လျှော့ပစ်ပါမယ်လို့ အလျှော့ပေး စေ့စပ်ရှာတယ်။

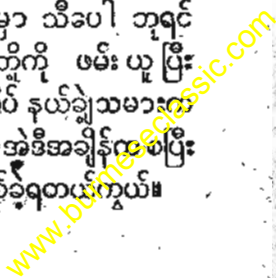
ဒါပေမဲ့ အင်္ဂလိပ်တွေက အတင့်ရဲ အ နိုင်စီးပြီးဗမာကိုစစ်ကျေညာခဲ့တယ်။၁၈၈၅ ခုနှစ်မှာ အင်္ဂလိပ်ဗမာ တတိယစစ်ပွဲကြီးဖြစ် ရပြန်တယ်။

အောင်။

။မန်းလေ-မြဲလေ ဆိုတာလို လျှော့လေ-က လေဘဲနော်။

ဘဘကြီး။

။ဗမာသက္ကရာဇ် ၁၂၄၇ခုနှစ်တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၈ ရက်နေ့မှာ သီပေါ ဘုရင် နဲ့ မိဖုရား စုဖုရားလတ် တို့ကို ဖမ်းယူပြီး ဗမာတပြည်လုံးကို အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့သမားက သိမ်းယူလိုက်တော့တယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး ဗမာတွေဟာ သူ့ကျွန်ဖြစ်ခဲ့ရတယ်ကွဲ့။

ရဲမြင်များ

ချွဲသမားကို ရုရှလက်တွေနဲ့ တော်လှန် တိုက်
ခိုက်ကြတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။အဲဒါမှပမာက၊ ဒီလိုမှ ရဲအောင်က ကြိုက်
တာဗျ၊ ဆက်ပြီးပြောပါအုံးဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။အဲဒီတုန်းက ခေါင်းဆောင်ပြီး တိုက်ကြ
တာကတော့....

ဒို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ အဘိုးတော်တဲ
နတ်မောက်နယ်က ဗိုလ်မင်းရောင်၊ ဝန်းသို
နယ်က ဝန်းသို စော်ဘွားကြီး ဦးအောင်
မြတ်၊ ဆင်ဖြူကျွန်းနယ်က ဗိုလ်ဥက္ကဓ ခေါ်
တဲ့ ရှင်ဥက္ကဓ၊ ပုဂံနယ်က ဗိုလ်ချို။ ပုပ္ပိုး
နယ်က ဗိုလ်နက်ကျော်၊ ကျွန်းခင်းကြီးနယ်
က ဗိုလ်လှကျော်၊ ဝဲလောင်းနယ်က ဗိုလ်ရွှေ၊
ဇီးကြီးပင်နယ်က မြင်စိုင်းမင်းသား၊ ရွှေဘိုနယ်
က မင်းသားထိပ်တင်မှတ်။ ချောင်းဂူ နယ်က
မင်းသားစောရန်ပိုင်။ ကျောက်ဆည်နယ်က
ဗိုက်သာကျန်းတို့ဖြစ်ကြတယ်။

ဘဘကြီးမသိတဲ့ တော်လှန်ရေး ခေါင်း
ဆောင်တွေလဲရှိကြသေးတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ အဘိုးဟာ ဗိုလ်မင်း
ရောင်တဲ့လား၊ ဗိုလ်ချုပ် အောင် ဆန်း ဟာ

ဗမာ့တော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်များ

ရဲအောင်။ ။ဗမာ့တွေ့သတ္တိမနဲ့ပါဘူး ဘဘကြီးရယ်၊ ဘာ
ဖြစ်လို့ ပြန်မတိုက်ကြတာလဲ။

ဘဘကြီး။ ။မောင်ရဲအောင် ဗမာ့တွေ့ကခေါင်းငုံ့ ခံပြီး
မနေကြပါဘူးကွဲ့။ ဒီခေတ်က ဘုရင်ကိုရှေ့
တန်းတင်ထားတော့ နေပြည်တော်က အမိန့်
ကို စောင့်စားရင်း အံ့အားသင့်နေကြတယ်၊
ရုတ်တရက် ပေါ်ပေါက်လိုက်တဲ့ အပြောင်း
အလဲကို တွေ့ဝေ သွားကြ တာ ပေါ့ကွယ်၊
နောက်တော့ ဗမာ့သတ္တိ၊ ဗမာ့ ရဲစွမ်းတွေ
တက်ကြွလာပြီး ပျားအူ ကိုတုတ်နဲ့ ထိုးလိုက်
သလိုဘဲ ဗမာနိုင်ငံတဝှမ်းလုံးမှာ အင်္ဂလိပ်နယ်

မဟုတ်ခင်တောင်လွန်တဲ့မျိုးရိုးသဲနော်၊ ဗိုလ်မင်းရောင် အကြောင်း ပြော ပြပါ လား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။ဗိုလ်မင်းရောင်ကို ရွှေလဆုတ်လို့လဲ ခေါ်တယ်ကဲ့။ ဗိုလ်မင်းရောင်ဟာ နတ်မောက် မြို့နားက မြို့လှလင်ရဲ့ မြို့သူကြီး ဖြစ်တယ်၊ သူကြီးကတော် ကတော့ ဒေါ်ရွှေသင် လို့ ခေါ်တယ်၊ သမီးငယ်နှစ်ယောက်ရှိတယ်ကဲ့။

ရွှေလဆုတ်ဟာ ငယ်ငယ်ထဲက ဓါးခုတ်လှံထိုး၊ လေးပစ်၊ သေနတ်ပစ် ဝါသနာပါတယ်၊ ဆင်စီး၊ မြင်စီးလဲ ဝါသနာ ပါသေးတယ်ကဲ့။ နယ်ချဲ့ အင်္ဂလိပ်တွေက သိပေါ့ဘုရင်ကို ဖမ်းသွား တယ်လို့လဲ ကြားရော ဗိုလ်မင်းရောင်ဟာ သူထိုင်နေတဲ့ ကွပ်ပျစ်ပေါ်မှာ မတ်တပ်ရပ်လိုက်ပြီး...

ဟေ့ ကုလား... မင်းတို့လက်အောက်မှာ တော့ကျွန်ုပ်ဖြစ်မခံဘူးဟေ့... မင်းတို့ကို ငါတိုက်မယ်၊ တိုင်းပြည်အတွက် အသက်ကို အသေခံမယ်ကဲ့... လို့ သံကုန် အော်ဟစ် ပြီး ဓါးကြိမ်း၊ ကြိမ်းတယ်ကဲ့။ ဒီလို ကြိမ်းပြီး တော့ သမီးငယ်နှစ်ယောက်ကို သူတို့ အဖွား

ထံ သွားအပ်ပြီး ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ယောက်လုံး တိုက်မဝင်ဘဲ သဘောတူ ဆုံးဖြတ်လိုက်တယ်၊ အမျိုးနှင့် တိုင်းပြည်ကို ချစ်ကြတဲ့ ရွာသူရွာသားတွေလဲ ဗိုလ်မင်းရောင် နောက်ကိုလိုက်သွားကြတယ်။ မကွေး၊ ရေနံချောင်း တောင်တွင်းကြီး နယ်တွေက မျိုးချစ်လူငယ်တွေကိုလဲ ဗိုလ်မင်းရောင်ထံကိုလာရောက်စုရုံးကြတယ်ကဲ့။

ဗိုလ်မင်းရောင်ဟာ တပ်သားတသောင်းကျော် စည်းရုံးမိတယ်၊ ရရာလက်နက် တွေကို ကိုင် ပြီး အင်္ဂလိပ် နယ် ချဲ့ သွားမားကို တိုက် ခိုက် ကြ တယ်။ နယ်ချဲ့ အင်္ဂလိပ်ရဲ့ တပ် သားတွေ မ ရှု မ လှ ထိခိုက် ကျဆုံးခဲ့တယ်ကဲ့။

အင်္ဂလိပ်တပ်တွေဟာ ခေတ်မီ လက်နက်တွေနဲ့ မြင်းစီးတပ်တွေပါထပ်ဖြည့် ပြီးတိုက်ရတယ်၊ တဖက်က သစ္စာဖေါက် ပုဆိန်ရိုးတွေလဲ မနားမနေ လှည့်ဖြား စည်း ရုံး ချဲ့ မိတယ်။ ဒါကြောင့် လေးတိုင်စင်ရွာ တိုက်ပွဲမှာ ဗိုလ်မင်းရောင် သေနတ် ထိသွား တယ်ကဲ့။

ကုလားဖြူတွေကဗိုလ်မင်းရောင်ကို ဆေး
 ကုပေးမယ်။ ဣထူးပေးမယ်လို့ ပြောပြီး
 ပုဆိန်ရိုး လုပ်ခိုင်း သေးတယ်ကွဲ့။ ဗိုလ်မင်း
 ရောင်က ငါဟာဗမာ၊ ဗမာပြည်နဲ့ ဗမာလူ
 မျိုးအပေါ်ဘယ်တော့မှ သစ္စာ မဖောက်ဘူး
 လို့ မာမာ ထန်ထန်ဘဲ အဖြေပေး လိုက်
 တယ်။ ဒီလိုဗမာ့သတ္တိ၊ ဗမာ့ရဲစွမ်းကိုပြပြီး၊ ကု
 လားဖြူတွေရဲ့ ခေါင်းဖြတ်တာကို ခံလိုက်
 တယ် ကွဲ့။ ဗမာ ပြည် ဗမာ လူ မျိုး တော့
 အတွက် အသက်ပေး တော်လှန်သွားတဲ့၊ ရဲရဲ
 တောက်အာဇာနည် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပါတဲကွယ်။

ရဲအောင်။

။တယ် သတ္တိကောင်းပါလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။မောင်ရဲအောင် ဝန်းသို စော်ဘွားကြီး အကြောင်းကို ပြောပြ အုံးမယ် ကွဲ့။

ရဲအောင်။

။ဟုတ်ကဲ့ပါ ဘဘကြီး။

စော်ဘွားကြီးဟာ ပြည်ထောင်စု သာ
 ရှမ်းအမျိုးသားကြီးပေါ့ နော်။

ဘဘကြီး။

။ဟုတ်တာပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

ရှမ်း အ မျိုး သား စော်ဘွားကြီး ဦးစွာ
 သား ဒေါ်ဒွေးဖြူတို့ရဲ့ သား ကွဲ့။ ငယ်
 မယ်က မောင်အောင်မြတ်လို့ ခေါ်တယ်။

သီပေါမင်း လက်ထက်မှာ မိုးကောင်းက သူ
 ပုန်တွေကို တိုက်ခိုက် နှိမ်နင်း အောင်မြင် ခဲ့
 တယ်။ ရဲသွေး ရဲမာန် အင်မတန်ပြည့်စုံတယ်။
 တိုင်းပြည်အပေါ်မှာ သစ္စာရှိတဲ့ ဂုဏ်တွေနဲ့
 ပြည့်စုံလို့ ဝန်သိုစော်ဘွားကြီး ဝန်သိုစော်
 ဘွားကြီးလို့ ထင်ရှား ကျော် ကြား ခဲ့တဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်တယ် ကွဲ့။

သီပေါ ဘုရင်ကို အင်္ဂလိပ်တွေ ဖမ်းသွား
 တယ်လို့ ကြားသိတာနဲ့ တပြိုင်နက် တဲ။
 အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့ ကျူးကျော်သူတွေကို တွန်း
 လှန် တိုက်ခိုက်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ် လိုက်တယ်။

အင်္ဂလိပ် တပ်တွေဟာ ဝန်းသိုမြို့ကိုတက်
 လာပြီး၊ ဝန်သိုစော်ဘွားကြီးနဲ့ တွေ့ဖို့စဉ်
 တယ်ကွဲ့။ စော်ဘွား ကြီးဟာ အခတ္တမခံဘဲ
 ထီးချိုင့်နယ်ဘက်မှာ တော်လှန်ရေးတပ်သွား
 တွေကို ဖြန့်ထားပြီး အင်္ဂလိပ် တပ် တွေ ကို
 ရက်ရက် စက်စက် တိုက်ထုတ်ပစ်လိုက်တယ်။

ပေကုန်း တိုက်ပွဲဟာ ထင်ရှားတဲ့ တိုက်ပွဲ
 ကြီးဖြစ်ပြီး၊ အင်္ဂလိပ်တွေ အတုံးအရုန်းကျ
 ဆုံး ကြ တယ်။ အဲဒီ တိုက်ပွဲမှာ အင်္ဂလိပ်
 စစ်ဗိုလ်ကြီး ဟတ်ချင်ဆန် ကျဆုံးသွားတာ
 ပေါ့။

ဝန်ဆို စော်ဘွားကြီး ဦးအောင်မြတ် ရှိ
အပေ ဦးရွှေသား ကလဲ စစ်ကြောင်း
တကြောင်း တာဝန် ယူ ပြီး တိုက် တယ်
ဒါကြောင့် မန်းမောက်နဲ့ ကျောက် တ လို
တိုက် ပဲ့ ဟာ စစ် နှစ် ကြောင်း ညှပ် ပြု
အင်္ဂလိပ်ကို တိုက်ခဲ့တဲ့ တိုက်ပွဲဖြစ်တယ်။

အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်ဟာ လက်နက်တွေအစုံတပ်
ပြီး၊ အမြဲတစေ အင်အား ဖြည့် နိုင်တယ်။
ဗမာ့ တော်လှန်ရေးတပ်က ရရာလက်နက် နဲ့
ဘဲ တိုက်ကြရတယ်။ လက်နက်အင်အား
ဖြည့်နိုင်ဘူးပေါ့ကွယ်။

ဒါပေမဲ့ စစ်ဆို စော်ဘွား ကြီး ဟာ
အနိုင်မခံ အရှုံးမပေး ဆိုတဲ့ သတ္တိကို ပဲ့
မြဲမြဲ ကိုင် ထား တယ် ကွဲ့။ အင်္ဂလိပ် နယ်
သမား လက် အခက်မှာ ဘယ်တော့မှ ကျ
မခံဘူး လို့ လဲ ဆုံး ဖြတ် ထား တယ်။ စ
ကြောင့် လက်နက် အင်အား ကုန်ခန်း လာ
တော့၊ ယခင်နက် စန်တာ စော်ဘွားထံမှ
သွားရောက်နေဆိုင်ခဲ့တယ်။

ရဲ အောင်။ ။ တော်လှန်ရေး သမားကြီး တွေဟာ သတ္တိ
ကောင်း ဇွဲလဲကောင်းကြ တယ်နော်။

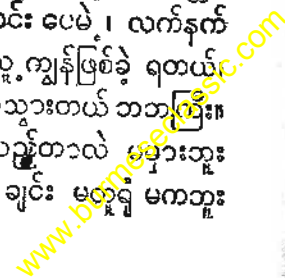
ဘဘကြီး။ ။ ဆင်ဖြူကျွန်း နယ်က ဗိုလ်ဥက္ကဋ္ဌမလဲ ရှိသေး။
တယ်ကွဲ့။ သီပေါ ဘုရင် လက်ထက် မှာဘဲ
ဆင်ဖြူ ကျွန်း မြို့မှာ ရှင်ဥက္ကဋ္ဌ အမည်နဲ့
ရဟန်းတပါးရှိတယ်။

ဗမာဘုရင်ကို အင်္ဂလိပ်က ဖမ်းသွားတယ်
ဆိုတော့ ရှင်ဥက္ကဋ္ဌဟာ သက်နိုး ဝတ် ထား
တာကို တောင် အာရုံ မစိုက်နိုင် တော့ဘဲ၊
ကုလားဖြူ တွေကို တိုက်ထက် ရမယ် တိုက်
ထုတ်ရမယ်လို့ ကြွေးကြော်ခဲ့တယ်။

မျိုးချစ် ထပ်သားတွေနဲ့ လက်နက်တွေ
ကိုစုပြီး၊ တော်လှန်ရေးတပ်ကို ခေါင်းဆောင်
ခဲ့တယ်။ နယ်ခွဲ ကုလားဖြူတွေကိုလေ ရှေ့
ကနေပြီး၊ ရဲရဲ ဝံ့ဝံ့ ရင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်တာဘဲ၊
ရှင်ဥက္ကဋ္ဌမကနေပြီး ဗိုလ်ဥက္ကဋ္ဌမလဲ အမည်ခံ
လိုက်တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ ဗမာ့ တော် လှန် ရေး ခေါင်း ဆောင် တွေ
အတော်များတယ်နော် ဗမာတွေဟာ သတ္တိ
ကောင်း စွမ်းရည်ကောင်း ပေမဲ့ ၊ လက်နက်
ချင်းက မတူလို့ သာ သူ့ ကျွန်ဖြစ်ခဲ့ ရတယ်။
လို့ ရဲအောင် နားလည်သွားတယ် ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ မောင်ရဲအောင် နားလည်တာလဲ များဘူး
ပေါ့ကွယ်။ လက်နက် ချင်း မတူရုံ မကဘူး

ဘဘကြီးစမြောသော

ဗမာတေဟာ အဲဒီတုန်းက ခေတ်နောက်ကျ
နေတယ်လို့ လဲတေးနိုင်သေးတယ်။ ဒီအထဲမှာ
နန်းတွင်း အာဇာနည် တွေကတဖက်၊ လူ
တော်လှူကောင်း တွေကို ဖျောက်ဖျက် ကြ
တာကတဖျိုးနဲ့၊ တိုင်းပြည်ရဲ့ စည်းလုံးမှုက
လဲ မရှိဘူးကွဲ့။ ဒါတောင်မျိုးချစ် တော်
လှန်ရေးသမားကြီးတွေက ဆယ်နှစ် ဆယ်မိုး
ခါးကိုင်ပြီး တော်လှန် တိုက်ခိုက် နိုင် သေး
တာဟာ ဗမာ့သတ္တိ၊ ဗမာ့ဇွဲ တွေ ပေါ့
မောင်ရဲအောင်။

ရအောင်။ ။ဘဘကြီး ရဲအောင် အိမ်ချင်ပြီဗျာ။

ဘဘကြီး။ ။အေးအေး အိပ် စော့ မောင် ရဲ အောင်
ဘဘကြီးလဲ စာဖတ် လိုက်အုံးမယ် ကွဲ ဟု
ပြောဆိုကာ မောင်ရဲအောင်လည်း အိပ်ထုသို့
ဝင်လေသည်။

သူ့ ကျွန်ဘဝ

မောင်ရဲအောင်သည် ဗမာပြည်ကိုနယ်ချဲ့ သမားတို့ သိမ်း
ဆွဲသွားသည်ဟု ဘဘကြီးပြောပြ သည် ကို ကြားသည့် အ
ချိန်ကစပြီးဘဘကြီးနားကိုမလာတော့ဘဲအိမ်သူ အိမ် သား
တွေနဲ့ ဝေးဝေးနေကာ တယောက်ထဲဗမာပြည်နယ်ချဲ့ ကျွန်
ဖြစ်တယ်။ ဗမာပြည်ကို နယ်ချဲ့သမားတွေ သိမ်းသွား တယ်
ဆိုတဲ့စကား လုံးကို ရေ ရွတ် ကာ တွေ့စေ ငေးမူ ဝိုင်ကာ
သာ နေလေတော့ သည်။ တပတ်ခန့်ကြာသော အခါမှ ဘဘ
ကြီးထံသို့ချဉ်းကပ်လာပြီး ဘဘကြီး ရဲအောင် သိချင် တာ
တွေ ပြောပြပါအုံးဟု ဆိုလေသည်။

ရအောင်။ ။ဘဘကြီး ကျွန်ဘဝ ဆိုတာနဲ့ ဘဘကြီး ဘဝ
ဆိုတာ ဘာတွေထူးခြားပါသလဲ။

ဘဘကြီး။

။သခင်ဘဝဆိုတာကိုယ် တိုင်းပြည်ကိုယ် လူ မျိုးနဲ့ ကိုယ်တိုင် အုပ်ချုပ်စီမံ တာကွဲ့ပညာ ရေးကိစ္စ၊ စီးပွားရေးကိစ္စ၊ ကာကွယ် ရေး ကိစ္စ၊ ဘဏ္ဍာရေးကိစ္စ၊ ကျန်းမာရေး ကိစ္စဆို တဲ့ တိုင်းပြည်ရဲ့ ကိစ္စ၊ တိုင်းပြည်ရဲ့ အရေး အခင်းအားလုံးကို သဘောကျ ဆောင်ရွက် နိုင်တယ်။ ကိုယ် တိုင်းပြည်ရဲ့ တိုးတက်မှု ကိုယ် လူမျိုးရဲ့ ကြီးပွားမှုတွေကိုကို အစွမ်း ကုန်ဆောင်ရွက်နိုင်တယ်ကွဲ့။

ကျွန်ဘဝ ဆိုတာက ကိုယ် လူမျိုး၊ ကိုယ် တိုင်းပြည်၊ ကိုယ် နိုင်ငံကို တိုင်းခြား နိုင်ငံ ခြားက သိမ်းယူအုပ်ချုပ်တယ်။ သူတို့ ခိုင်း တားကိုလုပ်ပြီး သူတို့ ပေးတာ ယူရတယ်။ သူတို့ကျွေးတာကို စားပြီး သူတို့ စီမံရာ ကိုခံနေရတယ်။ သူတို့ လိုချင်တာတွေ ယူ သူတို့လုပ်ချင်တာတွေလုပ်၊ သူတို့ သွေးစုတ် တာကိုခံနေကြရတဲ့ ဘဝပါဘဲကွဲ့။

ရဲအောင်။

။ဘဘကြီးတို့က ကျွန်ဘဝရဲ့ ခံစားချက်တွေ ကို ကိုယ်တိုင်သိခဲ့ကြရတာပေါ့နော်။

ဘဘကြီး။

။ဒီ တိုင်းပြည်ဟာ ၁၂၄၇ ခုနှစ်ကစပြီး တ နိုင်ငံလုံး ကျွန်ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ အောက် ဗမာ ပြည်ဆိုရင်နှစ်ပေါင်းတရာကျော်ပြီး အထက်

ဒီပြင်ဗျား

ဗမာပြည်ဆိုရင် နှစ် ပေါင်း ခြောက်ဆယ် ကျော် ကျွန်ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ နှစ်ပေါင်း တရာ ပတ်ဝန်းကျင်ဟာ ဗမာပြည်ရဲ့ ကျွန်သက် လို့ ဆိုနိုင်တာပေါ့။

ရဲအောင်။

။ဘဘကြီးတို့ တွေ့ကြုံ ခံစားရချက် တွေကို ရဲအောင်တို့ကိုပြောပြပါလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့ သမားဟာ ဗမာပြည်ကို သိမ်းယူပြီးတော့ ဗမာပြည်ကို အုပ်ချုပ်တဲ့ မဟာမင်းကြီးတစ်ဦးခန့်တယ်။ ၁၈၉၇ ခုနှစ် မှာ အိန္ဒိယပြည်ရဲ့ လက်အောက်ခံပြည်ရယ် လို့ ကျေညာတယ်ကွဲ့။

နယ်ချဲ့သမား လက်ထက်မှာ အခွန်တွေ အမျိုးမျိုးတည်ထွင်ပြီးကောက်တယ်။ ဗမာ တွေကို စုစုရုံးရုံး မနေအောင် အမျိုးမျိုး သွေးခွဲတယ်။ အသင်းတွေ၊ အဖွဲ့တွေ မ ထောင်ရဘူးလို့ ပြောတားတယ်။ ချွတ်က တော့ဝိုင်းအမ်းစီအေ ဆိုတဲ့ ခရစ်ယန် လူ ငယ်အသင်းကို တည်ထောင်ထားတယ်။ သူ တို့ပြောတာ နားထောင်၊ သူတို့တောင်းတာ ပေး၊ သူတို့ခိုင်းတာလုပ်၊ သူတို့ ပေးသမျှယူ၊ သူတို့ကျွေးသမျှ စားကြရတယ်ကွဲ့။

သူတို့ကိုသခင်ကြီး၊ သခင် လေးရယ်လို့ ကင်ပွန်းတပ်ပြီး ဗမာတွေကိုခေါ်ခိုင်း သေးတယ် မောင်ရဲအောင်။

ဂျီစီဘီအေနဲ့ ဝံသာနုခေတ်

ရဲအောင်။

။ကျွန်ဘဝဟာ တယ်ပြီး အောက်ကျ ပါ တလွှား ဘာကြီး။

ဘာကြီး။

။နားထောင်ပါအုံး မောင်ရဲအောင်ရယ်။

၁၉၀၈-ခုနှစ်ကျတော့ ဗမာတွေဟာ အမျိုးသားစိတ် ကြွတက် လာပြီး ဝိုင် အမ်ဘီ အေ ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝ အသင်း ရယ်လို့ တည်ထောင်လိုက်တယ်။

နောက်တော့ ဗမာတပြည်လုံးမှာလူငယ် လူရွယ်တွေ စုစည်းခါ အသင်းတွေ တည်ထောင် ကြ ပြီး ဂျီစီဘီအေ အသင်း ကြီးပေါ်ပေါက်လာခဲ့တယ်။ ဂျီစီဘီအေ ဆိုတာက ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း ချုပ်ကြီးဖြစ်တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။

။ဂျီစီဘီ အေ က ဘာ တွေ လုပ်ပါ သလဲ ဘာကြီး။

ဘာကြီး။

။ဂျီစီဘီအေက စပြီး စည်းရုံး လိုက် ကြတာ ဝံသာနု အသင်းတွေ တနိုင်လုံး ပေါ်လာ

ပြန်တယ်၊ ဝံသာနု အသင်းတွေမှာ အမျိုးသားတွေရော၊ အမျိုးသမီးတွေရော ပါဝင်လာကြတယ်။ မြို့တွေတင် မက၊ ကျေးရွာတွေပါ ဝံသာနု အသင်းတွေ ပေါ် ပေါက်ခဲ့တယ်။ အသင်းပေါင်းရှစ်ထောင်ကျော်ပြီး အသင်းဝင်ပေါင်း သိန်းနဲ့ ချီပြီး ပါဝင်စည်းရုံးလာကြတယ်ကွဲ့။

အိမ်တွေ၊ အိမ်တွေမှာ ဝံသာနု ဆိုတဲ့ စာလုံးတွေ ရေးကပ်ထားကြပြီး နိုင်ငံခြားကလာတဲ့ ကုန်ပစ္စည်းတွေကို မသုံးကြစတမ်း ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။ အမျိုးသား တွေက ပင်နီအင်္ကျီနဲ့ ယောလုံချည်ကို ဝတ်ကြတယ်။ အမျိုးသမီးတွေက ပင်နီအင်္ကျီနဲ့ ယောထမီကို ဝတ်ကြတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။

။အားလုံး ပင်နီဝတ်ကြတော့ကြည့်လို့ သိပ်လှမှာဘဲနော်။

ဘာကြီး။

။အဲဒီအခါက ပင်နီ အင်္ကျီနဲ့ ယော ဆိုတာဟာ ရေပန်းစားတာပေါ့ကွယ်။ ပင်နီရောင် ဝါနီနဲ့ ယောလုံချည် မဲပြာနက်ဟာ အင်မတန်ကျက်သရေရှိတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။

။ရဲအောင် ဝတ်ထားတဲ့ ပင် နီမျိုး လား ဘာကြီး။

ကို သွားရောက်ပြီး နိုင်ငံရေး ပညာ တွေကို
လေ့လာခဲ့တယ်။ ၁၉၁၉ ခုနှစ်မှာ ဗမာ
ပြည်ပြန်လာပြီး နိုင်ငံရေးတရား ဟောတယ်။
ဗမာပြည်မှာ ပုလိပ်ငယ်ငယ် ကလေးကို
ထောင် ကြောက်နေရတဲ့ အချိန်ဖြစ်ပြီး
ဗမာပြည် ဘုရင်ခံ နယ်စပ်က ကရင်ဒေါက်
ထဲ၊ ဦးဥတ္တမက ဘုရင်ခံ ကရင်ဒေါက် ပြန်
သွားလို့ တရားပွဲမှာ ဟောတယ်။ ဒါနဲ့
ဘုရင်ခံက ဦးဥတ္တမကိုထောင်ထဲ သွင်းလိုက်
တယ်ကွဲ့။

ဦးဥတ္တမဟာ နိုင်ငံရေးတရား ဟောလိုက်
ထောင်ကျလိုက်နဲ့ ထောင်ထဲကို ခဏခဏ
ရောက်ခဲ့တယ်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ် ကျ တော့
ရန်ကုန်မြို့မှာ မြို့လုံးကျွတ် အစည်း အဝေး
ကြီးလုပ်ပြီး မဟုတ်ရင် ခေါင်းငုံ့ မခံကြနဲ့
လို့ ဦးဥတ္တမက တရားဟောပြန်တယ်။ ဒီလို
ပြောရမလားဆိုပြီး ဦးဥတ္တမကိုဖမ်းတယ်။ အမှု
စစ်တဲ့နေ့ကျတော့ ရဟန်းတွေရော၊ လူတွေ
ရော သွားကြရာမှာ မျက်နှာဖြူ အမှုထမ်း
တွေကရိုင်းရိုင်းပြုပြင် စော်ကား ပြောဆိုကြ
တယ်။ ဒီတော့ရဟန်းရောလူပါ အခု ဗန္ဓုလ
ပန်းခြံလို့ ခေါ်တဲ့ ပန်းခြံကြီးထဲမှာ လူထု
အစည်းအဝေးကြီးလုပ်တယ်မောင်ရဲအောင်။

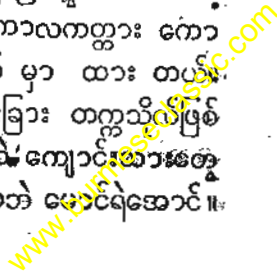
လူထု အစည်း အဝေးကြီးကို မျက်နှာဖြူ
ပုလိပ်တွေက တုတ်စော့နဲ့ ရိုက်၊ မြင်းစော့နဲ့
နှင်းပြီး လူစုခွဲတယ်။ ဦးဥတ္တမကိုလဲ ထောင်
ချ ပစ်လိုက်တယ်ကွဲ့။

ဗမာနိုင်ငံမှာဦးဥတ္တမကြောင့် မျိုးချစ်စိတ်
တွေ ပိုမို တက်ကြွလာခဲ့ တယ်။ ကျောင်း
သားသပိတ် ကြီးတုံး ကလဲ ဦးဥတ္တမ ဟာ
အိန္ဒိယပြည်မှာ ရောက်နေတာတောင် အချိန်
မှီ အောင် လာပြီး ကူညီ သေး တယ် ကွဲ့။
မျိုးချစ် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဥတ္တမ ဟာ
၁၉၃၉ ခုနှစ်မှာ ပျံ လွန်တော် မူရှာတယ်။

၁၉၂၀ ခုနှစ် ကျောင်းသား သပိတ်
ရဲအောင်။ ။ဟို တုန်းက ကျောင်း သားတွေဟာ သပိတ်
မှောက်ကြသေး သလား ဘဘကြီး။
၁၉၂၀ ခုနှစ် ကျောင်း သား သပိတ်ဟာ
ပထမဆုံး သပိတ်ကြီးပေါ့ မောင်ရဲအောင်။
၁၉၂၀ ခုနှစ် မတိုင်မီ ကဘဲ ရန် ကုန် မှာ
ကောလိပ် ကျောင်း ရှိ ပြီ ကွဲ့။ ဒါ ပေ မဲ
ရန်ကုန် ကောလိပ်ကို ကာလကတ္တား ကော
လိပ်ရဲ့ လက် အောက် မှာ ထား တယ်။
၁၉၂၀ ခုနှစ်မှာမှ သီးခြား တက္ကသိုလ်ဖြစ်
လာတယ်။ အဲဒီနှစ်မှာဘဲ ကျောင်းသားတွေ
ကသပိတ်မှောက်ကြတာဘဲ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။

ဘဘကြီး။

ရဲအောင်။ ။တာကြောင့်သပိတ်မှောက်တာပါလဲဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။တက္ကတိုလ် ကျောင်းဥပဒေတွေနဲ့ ပညာရေး စံနှစ်ကို မကြိုက်ကြလို့ သပိတ်မှောက်ကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းကစပြီးသပိတ်မှောက်လိုက်တာ ဗမာတပြည်လုံးမှာရှိတဲ့ ကျောင်းတွေ အားလုံးပါဝင်ကြတယ်။ အဲဒီအချိန်က စပြီး အမျိုးသား ကျောင်းတွေ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ တယ်။ အမျိုးသား ပညာရေး စံနှစ်ကြီးလဲပေါ်လာပြီး၊ အမျိုးသား စိတ်တွေ တက်ကြွလာခဲ့ကြတယ်။အမျိုးသားကျောင်းတွေဟာအမျိုးသား စိတ်ကိုတက် ကြွအောင် ခိုင်မြဲအောင် ဆောင်ရွက်ပေးတဲ့ နေရာတွေဖြစ်လာခဲ့တယ်ကွဲ့။

ကဲ-မောင်ရဲအောင် ဘဘကြီးလဲ မောသွားပြီ။ နားကြအုံးစို့ကွယ်။

ရဲအောင်။ ။ဘဘကြီးကလဲ ကောင်းတူးမှ ရပ်လိုက်တာကိုး၊ ဆက်ပြောပါအုံး ဘဘကြီးရယ်။

ဘဘကြီး။ ။ဆက်ပြော စရာအများကြီး ရှိသေးတယ်ကွဲ့၊ မောင်ရဲအောင် ဒီနေ့တော့နားကြပါအုံးစို့ကွယ်ဟု ပြော၍ အနားယူကြ လေသည်။

လယ်တောသို့ခရီးထွက်ခြင်း

တနေ့သော နံနက်စောစောတွင်မောင်ရဲအောင်နှင့် ဘဘကြီးတို့သည် ထမင်းထုပ်ကိုယ်စီဖြင့်စုပေါင်း လယ်ထွန်ပွဲသို့ သွားရောက်ကြလေသည်။

ရဲအောင်။ ။အိုးစည်တွေတီးလို့ ပါလား၊ ကတဲ့လူက ကနေကြတယ်၊ သူတို့ ဘာဖြစ်လို့ တီးကြကကြတာပါလဲဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။စု ပေါင်း လယ် ယာ မြေ ထွန် ပွဲလေ မောင်ရဲအောင်။

ပျော်ပျော် ရွှင်ရွှင်ဘဲ တီး သူက တီးတယ်၊ ကသူကကတယ်၊ ခုန်သူက ခုန် ကြတယ်၊လယ်ယာမြေတွေကိုထွန် သူတွေကထွန် နေကြတာကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ရေတွေ၊ ရွှံ့တွေထဲမှာလဲ နွားကြီး တွေနဲ့ သွားနေကြတယ် ဘဘကြီး၊ သူတို့က ဘာ တွေလုပ်နေတာလဲ။

ဘဘကြီး။ ။အဲဒါပေါ့ မောင်ရဲအောင်၊ လယ် ထွန်တယ် ဆိုတာ၊ မောင်ရဲအောင် ဘဘကြီးလက်ညှိုး ထိုးတဲ့ နေရာကိုကြည့်ကွဲ့၊ တောဟိုက ထွန်ကိုင်

ထားတာက ထွန်တုံးလို့ ခေါ်တယ်ကွဲ့၊ ထွန်
တုံးကအတံ ကလေးတွေက ထွန်တံ ခေါ်
တယ်၊ ထွန်တုံးကို ထမ်းမိုး တပ်ပြီး နွားကို
ဆွဲခိုင်းတယ်၊ လူက ထွန်တုံးကို စီးကိုင် ပြီး
လိုက်ရတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဘာလုပ်ဘို့လယ်ထွန်တာလဲ ဘဘကြီး။

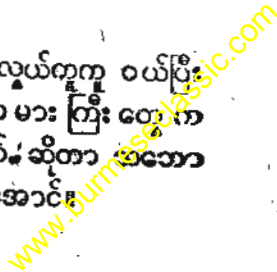
ဘဘကြီး။ ။မြေတွေပျပြီးလာအောင်မိုးရွာစ မိုးဦးကျမှာ
လယ်ထွန်ကြရတယ်၊ ပျိုးထားတဲ့စပါးပင်က
လေးတွေကို နှုတ်ယူပြီးထွန်ထားပြီးတဲ့ လယ်
မြေတွေမှာ ပျိုးပင်ကလေးတွေကို တန်းစီပြီး
စိုက်ကြ ရတယ်၊ အဲဒါကို မျိုးနှုတ် တယ်၊
ကောက်စိုက်တယ်လို့ ခေါ်တယ်ကွဲ့။ မိုးရွာ
တော့စပါးပင်လေးတွေဟာ ရင်သန် လာကြ
ပြီး တဖြည်းဖြည်းကြီး လာကြတယ်၊ မိုးကုန်
ကာနီးတော့ စပါးနဲ့ လေး တွေပေါ်ထွက်
လာကြတယ်ကွဲ့၊ ဆောင်း ရာသီ ဝင်လာ
တော့ စပါးနဲ့ တွေဟာ ရွှေရောင်သန်း
လာကြပြီး၊ တဖြည်းဖြည်းမှည့်လာကြတယ်။
ဒီတော့ စပါးတွေကို ရိတ်ကြပြီး၊ စပါးနဲ့
တွေကို စည်းထားကြရတယ်။ စပါးနဲ့ စည်း
တွေကို ကောက်လှိုင်းလို့ ခေါ်ကြတယ်ကွဲ့။

ရိတ်ပြီး လယ်ကွက် တကွက်ကို မြေညီ
အောင် စာလင်း လုပ်ကြတယ်။အဲဒီစာလင်း
ပေါ်မှာ ကောက်လှိုင်းတွေကို ဖြန့်ပြီး နွား
နဲ့ နင်းကြရတယ်။ ဒါကို စပါး နယ်တယ်
လို့ ခေါ်ကြတယ်။ စပါးစေ့ကို ရတော့
အမှုိုက်တွေနဲ့ စပါးစေ့ တွေကို ခွဲခြားဖို့
လေအလာမှာ ဗကာထံကို လောင်းထည့်ပြီး
ဗကာကိုလှုပ်ပေးရတယ်။ အဲဒါကိုစပါးလှေ့
တယ်လို့ ခေါ်တယ်။

စပါးစေ့ကိုကြိတ်ကြ၊ထောင်းကြတော့မှ
ဆန်ဖြစ်လာတယ်။ ဆန်ကို ချက်လိုက်တော့
မှ မောင်ရဲအောင်တို့ နေ့စဉ် စားနေ ကြတဲ့
ထမင်းဖြစ်လာတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ပင်ပန်းလိုက်တာ ဘဘကြီးရယ်။
ပြည်သူ့ဆိုင်မှာ သွားဝယ်ရင် ဆန်ကိုလွယ်
လွယ် ရတာဘဲလို့ ရဲအောင်တို့က နားလည်
ထားတာတဲ။

ဘဘကြီး။ ။မောင်ရဲအောင်တို့ လွယ်လွယ်ကူကူ ဝယ်ပြီး
စား နိုင် အောင် လယ် သမား ကြီး တွေက
လယ်လုပ် ပေးကြ ရတယ်ဆိုတာ အဘော
ပေါက်ရဲ့လား မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။လယ်သမားဆိုတာဟောဟိုကလယ်တွေထဲမှာ
နှားတွေနဲ့ အတူတူ လုပ်အား ပေးနေကြတဲ့
လူတွေလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဟုတ်ပေတယ်မောင်ရဲအောင်။
လယ်သမားဆိုတာ လယ်ထွန် ရတယ်၊ စပါး
စိုက်ရတယ်၊ မိုးရွာမရွှေောင် နေပူမရွေး၊လယ်
သမားတွေက အလုပ် လုပ်ပေး ကြလို့၊ ခို
တတွေ ထမင်းစားကြရတာကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။လယ်သမားတွေကို ကျေးဇူးတင်ဘို့ ကောင်း
တယ် ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။လယ်သမားတွေဟာတနှစ်လုံးလုံးဆိုပါတော့
ကွယ်၊ လယ်ကွင်း ထဲမှာ တနေကုန် ပင်ပင်
ပမ်းပမ်း အလုပ် လုပ်ကြရ တယ်ကွဲ့။ အခု
ခေတ်ကတော့ ခို အစိုးရက လယ်သမားကြီး
တွေကိုအကူအညီပေးပြီးရှေ့ တန်းကိုတန်းပို့
နေတယ်။ ကျွန်ခေတ်က လယ်သမားတွေ
ဆိုရင် သိပ်ပြီး ဒုက္ခရောက်ခဲ့ကြတာဘဲ။

ထယ်သမားဘဝ

ရဲအောင်။ ။ကျွန်ခေတ် လယ်သမား ကြီးတွေ အကြောင်း
ပြောပြပါအုံး ဘဘကြီး။

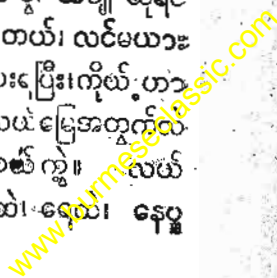
ဘဘကြီး။ ။ခို ဗမာပြည်ဟာလယ်ယာနိုင်ငံကွဲ့ ! ရှေးရှေး
အခါ ကတိက သစ်တော တွေကို ရှင်း ပြီး
လယ်သာမြေတွေတည်ခဲ့ကြတယ်၊ တောင်သူ
ယာခုတ်၊လယ်လုပ်ပြီး အသက်မွေးခဲ့ကြတယ်
ကွဲ့။

အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ သမားဟာ ဗမာ ပြည်ကို
သိမ်းပြီး မကြာခင်ဘဲ လယ်ခွန်၊လူခွန်ဆိုပြီး
အခွန် အမျိုးမျိုး ကောက်တယ်။

ရဲအောင်။ ။လူခွန် ဆိုတာကဘယ်လိုပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။လူဘိုင်း လူတိုင်းကိုအခွန် ကောက်တာပေါ့၊
မောင်ရဲအောင်။

လူပျို ဆိုရင် နှစ် ကျပ် ခွဲ၊ အပျို ဆိုရင်
လဲ နှစ်ကျပ်ခွဲ ဆောင် ရ တယ်၊ လင်မယား
တစ်ဆီရင် ငါးကျပ် ပေးပြီး၊ကိုယ် ဟာ
ကိုယ် တည်ထွင်ထားတဲ့ လယ်မြေအတွက်လဲ
အခွန် ပေး ဆောင် ရ တယ်ကွဲ့။ လယ်
သမား ကြီးတွေမှာ ခွဲထဲ၊ ရေထဲ၊ နေပူ

ထဲမှာ တကုပ်ကုပ် လုပ်ကိုင်ပြီး အခွန်တွေ
ကို ပေးဆောင် နေရတယ်။ လယ် သမား
တွေက ပေးဆောင်တဲ့ အခွန်တွေကို လယ်
သမားတွေ အတွက် မယ်မယ်ရရ ဘာမှလုပ်
မပေးဘူးကွဲ့။ ရတဲ့ အခွန် ငွေတွေကို သုံး
ဖြုန်းစားသောက်ကြတာပါဘဲကွဲ့။

လယ်သမားကြီးတွေစိုက်ချိုး ကြလို့ ထွက်
ပေါ်လာတဲ့ စပါးတွေကျခတာလဲ ကုန်သည်
တွေက ဈေးနိန့်နိန့် ပေးဝယ်ပြီး ဈေးကြီး
ကြီးနဲ့ ပြန်ရောင်းစားကြတာဘဲကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ ကုန်သည် တွေက အမြတ်စားကြ တာပေါ့
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ မှန်တယ် မောင်ရဲအောင်။

အမြတ် စားတာမှ အမြတ် ကြီးကြီးကို
စားတာကွဲ့။ လယ်သမားတွေက လုပ်အား
နဲ့ ကြိုးကုပ် လုပ်ဆောင် ထားရတဲ့ တန်ဖိုး
ကို ကုန်သည်တွေက ခေါင်းပုံ ဖြတ်တယ်လို့
လဲ ဆိုနိုင်သေးတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ လယ် သမား ကြီးတွေက ကုန်သည် တွေ ကို
မရောင်းဘဲ နေပါ လား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ မရောင်းဘဲ နေလို့လဲ မဖြစ်လို့ ရောင်း ခ
တာပေါ့ မောင်ရဲအောင်။ လယ်ပြီးလို့ စပါး

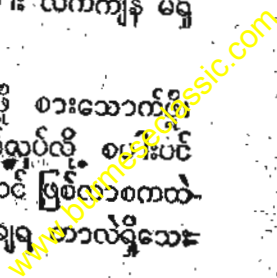
တွေ ထွက်လာတော့၊ ဝတ်ဖို့၊ နေဖို့၊ ဆေး
ဝါးစားဖို့ လယ်ပြန်လုပ်ဖို့ အသုံး အဆောင်
ကိရိယာ တွေက လိုလာတယ် ကွဲ့။ ဒီတော့
သူတို့ပေးတဲ့ ဈေးနဲ့ ဘဲ ရောင်းကြရပြီး၊ ရတဲ့
ငွေနဲ့ ဘဲ လယ် သမား တွေက မဝ၊ တဝ
မလောက်မငါးစားသောက်နေထိုင်ရရှာတယ်။

ရဲအောင်။ ။ ဘဘကြီးကလဲ ကိုယ် စိုက်လို့ ရ ထား တဲ့
စပါးတွေ ရှိရက်သားနဲ့ လောက်အောင်
ဝအောင် စားလို့ ရပါတယ်ဗျာ။

ဘဘကြီး။ ။ ဒီလို မဖြစ်လို့ ပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

စပါးတွေရပေမဲ့၊ လယ် သမား ကြီး
တွေဟာ လယ်လုပ်တုန်းကစားသုံးခဲ့တဲ့ ဟင်း
လျှာကြေးတွေ၊ အဝတ်အင်္ကျီ ကြေးတွေ၊ တဲ
ဆောက်တဲ့ ကြေးတွေ ပေးရသေး တယ် ကွဲ့။
ဒီကြေးတွေမှလဲ အတိုးဆိုးပြီး အပို ငွေတွေ
ထည့်ပြီး ပေးဆပ်ရသေးတယ်။ ကြေးနဲ့ အတိုး
ကို ပေးလိုက် ရတော့ စပါး လက်ကျန် မရှိ
တော့ ဘူး ကွဲ့။

နောက်နှစ် လယ်လုပ်ဖို့ စားသောက်ဖို့
ကြေးယူရပြန်တယ်။ လယ်ထုပ်လို့ စပါးပင်
တွေ ထိုးစိုင်း ထောင်ဆောင် ဖြစ်လာစကလဲ
က စပါးကို ကြိုတင်ရောင်းချရ ဘာလဲခိုသေး

သက္က၊ ပင်ထောင် စံနစ်လို့ ခေါ်ကြတယ်။ အဲဒီလို တနစ်ထက် တနစ် ကြေး တွေ ကတိုးလာပြီး လယ် သမား ကြီးတွေ တည်ထားတဲ့ လယ်မြေ တွေကို ငွေရှင် ကြေးရှင် တွေထံမှာ ထိုးပြီး ရောင်းချ ရတော့ တယ်။

ငွေရှင် ကြေးရှင် တွေက လယ်သမားကြီး တွေကို အဆမတန် အတိုးတွေနဲ့ ဓွေကိုချေးတယ်။ ပင် ထောင် စံနစ်နဲ့ စပါးကို ဈေးနဲ့နဲ့ ပေးဝယ်တယ်။ စပါးပေါ်ရင် ပေးဆိုပြီး စပါးပေးနဲ့ အဝတ်အထည် ပစ္စည်းတွေကို ဈေးကြီးကြီးနဲ့ ရောင်းချကြ တယ် ကွ။ စပါး ပေါ်ချိန်လဲ ကျရော၊ ကြေး တွေ ကို အတင်း အဓမ္မ တောင်း ကြတယ်။ အကြွေးကို ပြေလည်အောင် မပေးနိုင်တော့ လယ်တွေကို သိမ်းတယ်။ နွားတွေ လှည်းတွေပါ သိမ်းယူ ကြတယ်ကွ။ ဒီတော့ လယ်သမားကြီး တွေ မှာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ လုပ်စရာ လယ်မြေ မရှိ၊ ဝတ်စရာအထည်မရှိ၊ စားစရာ ဆန်မရှိ ဖြစ်ရ တာပေါ့ကွယ်။

လယ်သမား ကြီးတွေမှာ ကိုယ် လုပ် တဲ့ ဆန်တောင် လုံလောက်အောင် မစားနိုင်ဘဲ လိုချင်ဆီရင် နံငယ်ပိုင်းဝတ်ရပြီး အင်္ကျီမှာ

ဗလာနေရတာတယ်။ လယ်သူမကြီးတွေ ကျတော့ ထမီရင်ရှားပြီး ကလေးတွေမှာ အဝတ်မပါ၊ဗလာကိုယ်ချည်းနေရတာတယ်ကွ။ စာသင်ကျောင်းလဲ မရှိတော့ စာလဲ မသင်ရ ရှာဘူး။

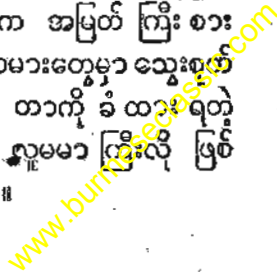
စားသောက်တဲ့ နေရာမှာလဲ ဆန်ကြမ်းကို ထမင်းချက်ပြီး ငါးလေးတွေ၊ ဖါးလေးတွေ ရှာဖွေကြရတယ်။ ငါးဖါးမရတဲ့ အခါဆိုရင် ငပိရေ ကျဲကျဲကို ကျိုပြီး လယ်ကန် သင်းပေါ်က တို့စရာ၊ ဟင်းရွက်ကလေးတွေနဲ့ ဘဲပြီးလိုက်ရတော့တာတဲမောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။

။လယ်သမားဘဝဟာ သနားစရာ ကောင်းပါကလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။လယ်သမားတွေက နေဝူ မိုးရွာ မရွာင် တနေကုန် တလကုန် တနှစ်ကုန်အောင် လှုပ်အားတွေပုံပုံပြီး ပင်ပမ်းကြီးစွာ လုပ်ကိုင် ထားရတဲ့ တန်ဖိုးတွေကို နယ်ချဲ့ အစိုးရက အခွန်တွေအမျိုးမျိုးကောက်တယ်။ ငွေရှင်၊ ကြေးရှင်၊ မြေရှင်တွေက အမြတ် ကြီး စားတယ်။ ဒီတော့လယ်သမားတွေမှာ သွေးစုတ်ကောင်ရဲ့ သွေးစုတ် တာကို ခံ ထားရတဲ့ မလှုပ်နိုင် မရွှားနိုင်တဲ့ ဣမမာ ကြီးလို ဖြစ် သွား ရတာတယ်ကွယ်။

ရဲအောင်။

။ဒီလို အမြတ်ကြီးစား သွေး စုတ် ခံနေရ တော့ အခွန် တွေကို ပေးနိုင် သေးရဲ့ လား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။လယ်သမားတွေမှာ ရောင်းစရာကလဲ စပါး မရှိ၊ ပေးစရာကလဲ ငွေမရှိလေတော့ အခွန် တွေကို ကြေလည်အောင် ဘယ်မှာ ပေးနိုင် ပါမလဲ မောင်ရဲအောင်။

ဒီတော့အင်္ဂလိပ် နယ်ရွဲသမား အစိုးရက လယ်ထဲကိုဆင်းပြီး နှားတွေကိုဆွဲ၊ ဝမ်းစာ စပါးတွေ၊ မျိုးစပါးတွေကို သိမ်းနဲ့ အခွန် ကို အတင်း ကောက်တယ် မောင်ရဲအောင်။
။ဒီလောက် နှိပ်စက်ရင် မ ကောင်း ပါဘူး ဘဘကြီးရယ်။

ရဲအောင်။

ဘဘကြီး။

။ဒီလို နှိပ်စက်တော့ နယ်တွေ ရွာတွေမှာ အခွန်မပေးရေး၊ အခွန်မပေး ဘူးဆိုတဲ့ ဘူး အသင်းတွေ ပေါ်လာတယ်ကွဲ့။ ဂျီ စီဘီအေ မြန်မာအသင်းချုပ်ကြီးက လယ်သမားတွေ ကိုစွဲကို ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ပြီး အ နှိပ်စက် အညှင်းဆဲခံရတဲ့ လယ် သမား စာရင်းတွေ ကို ကောက်ယူ၍ ဆရာစံကို တာ ဝန် ပေး ဆောင်ရွက်စေတယ်။

ကဲ-မောင်ရဲအောင် နေ စောင်းသွားပြီ၊ ပြန်ကြအုံးစို့။

ဟု ဆို၍ မောင်ရဲအောင်နှင့် ဘဘကြီးတို့ သည် လယ် တောမှ ပြန်ခဲ့ကြလေတော့သည်။ တနေကုန် ပင်ပမ်းလာသည် နှင့် အိမ်အရောက်တွင် ညစာစားပြီး အိပ်ယာသို့ ဝင်ကြတော့ သည်။

တောင်သူလယ် သမား အရေးတော်ပုံ

နောက်တနေ့ နံနက်စောစောတွင်ကား မောင်ရဲအောင် သည် ဘဘကြီး ပြောသောပုံကို နားထောင်လိုသဖြင့် ဘဘ ကြီး အိပ်ရာမှထသည်ကို မစောင့် နိုင်ဘဲ ဘဘကြီး အား အိပ်ရာမှ သွား၍ နှိုးလေသည်။

ရဲအောင်။

။ဘဘကြီး...ဘဘကြီး ထပါအုံး... မနေ့က ပုံကို ဆက်ပြီးပြောပါအုံး၊ ဆရာစံဆိုတာက လယ်သမားကြီးလား၊ လယ်သမား ခေါင်း ခေါင်းဆောင်ကြီးလား။

ဘဘကြီး။

။အဲဒီအချိန်က လယ်သမား တွေရဲ့ တအိမ် ထောင်ဝင်ငွေဟာတနှစ်မှာ အများဆုံး ငွေ တရာငါးဆယ်လောက်သာ ရှိတော့ တလကို တဆယ် နှစ်ကျပ်သာရှိတယ်ကွဲ့။

ဆန်စပါးအရောင်းအဝယ်ကိုလဲနိုင်ငံခြား
သား အရင်းရှင် ကုမ္ပဏီကြီးတွေဖြစ်တဲ့စတီး
ဘရားသားကုမ္ပဏီ၊ဘလုပ်ဘရားသားကုမ္ပဏီ
အာရှကန်ကုမ္ပဏီ၊အင်္ဂလိပ်ဘားမား ကုမ္ပဏီ
ဆိုတဲ့ အရင်းရှင် ကုမ္ပဏီတွေက ရောင်းဝယ်
ဆောင်ရွက် နေ ကြ တယ်။ ဒီကုမ္ပဏီကြီး
လေးခုကို ပေါင်းပြီး ဘူလင်ဂျာ ပူးလ် ဆိုတဲ့
လက်ဝါး ကြီး အုပ် အဖွဲ့ကြီးလဲ လုပ် ထိုက်
သေးတယ်။

ဘူလင်ဂျာပူးလ်က ပေါးဈေးကိုလုပ်ချင်
သလိုလုပ်ပြီး ဈေးကိုနှိမ်ချင်သလိုနှိမ်ပြီး ဝယ်
တယ်။ စပါးဈေး တင်းတရာကို နှစ်ဆကျပ်
ဈေးကနေပြီး ၁၀၂၉ ခုနှစ်မှာ တင်းတရာ
ငါးဆယ်ဈေးလို့ နှိမ်ချလိုက်တယ်။ စပါး
ဈေးဟာ လေးဆကျသွားပြီး စားဝတ် ဈေး
ရေးစရိတ်တွေက နှစ်ဆ ထက် လာ ခဲ့တာ
တယ်မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။လယ်သမားကြီးတွေဘယ်လိုနေလို့ ဘယ်လို
စားကြတော့သလဲ ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။လယ်သမားကြီးတွေမှာ စားစရာလဲ မရှိ
ဝတ်စရာလဲမရှိဘဲအခွန်တွေလဲ မပေး နိုင် ကြ
ဘူးပေါ့ကွယ်။

ရဲအောင်။ ။အခွန်တွေကိုလျှော့ပစ်ပေးသလားဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။အခွန်တွေကို ဇူတ် အတင်း ကောက် တယ်
မောင်ရဲအောင်။
အိမ်တွေကို သိမ်းတယ်။ ကျွဲ၊ နွား၊
ဘဲ၊ ကြက်တွေပါ သိမ်းယူတယ်။ အိုးခွက်၊
ပန်းကန်နဲ့ ကျောက်ပြင် တွေပါ သိမ်းပြီး
ကလေး ပု ခက် တွေပါ ချန်မ ထား ခဲ့တူး
ကွယ်။

တချို့ နေရာတွေမှာ အခွန်မပေးလို့ ဆို
ပြီး လူကိုပမ်းတယ်။ လူတွေကို နေပူထဲထုတ်
ပြီး စူးရှ တောက်ပ နေတဲ့ နေလုံး ကြီး ကို
ကြည့်ခိုင်းတယ်။ သူတို့ ခိုင်းတာ မလုပ်ရင်
ထေနတ်ဒင်နဲ့ ဆောင့် တယ်။ အမျိုး သမီး
တွေကိုလဲ အတင်းဆွဲခေါ်ပြီး စော်ကား နှိပ်
စက်တယ်ကွဲ့ ၊ လယ်သမားတွေမှာ ခြေလက်
တွေကျိုးသူကျိုးပြီး မျက်စေ့ ပျက်သူတွေ
ပျက် ဖြစ်ကုန်ရှာတယ်။

ရဲအောင်။ ။နယ်ခွဲ အပိုးရဟာ ဒီလောက်တောင်ရက်စက်
တယ်နော်။

ဘာကြီး။ ။ဒီလောက်တောင် နှိပ်စက် ညှဉ်း ပန်းတော့
လယ်သမားတွေဟာ မခံနိုင်၊မရပ်နိုင်၊ သည်း
မခံနိုင်ဖြစ်ကြတယ်ကွဲ့ မောင်ရဲအောင်။

သာယာဝတီနယ် အင်းရွာက ဘုန်းကြီး
ကျောင်းမှာ လယ်သမား ကြီးတွေဟာ တ
ရောက်ချင်း တယောက်ချင်းတိတ်တိတ်ပုန်း
လာပြီးတိုင်ပင်ကြတယ်။ ဒီအချိန်ကဘုန်းကြီး
ကျောင်းမှာဆရာစံကဖိုတိုးနေတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။လယ်သမားကြီးတွေဟာ ဆရာစံနဲ့ တွေ့ဘို့
လာကြတာလားဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဆရာစံဟာ လယ်သမား စာရင်း တွေ စ
ဆောင်းတူးက မိတ်ဆွေလယ်သမားကြီးတို့
ဒီကောင်တွေ ဗီလောက် ညှဉ်းဆဲ တာကို
ခံနိုင်ရင်ခံကြ၊ မခံနိုင်တဲ့တနေ့ ငါ့ဆီလာကြ
လို့ပြောထား ခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် လယ်
သမားကြီးတွေက ဆရာစံနဲ့ လာတွေ့ကြတာ
ဖြစ်တယ်။

ရဲအောင်။ ။လယ်သမားကြီးတွေက တာလုပ်ကြပါလဲ
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဆရာစံနဲ့ လယ်သမား ကြီးတွေ တွေ့ဆုံပြီး
ငါတို့ဟာ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်ရဲ့ အုပ်စိုးတဲ့ လက်
အောက်က မလတ်မချင်း တိုက်ခိုက် ကြမယ်
လို့ ဆရာစံပြောကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။တိုက်ကြပြီလားဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။မတိုက်သေးပါဘူး မောင်ရဲအောင်။

ဒီတုန်းက နယ်ချဲ့ဘုရင်ခံက အင်္ဂလန်ကို
ခဏပြန်သွားတယ်။ ခေတ္တဘုရင်ခံဆိုပြီး ဆာ
ဂျေအေမောင်ကြီးကို ခန့်ထား ခဲ့တယ်ကွဲ့။
ဆာဂျေအေ မောင်ကြီးဟာ နယ်ချဲ့သမား
ရဲ့ လက်ကိုင်တုတ်လုပ်ရတာပေါ့ကွယ်။

လယ်သမားကြီး တွေဟာ သာယာဝတီ
ကို ဘုရင်ခံလာမယ်လို့ သတင်း ကြားတော့
ဘုရင်ခံထံမှာ အသနားခံဘို့ စောင့်ကြ တယ်
ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဘုရင်ခံက သနားသွားသလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။၁၉၃၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၉ ရက် နေ့
ကျတော့ သာယာဝတီကို ဘုရင်ခံ ရောက်
လာတယ်။

အခွန်တွေကို မဆိုင်းနိုင်ဘူး၊ မလျော့နိုင်
ဘူး၊ ပေးစရာရှိတာတွေ ကြေအောင်ပေးကြ
လို့ ပြောတော့တာဘဲ။

ရဲအောင်။ ။ဒီတော့ လယ်သမားကြီးတွေဟာ ဝမ်းနည်း
ပက်လက်ဖြစ်ကြမှာပေါ့နော်။

ဖါးရွှေကျော်တိုက်ပွဲ

ဘာကြီး။

။၁၂၉၂ ခုနှစ်ပြာသိုလဆန်း ၄ရက်၊ ၁၉၃၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့မှာဂဠုန်တပ်ကြီးက လက်နက်ကိုင်ပြီး တိုက်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။

။ဂဠုန်တပ် ဟုတ်လားဘာကြီး။
ဂဠုန်တပ်က ဘယ်ကရောက်လာတာလဲ၊ လယ်သမား ကြီး တွေက ဂဠုန်တပ်ပွဲထားလို့လား။

ဘာကြီး။

။လယ်သမားကြီးတွေဟာ သာယာဝတီ နယ် အလံတောင်ပေါ်မှာ လူစုကြတယ်။ အလံတောင်ဆိုတာ တောင်ညိုလို့လဲခေါ်တယ်။ ကျောက်တလုံးတောင်လို့လဲခေါ်တယ်။
အင်္ဂလိပ်ဆိုတာစနေနံဖြစ်လို့ နဂါးရုပ်လို့ သတ်မှတ်တယ်။ နဂါးကိုနိုင်တာကဂဠုန်ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်နဂါးကိုဂဠုန်သတ်နေတဲ့ ပုံကိုရေးပြီး အလံထူတယ်၊ တပ်ကိုလဲ ဂဠုန်တပ်လို့ အမည်ပေးတယ် မောင်ရဲအောင်။

ဆရာခံကတော့ ဂဠုန်တပ်ရဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ပေါ့၊ သူပုဂ္ဂိုလ်က ဂဠုန်ရာဇာလို့ နံမယ် ခံယူတယ်ကွဲ့။

ဂဠုန်တပ်တွေဟာ နဂါးကိုဂဠုန်သတ်တဲ့ အလံကြီးကိုကိုင်ပြီး အလံတောင်ပေါ်က ဆင်းလာတာပေါ့၊ ဖါးရွှေကျော် ရွာနားမှာ တိုက်ပွဲစကြတယ်။ ဖါးရွှေကျော် တိုက်ပွဲဟာ အရေးတော်ပုံလယ်သမားတပ်တွေရဲ့ အောင်မြင်တဲ့ တိုက်ပွဲကြီးကွဲ့။

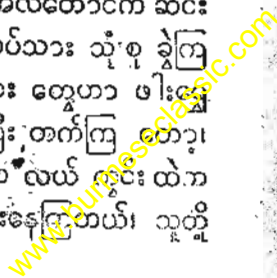
ရဲအောင်။

။ဖါးရွှေကျော် တိုက်ပွဲက ဘယ်လို ပါလဲ ဘာကြီး။

ဘာကြီး။

။သာယာဝတီမြို့က ကြည့်လိုက်ရင် အရှေ့ဘက်မှာ ဖါးရွှေကျော် ဆိုတဲ့ ရွာရှိတယ်။ ဖါးရွှေကျော်ရဲ့ တဘက်မှာ ရေလိုက်ရွာ ရှိတယ်။ ဖါးရွှေကျော်ရွာနဲ့ ရေလိုက်ရွာ အကြားမှာ လယ်ကွင်းကြီး ရှိတယ် မောင်ရဲအောင်။

ဂဠုန်တပ်တွေဟာ အလံတောင်က ဆင်းပြီး ရေလိုက်ရွာမှာ တပ်သား သုံးစု ခွဲကြကြတယ်။ ဂဠုန်တပ်သား တွေဟာ ဖါးရွှေကျော် ရွာကို ဦးတည်ပြီး တက်ကြ တော့၊ အင်္ဂလိပ် တပ်သား တွေက လယ်ကွင်းထဲက လယ်ကန်သင်းမှာ ပေါ်ပြီးနေကြတယ်။ သူတို့

ဦးထုပ် ကလေး သွေ့ကိုတော့ တနေရာက လယ်ကန်သင်းပေါ်မှာတန်းစီ ထားတယ်ကွဲ့။ ဂဠုတပ်သားတွေက သစ်ပင်ပေါ်က တက်ကြည့်တော့၊ လူနဲ့ ဦးထုပ် တခြားစီ ဖြစ်လို့ လယ်သမား ကြီးတွေဟာ ခွက်ထိုး ခွက်လံ ရယ်ကြရတယ်။

အင်္ဂလိပ် တပ်တွေက တူတူ ပုန်း တမ်း ကစားပြီး ဗိုဗမာအရေးတော်ပုံ တပ်သား တွေက ညာသံပေးပြီး တက်လိုက် ကြတာ၊ အင်္ဂလိပ်တပ်သား ကွေဟာ တင်ပါးနဲ့ ဖဝါး တသားထဲ ကျသွားတာတဲ ပြေးလိုက်ကြတာ ရေတိုက် ချောင်းရိုးကိုတောင် ရောက်သွား တယ် မောင်ရဲအောင်။

ဒီတုန်းကလေ အင်္ဂလိပ်တပ် သားတွေ ဟာ သေနတ် ကြီးတွေ တကား ကား နဲ့ ပြေးကြတာကို ကြည့်ရတာ အူတက် မတတ် ရယ်စရာ ကောင်းလိုက် တာကွယ်။ ဂဠုတပ် တွေကလဲ အစင်းလိုက်ပြီး ခုတ်ကြ၊ ထိုးကြ လို့ အင်္ဂလိပ်တပ်ဗိုလ်တပ်သားတွေ အတော် များများ ကျဆုံးသွားတယ်။ ဖါးရွှေကျော် တိုက်ပွဲမှာ လယ်သမားတွေ အောင်ပွဲရလိုက် တယ်ကွဲ့။

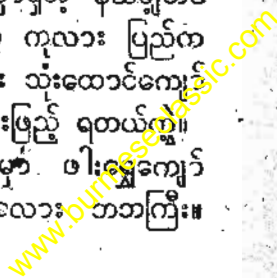
ထန်းထောရွာတိုက်ပွဲ

ရဲ အောင်။ ။ အရေးတော်ပုံ အောင်ပြီလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဒီတုန်းက အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ သမားရဲ့ အင် အားဟာ ဗမာပြည်မှာ တပ်သားရစ်ထောင် ကျော်ရှိတယ် တောင်သူလယ်သမား အရေး တော်ပုံကသားယာဝတီမှာတင်မကဘဲ၊ ဖျာပုံ၊ ဒေးဒရဲ၊ ဟင်္သာတ ဆိုတဲ့ မြစ်ဝ ကျွန်းပေါ် ဒေသတွေမှာလဲ ပေါ်ပေါက်ဘယ်၊ သရက် ပြည့်၊ မန္တလေး နယ်တွေမှာလဲ ပုန်ကန်ကြ တယ်။ လက်နက်ကိုင်ထကြွတာဟာ ရှမ်းပြည် နယ်ဘက် တောင် ပြန့် နဲ့ သွား တယ် မောင်ရဲအောင်။

ဒီတော့ ဗမာပြည်မှာရှိတဲ့ နယ်ချဲ့တပ် သား တွေနဲ့ မနိုင်တော့ ကုလား ပြည်က တပ်ရင်း ဂူ ရှင်းတပ်သား သုံးထောင်ကျော် ကိုတောင် ခေါ်ယူ အားဖြည့် ရတယ်ကွဲ့။ ။ ဖျာပုံ၊ ဒေးဒရဲ နယ်တွေမှာ ဖါးရွှေကျော် တိုက်ပွဲလိုဘဲ တိုက်ကြ သလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။ဗျာပုံ ခရင် ဒေးဒရဲနယ် ထန်း တော ရွာ တိုက်ပုံဟာလဲ ကြက်သီးထစရာ ကောင်းတဲ့ တိုက်ပုံကြီးဘဲကွဲ့ မောင်ရဲအောင်။

ထန်းတောရွာသား လယ် သ မား ကြီး ဦးအောင်လှ က ခေါင်း ဆောင်ပြီး၊ ထန်း တောရွာမှာဘဲ လယ်သမား တွေ စုဝေးကြ တယ်။ လယ်သမားပေါင်း တထောင်ကျော် ဟာ နယ်ချဲ့သမားကို တော်လှန်ရန် သစ္စာပြု ကြတယ်ကွဲ့။

အင်္ဂလိပ် တွေ တက် လာ တော့ လယ် သမားကြီး တဦးက ခေါင်း လဲ ကြီး ထူပြီး မောင်းထုခါ လူစုလိုက်တယ်။ မောင်းသံကို ကြားတာနဲ့ လယ်သမားတွေဟာ ကောက် လှိုင်းတွေကို ပစ်ချခဲ့ပြီး တံငင်တွေ မြက်ခုတ် ဒါးတွေ ကောက်ဆွဲ တွေကို ကိုင်ပြီး ထန်း တော ရွာမှာစုကြတယ်။

လူငါးဆယ်က ရွှေ့ကဟန်ပြုရမယ် ကျန် လူတွေက ရွာထဲမှာနေရမယ်၊ တင်္ဂလိပ်တွေ ဝင်လာရင် ရွာထဲကလူတွေက ခုတ်ကြ၊ ထိုး ကြသို့ တိုက်ကွင်းတိုက်ကွက်စီစဉ် ထားတယ်။ အင်္ဂလိပ်တပ်တွေဟာ ရွာထဲကိုမလာကြ ဘူး၊ လယ်ထဲက ကန်သင်း ရိုးမှာ အကာ

အောင်။

အောင်။

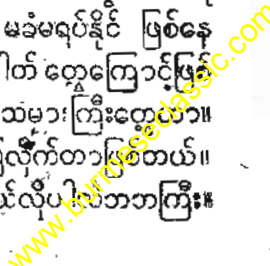
အောင်။

အကွယ်ယူပြီး နေကြတယ်။ ဒီတော့ မူလအစီ အစဉ်ဗာပျက်သွားပြီးဒင်းတို့မလာရင် ဒို့ က သွားမယ်ဟေ့ ၊ ဒီ ကောင်တွေ ဒါးနဲ့ ပိုင်း ကြ၊ ချောင်းထဲမျောကြ၊ တက် ကြ ဟေ့ လို့ ညာသံကြွေးခါ မောင်းသံပေးပြီး စိတ်လက် မန်ပါ တိုက် ကြ တော့ အင်္ဂလိပ် တွေကလဲ ကြောက်အား လန့်အားနဲ့ အတင်းပစ်ကြ တယ်ကွဲ့ ၊

ထန်းတောရွာတိုက်ပုံမှာ အရင်စလို စိတ် လိုက်မာန်ပါ လုပ်လိုက်လို့ အ ရေး တော်ပုံ တပ်သားတွေ တော်တော် များများကျဆုံး ပြီး။ အင်္ဂလိပ် တပ်သား နဲ့ နဲ့ ပါးပါး ဘဲကျ ခဲ့တယ် မောင်ရဲအောင်။

။သေနတ်နဲ့ တံငင် ယှဉ်ခဲ့တာ ခြီးမုမ်းဘို့ ကောင်းပါတယ် ဘဘကြီး။

။နယ်ချဲ့တပ်က သေနတ်ကိုင်ထားပြီး အကာ အကွယ် ယူထားတယ်။ လယ်သမား တပ်က ဒါးနဲ့ တံငင်ဘဲ ကိုင်ပြီး လယ်ကင်း ထဲကို အတင်းထက်ခဲ့တာဟာ မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်နေ တဲ့ ဗမာ့မျိုး ချစ်စိတ်ခါတ် တွေကြောင့်ဖြစ် တယ် ကွဲ့ ဒို့ ဗမာ လယ်သမား ကြီးတွေဟာ။ ဗမာ့သတ္တိတွေကို ထုတ်ပြုလိုက်တာဖြစ်တယ်။ ။ ရှမ်းပြည်ဘက်မှာရောတယ်လို့ပါလဲဘဘကြီး။

နောင် ချို ကြီး တိုက်ပွဲနဲ့ ဆရာစံ

ဘာကြီး။

။ သာယာဝတီက အလံတောင် စခန်းကို နယ်
ချဲ့တပ်တွေက အင်အားတွေ ဖြည့်ပြီး အတပ်
ထပ်တိုက်တော့ အလံတောင်က အရေးတော်
ပုံ စခန်းကြီးပျက်သွားတယ်။ တပ်သားတွေ
က ဆရာစံကို ရှောင်တိမ်းဘို့ ပန်ကြား ကြ
တာနဲ့ ဆရာစံဟာ မန္တလေးကနေပြီး ရှမ်း
ပြည်ကို ရောက်သွားတယ် မောင်ရဲအောင်။
ရှမ်းပြည်ဘက်ကို မတက်ခင် မန္တလေး
က မဟာမြတ်မုနိ ဘုရားကိုဖူးပြီး မျိုးခြား
နယ်ချဲ့ဆမားရဲ့ လက်အောက်မှ လွတ်ရ ပါ
လို့၏လို့ ဆုတောင်းသွားသေးတယ်။

ဆရာစံဟာ ရှမ်းပြည်ရောက်တော့ နောင်
ချိုဂါတ်မှာ ဆရာစံအတွက် ဆုငွေ ၅၀၀၀
ဆိုတဲ့ ကြော်ငြာ ကပ်ထားတယ်။ ဒီကြော်
ငြာကို ဆရာစံ ကိုယ်တိုင် ဝင်ဖတ်ပြီး ခရီး
ဆက်ခဲ့တယ်ကဲ့။ နောင်ချိုက ၅ မိုင်ဝေးတဲ့
မယ်ချင်းနုကျောင်းမှာ စခန်းချပြီး ဦးညာဏ
အမည်နဲ့ သင်္ကန်းဝတ်တယ်။

ရဲအောင်။

ဘာကြီး။

ဒီအခါက ရှမ်းပြည်မှာလဲ အခွန်တွေကို
နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ဘဲ ကောက်နေတယ် စိုက်
ခင်းတွေကို တကေတမတ်ပေး ရတယ်။ ငှက်
ပျောတရုံကိုလဲ တမတ်ပေးရတယ်။ သနပ်ဖက်
တပင်ကို တမတ်ကောက်တယ်ကဲ့။ ဒါးရှည်၊
ဒါးမ ကိုင်သွားတာနဲ့ တမတ်ပေးရတာ။

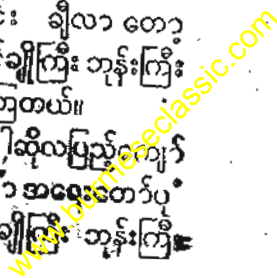
ဦးညာဏဟာ တောင်သူ၊ ဓနု၊ ဆိတ်
ရှမ်း အမျိုးသား တွေကို စည်းရုံးပြီး ရုပ်
စောက်နယ်က ပါဝါစခန်းကို ပြောင်းရွှေ့
နေထိုင်ကာ လူဝတ်လဲတယ်။ စစ်သုံးကြောင်း
ခွဲပြီး အင်္ဂလိပ်တပ်ကို တိုက်ဖို့ အစီအစဉ်တွေ
လုပ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

။ ရှမ်းပြည်မှာ တိုက်ပွဲစတာပေါ့နော်။

။ အရေးတော်ပုံ တိုက်ပွဲထဲမှာ နောင်ချိုကြီး
တိုက်ပွဲဟာလဲ တော်တော် အသား ပါတယ်
မောင်ရဲအောင်။

ဆရာစံတို့ စစ်သုံးကြောင်း ချီလာ တော့
နယ်ချဲ့တပ်တွေဟာ နောင်ချိုကြီး ဘုန်းကြီး
ကျောင်းမှာ စခန်းချနေကြတယ်။

၁၂၉၃ခုနှစ် ပထမဝါဆိုလပြည့်ကျော်
၆ ရက်နေ့နံနက် ၄ နာရီမှာ အရေးတော်ပုံ
တပ်သားတွေဟာ နောင်ချိုကြီး ဘုန်းကြီး

ကျောင်းကို ဝင်တယ်။ နယ်ချဲ့ တပ်သား
တွေဟာ ဇရပ် ပေါ်မှာ အိပ်နေကြ
တယ်။ အစောင့်တပ်သားကို ဒါးနဲ့
ဝင်ခုတ်ပြီး ဇရပ်ပေါ်က နယ်ချဲ့တပ်ကို
အရေးတော်ပုံတပ်က ဝင်စီးတော့ နယ်ချဲ့
တပ်သားတွေဟာ သေနတ်တွေကိုငါးဇရပ်
ပေါ်က ခုန်ချထွက်ပြေးကြတယ်။ အဝေးကို
ရောက်တော့မှ သေနတ်တွေနဲ့ ခုခံပစ်ခတ်
ကြတယ်။ ဒါးနဲ့ သေနတ်ဟာ သေနတ်က
အရေးသာမြဲဖြစ်တော့ အရေးတော်ပုံတပ်
သားတွေလဲ တစုစီကဲ့သို့ကြပြန်တယ် ကဲ့။

ရဲအောင်။ ။ ဆရာစံတယ်ကိုရောက်သွားပါသလဲဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။ နယ်ချဲ့တပ်တွေက အားတက်လာပြီး တော
နင်း တိုက်ခိုက်တော့ ဆရာစံဟာ ဓရလည်
တောင်တန်းဘက်ကိုတိမ်းရှောင်သွားတယ်။
ဆရာစံဟာ ခရီးကြမ်း ရှောက်ရင်း ခြေ
ထောက်မှာ ညောင်စူးခံရတယ်။ လမ်းက
ကောင်းကောင်း မရှောက်နိုင် ဖြစ်နေတုန်း
နယ်ချဲ့တပ်တွေက ဒလကြမ်း တိုက်တဲ့ အ
တွက် ရှမ်းပြည်နယ် ဟိုခိုရွာနားမှာ
ဘမ်းမိသွားတယ်။ ၁၉၃၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ
ရက်နေ့မှာဆရာစံကို ဘမ်းမိသွားတယ်ကဲ့။

ခုံမြင့်ဈေး

ရဲအောင်။ ။ တောင်သူလယ်သမား အရေးတော်ပုံကြီး
ပြီးသွားပြီလား ဘာကြီး။

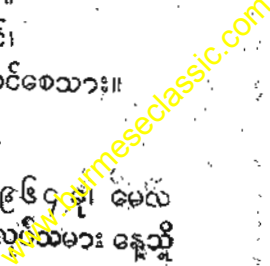
ဘာကြီး။ ။ မောင်ရဲအောင်။

လက်နက်ကိုင်နယ်ချဲ့ တိုက်ပွဲမှာ သေနတ်
နဲ့ ဒါးယှဉ်ပြိုင်ကြတာဒါးကရှုံးတယ်။ ဒါပေ
မဲ့ အမျိုးသားစိတ်ဓါတ်တွေ ထက်ကြွလာပြီး
နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး စိတ်ဓါတ်တွေ တိုးတက်
လာတယ်။ ဖိနှိပ်မှုကိုရုန်းကန်ရမယ်။ ချွတ်ချွယ်
မှုကိုတော်လှန်ရမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဓါတ်ဘက်က
အနိုင်ရရှိလိုက်တယ်ကဲ့။

တောင်သူလယ်သမား အရေးတော်ပုံဟာ
ဗမာ့လူတ်လုပ်ရေး ခရီးရဲ့ မှတ်တိုင်ကြီး တ
တိုင်ဖြစ်ခဲ့တယ်ကဲ့။

ရေနံမြေသို့ ခရီးထွက်ခြင်း
မီးဒုတ်ကြီး-မီးဒုတ်ကြီး၊
ရေနံမြေက မီးဒုတ်ကြီး။ ။ ။
မီးဒုတ်ကြီးရဲ့ အလင်းရောင်၊
မြန်ပြည်ဘောင်၊ ထွန်းပြောင်စေသား။
ကျား-ဆိုမှ-ကျား...။

ဘာကြီးနှင့် မောင်ရဲအောင်တို့သည် ၁၉၆၀ ခု၊ မေလ
အရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ချောက်မြို့ အလယ်သမား နေ့သို့

ရောက်ရှိလာကြသည်။ ၁၃၀၀ ပြည့် ရေနံမြေ အရေးတော်ပုံ ပြဇာတ်ကို ကြည့်ရင်း မောင်ရဲအောင်သည်-

ကျား...ကွ၊ ကျားဆိုမှ ကျားကွဟု ထ၍ အော်လိုက်သည်။

ဘဘကြီး။ ။ မောင်ရဲအောင် ဘာဖြစ်သွားတာလဲကွ။
ရဲအောင်။ ။ ပြဇာတ်က သီချင်းကို သဘော ကျသွားလို့ ပါ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ပြဇာတ်ဟာ တကဲ့ဖြစ်ရပ်ကို ကပြ နေတာ မောင်ရဲအောင်။ သေသေချာချာ ကြည့်ပြီး မှတ်ထားကွ။

ရဲအောင်။ ။ ဟုတ်ကဲ့ပါ ဘဘကြီး။

နောက်တနေ့နံနက်တွင် တည်းခိုရာ နေအိမ်၌ ဘဘကြီးနှင့် မောင်ရဲအောင်တို့သည် ညက ကပြသော ပြဇာတ်ကြောင်းကစပြီး အလုပ်သမားအကြောင်းကို ပြောဆို ဆွေးနွေးကြလေသည်။

အလုပ်သမား

ရဲအောင်။ ။ ညက ကြည့်ရတဲ့ ပြဇာတ် ကို ရဲအောင်တော့ သိပ်သဘောကျတာတဲ့၊ အလုပ်သမားနဲ့ လယ်သမားဟာ ဘယ်လို ထူးခြားပါသလဲဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဟို...ရှေးရှေး... နှစ်ပေါင်း တော် တော် ကြာကြာအခါတုန်း ကတော့ အားလုံးအ

လယ် သ မား တွေ လို့ဘဲ ဆို ရ မယ် မောင်ရဲအောင်။

လယ်သမားတွေဟာ လယ်ယာ လုပ်ကိုင်ရင်းနဲ့ဘဲ လယ်မြေတွေပြုတ်ပြုတ် ပြုန်းကုန်တော့ နီးရာ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံတွေကို ရောက်လာကြတယ်ကွ။ အလုပ်ရုံတွေမှာ အလုပ်ကိုဝင်ရောက် လုပ်ကိုင် ကြတော့ အလုပ်သမားရယ်လို့ ဖြစ်လာကြတာပေါ့ကွယ်။

ရဲအောင်။ ။ အလုပ်ရုံ စက်ရုံတွေမှာ လုပ်တဲ့ လူတွေကိုမှ အလုပ်သမားလို့ ခေါ်ပါသလားဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဒီလို ဆို လို့ လဲ မပြည့် စုံ သေး တူး မောင်ရဲအောင်။

ဟိုရှေးအခါကတဲက အိုးအိမ်၊ တိုက်တာ၊ ဘုရားကျောင်း၊ တန်ဆောင်းပြာသစ် တွေ တည်ဆောက်ကြတဲ့ အဆောက်အဦးအလုပ်သမား၊ ပန်းရုံ၊ ပန်းပု၊ ပန်းတဦး၊ ပန်းတံ၊ ပန်းတိမ်၊ ပန်းချီ၊ ပန်းတော့၊ ပန်းတမော့၊ ပန် ပွတ်၊ ပန်းယွန်း

ဆိုတဲ့ ဘုရားမတင်၊ နတ်မတင်၊ လူတင် ဆယ်ပွင့်ပန်းလို့ အဆိုရှိခဲ့တဲ့ ကာယ၊ ညာဏ၊ အလုပ်သမားကြီးတွေရှိခဲ့တယ်။

၁၇၆၇ ခုနှစ်လောက်ကစပြီး ဗမာပြည်မှာ ရေနံတူးတဲ့ အလုပ်သမားတွေရှိခဲ့တယ်။

၁၈၆၈ ခုနှစ်မှာ ထောင်တံ မီး သတော့ ကုမ္ပဏီတည်ထောင်လိုက်တော့မီးသင်္ဘောအလုပ်သမားတွေပေါ်လာပြန်တယ်။ ၁၈၇၀ ခုနှစ် လောက်မှာ ဆန်စက်တွေပေါ်လာပြန်တော့ ဆန်စက်အလုပ် သမားတွေ ပေါ်လာခဲ့တယ်။ သစ်စက်တွေလဲ တည်ထောင် လာတော့ သစ်စက် အလုပ် သမားတွေ ဖြစ်လာတယ်။ ၁၈၇၁ ခုနှစ်မှာဘိ အိစီကုမ္ပဏီ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်။ ၁၈၇၄ ခုနှစ်မှာ ရန်ကုန်နဲ့ ပြည် မီးရထား လမ်းဖွဲ့ကြသလိုပဲ မီးရထားအလုပ်သမားတွေ ပေါ်လာ ပြန်တယ်။ ဝင်ကုန် ထွက်ကုန်တွေကို ပြည် တွင်း ပြည်ပ သယ်ယူပို့ဆောင်ကြတော့ ကုန်တင် ကုန်ချ အလုပ်သမားတွေလဲ ပေါ်လာခဲ့တယ်။

အလုပ်လုပ်ရာမှာ ခွန်အားကိုအသုံးပြုပြီး လုပ်ရတဲ့ လုပ်သားတွေရှိသလို ဥာဏ်အားကို အသုံးပြုပြီး လုပ်ရတဲ့ အလုပ်သမားတွေလဲရှိတယ်။ ဒါကြောင့် အလုပ်ရုံမှာရော၊ အပြင် မှာရော ခွန်အားကို အသုံးပြုရတဲ့ လုပ် သား တွေ ဥာဏ်အားကို အသုံးပြုရတဲ့ လုပ်သား တွေ အားလုံးဟာအလုပ် သမားတွေတဲ့ ဖြစ် တယ်ကွဲ့ ။

ရဲအောင်။ ၊ အလုပ်သမားဟာ လယ်သမား ကြီးတွေက ပေါက်ဖွားလာတယ်လို့ ဘဘကြီးက ပြော တာပါလား။

ဘဘကြီး။ ။ ဆိုနိုင်ပါတယ် မောင်ရဲအောင်။

အလုပ်သမားနဲ့ လယ်သမား ကြီး တွေ ဟာ မဟာမိတ်ဆွေကြီးတွေ၊ အ တူတူ လက် တွဲပြီး လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက် ကြတဲ့ အမြဲ တမ်း မိတ်ဆွေကြီးတွေလို့ လဲ ဆိုရမယ်ကွဲ့ ။

ရဲအောင်။ ။ အလုပ်သမားကြီးတွေအကြောင်း ဆက်ပြော ပါအုံးဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဗမာပြည်မှာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း နှစ်ရာ ကျော်လောက်ကတဲ အလုပ်သမားတွေပေါ် ပေါက်လာခဲ့တယ်။ အလုပ်ရုံ၊ စက်ရုံ တွေ ပေါ်လာလေတော့ အလုပ်လုပ်မဲ့ အလုပ်သ မားတွေပေါ်လာရပြီး၊ အလုပ်ရုံတွေရဲ့ အ လုပ်ရုံပိုင်ရှင်တွေလဲ ပေါ်လာ ကြရ တာပေါ့ ကွဲ့။ အလုပ်ရုံပိုင်ရှင်ဆိုတာက အလုပ်ရဲ့ အ ရင်းအနှီးကို ထူထောင်ကြတဲ့ အရင်းရှင်တွေ ကွဲ့ ။ အရင်းရှင်တွေဟာအလုပ်သမားတွေရဲ့ အကျိုးကိုလုပ်ပေးဘို့ မဟုတ်ဘဲအရင်းရှင်ရဲ့ အကျိုးရိမ်ကို အမြတ်ရဘို့ကို အဓိက ထားပြီး ရည်ရွယ်ခဲ့ကြတယ်။

အလုပ်သမားတွေကိုတော့ သူတို့လိုချင်တဲ့ ကုန်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ဖို့ အတွက် လုပ်အားကိုယူဖို့ လောက်သာ အာရုံ ရှိခဲ့ကြတယ်။ အလုပ် သမားတွေက လုပ်အားပေးလို့ ကုန်ပစ္စည်းတွေထွက်လာရင် အကျိုး အမြတ်တွေကို အရင်းရှင်တွေက ခံစား ကြ ပြီး လုပ်အားကို အသုံးပြုရတဲ့ အလုပ်သမားတွေကိုတော့ အသက် မသေရုံ ကလေးဘဲ ကျွေးမွေးကြတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။အလုပ်သမားတွေဟာ ကိုယ် လုပ်အားနဲ့ တဲ့ လုပ်အားခခေတုရှိသားဘဲ၊ ကိုယ်သဘောကျစားသောက်နိုင်တာပေါ့ ဘဘကြီးရဲ့။

ဘဘကြီး။ ။အလုပ်သမားတွေဟာ နေ့စဉ် စားမသောက်ဖို့ ဆန်ဝယ်၊ ဆီဝယ်၊ ဟင်းလျာဝယ်ရတယ်ကွဲ့။ အလုပ်သမားတွေရဲ့ လုပ်အားခကို နဲ့နဲ့ လေးပေးထားတော့ ဆန်ဝယ်လို့၊ ဆီမဝယ်နိုင်ဘူး။ ဟင်းလျာမဝယ်နိုင် ကြရှာဘူးကွဲ့။ ဆန်ကိုချက်ပြီး ထမင်းချည်း စားလို့ လဲ အဟာရဖြစ်တာမှ မဟုတ်ဘဲ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။အဟာရ ဖြစ်ဖို့ ဆိုတာက ဘာ ပါလဲ ဘဘကြီး။

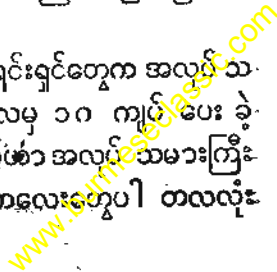
ဘဘကြီး။ ။အလုပ် သမားတွေဟာ နေ့စဉ် အလုပ်ကို လုပ်နေရာမှာ ဉာဏ်အား ခွန်အားကို အသုံးပြုနေကြရတယ်။ ရှိတဲ့အားကို အသုံးပြုလိုက်ရင် အားအသစ်တွေ ပြန်မွေးပေးဖို့လိုတယ် မဟုတ်လား။

အားအသစ် ပြန်ဖြစ်ဖို့အတွက် အစားအစာတွေကို အချိုးကျကျ စားသုံး ပေးဖို့ လိုတယ်ကွဲ့။ ထမင်းရယ်၊ ဟင်းလျာ ရယ်၊ သစ်သီးသစ်ရွက်ရယ်၊ နို့နဲ့ အချို အချဉ် တွေကို မျှတအောင် စားနိုင်ဖို့ ဆိုလိုတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို မျှတတဲ့ အစား အစာကို ကောင်း ကောင်း စားမှ အား အသစ်တွေ ကောင်းကောင်းပြန်ဖြစ်နိုင်တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။အရင်းရှင်တွေက အလုပ်သမားတွေကိုဘယ်လို ပေးပြီး ဘယ်လိုခိုင်းပါ သလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ရေနံမြေက အလုပ်သမား ကြီးတွေ ကိုဘဲ နမူနာ ထားပြီး ဘဘကြီး ပြော ပြ မယ် မောင်ရဲအောင်။

ရေနံမြေမှာ အရင်းရှင်တွေက အလုပ် သမားကြီးတိုင်းကို တလမှ ၁၀ ကျပ် ပေး ခဲ့တယ်။ ငွေ ၁၀ ကျပ်ဖံာ အလုပ် သမားကြီး တိုင်းရဲ့ ဇနီးကျော့ ကလေးတွေပါ တလလုံး

၁၄၀

ဘဘကြီးပြောသော

စားကြရတာက... အလုပ်လုပ်ရတဲ့ အချိန်က တော့ တနေ့ကို အနည်းဆုံး ၉ နာရီ လုပ်ရ တယ်။ အမျိုးအလုပ်သမားတွေဟာ တနေ့ ကို ၁၆ နာရီတောင်လုပ်ကြရတယ်။

ရဲအောင်။

။အမျိုးသမီးအလုပ်သမားတွေရောရှိသလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။အမျိုးသမီး အလုပ်သမားတွေလဲအမျိုးသား အလုပ်သမားတွေနဲ့ အတူတူလုပ်ကြ ရ တာ တဲ့။ ဒါပေမဲ့ လုပ်ခ ကျတော့ အမျိုးသား တွေထက်နည်းပြီး ရကြတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။

။အလုပ်သမားတွေဟာ ဖျားနာရင် လုပ်ခ ရ ကြပါသလားဘဘကြီး။

ရဲအောင်။

။အလုပ်သမားတွေဟာ အလုပ် လုပ်နေထုန်း တ် လုပ်ခ ရကြတယ်။ဖျားရင်၊နာရင်အလုပ် မလုပ်နိုင်ရင် လုပ်ခမရ ကြပါဘူးကွယ်။ အ လုပ်ခွင်မှာ အလုပ်လုပ်ရင်း ထိခိုက် နာကျင် ဒဏ်ရာရတာတောင်မှ အာမခံချက် ဆိုလို့ ဘာမှမရှိကြဘူး။ ထိခိုက်ပြီး သေဆုံးသွားရ တဲ့ အလုပ်သမားတွေဟာကိုယ်ဖြစ် ကိုယ်ခံ သွားကြရတယ်။ လျှော့ကြေးဆိုတာ နား မျှလေသံ ကြားတောင် မကြားဘူး ကြပါ ဘူးကွယ်။

ရဲအောင်။

။အလုပ်သမား ကြီးတွေဟာလဲ လယ်သမား ကြီးတွေလိုဘဲ ဆင်းရဲ ကြတယ်နော်။ ဘာ ဖြစ်လို့ သူတို့ဟာ ဒီလောက် ဆင်းရဲကြတာ လဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။လယ် သမား ကြီး တွေ ဆင်းရဲ သလို အလုပ် သမား ကြီးတွေလဲဆင်းရဲကြတာဘဲ မောင်ရဲအောင်။

အောင်။

သူတို့ဟာ အလုပ် မလုပ်ကြလို့ ဆင်းရဲ ကြတာ မဟုတ် ကြပါဘူး။ သူတို့ဟာ နေ့ စဉ် ခုန့်အားတွေ ဉာဏ်အား တွေ ပေးပြီး၊ ပင်ပင် ပမ်းပမ်း ချွေးနဲ့ ရင်းပြီး၊ အလုပ်ကို လုပ်ကြရတဲ့ လူတွေ ဖြစ်ပေမဲ့ သူ တို့ လူ သလောက် သူတို့မခံစား ရှိဘူးကွဲ့။

။ဘယ်လို ဖါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။အလုပ် သမားတွေ လုပ်အား ပေးလို့ ကုန် ပစ္စည်း တွေ ထွက်ပြီး၊ အဲဒီကုန် ပစ္စည်း တွေ ကို နောင်း လို့ ရတဲ့ ငွေ တန် ဆို က ကုန်ကြမ်း တန်ဆိုး ကို နှုတ်ရင် ကျန် တဲ့ငွေဟာ လုပ်အားခ ဖြစ်ပေမဲ့ အရင်းရှင် ဟာ အလုပ်သမားကို နဲ့ပေါ့ပေါ့ပေးလိုက် ပြီး ကျန်ငွေကို သိမ်းယူ လိုက်တယ်ကဲ့။ ထပ်ပြီးရှင်းပြ အုံးမယ် မောင်ရဲအောင်။ အလုပ်သမား တယောက်ရဲ့ တနေ့လုပ် လို့ ထွက်လာတဲ့ ကုန်ပစ္စည်းဟာ ၁၀ ကျပ် ပို၊ ရတယ် ဆိုပါစို့။ ကုန်ကြမ်းနဲ့ စရိတ်က ပြားငါးဆယ်ဘဲ ကျတယ် အလုပ် သမားကို ပြား ခြောက်ဆယ် လောက်ပေးပြီး၊ ကျန်တဲ့ ၈ ကျပ်နဲ့ ပြား ၉၀ ကို အရင်းရှင်က သိမ်း ယူလိုက်တယ်။

ရဲအောင်။

။ဒါဖြင့် အလုပ် သမား တွေရဲ့ လုပ်အားကို အရင်းရှင် တွေက ဖြတ်စား တာ ပေါ့ နော်။

ဘဘကြီး။

။အ ခြတ်ကြီး စားတယ်၊ ခေါင်းပုံဖြတ်တယ် ဆိုတာ၊ မောင်ရဲအောင် ကြား ဘူး တယ် မဟုတ်လား။ ဘီအိုစီ ကုမ္ပဏီဟာ နှစ်စဉ် ကုဋေနဲ့ချီ ပြီး ခေါင်းပုံ ဖြတ်ခဲ့ တာပေါ့ကဲ့။

အောင်။

။အလုပ် သမား တွေက မပြောကြဘူးလား၊ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

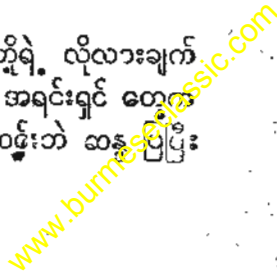
။ပထမတော့ ပေးသမျှယူ၊ ကျွေး သမျှစား ပြီး၊ ခိုင်းတာ လုပ် ကြ ရတာ ပေါ့ ကွယ်၊ ဒါပေမဲ့ အလုပ်ကလဲ ပင်ပမ်း စားရ တာကလဲ တလုတ်တဆုပ်၊ ဝတ်ရတော့လဲ အစုတ်အနီပ် ဆိုတော့ တဖြည်းဖြည်း မခံနိုင်ကြတော့ဘူး ကဲ့။ ဒီတော့မှ ပြောကြ၊ ဆိုကြ၊ တင်ပြကြ တယ်။ ၁၉၂၁ ခုနှစ်မှာ သံလျင်က ဘီအိုစီ ရေနံ ချက်စက် အလုပ် သမား တွေ သပိတ် မှောက်ကြတယ်။ ၁၉၂၃ ခုနှစ်မှာ ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်း ကုန်တင်ကုန်ချ အလုပ် သမားကြီး တွေ သပိတ်မှောက်ကြတယ်။ ၁၉၂၄ ခုနှစ် မှာ ဇရာဝတီမီးသင်္ဘော ဂုဗ္ဗဏီလုပ်သားတွေ သပိတ် မှောက် ကြတယ်။ ၁၉၂၅ ခုနှစ်မှာ သင်္ဘောကြီး ကုန်တင်ကုန်ချ အလုပ်သမား ကြီးတွေသပိတ်မှောက်ကြတယ်။

အောင်။

။အလုပ်သမားတွေဟာ အလုပ်မလုပ်ဘဲ နေကြ တာ ပေါ့နော်။

ဘဘကြီး။

။အလုပ်သမားတွေက သူတို့ရဲ့ လိုလားချက် တွေကို တင်ပြကြတယ်၊ အရင်းရှင် တွေက မပေးတော့ အလုပ် မဆင်းဘဲ ဆန္ဒပြပြီး ပြောကြတယ်။

အရင်းရှင်တွေဟာ တင်းလို့ရမယ် တင်ရင် တင်းကြတယ်။

တင်းလို့ မရဘူးထင်တဲ့ အခါမှာ နဲ့နဲ့ ပါးပါး လိုက်လျောကြတယ်။

ပြည့်ပြည့် ၀၀ လိုက်လျော တယ် လို့ တော့ မရှိကြဘူး ကဲ့။

အလုပ် သမားတွေမှာ လိုလား ချက်တွေ အပြည့်အဝ မရကြပေမဲ့ အလုပ် သမားတွေ နိုးကြား လာတယ်၊ တိုးတက် လာတယ်၊ ညီညွတ်မှုရလာကြတယ်ကဲ့။

မေဓေး

ရဲအောင်။
ဘဘကြီး။

။မေဓေး ဆိုတာက ဘယ်လိုပါလဲ ဘဘကြီး။
။အခု ကျင်းပ နေတဲ့ အလုပ် သမား နေ့ ကို မေဓေးလို့ ခေါ်တယ် မောင်ရဲအောင်။
၁၀၀၆ ခုနှစ် မေလ တရက်နေ့ တုန်းက အမေရိကန်ပြည် ချီကာဂို မြို့ မှာ အလုပ် သမား တွေဟာ ပြည်လုံး ကျယ် သပ်တယ် ကြီးဆင် နဲ့ခဲ့တယ်။ လို လား ချက်က တော့ အလုပ်ချိန်ကို တနေ့ ၈ နာရီထက်မပိုအောင် သတ်မှတ်ပေးဖို့ဘဲ။

အလုပ်သမား ရှစ် သောင်း ကျော် ဟာ တပြိုင်နက်ထဲ အလုပ်က ရပ်လိုက် ကြတယ်။

ချီကာဂို မြို့ကြီးရဲ့ အလုပ်ရုံတွေ က စက်သံ တွေက တခါထဲ ရပ်စဲသွားပြီး၊ မီးခိုးတွေလဲ တိတ် သွားတာ ဘဲကဲ့။ ၃ ရက် ကြာတော့ အရင်းရှင်တွေကိုအစိုးရက ကာကွယ် ပေးပြီး အလုပ်သမားတွေကို ပုလိပ် တွေနဲ့ လူစုခွဲပစ် တယ်။ဗီနေရာမှာ အလုပ်သမား ၄ ယောက် သေဆုံးပြီး အခြောက်အမြားဘဲ ဒဏ်ရာ ရ သွားကြတယ်။ အလုပ် သမားတွေရဲ့ သွေး တွေပထမဆုံး မြေကိုကျခဲ့ရတဲ့ အချိန်အခါ ပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

အလုပ်သမားတွေ အောင်ပွဲ ရတဲ့ အခါ ကျတော့ မေလတရက်နေ့ကို အလုပ် သမား နေ့၊ မေဓေး ရယ်လို့ သတ်မှတ် ကြတယ်။ ဗမာနိုင်ငံမှာတော့ ၁၉၃၈ ခုနှစ်မှာမှ စပြီး အလုပ်သမားနေ့ကို ကျင်းပခဲ့တယ်။

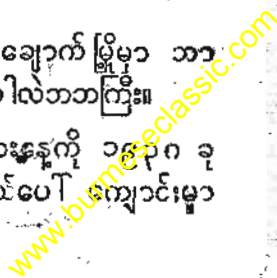
၁၃၀၀-ပြည့်အရေးတော်ပုံ

ရဲအောင်။

။အလုပ် သမားတွေကို ချောက်မြို့မှာ ဘာ ကြောင့် ကျင်းပရတာပါလဲဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။ပထမဆုံး အလုပ်သမားနေ့ကို ၁၉၃၈ ခု နှစ် ရေနံချောင်းမြို့ လယ်ပေါ် ကျောင်းမှာ

ကျင်းပခဲ့တယ်။ အလုပ်သမား ငါးထောင်ကျော်တက်ပြီး အလုပ်သမားတွေရဲ့ လိုလားချက်တွေကို တင်ပြဆုံးဖြတ် ကြတယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဘီအိုစီ ကုမ္ပဏီကို တင်ပြကြတော့ဘီ အိုစီက အရေးမစိုက်၊ မလိုက်လျောခဲ့ဘဲ နယ်ချဲ့အစိုးရရဲ့ အကူအညီနဲ့ အလုပ်သမားတွေကို အမျိုးမျိုး ခြောက်လှန့် ကြတယ်။ အလုပ်သမားတွေက ဒီအချိန်မှာ စည်းလုံးညီညွတ်နေတော့ စည်းလုံးမှုကို ပြိုခွဲတဲ့အလုပ်က ထုတ်ပစ်တဲ့လူကို ဟုတ်ပစ်ပြီး၊ တချို့အလုပ် သမားတွေကို ဖမ်းဆီး နှိပ်ကွပ်တယ်ကွဲ့။

အလုပ်သမားတွေကလဲ အနိုင်မခံ အရှုံးမပေးကြဘဲ အတော်ခံ၊ အနာခံ၊ ဆင်းရဲခံကြပြီး ၁၁ လလုံးလုံး ရေရှည်သပိတ်မှောက်ပြီးလို လား ချက်တွေ ကို တောင်း ခဲ့တယ် မောင်ရဲအောင်။

ဘီအိုစီ ကုမ္ပဏီ ဟာ တင်းခံပြီး အစိုးရနဲ့ ပေါင်းကာ အလုပ်သမားတွေကိုပိုပြီး ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်လာတယ်။

ဒါကြောင့် အလုပ် သမား တွေ ဟာ ၁၉၃၀ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၃၀ ရက်၊ ၁၃၀၀ ပြည့်နှစ် နတ်တော်လပြည့် ကျော် ၆ ရက်

တနင်းလာ နေ့မှာ ရေနံမြေက မိုင် ၄၀၀ ဝေးတဲ့ ရန်ကုန်မြို့ကို ခရီးရှည်ချီတက် ဆန္ဒပြတို့ ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။

ရဲအောင်။

။ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံ ဆိုတာ ဒါဘဲ ပေါ့နော်။

ဘဘကြီး။

။ ၁၃၀၀ ပြည့်နှစ် နတ်တော် လပြည့် ကျော် ၆ ရက်နေ့နံနက် ၅ နာရီမှာ ရေနံ ထပ်သားတွေ အိပ်ရာကထကြတယ်။ နံနက် ၆ နာရီမှာ သရဏဂုံ တင်ကြတယ်။

ရဲအောင်။

။ သရဏဂုံ တင်တယ် ဆိုတာက ဘာလုပ်တာ ပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။ ဒီတုန်းက မကွေး ခရိုင်မှာ ပုဒိမ ၁၄၄ ထုတ်ထားတယ်။

ပုဒိမ ၁၄၄ ဆိုတာ လူမစုရဘူး၊ တရားမဟောရဘူးကွဲ့။

ရေနံတပ်က လူစုမယ်၊ တရားဟောမယ်၊ ချီတက်မယ်၊ ဒီ တော့အစိုးရက ဖမ်းမယ်၊ ရိုက်မယ်၊ သတ် မယ် ဆိုတာ ကြို တင် ပြီး တွက်ထားကြတယ်။

အလုပ်သမားတွေဟာ ကျွန်တပ်နဲ့ ဒုက္ခခံပြီးနေရကာထက် သေရတာက ပြတ်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ထားတယ်။ အဘက် သေသည်

အထိ တိုက်ပွဲဝင်မယ် လိုလဲဆုံးဖြတ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် သရဏဂုံ တင်ထား ကြတယ်။ ရဲအောင်။ ။နယ်ချဲ့အစိုးရကဘာလုပ်ပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။မြို့လူထုကြီးကရေနံတပ်ကိုအားပေးကြတယ်။ ရေနံတပ်ကြီး ချီတက်မယ် ကြားတော့ မြို့လူထုကြီးဟာ အုံးအုံး ကြွက်ကြွက် ဖြစ်နေကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

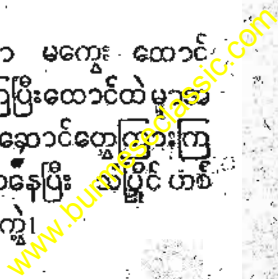
ရေနံတပ်ကြီးဟာ တပ်စု၊ တပ်ခွဲ၊ တပ်ကြပ်၊ တပ်ခိုလှုံတွေ စနစ်တကျ စီစဉ်တာပေးထားပြီး နံနက် ၇ နာရီမှာပဲ ချီတက်တယ်။ နယ်ချဲ့ပုလိပ်တွေက ရေနံ တပ် သားတွေကို သေနတ်နဲ့ ချိန်ထားကြတယ်။ တချို့က တုတ်တွေကို ခေါင်းပေါ်မှာ မိုးထားကြတယ်။

ရေနံတပ်သားတွေဟာ ချိန်ထားတဲ့ သေနတ်၊ မိုးထားတဲ့ တုတ်တွေကို အရေး မစိုက်ကြဘဲ၊ ပုလိပ်တပ်တွေထဲကိုအတင်း တိုးဝင်ပြီး ချီတက်ကြတယ်။ ဒီတော့ ရေနံ တပ်နဲ့ ပုလိပ်တပ်ဟာ ထွေးလုံး ရှုပ်ပွေ ဖြစ်သွားပြီလို့လည်းကောင်း၊ ကွဲသွားကြ၊ ပြဲသွားကြ၊ ပြဲကြဖြစ်ကုန်တယ်။

ပုလိပ်တပ်ဟာ သေနတ်တွေကိုပေး ဘာလုပ်ရမှန်းမသိဖြစ်ကြတော့ သေနတ်ကိုင်တပ်ရုပ် သိမ်းလိုက်ပြီး မြင်းစီးတပ်က လွှတ်ပြန်တယ်။ မြင်းစီးပုလိပ်တပ်ဟာ ရေနံ တပ်ကြီးထဲကို အတင်းပြေးဝင်လာပြီး အလုပ်သမားတွေကို တုတ်နဲ့ ရိုက်၊ မြင်းနဲ့ တိုက်ကြတယ်။ ရေနံတပ်သားတွေက သံပြိုင် ကြွေးကြော်သံတွေကို သံကုန်ဟစ်ပြီး ကြွေးကြော်ကာ ရှေ့ကို တိုးကာ ချီတက်တော့ မြင်းတွေဟာလန့်သွားကာ လှည့်ပြေးကြလို့ မြင်းစီး ပုလိပ်တွေလဲ မြင်းပေါ်က လိမ့်ကျသူ ကျပြီ၊ ဇောက်ထိုးတဲ့လဲဖြစ်သူ ဖြစ်ကုန် ကြတယ်ကွဲ့။ မြို့လူထုကြီးဟာ မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်လာပြီး ပုလိပ်တွေကို ခဲနဲ့ ဝင်ပေါက်ကြတော့တယ်။ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ရေနံတပ်ကြီး ချီတက်လို့ မရတော့ဘူးလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ကျောင်းသားတချို့ဟာ မကွေး ထောင်ကြီးဘက်ကိုပြေးသွားကြပြီးထောင်ထဲမှာ ဖမ်းခံထားရတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေကြားကြအောင် ထောင်ဘေးကနေပြီး သံပြိုင် ဟစ်အော် တိုင်ကြား တယ်ကွဲ့။

ခေါင်းဆောင်ကြီးများခင်ဗျား။
ရေနံတပ်ကြီးကို မြင်းစီးပုလိပ်တွေကအတင်း
ရိုက်နေကြပါတယ်။ မြင်းနဲ့ တိုက် နှင်းပြီး
ခြေမုန်း နေကြပါတယ် ခင်ဗျာလို့ တိုင်ကြ
တယ်။

ထောင် ထဲက ခေါင်း ဆောင် တွေက
ထောင် ခေါင် မိုး ပေါ်တက်ပြီး အားပေး
စကား ပြောတယ် မောင်ရဲအောင်။

သင် တို့ဟာ မိမိ တို့ မြော် မုန်းတဲ့ ခရီး
ပန်းတိုင်သို့ ချီတက်ရန် တာ ဝန် ဖြစ် တယ်
သေတနေ့ မွေး တနေ့ဘဲ။ နှစ် ရက် မွေး ပြီး၊
နှစ်ခါသေမရှိ။ အာဇာနည် သူရဲကောင်းတို့
သွားရာလမ်းအတိုင်း၊ ဒူးမတုန်၊ ရင်မခွန်ဘဲ
ချီတက်ကာ အောင် ပန်း ဆွတ်လှမ်းကြ
ကုန်လော့လို့ ပြန်ကြား ပြောဆိုတယ်။

ရဲအောင်။ ။အားရစရာကောင်းလိုက်တာ ဘဘကြီးရယ်။

ဘဘကြီး။ ။ထောင်က သံချောင်း မွေ့လိုက်တော့ မြင်း
စီး ပုလိပ်တွေ ထောင်ကြီးဘက်ကို ကဆုန်ချ
ပြေးကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ရေနံ တပ် ကြီး လွတ် သွား ရော လား
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။မြင်းစီး ပုလိပ် တွေဟာ ရေနံ တပ် ကြီး ကို
မျက်ခြေပြတ်သွားတာပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ နောက်

ကအတင်း ပြေး လိုက်လာပြီး တပ်ဗိုလ် ၁၇
ယောက်၊ အလံကိုင် ၁၇ ယောက်နဲ့ အချို့
လူတွေကို ဖမ်းတယ်၊ မကွေးထောင်ကကျဦး
တယ်၊ ရန်ကုန် ထောင်ကို သွားကြ လို့လဲ၊
မတတ်သာ ခပ်ခွာခွာ ပြောလိုက်သေးတယ်၊
သခင် ဘိုးလှကြီးလဲ မကွေး ထောင် မှာဘဲ
အဖမ်းခံရ သွားတယ်ကွဲ့၊ မြို့သူမြို့သားတွေ
က၊ အောင်ပြီ-အောင်ပြီ ဝို အောင်ပြီလို့
ကြွေးကြော်ကြတယ်။

။ပုလိပ်တွေ လက်မြောက်သွားတာပေါ့နော်။

ရဲအောင်။

ဘဘကြီး။

။စည်းလုံး ညီညွတ်မှုရဲ့ အောင်ပွဲ တပွဲ ပေါ့
မောင်ရဲအောင်။

သခင်ဘိုးလှကြီး

ရဲအောင်။

။သခင် ဘိုးလှကြီး ဆိုတာ ဘယ် သူ ပါလဲ
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။ရေနံတပ်ကို ဦးဆောင် ချီတက်တဲ့ ရေနံတပ်
ဗိုလ်ချုပ်ကွဲ့၊သူဟာရေနံမြေက အလုပ်သမား
ကြီးဖြစ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ပထမ ကမ္ဘာ စစ်တုန်းက စစ်ထဲ ဝင်
ပြီး စစ် မြေပြင် တိုက် ပဲ့ မှာ ဝင် ခဲ့ လို့ စစ်
သား ဟောင်းကြီးလဲ ဖြစ်တယ်၊ ကမ္ဘာ စစ်
အပြီးမှာ စစ်တပ်က ထွက်ပြီး ရေနံမြေမှာ

အလုပ် ဝင်လုပ်တယ်။ အလုပ် လုပ် ရင်းနဲ့ စစ်အတွေ့ အကြုံတွေ့ကို စာရေး တယ်။ ပြုပြင်ရေး မဂ္ဂဇင်း ထဲမှာ ဆောင်း ပါး တွေ နိုင်ငံရေး အတွေ့ အကြုံတွေ့ ရေးခဲ့ တယ်။ စာရေးတဲ့ ကလောင် နံမယ်က 'ထောသားကြီး'၊ 'အရှုံးကြီး'၊ စစ်အမှုထမ်း ဟောင်းဆိုတဲ့ နံမယ်တွေဖြစ်တယ်။ သူ့ရဲ့ ဇနီးနံမယ်က ဒေါ်ညွန့်တဲ့ သူ့မှာသားသွီးငါးယောက် ရှိတယ်။

သခင်ဘိုးလှကြီးဟာ မဟုတ်မခံ၊ ဇာဇာ ကြဲကြီးကဲ့။ ကိုယ်လုံး ကိုယ် ပေါက်က ခန့်ညား တယ်။ အမျိုးသားစိတ်ရှိတယ်။ ဂျပန် ခေတ်တုန်း ကတောင် ရေနံအလုပ် သမားတွေ လုပ်ခနဲတယ် မစား လောက် ဘူး။ လုပ်ခတိုး ပေးပါလို့ ဂျပန်တွေကို အတင်း ဝင်ပြောတယ်။ တော်တော်သတ္တိကောင်းတဲ့ လူကဲ့။

ရဲအောင်။

။ရေနံတပ်ကြီး ဘယ်ကို ရောက် သွား သလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။ရေနံတပ်ကြီးဟာ တပိုလ် ဆင်း တ ပိုလ် တက်ပြီး၊ ရန်ကုန် ကို မိုင် ၄၀၀ ခရီး ရှည် ချီတက်လာတယ်။ သခင်ဘိုးလှကြီး နေ

ရာမှာ သခင်တုတ်ကြီးကခေါင်းဆောင် လာ တယ်။ ရန်ကုန်မြို့ကို ရောက်ကာနီး ထောက် ကြန့်ကို ရောက်တော့ အနားယူ စခန်း ချနေ တယ်။ သခင် ဖိုးလှကြီးဟာ ပုလိပ်လက်က အတင်းရုန်းထွက်ပြီး ရေနံတပ်ကို အမိလိုက် ခဲ့တယ်။ ရေနံတပ်ကြီးကို ထောက်ကြန့်စခန်း မှာဘဲ မှီလာတယ်။

ဒီတုန်းက လယ်သမား ကြီးတွေ ကလဲ အလုပ်သမားတပ်ကြီးကို ထောက်ခံအားပေး ပြီး ညောင်လေးပင်နဲ့ ပဲခူးဘက်က ချီတက် လာကြတယ်။ ရေနံတပ်ကြီးနဲ့ လယ်သမား တပ်ကြီးဟာ ထောက်ကြန့် စခန်းမှာ ဆုံကြ ပြီး ရန်ကုန်မြို့ ထဲကို ချီ တက် လာ တယ်။ ရန်ကုန်မြို့ ရွှေတိဂုံ ကုန်းတော် အနောက်မုခ် မှာစခန်း ချကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။

။အလုပ်သမားကြီးတွေ လယ်သမားကြီးတွေ ဟာ မိတ်ဆွေ ပီပီ လက်ဘွဲ့ဆောင်ရွက်ကြပါ လား ဘဘကြီး။

သူတို့ဟာသတ္တိလဲကောင်း၊ ဇွဲလဲကောင်း တယ်နော်။

ဘဘကြီး။

။မိုင် ၄၀၀ ခရီးရှည် ချီတက်ကြ တာဟာ သတ္တိ ကောင်း ဇွဲ ကောင်း ပို့ ပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

ဒါကြောင့် ၁၃၀၀ ပြည့်အရေး တော်ပုံလို့ ခေါ်ကြတာ ဖြစ်တယ်။ ၁၃၀၀ ပြည့်အရေးတော်ပုံဟာ ဗမာတနိုင်ငံလုံးကို လှုပ်ရှားစေခဲ့ပြီး နယ်ချဲ့သမားလက်အောက်က အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးကို ဦးတည်နိုင်ခဲ့ တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ သခင်ဘိုးလှကြီးက ဘယ်လို ဆက်လုပ်ပါ သလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ သခင် ဘိုးလှကြီးဟာ ရေနံ တပ် ကြီး ကို ထောက်ကြန့် စခန်းမှာ မှီခိုပြီး ထောက်ကြန့်မှ ရန်ကုန်ရောက်အောင် ဦးဆောင် ခဲ့ပြန်တယ်။ ရန်ကုန် ရောက်တော့ သခင် ဘိုးလှကြီး အဖမ်းခံရပြီး မြစ်ကြီးနားထောင်ကို အပို့ခံရတယ်။ ဂျပန် ခေတ်မှာဘီ အိုစီကို ဗမာပိုင် မလုပ်နိုင်ကောင်းလားလို့ ဒေါ်နဲ့ မောနဲ့ ဝေဖန်ခဲ့သေး တယ် ကွဲ့။ ဒီနောက်တော့ သခင်ဘိုးလှကြီးဟာ ရန်ကုန် ဆေးရုံကြီးမှာ ဆေးရုံတက်ရင်း ကွယ်လွန် သွားရှာတယ်။ သခင်ဘိုးလှကြီးရဲ့ ဈာပနကို နိုင်ငံတော်ရဲ့ ဈာပနအဖြစ်နဲ့ သဂြိုဟ်ခဲ့ကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ ဪ... ဒါကြောင့် ချောက် အလုပ်သမား နေ့မှာ သခင် ဘိုးလှကြီး ခန်းမဆောင်လို့ ဂုဏ်ပြုထားတာ တွေ့ခဲ့ရတယ်ဗျ။

ဘဘကြီးနှင့် မောင်ရဲအောင်တို့သည် ချောက်အလုပ် သမားနေ့မှ ပြန်လာ ခဲ့ကြသည်။

နေ အိမ်သို့ရောက်လာသော်လည်း ရေနံမြေ အကြောင်း စား မဆုံးကြသေးဘဲ ဆက်လက်ပြောဆို ဆွေးနွေးလျက်ပင် ခြုံကြလေသည်။

ဒို့ ဗမာအစည်းအရုံးနဲ့ သခင်ပါတီ

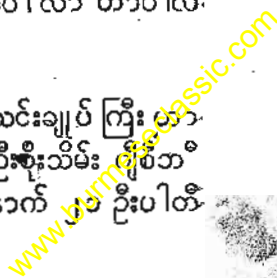
တနေ့သောနံနက်တွင်....

ရဲအောင်။ ။ ဦးဘိုးလှကြီးလို့ မခေါ်ဘဲ သခင် ဘိုးလှကြီး လို့ ဘာကြောင့် ခေါ်ရတာလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ အမေမေးတုန်းက ပေးတဲ့ နံ မယ် ကတော့ မောင်ဘိုးလှကြီးပါတီ၊ သခင်ပါတီပေါ်လာ တော့ သခင် ပါတီထဲဝင်တယ်။ ဒီ တော့ သခင် ဘိုးလှ ကြီး လို့ ခေါ် ကြ တယ် မောင်ရဲအောင်။

အောင်။ ။ သခင်ပါတီက ဘယ်လို ပေါ်လာ တာပါလဲ ဘဘကြီးရဲ့။

ဘဘကြီး။ ။ ဂျီစီဘီ အေ မြန်မာ အသင်းချုပ် ကြီး ဟာ ဦးချစ်လှိုင်ဂျီစီဘီ အေ၊ ဦးစိုးသိမ်း ဂျီစီဘီ အေတို့ကွဲကြတယ်။ ဒီနောက် သ ဦးပါတီ

ပေါ်လာပြန်တယ်။ ဒီလိုဗမာ့စည်းလုံးမှုတွေ ကဲ့သောလူငယ်တွေက လူကြီးတွေ လုပ်ပုံကိုပဲ ပုံကို မကြိုက်နိုင်ကြဘူးကွဲ့။

တောင်သူလယ်သမားအရေးတော်ပုံကြီးကလဲ ဗမာ့နိုင်ငံရေးစိတ်ဓါတ်ကို လှုံ့ဆော်ပေးခဲ့တယ်။ ဗမာ့ မြေပေါ်မှာ နိုင်ငံခြားအရင်းရှင်တွေကလဲ သွေးစုတ်ခြယ်လှယ် နေကြပြီး ဗမာ့တိုင်းရင်းသား တောင်သူ လယ်သမား ဆင်းရဲသားတွေမှာကတော့ စားဝတ်နေရေးတွေ မခပြလည်ဘဲ၊ ဖွတ်သထက် ညစ်နေတယ်။

ဒါတွေကြောင့် နယ်ခွဲ အစိုးရ လက်အောက်က လူတ်မှ ဗမာတွေ စားဝတ် နေရေးပြေလည်မယ်လို့ သဘော ပေါက်ကြတယ်။ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး စိတ်တွေ တဖွားဖွား ပေါ်လာခဲ့ကြပြီး...

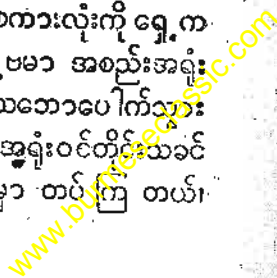
ဗမာပြည်ဟာ-ဒို့ပြည်
ဗမာစာဟာ ဒို့စာ

ဗမာ စကားဟာ ဒို့စကား ဆိုတဲ့ ကြေကြော်သန့် တပြိုင်တည်း ဒို့ဗမာအစည်းအရုံးကြီးကို စည်းရုံး တည်ထောင် လိုက်ကြတယ်ကွဲ့။

အဲဒီအခါတုန်းက နယ်ခွဲအင်္ဂလိပ်တွေဟာ ဗမာပြည်မှာ လာနေပြီး သူတို့ဟာ သခင်၊ ဗမာတွေဟာ ကျွန်လို့ သဘော ထားကြတယ်။ သူတို့ကို ဗမာတွေက သခင်လို့ ခေါ်မှ ကြိုက်ကြတယ်။ ဘရောင်းသခင်၊ ဂျော့သခင်၊ သခင်ကြီး၊ သခင်လေးလို့ အခေါ်ခိုင်းတယ်ကွဲ့။

တောင်တွင်းကြီးနယ်၊ ဝက်ဘသင်းရွာက ဆရာတုန်းတော်ကြီးဟာ ဒီ သတင်းတွေကို ကြားတော့ အင်္ဂလိပ်တွေရဲ့ သခင် လုပ်ချင်တဲ့ စိတ်ကို ခံပြင်းရှာတယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာတော်ဟာ သူရဲ့ တကာ တကာမတွေ့ကို ခေါ်ပြီး တကာ တကာမတွေ့ရဲ့ နံမယ်တွေ့ရှေ့မှာ သခင် သခင်မဆိုတဲ့ စကားလုံးကို တပ်ပေးလိုက်တယ်။

ဒို့ဗမာ အစည်းအရုံး ခေါင်းဆောင်တွေဟာ ဆရာတော်ထံ ရောက်လာကြတော့လဲ ဆရာတော်က သခင်စကားလုံးကို ရှေ့က တပ်ပြီး ခေါ်တယ်။ ဒို့ဗမာ အစည်းအရုံး ခေါင်းဆောင်တွေဟာ သဘောပေါက်သွားကြပြီး ဒို့ဗမာ အစည်းအရုံးဝင်တိုင်း သခင်စကားလုံးကို နံမယ်ရှေ့မှာ တပ်ကြ တယ်။

ဗိုဗမာ အစည်းအရုံးကိုလဲ သခင်ပါတီလို ခေါ်လာကြတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။

။သခင်ပါတီက ဘာတွေ ဆက်လုပ်ပါသလဲ ဘာကြီး။

ဘာကြီး။

။ဗိုဗမာ အစည်းအရုံးကြီးရဲ့ ပထမဆုံး ညီလာခံကို ၁၉၃၀ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်နေ့၊ ရွှေဘိုရုံ ကုန်းတော် ပေါ်မှာ ကျင်းပတယ်။ ဗိုဗမာ သီချင်းသီဆိုပြီး အစည်း အဝေးဖွင့်ခဲ့တယ်။

လာမဲ့ဘေး ပြေးတော့ ဆိုတဲ့ ရဲရဲတော့ကို ကြွေးကြော်သံဟာ ဗိုဗမာ အစည်း အရုံးကြီးရဲ့ လက်သုံးဖြစ်တယ်။ ဝါ၊ စိမ်း၊ နီ သုံးရောင်ခြယ် ဒေါင်းလံကိုလဲ လွှင့်ထူ ခဲ့တယ်ကွဲ့။

ဒီနောက်တော့ ဗိုဗမာ အစည်း အရုံးကြီးထဲကို တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတွေ ဝင်ကြတယ်။ သခင်အောင်ဆန်းလဲပါလာတယ်။

၁၉၃၇ ခုနှစ်မှာ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့သမားက ၉၁ ဌာန အုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ ဗမာပြည်ကို အသက်သွင်းတယ်။ ဗိုဗမာအစည်း အရုံးက ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်ပြီး လုံးဝ လွတ်လပ်ရေးကိုသာ ဦးတည်ခဲ့တယ်။ ဗိုဗမာ အ

စည်းအရုံးကြီးက ရေနံမြေမှာ အလုပ်သမား အစည်းအရုံးကြီး တည်ထောင်ပြီး တောင်သူလယ်သမား အစည်းအရုံးတွေကိုလဲ ဖွဲ့ခဲ့တယ်။ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံ ကြီးကို ဗိုဗမာ အစည်း အရုံးကြီးက ဦးဆောင် ခဲ့တယ်ကွဲ့။

သခင်အောင်ဆန်း

ရဲအောင်။

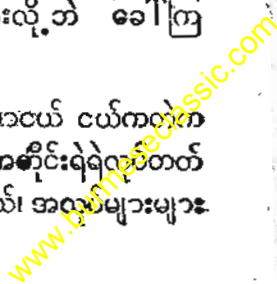
။သခင်အောင်ဆန်းဆိုတာ ဗမာ့ခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းပေါ့နော်။

ဘာကြီး။

။ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ သခင်အောင်ဆန်းပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

ငယ်နံမယ်က မောင်ထိန် လင်းလို့ မှည့်ခဲ့တယ်။ သူ့ အစ်ကိုက မောင်အောင်ဆန်းမို့ သူ့ကို မောင်အောင်ဆန်းလို့ဘဲ ခေါ်ကြတယ်။

မောင်အောင်ဆန်းဟာ ငယ်ကတဲက မှန်တာ ပြောပြီးမှန်တဲ့ အစဉ်းရဲရဲလူပီတတ်တယ်။ စကားနုနုပြောဘယ်၊ အလှပများများ

လုပ်တယ်။ ရဲရဲတောက် အာဇာနည် တယောက်ဖြစ်တယ်။ သူ့ အဖေက ဦးဖါ၊ အမေက ဒေါ်စုလို့ ခေါ်တယ်။ ညီအစ်ကို မောင်နှမအားလုံးမှာ အငယ်ဆုံး အထွေးဆုံးဖြစ်ပြီး မိဘက အချစ်ဆုံး သား တယောက်ဖြစ်တယ်။ အသက် ၇-နှစ်သား မှာ နတ်မောက်ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ ပညာသင်ပြီး ဆယ်တန်းကို ရေနံချောင်းမြို့ အမျိုး သားကျောင်းက အောင်တယ်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ ဘီအေ အောင်တယ်။

မောင် အောင် ဆန်း ဟာ ရန် ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ ပညာသင်တန်း တက္ကသိုလ်က ထုတ်တဲ့ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်းမှာ အယ်ဒီတာလုပ်တယ်။ အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း ထွက် လာတော့ “လွတ်နေသော ခရီးကြီး တကောင်” ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါး ‘ပါ လာလို့ တက္ကသိုလ် အရာရှိတွေ မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ကြတယ်။

ကျောင်း အုပ် ကြီး က အယ်ဒီတာကို အောင်ဆန်းကို ခေါ်ပြီး ဘယ်သူ ရေးသလဲလို့ မေး တယ်။ ကိုအောင် ဆန်း က ရေးသူကို မပြောနိုင်ပါလို့ ပြေတယ်။ ကြောင့် ကိုအောင်ဆန်းကို ကျောင်းက ထုတ်

ပစ်တယ်။ ဒီတော့ ကျောင်းသား ကျောင်းသူတွေဟာ မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်ပြီး တက္ကသိုလ်ကျောင်းကြီးကို ‘သပိတ် မှောက်လိုက် ကြတယ်။

ရဲအောင်။

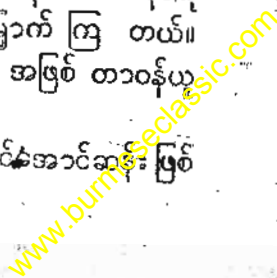
။ ၁၉၂၀ ခုနှစ်က သပိတ် မှောက် သလိုဘဲ လား တဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။ ၁၉၃၆ ခုနှစ် ဖေ ၆ ရက် ရီ လမှာကွဲ့။ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား တွေက သပိတ် မှောက်တော့ အထက်တန်း ကျောင်းသား တွေပါပါလာကြတယ်။ ဗမာ တပြည်လုံး ကျောင်းသားသပိတ်ကြီး ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီက စပြီး တနိုင်ငံလုံးမှာ ကျောင်းသားအဖွဲ့အစည်းတွေ ပေါ်လာပြီး ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသား သမဂ္ဂကြီးလဲ ပေါ်လာတယ်။ ဗမာ နိုင်ငံ လုံး ဆိုင်ရာ ကျောင်းသား သမဂ္ဂမှာ ကိုအောင်ဆန်းကို ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ တင် မြှောက် ကြ တယ်။ ဒီ နောက်နှစ်မှာ ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်တယ်။

အောင်။

။ ကိုအောင်ဆန်းဟာ သခင်အောင်ဆန်း ဖြစ်ပြီလား တဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။ကိုအောင်ဆန်းဟာ ဗမာ နိုင်ငံ ကျွန်ဘဝ
ရောက်နေရတာကို မခံနိုင်ဘူး။ ဗမာ့ လွတ်
လပ်ရေးအတွက် အမြဲတဲ စဉ်းစားနေတယ်။
စကားအပြောနည်းပြီးစာကိုဖတ်တယ်၊ တွေး
တောစဉ်းစားတယ်။ လွတ်လပ်ရေး ရအောင်
ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်၊ လုပ်ရင်ဘယ်လို ဒုက္ခတွေ
နဲ့ တွေ့တတ်တယ်ဆိုတာပါ စဉ်းစားတဲ့ လူ
ကြီး နိုင်ငံအတွက် နိုင်ငံရေးလုပ်မယ် ဆိုရင်
ဒုက္ခဆင်းရဲ အမျိုးမျိုးနဲ့ တွေ့ရမယ်။ ဒီ ဒုက္ခ
ဆင်းရဲတွေကို ခံနိုင်အောင် ကျင့်ထားရမယ်
ဆိုတာပါ တွေး တောပြီး လက်တွေ့ ကျင့်
တယ်။ ဒီလို-ဒီလို တွေ တွေးပြီးမှ ဒီလို
ဒီလိုတွေကျင့်ပြီးမှ ၉၃ ဝန်မှာကျောင်း
ကလွက်ပြီး ဗိုဗမာ အစည်း အရုံးထဲ ဝင်
တယ်။ ဒီ တော့ ကိုအောင်ဆန်းဟာ သခင်
အောင်ဆန်း ဖြစ်လာတာပေါ့ကွယ်။

သခင်အောင်ဆန်း၏ဆိုရှယ်လစ်အတွေးအခေါ်

ရဲအောင်။

။သခင်အောင်ဆန်းဘာတွေဆက်လုပ် သလဲ
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။သခင်အောင်ဆန်းရဲ့ အလုပ်တွေ ကတော့
ပြောမဆုံးပါဘူး မောင်ရဲအောင်။

ရဲပြင်ဗျား

သခင် အောင်ဆန်းဟာ ဗိုဗမာ အစည်း
အရုံးထဲရောက်ပြီး မကြာခင်ဘဲ အထွေထွေ
အထွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန် ယူရ တယ်။
သခင် အောင်ဆန်းဟာ ဗမာပြည်ကို ကျွန်
ဘဝက လွတ်မြောက်ပြီး လုံးဝလွတ်လပ်ရေး
ရတိုက်တာ ဆန္ဒ ရှိတယ်။ လွတ်လပ်ရေး
ရရင်လဲ လူတစ်ကောင်းစားတဲ့ လွတ်လပ်ရေး
မျိုးမဖြစ်စေချင်ဘူး။ ဗမာတမျိုး သား လုံး
အကျိုးခံစားရမဲ့ လွတ်လပ်ရေးကိုသာ တွေး
တောစဉ်းစားတဲ့ လူဖြစ်တယ်။

ရဲအောင်။

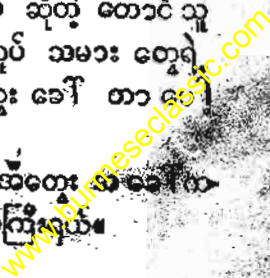
။လူတစ်လွတ်လပ်ရေး၊ တမျိုးသားလုံး လွတ်
လပ်ရေးဆိုတာ ဘယ်လိုပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။ဗမာပြည်မှာ လူတစ်ရိုရင် ၈၅ ယောက်
ဟာ တောင်သူလယ်သမားနဲ့ အလုပ်သမား
တွေဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ၁၅ ယောက်
လောက်ကောင်းစားတဲ့ လွတ်လပ် ရေး မျိုး
မယုံတဲဘဲ ၈၅ ယောက် ဆိုတဲ့ တောင် သူ
လယ်သမားတွေနဲ့ အလုပ် သမား တွေရဲ့
ကောင်းစားရေးကို တွေး ခေါ် တာ ခေါ်
ကွယ်။

ရဲအောင်။

။သခင်အောင်ဆန်းရဲ့ အတွေး အခေါ် က
ကောင်းလိုက်တာ ဘဘကြီးရယ်။

ဘဘကြီး။ ။ သခင်အောင်ဆန်းရဲ့ တွေး ခေါ်ခဲ့ပုံ တွေကို ဆက်ပြီးပြောပြအုံးမယ်။ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ဟုတ်ကဲ့ပါ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ နိုင်ငံရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သခင်အောင်ဆန်း တွေးခေါ်တာက.....

ဗမာပြည်ဟာနယ်ချဲ့သမားရဲ့လက်အောက်ခံ ကျွန်တဝက လုံးဝ လွတ်မြောက်ရမယ်ဆိုတာ ဘဘကြီးပြောပြီးပြီ မောင်ရဲအောင်။ အဲဒါဟာ ပထမဆုံး တွေးခေါ်ချက်ဘဲ။

နောက်တချက် ကတော့ဟိုတုန်းက ဗမာပြည်မှာ အင်္ဂလိပ်က ပြည်နယ်တွေကို ပဒေသရာဇ် နယ်ပယ် လေးတွေ ခွဲထားပြီး၊ စော်ဘွားတွေကို တဆင့်အုပ်ချုပ်ခိုင်းထားတယ်။ သခင် အောင်ဆန်းက ဒီလို စော်ဘွားတွေ အုပ်ချုပ်တဲ့ ပဒေသရာဇ် အုပ်ချုပ်ရေးစံနမူနာဟာ မရှိသင့်ဘူး။ ပဒေသရာဇ် စံနမူနာကို ဖျက်သိမ်းပစ်ရမယ်လို့ တွေးတော ယူဆခဲ့တယ်လို့။

တတိယ အချက်ကတော့ ဒီလိုကွဲတောင် သူ့ လယ်သမားနဲ့ အလုပ်သမား တွေ အကျိုးကို ဆောင်ရွက် ပေးနိုင်ဖို့ ဟာလဲ

တောင်သူ လယ်သမားနဲ့ အလုပ်သမားတွေ ပါဝင်တဲ့ပစ္စည်းမဲ့ တို့ရဲ့ အစိုးရမျိုးကို ထူးထောင်ရမယ်တဲ့ ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားတွေ အကျိုးကို တယ် လို့ လုပ် မယ် လို့ တွေးခဲ့ ပါသလဲ ဘဘကြီး။

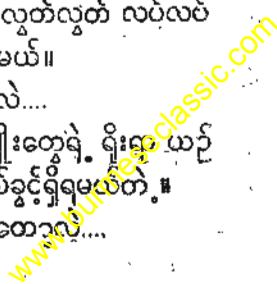
ဘဘကြီး။ ။ အလုပ် သမား၊ လယ်သမား တွေ အတွက် ၁၂ ချက် တောင် စဉ်း စား ခဲ့ တယ် မောင်ရဲအောင်။

အလုပ်သမားတွေဟာ အရင်းရှင် အလုပ်ရှင် တွေက ခိုင်းချင်သလို ခိုင်းပြီး၊ ပေးချင်သလို ပေးနေတာ တွေဟာ အလုပ်သမားတွေကို ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက် နေတာ ဘဲလို့ ယူဆတယ်။ ဒီလိုမနှိပ်စက်နိုင်အောင်-

- (၁) အလုပ်သမားတွေဟာ တနေ့ကို အလုပ် ချိန် ၈ နာရီသာ လုပ်ရမယ်။
- (၂) အလုပ်သမားတွေရဲ့ လုပ်ခကို ၉၀ ပေ နဲ့ သတ်မှတ်ပေးရမယ်။
- (၃) အလုပ်သမားတွေ အတွက် လူမှုဖူလုံရေးတွေ ဆောင်ရွက်ပေးရမယ်။

- (၄) အသက်မပြည့်သေးတဲ့ကလေးတွေကို အလုပ်ကြမ်း မလုပ်စေရဘူးတဲ့။
လုပ်ငန်းပိုင်ဆိုင်မှုမှာလဲ....
- (၅) စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း တွေကို နိုင်ငံပိုင် အဖြစ်ထူထောင်ရမယ်။
- (၆) စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံတွေမှာ လုပ်ငန်း အရပ်ရပ်ကို အလုပ်သမားတွေ ကိုယ်တိုင် စီမံအုပ်ချုပ်ရမယ်လို့ ယူဆခဲ့တယ်။
လယ်ယာလုပ်ငန်းမှာတော့- လယ်သမားတွေကို မြေရှင်၊ အရင်းရှင် တွေနဲ့ အတိုးကြီးစား ခေါင်းပုံ ဖြတ်သမားတွေရဲ့ ဘေးက လွတ်အောင်-
- (၇) မြေရှင်စနစ် ဖျက်သိမ်းရမယ်။
- (၈) လက်မှုလယ်ယာက စက်မှုလယ်ယာသို့ ပြောင်းပေးရမယ်။
- (၉) တောင်သူလယ်သမားတွေနဲ့ အလုပ်သမားတွေ အပေါ်မှာ တင်ရှိထားတဲ့ ကြေးတွေကို လျှော့ပစ်ရမယ်။
- (၁၀) အသီးစရိတ်နဲ့ လစာကို မျှတအောင် ပြင်ဆင် ရမယ်လို့ တွေး ခေါ်တယ်။ နိုင်ငံတော်ရဲ့ စီးပွားရေးအပိုင်းမှာလဲ-

- (၁၁) နိုင်ငံခြားကြေးမြီတွေ အားလုံးလျှော့ပစ်ရမယ်။
 - (၁၂) မြေယာတွေ၊ စက်မှု လုပ်ငန်းအကြီးစားတွေ၊ ရေကြောင်း၊ လေကြောင်း၊ ကုန်းကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းတွေ၊ သတ္တု တွင်း တွေ ဘက်လုပ်ငန်းတွေကို နိုင်ငံပိုင်လုပ်ရမယ်လို့ ယူဆတွေးခေါ်ခဲ့တယ်။
- ရဲအောင်။ ။သခင်အောင်ဆန်းရဲ့ တွေးဆချက်တွေ ကုန်ပါပြီလား ဘဘကြီး။
- ဘဘကြီး။ ။လူမှုရေး တွေး ခေါ် ချက် ရှိ သေး တယ်၊ မမောင်ရဲအောင်။
- ပညာရေးအတွက်....
- လူတိုင်း၊ လူတိုင်း အခမဲ့ ပညာ သင်နိုင်ရမယ်။
- ဘာသာရေးအပိုင်းမှာတော့....
- နိုင်ငံသားတိုင်းဟာ လွတ်လွတ် လပ်လပ် ယုံကြည်ကိုးကွယ်ခွင့်ရှိရမယ်။
- ယဉ်ကျေးမှုကဏ္ဍကိုလဲ....
- တိုင်းရင်းသား လူမျိုးတွေရဲ့ ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုတွေကို လွတ်လပ်ခွင့်ရှိရမယ်တဲ့။
- အကျိုးခံစားခွင့်ကျတော့လဲ....

အမျိုးသားနဲ့ အမျိုးသမီးတွေဟာတူညီတဲ့ အခွင့်အရေးတွေရှိရမယ်။

လူမျိုးတွေ ဘာသာ တွေ မခွဲခြားဘဲ ခံစားခွင့်တူညီရမယ်ဆိုတာတွေကိုတော့ခေါ် ခဲ့တယ်။

ရဲအောင်။

။ဒီ တွေးခေါ်ချက် တွေဟာ သခင် အောင် ဆန်းက ပြောပြ ခဲ့တာပါလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။၁၉၄၀ ခုနှစ်၊ မတ်လတုန်းက အိန္ဒိယပြည် ရမ်းဂါးမြို့မှာ တောင်သူလယ်သမား ကွန်ဖရင့် လုပ်ခဲ့တယ်။ သခင် အောင် ဆန်း ဟာ ဒီ့ ဗမာ အစည်းအရုံးကြီးရဲ့ ကိုယ်စား အဖွဲ့ ကွန်ဖရင့်ကို တက်ခဲ့တယ် မောင်ရဲအောင်။

သခင် အောင်ဆန်း ကိုယ်တိုင် တွေးပြီး သခင်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် စာနဲ့ ရေးကာ ရမ်းဂါးမြို့ တောင်သူလယ်သမား ကွန်ဖရင့် မှာ ကိုယ်တိုင် တင်သွင်း ခဲ့တာ ဖြစ် တယ် ကဲ့။

ရဲ အောင်။

။သခင်အောင်ဆန်းရဲ့ အတွေးအခေါ်တွေက အခု လုပ်နေတဲ့ အလုပ်တွေနဲ့ အတူတူ ဖြစ် နေပါလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။တော်လှန်ရေးကောင်စီနဲ့ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ်ပါတီရဲ့ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက် ချက်

တွေက သခင် အောင်ဆန်းရဲ့ ဆိုရှယ်လစ် အတွေး အခေါ်တွေ ပါတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါ တယ်မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။

။သခင် အောင်ဆန်းဟာ လွတ်လပ် ရေး ရ အောင် ဘယ် လို ဆောင် ရွက်ပါ သ လဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

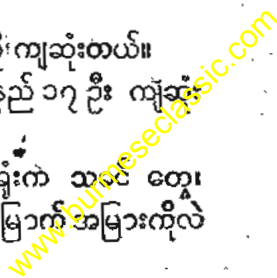
။၁၉၃၈ ခုနှစ်မှာ ပေါ်ပေါက် ခဲ့တဲ့ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံကစပြီး ဗမာ လူထုဟာ အမျိုးသား လှုပ်ရှား မှုတွေ ပိုပြီး များ ခဲ့ တယ်။

အလုပ်သမားတွေ၊ လယ် သမား တွေ၊ ကျောင်းသား ကျောင်းသူ တွေဟာ တလှုပ် လှုပ်နဲ့ လှုပ်ရှားပြီး အကြံကြေးကြတယ်။ နယ် ချဲ့အစိုးရကလဲနိပ်ကွပ် ချုတ်ချယ်မှုတွေ၊ ပို လာတယ်ကဲ့။

ရန်ကုန်မှာ ကျောင်းသား ဗိုလ်အောင် ကျော် ကျဆုံးတယ်။

အာလံမှာ သခင်ဘဗို ကျဆုံးတယ်။ မန္တလေးမှာ အာဇာနည် ၁၇ ဦး ကျဆုံး ခဲ့ရတယ်။

ဒီ့ ဗမာ အစည်း အရုံးက သခင် တွေ၊ ကျောင်းသားတွေ၊ အမြောက် အမြားကိုလဲ

ဖမ်းဆီးပြီး ထောင်ထဲကို သွင်းထားတယ်။
၁၉၃၉ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ကျ တော
ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ခဲ့တယ်။ မောင်ရဲ
အောင်။

ရဲအောင်။ ။ဒုတိယကမ္ဘာစစ်က ဘယ်သူနဲ့ ဘယ်သူ ဖြစ်
ကြတာပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်နဲ့ မဟာမိတ်တွေက
တဘက်၊

ဂျပန်၊ အီတလီ၊ ဂျပန်တို့ပူးပေါင်း
ထားတဲ့ ဝန်ရိုးတန်း နိုင်ငံတွေက တဘက်
ဖြစ်ကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ဗမာ က ဘယ်ဘက် က ပါ၊ ပါ သလဲ
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။သခင်အောင်ဆန်းနဲ့ ဗိုလ်မှူးအစည်း အစည်း
ခေါင်းဆောင်တွေမှာ သာယာဝတီမှာ ည
လာခံ လုပ် ကြ တယ်။ ဗြိတိသျှ အစိုးရလို့
ခေါ်တဲ့အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ သမားကို ပုန်ကန်ကြ
ဆိုဆုံးဖြတ်ကြတယ်။

ဗိုလ်မှူးအစည်းအစည်းဟာ တခြားနိုင်ငံရေး
ပါတီ တွေ နဲ့ ပေါင်း ပြီး ၁၉၃၉ ခုနှစ်
အောက်တိုဘာလမှာ ဗမာ ထွက် ရပ် ဂိုဏ်
ရယ်လို့ တည်ထောင် လိုက်တယ်။

ဗြိတိသျှအခက်၊ ဗမာအချက် ဆိုတဲ့ကြွေး
ကြော်သံကို ကြွေးကြော် ဖော်ထုတ် လိုက်
တယ်။

ရဲအောင်။ ။ဒါဖြင့် ဗမာဟာ ဂျပန်ဘက် က လား
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။မဟုတ်ဘူး မောင်ရဲအောင်။

ဗမာ့ လွတ်လပ်ရေးကို အရ ယူ၍ ဆုံး
ဖြတ်ကြတာ ဖြစ်တယ်။ ဒီအချိန်မှာ သခင်
အောင်ဆန်းကိုဖမ်း၍ ဆုငွေ ၅ ကျပ် ထုတ်
ထားတာပေါ့။

ရဲအောင်။ ။ဆုငွေက ၅ ကျပ် တဲ လား ဘဘကြီး။

လဘကြီး။ ။ဆုငွေ ၅ ကျပ်ဆိုပြီး နယ်ချဲ့သမားက သခင်
အောင်ဆန်းကို နှိမ်တဲ့သဘော သရော်တဲ့
သဘောတဲ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ဆက်ပြီးပြောပါအုံး ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။သခင် အောင်ဆန်း ဟာ အ ဖမ်း မခံ ရဘဲ
ကျန်နေတဲ့ သခင်ခေါင်းဆောင်တွေ လူငယ်
တွေကို စည်းရုံးပြီး လက်နက်ကိုင် ထကြွ၍
နည်းလမ်းရှာတယ်။ လက်နက် အကူအညီ
ဘို့အတွက် တရုတ်ပြည်အမှိုက်မြို့ကိုသွားဖယ်
လို့ ဆုံး ဖြတ်လိုက်ပြီး သခင် အောင်ဆန်း
နဲ့ သ ခင် လှ မြိုင် တို့ နှစ် ယောက် ဟာ

တရုတ် အဝတ်တွေ ဝတ်ကြတယ်။ ဟိုင် လီ
လို့ ခေါ်တဲ့ သင်္ဘောကြီးနဲ့ လိုက်သွားကြ
တယ်။ ဩဂုတ်လ ၂ ရက်နေ့မှာ အမ္မိငါးမြို့သို့
ရောက်ကြတယ်။

သခင်အောင်ဆန်း၏ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု

ရဲအောင်။

။သခင် ဆောင်ဆန်း ဟာ လွတ်လပ်ရေးရ
အောင် ဘယ်လို ဆောင်ရွက်ပါ သလဲ
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။၁၉၃၈ ခုနှစ် ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံ
ကစပြီး၊ ဗမာလူထုဟာ အမျိုးသား လှုပ်
ရှားမှုတွေ ပိုပြီး များလာ တယ်။ အလုပ်
သမားတွေ၊ လယ်သမားတွေ၊ ကျောင်းသူ
ကျောင်းသားတွေဟာ တလှုပ်လှုပ်နဲ့ အ
ကြွနေကြတယ်။

နယ်ချဲ့ အစိုးရကလဲ ပိုပြီးနိပ်ကွပ် ချူတ်
ချယ်လာတယ်။ ရန်ကုန်မှာ ကျောင်းသား
ဗိုလ်အောင်ကျော် ကျဆုံးတယ်။
အာလံမှာ သခင် ဘဖိုးကျဆုံးတယ်။
မန္တလေးမှာ အာဇာနည် ၁၇ ဦး ကျဆုံးခဲ့
တယ်။

ရဲအောင်။

ဦးဗမာ အစည်း အရုံးက သခင် တွေ၊
ကျောင်းသားတွေကိုလဲ၊ အမြောက် အမြား
ဖမ်းဆီးပြီး ထောင်ထဲ သွင်း ထား တယ်။
၁၉၃၉ ခုနှစ်စက်တင်ဘာလ ကျတော့ဒုတိယ
ကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ခဲ့တယ် မောင်ရဲအောင်။
။ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်က ဘယ်သူနဲ့ ဘယ်သူ ဖြစ်
ကြတာလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။

။အင်္ဂလိပ် အမေရိကန်နဲ့ မဟာမိတ် တွေက
တဘက်၊ ဂျပန် အီတလီ ဂျပန်တို့ ပေါင်း
ထားတဲ့ ဝန်ရိုးတန်း နိုင်ငံတွေကတဘက်ဖြစ်
ကြတယ်။

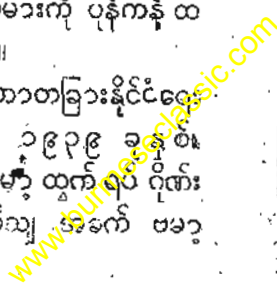
ရဲအောင်။

။ဗမာက ဘယ်ဘက်ကပါ ပါသလဲ။

ဘဘကြီး။

။သခင် အောင်ဆန်းနဲ့ ဦးဗမာအစည်းအရုံး
ခေါင်းဆောင် တွေဟာ သာ ယာ ဝတ်မှာ
ညီလာခံလုပ်ကြတယ်။ ဗြိတိသျှ အစိုးရခေါ်
တဲ့ အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့ သမားကို ပုန်ကန် ထ
ကြွသို့ ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။

ဦးဗမာအစည်းအရုံးဟာတခြားနိုင်ငံရေး
ပါတီတွေနဲ့ ပေါင်းပြီး ၁၉၃၉ ခုနှစ်
အောက်တိုဘာလမှာ ဗမာ့ တွက်ရပ် ဂိုဏ်း
တည်ထောင်တယ်။ ဗြိတိသျှ အစိုးရ ဗမာ

အချက်ဆိုတဲ့ ကြွေးကြော်သံကို ကြွေးကြော်ဖော်ထုတ်တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဒါဖြင့် ဗမာဟာ ဂျပန်ဘက်ကပါလား။

ရဲအောင်။ ။မဟုတ်သေးဘူး မောင်ရဲအောင်။

ဗမာ့ လွတ်လပ်ရေးကို အရ ယူဆိတ်ရိုသေးတယ်။

ဒီအချိန်မှာ သခင်အောင်ဆန်းကိုဖမ်းဘို့ ဆုခွေ ၅ ကျပ်ထုတ်ထားတာပေါ့။

ရဲအောင်။ ။ဆုခွေ ၅ ကျပ်တုလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဆုခွေ ၅ ကျပ်ဆိုပြီး နယ်ချဲ့သမားက သခင်အောင်ဆန်းကို နှိမ်တဲ့သဘော သရော်တဲ့ သဘောတဲ့ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ဆက်ပြောပါအုံး ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။သခင် အောင်ဆန်းဟာ ကျန်နေတဲ့ သခင်ခေါင်းဆောင် တွေ လူငယ်တွေကို စည်းရုံးပြီး လက်နက်ကိုင် ထကြွဘို့ နည်းလမ်းသစ်ရှာတယ်။ လက်နက်အကူအညီ ရဘို့အတွက်၊ တရုတ်ပြည်၊ အမ္မိုင်မြို့ကို သွားမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီး သခင် အောင်ဆန်းနဲ့ သခင်လှမြိုင်တို့နှစ်ယောက်၊ တရုတ်အဝတ်အစုံဝတ်ကြတယ်။ ဟိုင်လီလို့ ခေါ်တဲ့ သင်္ဘောကြီး

နဲ့ လိုက်သွား ကြတယ်။ ၁၉၄၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့မှာ ရန်ကုန်ကထွက်ပြီး ဩဂုတ်လ ၂၄ ရက်နေ့မှာ အမ္မိုင်မြို့ သို့ ရောက်ကြတယ်။

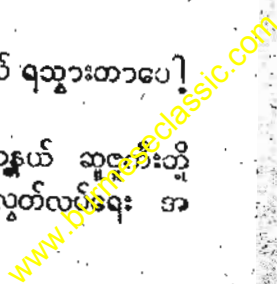
ကျန်ခဲ့တဲ့သခင်ခေါင်းဆောင်တွေက နိုင်ငံခြား အဆက်အသွယ်ကို ရှာကြတယ်။

အချို့ရှာသကာတွေ့ဆိုသလိုတဲ့ မောင်ရဲအောင်၊ မကြာခင်မှာတဲ့ နိုင်ငံခြား အဆက်အသွယ်ရရှိသွားတယ်ကွဲ့။ ဒီတုန်းက ဂျပန်က ကာနယ် ဆူဇူကီးဟာခို မေ သတင်းထောက်ဟန်ဆောင်ပြီး ဗမာ ပြည်ကို ရောက်လာတော့ သခင်ခေါင်းဆောင်တွေဟာကာနယ် ဆူဇူကီးနဲ့ ဆက်သွယ်မိကြတယ်ကွဲ့။ ဒီတော့ အမ္မိုင်မြို့မှာ ရောက် နေတဲ့ သခင် အောင်ဆန်းနဲ့ သခင်လှမြိုင်တို့ကို တွေ့ဆုံရန်ဆူဇူကီးက တာဝန်ယူသွားတယ်။

ရဲအောင်သုံးကျပ်

ရဲအောင်။ ။ဂျပန်နဲ့ အဆက် အသွယ် ရသွားတာပေါ့ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။သခင်အောင်ဆန်းနဲ့ ကာနယ် ဆူဇူကီးတို့ဟာ တွေ့ဆုံကြပြီး ဗမာ့ လွတ်လပ်ရေး အ

ထွက် ဆွေးနွေးကြတယ် မောင်ရဲအောင်။
သခင်အောင်ဆန်းက ဗမာ လူငယ် ၃၀ ကို
စစ်ပညာ လေ့ကျင့် ပေးသိန်နဲ့ လက်နက်
တွေ့စစ်ဝတ် စုံတွေ့ပေးသို့ တင်ပြတယ်။

တပ်သား ၄၀၀၀ ခန့်ပါတဲ့ လက်နက်
ကိုင်တပ် ထူထောင်ပြီး လက်နက်တွေ တပ်
ဆင်ပေးသို့လဲတင်ပြတယ်။ အရေးအကြီးဆုံး
တင်ပြချက်ကတော့ ဗမာ့တော်လှန်ရေးတပ်
တွေ့ ရန်ကုန်ကို ရောက်ရင်ရောက်ချိန်း၊ ဗမာ့
လွတ်လပ်ရေးကိုကျေညာပေးသို့ တင်ပြဆွေး
နွေးတယ်။

သခင်အောင်ဆန်း တင်ပြ ချက် တွေကို
ဂျပန်စစ်ဦးစီးအဖွဲ့က သဘောတူ လက်ခံခဲ့
တယ်။ ဒါကြောင့် ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဖေဖော်
ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့မှာ သခင်အောင်ဆန်း
ဗမာပြည်ကို ခဏပြန်လာပြီး စစ်ပညာသင်
ကြားသို့ လူငယ်တွေစုတယ်ကွဲ့။ ဗမာလူငယ်
၃၀ ကို ၄ ကြိမ်ခွဲကာ ဂျပန်ကို ခေါ်ယူပြီး
ဟိုင်နန်ကျွန်းမှာ စစ်ပညာသင်ကြတယ်။ ပီ
ဖိတ် သမုဒ္ဒရာထဲက ဖော်မိုဆာ ကျွန်းရဲ့
အနောက်ဘက်မှာ ဟိုင်နန်ကျွန်း ဆိုတာ ရှိ
တယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ရဲဘော် သုံးကျိပ်ဟာ ဟိုင်နန်ကျွန်းမှာထိပ်
ပျော်ကြမှာဘဲနော်။

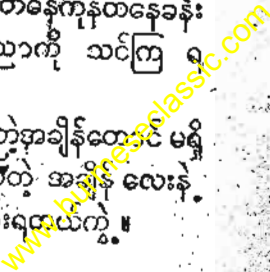
ဘဘကြီး။ ။ပျော် သို့ သွား ကြ တာ မ ဟုတ် သွား
မောင်ရဲအောင်။

ဗမာပြည်အတွက် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးကို
ရယူသို့ သွားကြတာ ဖြစ်တယ်။ ရေတတန်၊
ကုန်းတတန်၊ ရေခြား၊ မြေခြားကို သွားကြ
တာဟာ တကယ် ယုံကြည်ချက်နဲ့ သွားကြ
တာကွဲ့။ သွားရတဲ့ အချိန်ကလဲခုတ်ယ ကမ္ဘာ
စစ် ဖြစ်ကာစဆိုတော့ အသက်ကို ပစါန
မယားကြတဲ့ နိုင်ငံအတွက်အသက် ပေးခြင်း
ဟာမြတ်တယ်။ နိုင်ငံအတွက် ငါတို့ရဲ့ အ
သက်ကို အသေခံမယ်လို့ ယုံကြည်ချက် ဆုံး
ဖြတ်ချက်တွေကို ဦးထိပ် ရွက်ပြီး သွားကြ
တာဖြစ်တယ်။

ရဲအောင်။ ။ရဲဘော် သုံးကျိပ်ဟာ စစ်ပညာကို ဘယ်လို
သင်ကြရပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ရဲဘော် သုံးကျိပ်ဟာ တနေ့ကုန်တနေခန်း
နေ့စဉ် နေ့တိုင်း စစ်ပညာကို သင်ကြ ရ
တယ် မောင်ရဲအောင်။

အားတဲ့အချိန်၊ နားတဲ့အချိန်တွေမှာ မရှိ
ရှာကြဘူး။ စားသောက်တဲ့ အချိန် လေးနဲ့
အိပ်တဲ့ အချိန်ဘဲ နားရတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ သိပ်ပြီး ပင်ပန်းကြမှာဘဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ပင်ပန်းကြတာပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

အစားအသောက်ကလဲ မကောင်း၊ နေရတာကလဲ ဖြစ်သလို နေကြရပြီး ဂျပန်အရာရှိတွေကလဲ မောက်မောက်မာမာနဲ့ အော်ကာ ဝေါက်ကာဆက်ဆံ သေး တယ်ကွဲ့၊ သခင်အောင်ဆန်းရဲ့ ခေါင်းဆောင် မှုနဲ့ ဗမာပြည်အတွက် ဗမာ့ လွတ်လပ်ရေး ယုံကြည်ချက်တွေက လေးနက်တာကြောင့် ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဟာ ဆင်းရဲဒုက္ခ အမျိုးမျိုးကို ကျိပ်မှိတ်ခံစားပြီး ရည်မှန်းချက် အောင်မြင်အောင်ကြိုးစားဆောင်ရွက် ကြရတယ်။

ရဲဘော် သုံးကျိပ်မှာ အုပ်စုခွဲပြီး စစ်ပညာ အမျိုးမျိုးတွေကို သင်ကြားကြတယ်။ သခင်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်တဲ့ အုပ်စုက စစ်တပ်ဖွဲ့စည်းရေးနဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးတွေကိုပါ သင်ကြားကြတယ်။ သခင် ရှုမောင် ခေါင်းဆောင် တဲ့အုပ်စုကလဲ ပြောက်ကျားစစ်ဆင်ရေး ပညာကို သင်ကြား ကြတယ်။ သခင်ရှုမောင်ဆိုတာက ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း ဖြစ်တယ်ကွဲ့။

ပုံပြင်များ

ရဲအောင်။ ။ ရဲဘော် သုံးကျိပ်ဟာ စစ်ပညာကို ဘယ်လောက်ကြာအောင် သင်ကြား ခဲ့ကြရပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ၁၉၄၁ ခုနှစ် မတ်လမှာ ဂျပန်ကို ရောက်တယ်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်က အရှေ့အာရှမှာ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်မှာစတယ်။ ဒီတော့ ၉ လလောက် စစ်ပညာကို မနေမနား သင်ကြားကြရတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲဘော် သုံးကျိပ် ဟာ ၁၉၄၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလထဲမှာဘဲ ထိုင်းနိုင်ငံကိုရောက်လာပြီး ဘန်ကောက်မြို့မှာ ဗိုလ်အမည်တွေ ရှေးချယ် မှည့်ခေါ်ကြတယ်။ လက်မောင်းသွေးကို ဝေဖလားထဲ ဖောက်ချ ကြပြီး အဓိဋ္ဌာန် ပြုသောက်ကြကာ ဗမာ့ လွတ် လပ် ရေးကို သစ္စာ မဖောက်ကြစတမ်းလို့ ကံတိသစ္စာပြု ကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ ရဲဘော် သုံးကျိပ်က ဘယ်သူ တွေ ပါလဲ ဘဘကြီး...။

ဘဘကြီး။ ။ ရဲဘော် သုံးကျိပ်ဟာ သူတို့ရဲ့ မူလ နံမယ်က ဗိုလ်နံမယ်တွေ ပြောင်းလိုက် ကြတယ်။

- ၁။ သခင်အောင်ဆန်း ဗိုလ်တေဇ။
- ၂။ သခင်ရှုမောင် ဗိုလ်နေဝင်း။

- ၃။ သခင်လှပေ ဗိုလ်လကျာ
- ၄။ ကိုထွန်းရိန် ဗိုလ်ရန်နိုင်
- ၅။ ကိုလှမောင် ဗိုလ်ဇေယျာ
- ၆။ သခင်လှမြိုင် ဗိုလ်ရန်အောင်
- ၇။ ကိုရွှေ ဗိုလ်ကျော်ဇော်
- ၈။ သခင်စံလှိုင် ဗိုလ်အောင်
- ၉။ ကိုဆောင်း ဗိုလ်ထိန်လင်း
- ၁၀။ သခင်ထွန်းရွှေ ဗိုလ်လင်းယုန်
- ၁၁။ သခင်အောင်သိန်း ဗိုလ်ရဲထွန်း
- ၁၂။ သခင်ဗဂျမ်း ဗိုလ်လခရာ
- ၁၃။ သခင်တင်အေး ဗိုလ်ဘန်းမြင့်
- ၁၄။ သခင်ထွန်းခင် ဗိုလ်မြင့်ဆွေ
- ၁၅။ သခင်သန်းတင်(၁) ဗိုလ်သန်းတင်
- ၁၆။ သခင်သန်းတင်(၂) ဗိုလ်မြင့်ခင်
- ၁၇။ သခင်အောင်သန်း ဗိုလ်စကြာ
- ၁၈။ သခင်မိုး ဗိုလ်မြင့်အောင်
- ၁၉။ သခင်စံမြ ဗိုလ်တောက်ထိန်
- ၂၀။ ကိုလှ ဗိုလ်မင်းလှိုင်
- ၂၁။ ကိုစောလွင် ဗိုလ်မင်းခင်
- ၂၂။ သခင်ကျော်စိန် ဗိုလ်မိုးညို
- ၂၃။ သခင်သစ် ဗိုလ်စောနောင်
- ၂၄။ သခင်ခင်မောင်ဦး ဗိုလ်တာရာ
- ၂၅။ သခင်ထွန်းလွင် ဗိုလ်ပလ္လင်

- ၂၆။ သခင်သန်းညွန့် ဗိုလ်ဇင်ယော်
- ၂၇။ သခင်အေးမောင် ဗိုလ်မိုး
- ၂၈။ သခင်မောင်မောင် ဗိုလ်ညာက
- ၂၉။ သခင်ငွေ ဗိုလ်စောမောင်
- ၃၀။ သခင်ထွန်းအုပ် သခင်ထွန်းအုပ်

ရဲအောင်။ ။ရဲဘော် သုံးကျိပ်ရဲ ဆောင် ရွက် ချက် တွေ ဆက်ပြောပါအုံး ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ရဲဘော် သုံးကျိပ်ဟာ ဘန်ကောက်မြို့မှာတပ် သားတွေစုကြတယ်။ လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော်လို အမည်ပေးပြီး၊ တပ်သားတွေရဲ့ လက်မောင်းမှာ အမှတ်အသား လက်ပတ်တွေ ပတ်ကြတယ်။ အမှတ် အသား လက် ပတ် က တော့ အဝါရောင်၊ အစိမ်း ရောင် အနီရောင် သုံးရောင်ခြယ်မှာ ဒေါင်း တံဆိပ် ရိုက်ထားတယ်။

ဗမာ့ လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော်ဟာ စစ်ကြောင်း တွေခွဲပြီး ဗမာပြည်ထဲ ဝင်ခဲ့တယ်။

ပထမ စစ်ကြောင်းက မဲဆောက် လမ်းဘက်မှ ပါပွန်ကိုဝင်တယ်။

ဒုတိယ စစ် ကြောင်းက မြဝတီ လမ်း ဘက်မှ မော်လမြိုင်ကိုဝင်တယ်။

တတိယ စစ်ကြောင်းက ကန်ဘူရီ ပြန် ပျား မှ ထားဝယ်ကိုဝင်တယ်။

စတုတ္ထ စစ်ကြောင်းက ရီနောင်က မြို့ထိကို ဝင်
တယ်။

ဗိုလ်နောင်း ခေါင်းဆောင်တဲ့ ရဲဘော်စုက ရခိုင်
တိုင်းကို ရောက်နေ တယ်။ ရခိုင်တိုင်း ဘက်က စစ်
ကြောင်း သုံးကြောင်းခွဲပြီး ရန်ကုန်ကို ဝင်ကြတယ်
ကွဲ့။

ဘီ-အိုင်-အေတပ်သားတွေဟာစစ်ကြောင်းခွဲပြီး
ဝင်တုန်းက လေးထောင် လောက်ဘဲ ရှိသေးတယ်။
ရန်ကုန်ကို ရောက်တော့ တသောင်းကျော် တိုးထက်
လာတယ်။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့မှာ မုတ္တမကို
သိမ်းယူတယ်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀ ရက်
ကျတော့ မြိတ်သို့ စစ်တပ်တွေ ဆုတ်ခွါကြတယ်။ မေလ
၇ ရက်နေ့မှာ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော် က
ရန်ကုန်ကို သိမ်းယူတယ်။ တလ အတွင်းမှာ မြစ်ဝ
ကျွန်းပေါ် ဒေသ တခုလုံးကို သိမ်းနိုင် ခဲ့တယ် ကွဲ့။
ရဲအောင်။ ။ ဗ မ ခ တွေ ကျွန်ုပ်တို့က လွတ် ပြီ လား
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ရန်ကုန် သိမ်းပြီး တာ နဲ့ တပြိုင် နက်၊ ဗမာ
လွတ်လပ်ရေးကို ကျေညာရမယ်လို့ သခင်အောင်ဆန်း
က တင်ပြခဲ့ပြီး၊ ဂျပန်စစ်ဦးစီးအဖွဲ့က သဘော တူခဲ့
တယ်။ ဒါပေမဲ့ ရန်ကုန်သိမ်းပြီးတော့ ဂျပန် တေ
က သူတို့သဘော တူချက်ကို ဖျက်သိမ်း လိုက်တယ်
ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ ဟာ... ဒါဖြင့်၊ အင်္ဂလိပ် အစား ဂျပန်တွေ
ရောက်လာတာပေါ့ ဘဘကြီး။

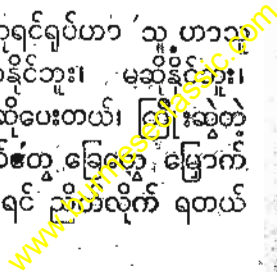
ဘဘကြီး။ ။ ဆိုနိုင်တယ် မောင်ရဲအောင်။
အင်္ဂလိပ် နယ်ချဲ့သမား နေရာမှာ ဂျပန်နယ်ချဲ့
သမား ဝင်လာတယ်။ အင်္ဂလိပ်အရင်းရှင်တွေနေရာ
မှာ ဂျပန် အရင်းရှင်တွေ ရောက်လာတယ်။ ဗမာ့မြေ
ဆီ ဗမာ့သွေးခဲ၊ ဗမာ့ရတနာ တွေကို ဂျပန်ကဝါး
မျို ကြတော့တယ်။

ဗမာပြည် အုပ်ချုပ် ရေး ကိုလဲ ဒေါက် တာ
ဘမော်ကို အဓိပတိ ခန့်ပြီး ရုပ်သေးအစိုးရ လုပ်လိုက်
တယ်။

ဂျပန်၏ရက်စက်မှုများ

ရဲအောင်။ ။ ရုပ်သေး အစိုးရဆိုတာ ဘာလဲ ဘဘကြီး၊
ဘဘကြီး။ ။ ရုပ်သေးစင်ကို ကြည့်ဘူးတယ် မဟုတ်လား
မောင်ရဲအောင်။

ရုပ်သေးစင်ပေါ်က ရှင်ဘုရင်ရုပ်ဟာ 'သူ ဟာသူ
ဘာမှမလုပ်နိုင်ဘူး၊ မပြောနိုင်ဘူး၊ မဆိုနိုင်ဘူး၊
နောက်က ပြောပေးတယ်၊ ဆိုပေးတယ်၊ ကြိုးဆွဲတဲ့
လူက ကြိုးကိုဆွဲပေးမှ လက်စွဲတဲ့ ခြေတွေ၊ မြောက်
လို့ရတယ်။ ခေါင်းညိတ်ခိုင်းရင် ညိတ်လိုက် ရတယ်

လေး၊ အခုလဲ ဂျပန်ပြောသလိုလုပ်၊ ဂျပန်ခိုင်းသလို လုပ်ရတဲ့ အစိုးရပေါ့ကွယ်။

ဒါတင် မကသေးဘူး မောင်ရဲအောင်။

ဗမာ့ လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော် ဘီ၊ အိုင်၊ အေ ကိုလဲ ဗမာ့ ကာကွယ်ရေး တပ်မတော်၊ ဘီ ဒီ အေ လို့ ပြောင်း ပစ် လိုက် တယ်။ တပ်သားဦးရေတွေလဲ လျော့ပစ်လိုက်တယ်။

ရဲအောင်။ ။ဂျပန်က ဝင်ဝင်ချင်း ဆောက်နဲ့ ထွင်းတာဘဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။အများကြီး ကျန်သေးတယ် မောင်ရဲအောင်။ ဂျပန်တွေဟာ သူတို့သဘောနဲ့ မတိုက်ဆိုင်ရင်

ဗမာတွေကိုပါးရိုက် အမျိုးသမီးတွေကိုလဲ စော်ကာ။ လာတယ်ကွဲ့၊ ကင်ပေတိုင်လို့ ခေါ်တဲ့ဂျပန်ပုလိပ်တွေက လဲ၊ မသင်္ကာဘူးဆိုပြီး၊ လူတွေကိုဖမ်းတယ်၊ အမှု စစ် တယ်ဆိုပြီး မျက်နှာကို အဝတ်စီးပြီး ရေနဲ့ လောင်း တယ်၊ တက်နင်းတယ်၊ သစ်ပင်မှာကြီးတန်းလန်းဆွဲပြီး ရိုက်တယ်၊ လက်ကိုရေနှေးပူထစ်မိပြီး လက်သဲခွံ ကိုညှပ် နဲ့ ဆွဲထုတ်တယ်။ အိုးထဲမှာ ကြက်အရွှင်ထည့်ပြီး ဗိုက် ပေါ်ကို အိုးမောက်ပြီး ထားတယ်၊ တောတွေရော မြို့ပေါ်မှာရော ယောက်ျားတွေကို ချွေးတပ်ဆွဲတယ်။

ရဲအောင်။ ။ချွေးတပ်ဆိုတာက ဘယ်လိုပါလဲဘဘကြီး။

အဘကြီး။ ။ဂျပန်က ယိုးဒယား ဗမာ မီး ရ ထား လမ်း ဖောက်တယ်။ မီးရထားလမ်း ဖောက်တဲ့ နေရာမှာ

အလုပ် လုပ်ဘို့ လူ တွေကို ဆွဲ ခေါ် တာ ပြစ် တယ်။ အတင်း အဓမ္မ အာ ဇာနဲ့ ဆွဲခေါ် တယ် ကွဲ့။ ကျိုက္ခမီ သံဖြူ စရပ်မှာ စခမ်း ထားတယ်။ မီးရထားလမ်းဖောက်တဲ့နေရာတွေမှာ တနေကုန် အ လုပ်လုပ်ခိုင်းတယ်၊ ဒုတိယနဲ့ ဒြိမိးချောက် ခိုင်းတယ်၊ သေနတ်နဲ့ ဒြိမိးချောက်ခိုင်းတယ်၊ ခိုင်းသာခိုင်းပြီး အစာကိုလဲ စအောင်မကျွေးဘူး၊ ဆေးလဲမထိုက်ဘူး၊ အလုပ်ကို လုပ်နိုင်လဲလုပ်ရတယ်၊ မလုပ်နိုင်လဲလုပ် ရတာဘဲ။

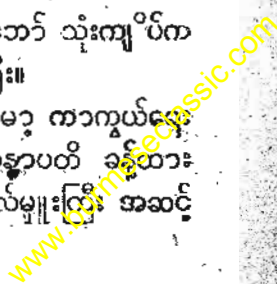
ချွေးတပ်ထဲပါ သွားတဲ့လူတွေဟာ ငှက်ဖျား ဖျား ပြီး သေကုန်ကြတယ်၊ မသေလို့ ပြန်လာခဲ့ရတဲ့ လူတွေ လဲ ကောင်းကောင်းမကျန်းမာကြတော့ဘူးကွဲ့။

အောင်။ ။ဂျပန်ဟာ တယ် ပြီး ရက်စက် ပါ ကလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ရက်ရက်စက်စက် အာဇာရှင်စံနစ်သုံးပြီးခိုင်း တယ်ကွဲ့။ ဒါကြောင့် ဂျပန်ရဲ့ ဝါဒကို ဖက်စစ် အာဇာရှင်ဝါဒလို့ ကမ္ဘာကခေါ်ကြတယ်။

အောင်။ ။သခင် အောင်ဆန်းနဲ့ ရဲဘော် သုံးကျိပ်က ဘယ်ရောက်သွားပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။သခင် အောင်ဆန်းကို ဗမာ့ ကာကွယ်ရေး တပ်မတော် ဘီဒီ အေမှာ စစ်သေနာပတိ ခန့်ထား တယ်။ စစ်သေနာပတိဆိုပေမဲ့ ဗိုလ်မှူးကြီး အဆင့်

လောက် ပေးထားတာသာဖြစ်တယ်။ စစ်ဦးချုပ်
စပြီး အောက်ဆုံးအထိအဆင့်ဆင့်တွေမှာ ဂျပန်
ဗိုလ်တွေကို အကြံပေး အရာရှိတွေ ခန့်ထားတတ်
ဘိဒီအေ တပ်ကိုလဲ ပျဉ်းမနားမြို့ကို ပြောင်းလို
တယ်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ ဂျပန်တွေရဲ့
မတည်မှုနဲ့ ဂျပန်တွေရဲ့ သွေးစုတ်တာတွေ၊ ဂျပန်
တွေရဲ့ ရိုင်းစိုင်းတာတွေ၊ ဂျပန်တွေရဲ့ ရက်စက်
တွေကို မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ရှာတယ်။ လူကလဲပင်ပမ်း၊
ကလဲပင်ပမ်းတွေ ဆေးရုံတက်ရတဲ့အထိဖြစ်ရှာ
ကွဲ့။ ဆေးရုံမှာ ဆရာမ ဒေါ်ခင်ကြည်ရဲ့ ပြုစု ယူ
ကုသမှုကိုခံယူရင်း ဒေါ်ခင်ကြည်ကိုအိမ်ထောင်အ
ရွေးလိုက်တယ်။

တော်လှန်ရေးလှုပ်ငန်းများ

ရဲအောင်။ ။ဂျပန်တွေရဲ့ ရက်စက်မှုကို ဒီအတိုင်းခံနေရ
သလား ဘာကြီးရယ်။

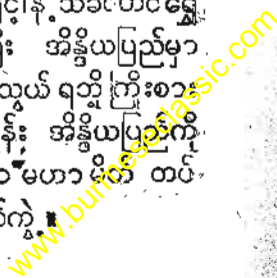
ဘာကြီး။ ။ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ ဗမာ့တပ်မတော်တို့
ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဂျပန်ကို တော်လှန်ရမယ့်
ဆိုတာ နားလည်ထားပါတယ်။

ဗမာ လူထုဟာလဲ ဂျပန်ရဲ့ ရက်ရက် စက်စက်
ညှင်းပမ်းနှိပ်စက်မှု လက်အောက်မှာ မနေလိုကြဘူး
ကွဲ့။ ဂျပန်ကိုခုခံတော်လှန်ကြဘို့ လှုပ်လှုပ်ရွရွရှိနေ
ကြပြီး၊ တပ်မတော်နဲ့ လူထုဟာ တတပ်ထဲတသားထဲ
ရှိနေကြတယ်။ တပ်မတော်ကို အားကိုး အားထား
ပြုနေကြတယ်ကွဲ့။

၁၉၄၄-ခုနှစ် ဩဂုတ်လထဲမှာ တပ်မတော်
ခေါင်းဆောင်တွေ ကွန်မြူနစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်
တွေ၊ အရေးတော်ပုံ ပါတီက ခေါင်းဆောင်တွေ
တွေ့ဆုံကြပြီး ဂျပန်ကိုတော်လှန်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။
ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးအဖွဲ့ချုပ်အေအက်မ်အိုကိုဖွဲ့လိုက်
တယ်။ ဂျပန်ကိုတော်လှန်ဖို့တော်လှန်ရေးသမားတွေ
စုစည်းလိုက်ကြခြင်းဖြစ်တယ်။

ဗမာပြည် အရပ်ရပ်မှာလဲ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး
မြေအောက်အဖွဲ့တွေကို ဖွဲ့ကြတယ်။ ဗမာ့တပ်မတော်
အတွင်းမှာလဲ တော်လှန်ရေး အတွက် ပြင်ဆင် ကြ
တယ်။

ဦးသိန်းဝေ၊ ယခု ဦးသိန်းဝေမြင့်၊ နဲ့ သခင်တင်ရွှေ
တို့က အိန္ဒိယပြည်ကို သွားကြပြီး အိန္ဒိယပြည်မှာ
မဟာမိတ်တပ်များနဲ့ အဆက်အသွယ် ရသွားကြတယ်။
ဒုတိယအကြိမ်မှာ ဦးညိုထွန်း၊ အိန္ဒိယပြည်ကို
လိုက်သွားတယ်။ ၁၉၄၅ခုနှစ်မှာ မဟာမိတ် တပ်
တွေနဲ့ အဆက်အသွယ်ရကြတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဂျပန်ကို ဘယ်လို တော် လှန် ကြ ပါ သလဲ
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဗမာပြည်ကို တော်လှန်ရေး နယ်မြေ အဖြစ်
တိုင်း ၇ တိုင်းခွဲတယ်။ တိုင်းအသီးသီးအတွက် တာဝန်ခံတွေ ရွေးတယ်။

ရခိုင်တိုင်းမှာ ဦးညိုထွန်းနဲ့ ဘုန်းတော်ကြီး
ဦးပညာသီဟတို့ တာဝန်ယူကြတယ်။ အထက်ဗမာပြည်ကို ဗိုလ်မှူး ဗထူး တာဝန် ယူတယ်။ အထက်ဗမာပြည်မှာ ဂျပန်တွေရဲ့ နှိပ်စက်မှု လွှဲဟာ ပိုပြီး ပြင်းထန်လာတယ်။ ဒါကြောင့် ပြည်သူ လူထု ဟာ ပိုပြီး အကြံနေတယ်။ အခြေအနေက ပြင်းထန်နေတော့ ဗိုလ်မှူး ဗထူးဟာ သတ်မှတ် ထားတဲ့ တော်လှန်ရေးနေ့ကို မစောင့်နိုင်ရှာတော့ဘဲ....

၁၉၄၅ ခု၊ မတ်လ ၇ ရက်နေ့ မှာဘဲ ဂျပန်ရဲ့ ဖက်ဆစ်အာဏာရှင် စနစ်ကို တော်လှန် တိုက်ခိုက် တော့တာဘဲ မောင်ရဲအောင်။

ဗိုလ်မှူးကြီး ဗထူး

ရဲ အောင်။ ။ဗိုလ်မှူး ဗထူးဆိုတာ ရဲဘော် သုံးကျိပ် ထဲမှာ မပါပါလားဘဘကြီး။

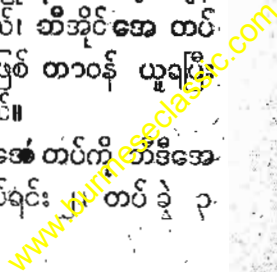
ဘဘကြီး။ ။ဗိုလ်မှူး ဗထူးဟာ အလုပ်သမားကြီးကဲ့ ။

သူ့အဖေက တောင်သူ လယ် သမားကြီး ဖြစ် တယ်။ ဦးဘိုးထွန်း-ဒေါ်စိန်မြရင်လို ခေါ် တယ်။ ထားဝယ်ခရိုင် လောင်းလုံမြို့နယ် တပိုင် လေသူနဲ့ ရွာကပေါ့။ ငယ်နံမယ်ကလဲ မောင်ဗထူးဘဲဖြစ်တယ်။ ထားဝယ်အစိုးရ အထက်တန်းကျောင်းက ၇ တန်း အောင်ခဲ့တယ်။

မောင်ဗထူးဟာ ငယ်ငယ်ကထဲက မဟုတ် မခံတဲ့ စိတ်ရှိတယ်။ ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုးတယ်။ ဘခင်လယ် သမားကြီးရဲ့ ပင်ပင်ပမ်းပမ်း လုပ်ကိုင် ကျွေးမွေး တာကို မစားရက် နိုင်ရှာ ဘူးကဲ့။ ဒါကြောင့် ကျောင်းက ထွက်ပြီး ဟိုဒီးဒါး သတ္တု တွင်းမှာ အလုပ်ဝင်လုပ်တယ်။ အလုပ် သမား ဖြစ်လာ တော့ ဘဝတူ အလုပ်သမားတွေရဲ့ အခွင့် အရေး တွေကို ခေါင်းဆောင်ပြီး ဆောင်ရွက်ပေးတယ်။ ဒါကြောင့် အရင်းရှင်တွေရဲ့ အလုပ် ထုတ်ပစ် တာကို ခံရရှာ တယ်။

ထားဝယ်စစ်ကြောင်း ချီလာတဲ့ဗမာ လူတ်လပ် ရေး တပ်မတော်ကြီး ထားဝယ်မြို့ကို သိမ်းတဲ့အချိန် မှာ ဘီအိုင်အေ တပ်ထဲဝင်ခဲ့တယ်။ ဘီအိုင်အေ တပ် မှာ တပ်ကြပ်ကလေး ဗထူးအဖြစ် တာဝန် ယူရပြီး ရန်ကုန်ကို သိမ်းရာမှာ ပါခဲ့တယ်။

တပ်ကြပ် ဗထူးဟာ ဘီအိုင်အေ တပ်ကို ဘီဒီအေ အဖြစ်ပြောင်းလိုက်တဲ့အခါ တပ်ရင်း တပ် ခွဲ ၃

မှာ တပ်ခွဲမှူး တာဝန်ယူရတယ်။ စက်မှု လက်မှု တပ်ရင်း ၁ ကို ဖွဲ့စည်းတဲ့ အခါ ကျတော့ တပ် ရင်း မှူးအဖြစ် တာဝန်ယူရတယ်။

ဗိုလ်မှူး ဗထူးဟာ မြောက်ပိုင်းစစ်မြေပြင်ကို ထွက်ပြေး မြောက်ပိုင်းစစ်မြေပြင်မှာ တာဝန်ကို ပင်ပင်ပမ်းပမ်း ဆောင်ရွက်တယ်။ အစား အသောက်က ဆင်းရဲ ပြီးဆေးဝါးကလဲ မလုံလောက်ဘူးကွဲ့။ ခရီးကလဲ ကြမ်းတမ်းပြီး အဖျား ရောဂါကလဲ ထူ ထပ် တယ်။ ဒါကြောင့် ဗိုလ်မှူး ဗထူးဟာ အင်းတော်မှာ ငှက်ဖျား ရောဂါ စွဲကပ်ပြီး အတော် မမာမကျန်း ဖြစ်ခဲ့တယ်။

ဗိုလ်မှူး ဗထူးဟာ ဇွဲ အလွန် ကောင်းပြီး ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးကို မရမနေ ယူမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ထားတဲ့ လူတယောက် ဖြစ်တယ်။ ဂျပန်ဖက်ဆစ် တော်လှန်ရေးကို ဆောင်ရွက်ဖို့ နေ့မနား ညမအား စည်းရုံးပြီး စစ်ရေးစစ်ရာ အရပ်ရပ်ကို ကြပ်မတ်ပြင်ဆင် ထားတယ်။

ဗိုလ်မှူး ဗထူးဟာ မတော်တော် တပ်တွေ မရောက်ခင် ဂျပန်ကို စပြီး တော်လှန်တိုက်ခိုက်ကာ မန္တလေးမြို့ကို ဂျပန်လက်မှ သိမ်းယူနိုင်ခဲ့တယ်။ ဂျပန်ဖက်ဆစ်တွေကို ထက်ကြပ်မကာ လိုက်ပြီး ရှမ်းပြည် မြောက်ပိုင်း အောင်ဆန်းမြို့ အထိ တိုက်တုတ်တယ်ကွဲ့။

ဗိုလ်မှူး ဗထူးဟာ ဒီလောက် အပင် ပမ်းခံ တာတိုက်ရင်း ရှမ်းပြည်မှာ ငှက်ဖျား ရောဂါ စွဲကပ်ပြန်

တယ်။ ဒုတိယအကြိမ် စွဲကပ်တဲ့ ငှက်ဖျား ရောဂါ ဒဏ်တာ အင်မတန် ပြင်းထန်တဲ့အတွက် ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂-ရက်နေ့မှာ ကွယ်လွန် သွားရှာတယ်။ ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း အောင်ဆန်းမြို့နယ် မြင်းကြာဒိုးရွာတယ်လူးစခန်းမှာ ကွယ်လွန်ခဲ့တယ်ကွဲ့။

ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း ဟာ ဗိုလ်မှူး ဗထူးကို ဗိုလ်မှူးကြီး ရာထူးနဲ့ ချီးကျူးခဲ့ပေတယ်။

ဂျပန်တော်လှန်ရေး

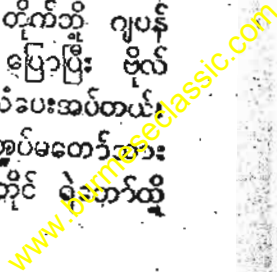
အောင်။ ။ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းရဲ့ ဂျပန်တော်လှန်ရေး အကြောင်း ဆက်ပြောပါအုံး ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လ ၁၇ ရက် စနေနေ့မှာ ပေါ့ကွယ်။

အခု တော်လှန်ရေး ပန်းခြံ လုပ်ထားတဲ့ နေရာမှာ၊ ဗမာ့ တပ်မတော် သားတွေ စုဝေးကြတယ်။ တပ်ထွက် အခမ်းအနားကြီး လုပ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

အင်္ဂလိပ် အမေရိကန် တွေကို တိုက်ဖို့ ဂျပန် စစ်ဗိုလ်ချုပ် ဂျင်နရယ် ဆက္ကရိုင်းက ပြောပြီး ဗိုလ်ချုပ် ဆောင်ဆန်းကို စစ်ထွက် အလံပေးအပ်တယ်။

ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းက ဗမာ့အုပ်မတော်သား တွေကို မှာကြားတယ်။ ကျုပ်ကိုယ်တိုင် ရဲဒဏ်ထိ

နဲ့ အတူ စစ်မြေပြင်ကို ချီတက်မယ်၊ ဗမာ့ရန်သူကို ခြေမုန်းကြ၊ အနီးကပ်ဆုံး ရန်သူကို ရွာပြီးတိုက်ကြ၊ ဒီလို မှာကြား လိုက်တော့ လူထုပရိသတ်က ဩဇာပေးကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ အနီးကပ်ဆုံး ရန်သူ ဆိုတာ ဂျပန်ဘဲ ဖြစ်ရမယ်ပေါ့နော်။

ဘဘကြီး။ ။ တပ်မတော် သားတွေဟာ ရွှေတိဂုံ စေတီတော်ကြီးကို တပတ် ပတ်ပြီး အလေးပြု ကြတယ်။ အရေးတော်ပုံ အောင်ပါစေ၊ အရေးတော်ပုံ အောင်ပါစေလို့ ကြွေးကြော်ကြကာ၊ လက်ခုပ် လက်ဝါးတီးပြီး အားပေး ကြတယ်။ ခို ဗမာဟေ့ ခို ဗမာလို့လဲ အော်ကြ သေးတယ်။ အမျိုးသွီးတွေက တပ်မတော်သားတွေရဲ့ ဦးထုပ် အင်္ကျီတွေမှာ သရုပ်ပန်းတွေထိုးပေးကြတယ်။ ပန်းမျိုးစုံ၊ ပန်းဖူး။ ပန်းပွင့်၊ ပန်းရွက်တွေကို မြောက်ကာ မြောက်ကာ ပြပက် ဖြန့်ခင်းကြတယ်။ အဖိုးအို အဖွားအို တွေလဲ။ ရေခဲဖမ်းအိုးတွေတည်ပြီး ဆုတောင်း ကြ တာကဲ့။

ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း ရဲ့ တပ်မတော်သားတွေဟာ ရန်ကုန်က စစ်ထွက်သွားကြလေပြီကွဲ့၊ စစ်ထွက်သွားတဲ့ တပ်တွေ အားလုံးဟာ တဖြည်းဖြည်းလူတွေထဲမှာ ပျောက်သွား ကြတော့တယ်။

ရဲအောင်။ ။ တပ်သားတွေ ဘယ်လိုပျောက်သွားကြတာလဲ ဘဘကြီး။

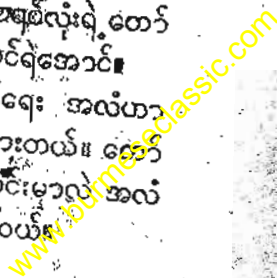
ဘဘကြီး။ ။ တာဝန်တွေက ခွဲဝေ ပေး ထားပြီး ဖြစ်တော့ တာဝန်ကျရာတိုင်း၊ တာဝန်ကျရာခရိုင်၊ တာဝန်ကျရာ မြို့နယ် ကျေးရွာ တွေကို ရောက် သွား တာပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

ဆိုင်ရာ မြို့နယ် ကျေးရွာ ပြည်သူတွေကလဲ လက်နက်တွေကို သိမ်းပေးကြတယ်။ စားရေး သောက်ရေးတာဝန်ယူကြပြီး၊ တပ်သားတွေကို လှူခြံ အောင်စောင့်ရှောက် ကာကွယ် ပေးကြ တယ် ကွဲ့။

အောင်။ ။ ဂျပန်ကို မတိုက်သေးဘူးလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လ ၂၇ရက်နေ့မှာ တပ်မတော် သားတွေနဲ့ တော်လှန်ရေးသမား တွေဟာ ဂျပန်ဖက်ဆစ် စံနှစ်ဆိုးကို တချိန်ထဲ တပြိုင်နက်ထဲ တော်လှန် တိုက်ခိုက် ကြတယ်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ ပြည်သူ့ အရေးတော်ပုံပါတီ၊ အာရှလူငယ် အစည်းအရုံးနဲ့ တိုင်းရင်း သား လူမျိုးစု အားလုံးပါတီတို့ တိုက်ခိုက်ကြတယ်။ ဗမာ ပြည်သူ့ တစ်စုလုံးရဲ့ တော်လှန်ရေး တိုက်ပွဲကြီး ဖြစ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

အဲဒီ အခါ တုန်းက တော်လှန်ရေး အလံဟာ အနီဆောင်မှာ ကြယ်ဖြူ တပွင့်တပ်တားတယ်။ တော်လှန်ရေးတပ်သားတွေရဲ့ လက်မောင်းမှာလဲ အလံဆောင် လက်ဖက်တွေကို ပတ်ထားကြတယ်။

လှည်းနေ လှေအောင်း မြင်းစောင်းမကျန် ဆို
သလိုဘဲ တောကျွန်းပေါ် ရာရာ လက်နက်တွေ ကိုင်ကြ
ပြီး တွေ့ရာသင်းချိုင်း ဒါးမဆိုးကြဘဲ ဂျပန် ဖက်
ဆစ်တွေကို သုတ်သင်ကြတော့တယ်။

တော်လှန်ရေး တပ်သားတွေရဲ့ တိုက် ခိုက် ချက်
ကြောင့် ဂျပန် စစ်သားပေါင်း နှစ်သောင်းကျော်
ကျဆုံးတယ်ကွဲ့။

ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းဟာ တိုင်း ၇၊ ဘရက်ခရိုင်
မင်းတုန်းမြို့နယ်မှာ ရှိတယ်။ ကိုယ်တိုင် အစီ အစဉ်
တွေချပြီး ကိုယ်တိုင်ညွှန်ကြားကာ ကိုယ်တိုင် တိုက်
ကို ဦးဆောင်ခဲ့တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဂျပန်တွေ ရူးသွားတော့ ဗမာတွေ လွတ်လပ်
ပေါ့နော်။

ဘာကြီး။ ။ဂျပန်တွေကို တော်လှန်လိုက်ပေမဲ့ အင်္ဂလိပ်နယ်
ချဲ့ သမားနဲ့ ပြန်တူကြပြန်တယ်။ အင်္ဂလိပ် အဖေ
ရိကန်တပ်တွေ ဝင်လာတော့...

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ သီဟိုဠ်ကျွန်း ကန္ဒု
ကို သွားပြီး ဗြိတိသျှ စစ်ဗိုလ်မှူးနဲ့ တွေ့ဆုံ ဆွေး
နွေးရတယ်။ ကန္ဒုမြို့မှာ ဆွေးနွေးလို့ ကန္ဒု စာချုပ်
လို့ တောင်ခေါ်သေးတယ်။ ကန္ဒု စာချုပ်အရ ဗမာ
မှူးချစ်တပ်မတော်ကို ဗြိတိသျှရဲ့ ဗမာ့ တပ်မတော်
နဲ့ ပူးပေါင်းလိုက်တယ်။ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း

ဒုတိယ စစ်သေနာပတိ ခုထူး ပေးတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်
အောင်ဆန်းဟာ အများဆန္ဒပြုချက်အရ စစ်တပ်က
ထွက်လိုက်တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ စစ်ဗိုလ်ချုပ် မလုပ်
တော့ဘဲ ဘာတွေ ဆက်လုပ်ပါသလဲဘာကြီး။

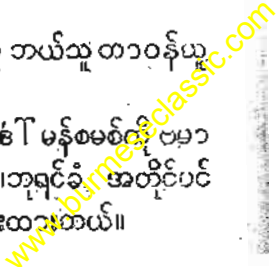
ဖခင်ပင်လယ်အဖွဲ့ချုပ်ကြီး

ဘာကြီး။ ။၁၉၄၅ခု ဩဂုတ် လမှာ ဖက်ဆစ် ဆန့်ကျင်
ရေးပြည်သူ့ လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်ကြီး(ဖဆပလ)ကို
ပြောင်တည်ထောင်လိုက်ပြီး ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းကို
ဥက္ကဋ္ဌတင်မြှောက်ကြတယ်။

ဖခင်ပင်လယ်အဖွဲ့ချုပ်ကြီးထဲမှာနိုင်ငံရေးပါတီတွေ
အလုပ်သမားအဖွဲ့တွေ၊လယ် သမားအဖွဲ့တွေတိုင်းရင်း
သားလူမျိုးစုတွေ၊အမျိုးသမီး အဖွဲ့တွေ၊လူငယ် တွေနဲ့
တသီးပုဂ္ဂလ နိုင်ငံရေး သမား တွေ ပါဝင် လာကြ
တယ်။

ရဲအောင်။ ။ဗမာနိုင်ငံ အုပ်ချုပ်ရေးကို ဘယ်သူ တာဝန်ယူ
ရပါသလဲ ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။ဗြိတိသျှအစိုးရက ဆာ ဇော် မန်စမစ်ကို ဗမာ
ပြည်ဘုရင်ခံအဖြစ် ခန့်ထားတယ်။ဘုရင်ခံ အတိုင်ပင်
ခံကောင်ပုံစီပြီး၊ကောင်စီဝင် ၇ဦးထားတယ်။

အတိုင်ပင် ခံကုဦးကို ဖဆပလက တင်ပြပေမဲ့ ဘုရင်ခံက ပယ်ချပြီး သူ့ကြိုက်တဲ့ လူတွေကို ထားကာ ဆာပေါ်ထွန်းကို ဦးစိုးဆောင်ရွက်ခိုင်း တယ်ကွဲ့။ ရဲအောင်။ ။ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကြီးကဘာတွေလုပ်ပါသလဲ။

ဘဘကြီး။ ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကြီးကို တောင်တင်း ခိုင်မာအောင် စည်းရုံးတယ်။ တပ်မတော် ရဲဘော်ဟောင်းတွေကို အခြေခံပြီး ပြည်သူ့ ရဲဘော်အဖွဲ့ကိုလဲ ဖွဲ့စည်းတယ်။

ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကြီးနဲ့ ဘုရင်ခံတို့ဟာ ဆန့်ကျင်နေကြတယ်။ ဘုရင်ခံဟာ ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးကို မြှိုကွဲအောင်ကြိုးစားတယ်။ ဖဆပလအဖွဲ့ဝင်တွေကို ဝိပိကွပ်ဖမ်းဆီး တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဖ-ဆ-ပ-လအဖွဲ့ချုပ်ကြီးဟာပိုပိုပြီး အင်အားကြီးမား လာတယ်။ မြို့တိုင်းနယ် တိုင်း မှာ ဖ-ဆ-ပ-လအဖွဲ့တွေ ပေါ် လာ ပြီး အစိုးရအဖွဲ့ တမ်းတော့တောင် ဖ-ဆ-ပ-လအဖွဲ့ထဲ ကို ပါဝင်လာကြတယ်။

၁၉၄၆ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၅ရက်နေ့မှာ ပုလိပ်သပိတ်ကြီး ပေါ်လာ ခဲ့တယ်။ ပုလိပ် သပိတ် ဆိုတာ ဗမာ့သမိုင်းမှာ တခါမှ မကြားဘူးဘူး မတွေ့ဘူးဘူး ကွဲ့။

အမှုထမ်း ပေါင်းစုံကလဲ အစိုးရအဖွဲ့ ကို သမိုင်းမှောက်လိုက် ကြတယ် ဒီတော့ ဘုရင် ခံရဲ့ အစိုးရ

ခုံမြင်များ

စက်ယန္တရား တွေဟာ အားလုံး ရပ်ဆိုင်း သွား တော့တယ်။

ရဲအောင်။ ။ ဒီတော့ဘာတွေဖြစ်ပါသလဲဘဘကြီး။
ဘဘကြီး။ ။ ဗြိတိသျှ အစိုးရက ဘုရင်ခံဆာ ဒေါ် မန်စမစ် ကိုပြန်ခေါ်ပြီး ဆာဟူး ဘတ်ရန်စ်ကို ဘုရင်ခံ အသစ် ခန့်တယ်။

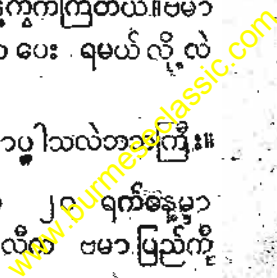
ဆာပေါ်ထွန်း အစိုးရလဲ ပြုတ်ကျ သွားတယ်။ မောင်ရဲအောင်

ဘုရင်ခံသစ်ဆာဟူးဘတ်ရန်စ်ဟာ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်နဲ့ ဆွေးနွေးပြီး အစိုးရ အဖွဲ့ ဖွဲ့ဘို့ ဖဆပလအဖွဲ့ကြီးကို ထိုးအပ်တယ်။ ဖဆပလအဖွဲ့ကြီးက တာဝန်ယူကာ အစိုးရအဖွဲ့ကိုဖွဲ့လိုက်တယ်။

ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ကြီးဟာ အစိုးရ အဖွဲ့ ကို တာဝန် ယူဖွဲ့စဉ်း တား ပေမဲ့ ဗြိတိ သျှအစိုး ရရဲ့ စက္ကူဖြူ စာတမ်းကို လက်မခံဘူး။ ဒါကြောင့် အစိုးရ အဖွဲ့က ခေါင်း ဆောင်ပြီး လူထု အစည်း အဝေးကြီး ခေါ်ကာ စက္ကူဖြူ စာတမ်းကို ကန့်ကွက်ကြတယ်။ ဗမာ ပြည်ကို လွတ် လပ် ရေး ကြေငြာ ပေး ရမယ် လို့ လဲ တောင်းဆိုကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ ဗြိတိသျှ အစိုးရကဘာပြောပွါသလဲဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ၁၉၄၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၂၀ ရက်နေ့မှာ ဗြိတိသျှ ဝန်ကြီး ချုပ် အက်စ လီက ဗမာ ပြည်ကို

လွတ် လပ်တဲ့ နိုင်ငံတ နိုင်ငံ အဖြစ် အသိ အမှတ် ပြုမယ်လို့ ပြောလာ တယ်။ ဗိုလ်ချုပ် အောင် ဆန်း ကိုလဲအင်္ဂလန်ကို လာဘို့ ဘိတ် ခေါ် တယ်။ ဗိုလ် ချုပ် အောင်ဆန်းဟာ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၇ ရက် နေ့မှာ အင်္ဂလန်ကို သွားပြီး ဗမာ ပြည်ကို တနှစ် အတွင်းလွတ် လပ်ရေး ပေးဘို့ တင်ပြ တယ်။

အဲဒီလိုတင်ပြနေတဲ့ မှာ ရှမ်းစော်ဘွား အချို့က အက်တ လီထံ သံကြီး ရိုက် နေယံ ယှက်ကြ သေး တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ ဘယ်လိုနောက်ယှက်ကြပါသလဲဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းဟာ ရှမ်းစော်ဘွား များရဲ့ ကိုယ်စားလည် မဟုတ်ဘူးတဲ့။ လွတ်လပ်ရေး ကိစ္စမှာ တောင်တန်း ဒေသအတွက် စော်ဘွားတွေကို ဘိတ်ခေါ်ပါတဲ့ မောင်ရဲအောင်။

တောင်တန်း ဒေသတွေက လူထုဟာ ဒီသတင်းကို ကြားတော့ မခံနိုင်ဖြစ်ပြီး တောင်ကြီးမြို့မှာ လူထု အစည်းအဝေးကြီးလုပ်တယ်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ထောက်ခံ ကြကြောင်း ဆုံးဖြတ်ကြပြီး အက်တလီထံ သံကြီးရိုက်ကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ ဗိုလ်ချုပ် အောင် ဆန်းက ဘာပြောပါသလဲ ဘဘကြီး

ဘဘကြီး။ ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက အက်တလီကို ပြော တယ်-

ကျုပ်ဟာ စော်ဘွားများရဲ့ ကိုယ်စားလည်မဟုတ် ပါဘူး။ တောင် တန်းဒေသ တောင် တန်းသား တွေရဲ့ ကိုယ်စားလည်သာ ဖြစ်ပါတယ်လို့ ပြောလိုက်တယ်။ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ ဆက်ပြောပါဘဘကြီး

ဘဘကြီး။ ။ အက်တလီက-

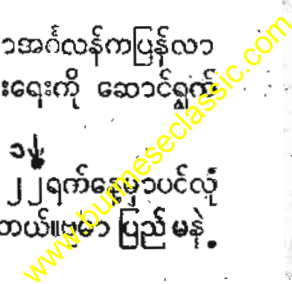
ဗမာနိုင်ငံမှာတိုင်း ပြုပြည်ပြုလွတ်တော် ရွေးကောက် ပွဲလုပ်ပါ။ တောင်တန်းဒေသတွေ အတွက်ပါအခြေခံ ဥပဒေရေးဆွဲပါ။ ကြားကလမှာတော့ ဒီမိုကရေစီအစိုးရ အဖြစ်အသိအမှတ်ပြုမယ်လို့ ပြောလိုက်တယ်။

ပင်လုံစားချုပ်နဲ့ ပြည်ထောင်စုနေ

ရဲအောင်။ ။ ဗိုလ်ချုပ်တို့ ဗမာပြည် ပြန် လာ ကြ ပြီ လား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းဟာ အင်္ဂလန်ကပြန်လာ ပြီး တောင်တန်းဒေသ စည်းရုံးရေးကို ဆောင်ရွက် တယ် မောင်ရဲအောင်။

၁၂
၁၉၄၇ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့မှာပင်လုံ လူထု အစည်း ဝေးကြီး ကျင်း ပတယ်။ ဗမာ ပြည် မနဲ့

တောင်တန်းဒေသတို့ ဆွေးနွေး သဘောတူညီချက်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးကြတယ်။

အဲဒါကိုပင်လုံစာ ချုပ်လို့ ခေါ်ကြတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ သဘော တူညီချက် တွေက ဘာ တွေပါ။ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဗမာပြည် လွတ် လပ်ရေး ကိုအရ ယူကြ မယ် ဗမာပြည်နဲ့ ဘောင်တန်း ဒေသမခွဲကြဘူး၊ ပြည်ထောင်စုဗမာနိုင်ငံ တည်ဆောက်ကြမယ်လို့ ဘသေ့ တို့ကြတယ်မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းဟာ ပြည်ထောင်စု ဗမာ နိုင်ငံကို တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပေါ့နော်။

ဘဘကြီး။ ။ ပြည်ထောင်စု ဗမာနိုင်ငံရဲ့ အစဟာပင်လုံစာ တောတူညီချက် ပင်လုံစာချုပ်ပေါ်မောင်ရဲအောင်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ ပင်လုံ စာချုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးပွဲကြီး ပြီးတော့ တိုင်းပြု ပြည်ပြု လွှတ်တော်မှာ ဖ၊ဆ၊ပ၊လ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးက ကိုယ်စားလှယ်တွေ အားလုံးလောက် နီးနီး ရွေးကောက် ခံကြရတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်က ဘာတွေ လုပ်ပါ လဲဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ပဌမဆုံး တိုင်းပြုပြည်ပြု လွှတ်တော်ကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့မှာ ကျင်းပပြီး ဗမာ နိုင်ငံ

ကို ပြည်ထောင်စု သမတ ဗမာနိုင်ငံလို့ အမည် တပ် လိုက်တယ်။ ပြည်နယ်တွေဟာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး ရရမယ်လို့ ပြဋ္ဌာန်းတယ်။ တိုင်းသူပြည်သား အား လုံး အခွင့်အရေး တန်းတူရှိစေရမယ်။ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုတွေကို လုံလောက်တဲ့ အကာအကွယ် ပေးရ မယ်။ လွတ်လပ်တဲ့ သမတ ဗမာနိုင်ငံရဲ့ အချုပ် အခြာ အာဏာကို ပြည်ထောင်ချင်းချင်း စောင့်ထိန်း ရမယ်။ နိုင်ငံတကာတို့နဲ့ မိတ်ဆွေ အဖြစ် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မယ် ဆိုတာတွေကို ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။

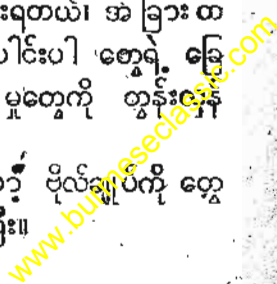
ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေတွေ ရေးဆွဲတဲ့ ကော်မတီလဲ ဖွဲ့စည်းလိုက်တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ သိပ်ပြီး အလုပ် လုပ် တာဘဲနော်။

ဘဘကြီး။ ။ ဗိုလ်ချုပ်ဟာ ဒီအချိန်က...

ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရုံမကဘူး၊ တဘက်က ပြည်တွင်းညီညွတ်ရေးကိုအရယူ စည်းရုံး ရတယ်။ တဘက်က အလုပ်သမားအရေး၊ လယ်သမားအရေးတွေ ဆောင်ရွက်ပေးရတယ်။ အခြား တဘက်က နယ်ချဲ့သမားနဲ့ အပေါင်းပါ ဧရာဝတီ၊ ခြေထိုးမှု၊ ဖျက်ဆီးမှု၊ နှောင့်ရှက် မှုတွေကို တွန်းလှန် ဆောင်ရွက်ရတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ ဒီလောက် အလုပ်များတော့ ဗိုလ်ချုပ်ကို တွေ့ ဘို့ လွယ်ကူပါရဲ့လား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဒီလောက်အလုပ်များပေမဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ဟာ တွေ့ချင်တဲ့ လူတွေကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခွင့်ပေးသေးတယ်။ ဘယ်သူ့ ကိုမှ အတားအဆီးမလုပ်ဘူး။ ဘယ်သူ့ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဗိုလ်ချုပ်နဲ့ တွေ့နိုင်ကြတယ်။ ဗိုလ်ချုပ် ရုံးခန်း ဗိုလ်ချုပ်နေအိမ်မှာ ဝင်ချင်သလို ဝင်နိုင်တယ်။ ထွက်ချင်သလို ထွက်နိုင်ကြတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လဲ လူသတ် သမားတွေဟာ ဗိုလ်ချုပ်တို့ကို လုပ်ကြံနိုင်သွားတာပေါ့မောင်ရဲအောင်။

မပေ နိုင်သော ဇူလိုင် ၁၉၇၀

ရဲအောင်။ ။ဘဘကြီး ပြောတာ ရဲအောင် နား မလည်ပါဘူး။

ဘဘကြီး။ ။၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင် လဆန်းထဲမှာ ဘရင်းဂန်း ၂၀၀ ပျောက်သွားတယ်။ ဗြိတိသျှ နယ်ချဲ့ သမား စစ်ဗိုလ်တွေရဲ့ တပ်ထဲက ပျောက်သွားတာ ကဲ့။

ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက် စနေနေ့ မနက် ၁၀ နာရီမှာ အတွင်းဝန်ရုံးဟောင်း ဗိုလ်ချုပ်အခန်းမှာ အစည်းအဝေးလုပ်တယ်။ ဒီအချိန်က မိုးကလေးကတဖွဲ့ရွာနေတဲ့ အချိန်မို့ တမိုးလုံး အုံ့ မိုင်း နေရှာ တယ်။ သာသာယာယာ မရှိလှဘူး မောင်ရဲအောင်။

နံနက် ၁၀ နာရီ မိနစ် ၄၀ ကျတော့လူဆိုးတွေ၊ လူသတ်သမားတွေ ဂျစ်ကားနဲ့ အတွင်းဝန်ရုံးထဲ ဝင်လာကြပြီး ဗိုလ်ချုပ်တို့ အစည်း အဝေး လုပ်နေတဲ့

နေရာကို အတင်းဝင်ကာ ဘရင်းဂန်း တွေနဲ့ ပစ်ကြဲတာဘဲ မောင်ရဲအောင်ရယ်။

ဗိုလ်ချုပ်နဲ့ ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ ကျဆုံး ကုန်တော့တယ်ကွဲ့။

၁။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း။

၂။ သခင်မြ။

၃။ ဦးဘဝင်း။

၄။ ဦးရာဇတ်

၅။ မိုင်းပွန် စော်ဘွားကြီး။

၆။ ဒီအိုဗတ် ဦးဘချို။

၇။ မန်းဘခိုင်။

၈။ အတွင်းဝန် ဦးအုန်းမောင်။

၉။ သက်တော်စောင့် ကိုထွေး တို့ဖြစ်တယ်။

ရဲအောင်။ ။ရက်စက်ကြပါပေ ဗျာ။

ဘဘကြီး။ ။လူသတ်သမားတွေကို မကြာခင်ဘဲဖမ်းမိတော့ဦးစောနဲ့ အပေါင်းပါတွေဖြစ်နေတယ်။

အထူး ရာဇဝတ်ခုံရုံးက လူသတ် သမားတွေကို တရားဥပဒေအရ သေဒဏ်ပေးလိုက်တယ်ကွဲ့။

ဒါကြောင့် ဇူလိုင် ၁၉ ရက် နေ့ဟာ ပြည်သူတွေအတွက် မမေ့နိုင်တဲ့ အာဇာနည်နေ့ကြီး ဖြစ်ပေတယ် မောင်ရဲအောင်။

လွတ်လပ်သောပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ

ရဲအောင်။ ။ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းရဲ့ လွတ်လပ်ရေး မြှင့်
မှန်းချက်တွေ ပျောက်ကုန်ပြီလား ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။မပျောက်ပါဘူး မောင်ရဲအောင်။

ဗိုလ်ချုပ်ဟာ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး အတွက် အုတ်
မြစ်တွေကို အခိုင်အမာ ချခဲ့ပြီး အခြေခံ စည်းမျဉ်း
ဥပဒေတွေကို ရေးဆွဲခဲ့တယ်။

ဖေဆာပလ အဖွဲ့ချုပ်ကြီးမှစ၍ဗိုလ်ချုပ်နေရာကို
သခင်နဲ့က လက်ခံဆောင်ရွက်ပြီး နဲ့ အက်တလီ စာ
ချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့တယ်ကဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဗိုလ်ချုပ်တို့ကျဆုံးမြီးမှ လွတ်လပ်ရေး ရတာ
ပေါ့ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။၁၉၄၈ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့မှာ လွတ်
လပ်ရေးရတယ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့မနက် ၄ နာ
ရီမှာ နယ်ချဲ့ဘုရင်ခံဟာ ဗြိတိသျှစစ်သင်္ဘောပေါ်ကို
ဆင်းတယ်၊ ဒီအချိန်မှာ ဘုရင်ခံရဲ့ အိမ်က ဗြိတိသျှ
အလံကို ဖြုတ်ချတယ်၊ ပြည်ထောင်စု သမတ ဗမာ
နိုင်ငံရဲ့ အလံတော်ကို စပြီးလှူထူခဲ့တယ်ကဲ့။

စည်းလုံးမှုယုတ်အင်းခြင်း

ရဲအောင်။ ။ဖေဆာပလ အဖွဲ့ကြီးဟာ စည်းစည်း လုံးလုံး
ဆောင်ရွက်ကြပါသလား ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။လွတ်လပ်ရေး ကျေညာတဲ့ ၁၉၄၈ခုနှစ် မှာဘဲ
ကွန်မြူနစ်ပါတီဟာ အဖြူ အနီကွဲပြီးတော့ခို သွား
ကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။တော့ခိုတယ်ဆိုတာဘယ်လိုလဲဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။ကွန်မြူနစ်ပါတီဟာ တရားဝင် အဖွဲ့အစည်း
အနေနဲ့ ဥပဒေတွင်းမှာ မနေဘဲ တောထဲသွားပြီး
လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်တာအကဲ့၊ နောက်နှစ်မှာ ပြည်
သူ ရဲဘော်အဖွဲ့လဲ အဖြူ၊ အဝါ ကွဲပြီး၊ ဖေဆာပလ
ထဲမှာတခြမ်း၊ အပြင်မှာတခြမ်း ဖြစ်သွားတယ်။ ဆို
ရှယ်လစ်ပါတီ လဲ အဖြူ၊ အနီ ကွဲကြပြန်တယ်။

ရဲအောင်။ ။လွတ်လပ်ရေးရကာရှိသေး ကွဲကြလှချည့်လား
ဘာကြီးရယ်။

ဘာကြီး။ ။ဒါတင်မကသေးဘူး မောင်ရဲအောင်။
စလယ်ဝင် ဖင်မမဲခင်က ကွဲဆိုတာလို အကွဲကွဲတွေ
ဖြစ်ကုန်တယ်။

အမျိုးသမီးအဖွဲ့တွေလဲ ကွဲကြတယ်၊ လူငယ်အဖွဲ့တွေလဲ ကွဲကြတယ်ကွဲ့၊ တောင်သူ လယ်သမားတွေလဲ ကွဲကြ၊ အလုပ်သမားတွေလဲ ကွဲကြပြီး၊ ဦးနုနဲ့ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီတောင် ကွဲကုန်ကြပါရောကွယ်။

ဦးနုက သန့်ရှင်း ဖ၊ဆ၊ပ၊လ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီက တည်မြဲ ဖ၊ဆ၊ပ၊လ လို့ ဖြစ်သွားတယ်၊ ဒီအချိန်မှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းက ထိန်းသိမ်းပြီး၊ အိမ်စောင့် အစိုးရ အဖြစ်တာဝန် ယူရတယ်။ ၁၉၅၉-ခုနှစ်မှာ ဖြစ်တယ်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း အိမ်စောင့် အစိုးရဟာ ရွေးကောက်ပွဲတွေပြန်လုပ်ပေးတယ် မောင်ရဲအောင်ရဲအောင်။ ။ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းက ထိန်းသိမ်း ပေးတော့ ညီညွတ်သွားကြပါသလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။သန့်ရှင်း ဖ၊ဆ၊ပ၊လ နဲ့ တည်မြဲ ဖ၊ဆ၊ပ၊လ ယှဉ်ပြိုင်ကြပြီး၊ တခြားပါတီတွေ၊ တသီးပုဂ္ဂလတွေလဲ အရွေးခံကြတယ်၊ သန့်ရှင်း ဖ၊ဆ၊ပ၊လ က ကိုယ်စားလှယ်အများဆုံးရလို့ အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့ကြတယ်။

သန့်ရှင်း ဖ၊ဆ၊ပ၊လ မှာလဲ ညီညွတ်မှုမရ ဖြစ်ပြန်တယ်။ ဦး၊ ဗိုလ်၊ သခင်ရယ်လို့ ကွဲကြပြန်တယ်ကွဲ့ရဲအောင်။ ။ဦး၊ဗိုလ်၊သခင် ဆိုတာ ဘယ်လိုပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။သန့်ရှင်း ဖ၊ဆ၊ပ၊လ ထဲမှာ နံမယ် ရွှေက ဦးတပ်ခေါ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဗိုလ်တပ်ခေါ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်

တွေကတစု၊ သခင်အမည်ထည့်ခေါ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတစု ကွဲကြတယ်ကွဲ့။

အလုပ်သမားတွေ ကြည့်လိုက်တော့လဲ အကွဲကွဲ၊ လယ်သမားတွေ ကြည့်လိုက်တော့လဲ အကွဲအပြဲ၊ လူငယ်တွေလဲ တကွဲတခြား၊ အမျိုးသမီးတွေမှာ တဖွဲ့တသင်း ဖြစ်နေကြတယ်ကွယ်။

အလုပ်သမားတွေ၊ လယ်သမားတွေဟာ နယ်ချဲ့လက်အောက်မှာနေရတာနဲ့ မထူးခြားပါဘူး၊ အလုပ်ရှင်တွေက အလုပ်သမားတွေကို ခေါင်းပုံဖြတ်ရက်ဘဲ၊ မြေရှင် တွေကလဲ လယ်သမားတွေကို အနိုင်ကျင့်သွေးစုတ်တူးဘဲကွဲ့။

အလုပ်သမားအချင်းချင်း ရန်စောင်ကြပြီး၊ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ခိုက်နှက်ကြတယ်၊ အလုပ်သမားသွေးတွေ၊ လယ်သမားသွေးတွေ မြေကိုကျရတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ကွဲလို့ ပြုလို့ မပြီးသေးဘူးလား ဘဘကြီးရယ်။

ဘဘကြီး။ ။စော်ဘွားတွေကလဲ ဦးနုတို့နဲ့ ကွဲကြပြန်တယ်၊ မောင်ရဲအောင်၊ စော်ဘွားတွေက ဗမာပြည်နဲ့ ခွဲပြီး တစင်ထောင်ဘို့ စီစဉ်ကြတယ်၊ ဖက်ဒရယ်မှုရယ်လို့ ခွဲရေးမှတ်တင်လာတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း မြေအုန်းချက်တွေဟာ လိုဖြစ်ကုန်ပြီလဲဗျ။

ဘဘကြီး။ ။ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း မြေခံမှန်းခံစား အလုပ်
 သမားတွေ၊ လယ်သမားတွေ ကောင်းစားရေး၊
 ရှစ်ဆယ်ငါးရာခိုင်နှုန်းပြည်သူလူထု ကောင်းစားရေး
 တွေ ပျက်ကုန်တယ်၊ လူတစ်ကောင်စားရေးတွေသာ
 ဖြစ်ပြီးလွတ်လပ်ရေးဟာ လူတစ်ရဲ့ လွတ်လပ်ရေးသာ
 ဖြစ်နေတယ်၊ အလုပ်သမားတွေ၊လယ်သမားတွေဟာ
 ဆင်းရဲတိုင်းက မတက်ခဲ့ဘူးကဲ့။ ပြည်ထောင်စုညီညွတ်
 ရေးဟာလဲ သူတမျိုး ငါတမျိုးနဲ့ အစိတ်စိတ်
 အမွှာမွှာတွေဖြစ်လာတယ်။

တော်လှန်ရေးကောင်စီပေါ်ပေါက်လားခြင်း

ရဲအောင်။ ။အသက်ကို စတေးခံသွားတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်
 ဆန်းရဲ့ မျက်နှာကိုတောင် မထောက်ထားကြဘူး
 လားဗျာ။

ဘဘကြီး။ ။အဲဒီလို အဖက်ဖက်က ယိုယွင်း ပြိုကွဲလာတဲ့
 အခြေအနေဟာ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးပါ ဆိုးရှုံးသွား
 နိုင်တဲ့အနေကို ရောက်လာတယ်။

ဒီတော့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းဟာ လွတ်လပ်ရေး
 ဆိုးရှုံးပြီး ကျွန်တဝ ပြန်ရောက်တော့မှာ မြင်ရလို့
 ဝင်ရောက် ထိန်းသိမ်း ရတော့တယ်၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး
 နေဝင်း ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် တာဝန်ယူတဲ့ တော်လှန်ရေး
 ကောင်စီဟာ ၁၉၆၂-ခုနှစ် မတ်လ ၂-ရက်နေ့မှာ
 ဗမာနိုင်ငံရဲ့ နိုင်ငံရေးအာဏာကို ထိန်းသိမ်း လိုက်ရ
 တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။တော်လှန်ရေးကောင်စီဝင်တွေက ဘယ်သူတွေ
 ပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။တော်လှန်ရေးကောင်စီရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကတော့ ဗိုလ်
 ချုပ်ကြီးနေဝင်းဖြစ်တယ် မောင်ရဲအောင်။
 အဖွဲ့ဝင်တွေကတော့-

- ၁။ ဗိုလ်မှူးချုပ် တင်ဇေ။
- ၂။ ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်ဝင်း၊
- ၃။ ဗိုလ်မှူးချုပ် စန်းယု။
- ၄။ ဗိုလ်မှူးချုပ် သောင်းဒန်။
- ၅။ ဗိုလ်မှူးကြီး မောင်ရွှေ။
- ၆။ ဗိုလ်မှူးကြီး လှဟန်။
- ၇။ ဗိုလ်မှူးကြီး မောင်လွင်။
- ၈။ ဗိုလ်မှူးကြီး သန်းစိန်။
- ၉။ ဗိုလ်မှူးကြီး တန်ယုဆိုင်။
- ၁၀။ ဗိုလ်မှူးကြီး ကျော်စိုး။
- ၁၁။ ဗိုလ်မှူးကြီး တင်ဦး။
- ၁၂။ ဗိုလ်မှူးကြီး သောင်းကြွယ်
 တို့ ဖြစ်တယ်ကွဲ့။ ။

ရဲအောင်။ ။တော်လှန်ရေး ကောင်စီက ဘာတွေလုပ်မယ်
 လို့ ပြောပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။တော်လှန် ရေးကောင်စီရဲ့ သဘောထား
 ကတော့-

လူတွေဟာ လူလူချင်း ခေါင်းပုံဖြတ် နေကြတယ်။
ခတည်းက အမြတ်အစွန်းတွေ ရှာဖွေနေကြတယ်။
ဒီအလုပ် ဒီစနစ်တွေဟာ လူတွေကို ဆင်းရဲစေတယ်။
ဒုက္ခရောက်စေတယ်။ ခေါင်းပုံဖြတ်တဲ့စနစ်၊ မတရား
အမြတ်စားတဲ့ စနစ်တွေမရှိမှ လူတွေဟာ ဆင်းရဲ
ဒုက္ခက ကင်းမယ်။ ဒါကြောင့် ခေါင်းပုံဖြတ်စနစ်
မရှိတဲ့ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ် တည်ဆောက်မယ်
လို့ ကျေညာတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေးစနစ်ဆိုတာ ဘယ်လိုပါ
လဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ အများက ဝိုင်းလုပ်တယ်။ အများကပိုင်ဆိုင်
တယ်။ ရရှိလာတဲ့ အကျိုးကို အများက ဘဲခံစားတယ်။
ဒါဟာ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ဘဲ မောင်ရဲအောင်။
ခေါင်းပုံဖြတ်တာ မရှိဘူး။ မတရားအမြတ်စားတာ
မရှိဘူး။ ။ တော်လှန်ရေး ကောင်စီဟာ တိုင်းရင်း
သား စည်းလုံး ညီညွတ်ရေးကို ဖော်ထုတ်ပြီး လယ်
သမား၊ အလုပ်သမားတွေရဲ့ ကောင်းကျိုး တွေကို
ဖော်ထုတ်ပေးတယ်။

အုန်းတောဆွေးနွေးပွဲ

ရဲအောင်။ ။ လယ်သမားတွေရဲ့ အကျိုးကို ဘယ်လိုဖော်
ထုတ်ပေးပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ပေါ်ပေါက် လာပြီး
၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတရက်နေ့မှာ လယ်သမား
ဆွေးနွေးပွဲကြီးတခု လုပ်တယ်။ စစ်ကိုင်းခရိုင် အုန်း
တောမှာလုပ်တယ်။ ။ အုန်းတော တောင်သူလယ်
သမား နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးလို့ ခေါ်ခဲ့တယ်။ တော်
လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းကိုယ်
တိုင် တက်ရောက်ပြီး တောင်သူလယ်သမား တသိန်း
ကျော် တက်ခဲ့ကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက ဘာတွေ ဆွေး
နွေးပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဗမာပြည်ဟာ လွတ်လပ်ရေးရပြီးပေမဲ့ ကောင်
သူ လယ်သမားတွေဟာ လူရေးမလှ ဖြစ်နေရတယ်။
အနိပ်စက်ခံနေကြရတယ်။

တော်လှန်ရေး ကောင်စီဟာ ကောင်သူလယ်သ
မားတွေ၊ အလုပ်သမားတွေ၊ ဈေးကောင်းခေါင်း

ရွက်ပြည်ထောင်စုသား အားလုံးတွေအတွက် အကျိုးကို လုပ်ပေးရန်ဖြစ်တယ်။

ဗမာပြည်မှာ စိုက်ပျိုးရေးကို ဦးစားပေးလုပ်ရင်းစက်မှုလက်မှုတွေ ထူထောင် ရမယ်။ သယံဇာတပစ္စည်းတွေလဲ ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်ရမယ်။ တောင်သူလယ်သမားတွေရဲ့ ပြဿနာ အမြောက်အမြားမှာ ပထမဦးဆုံး ပင်ထောင် စနစ်ကို တိုက်ပစ်ရမယ်။ ဒါမှ လူမွေးပြောင်ကြမယ်။

အသုံးနဲ့ အဖြုန်းကို ခွဲခြားပြီး အဖြုန်းမဖြစ်အောင်လုပ်ရမယ်။ အစိုးရအစောင့်စောင့်ရော၊ မိမိတို့ငွေတွေရော လိမ်လိမ်မာမာသုံးကြပါ။ ဒီအတိုင်းလုပ်ရင် ရှေ့နှစ်မှာဘဲ ပင်ထောင်စနစ်က လွတ်မယ်။ တောင်သူ လယ်သမားကြီး ကော့ရဲ့ အကြံဉာဏ်ကို ယူသွားပါမယ်။ တောင်သူ လယ်သမားကြီးတွေကလဲ ဝိုင်းဝန်းကူညီကြပါလို့ ပြောတယ်။

ရဲအောင်။ ။လယ်သမားကြီးတွေက ဘာတွေဆွေးနွေးပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။တောင်သူ လယ်သမားကြီးတွေက တောင်သူ လယ်သမားကြီးတွေရဲ့ ဘဝခံစားချက်တွေကို ရင်ဖွင့် ဆွေးနွေးကြတယ်။ မြေရှင်တွေရဲ့ ခေါင်းပုံဖြတ်ပုံတွေ၊ အတိုးကြီး ပေးရပုံတွေ၊ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ရေခက်ရဲပုံတွေ စုံလို့ ပါဘဲ ကတယ်။

နောက်ဆုံးတော့ သီးထပ် စိုက်ပျိုးရေးတွေ၊ မွေးမြူရေးတွေ လုပ်ကြည့်နဲ့ မျိုးကောင်း မျိုးသန့်ရရှိရေးအတွက် မြေဩဇာအသုံးချရေးတွေကို ဆွေးနွေးကြတယ်။

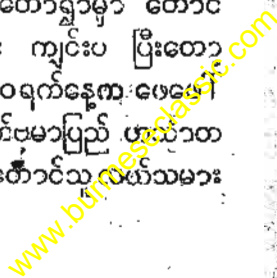
ရဲအောင်။ ။အုန်းတော ဆွေးနွေးပွဲကြီးဟာ ပထမဆုံး လယ်သမားဆွေးနွေးပွဲကြီးပေါ့နော်။

ဘဘကြီး။ ။အုန်းတော ဆွေးနွေးပွဲကြီးဟာ မှတ်တမ်းဝင် သမိုင်းဝင် ဆွေးနွေးပွဲကြီးကွဲ့ ။ ဗမာပြည်ကထုတ်လုပ်တဲ့ စီးကရက် ဆေးလိပ် တဆိပ် တခုတောင် အုန်းတောစီးကရက်လို့ အမည်ပေးထားတယ် မောင်ရဲအောင်။

ဒူးယားဆွေးနွေးပွဲ

ရဲအောင်။ ။ဒူးယားစီးကရက်ကကော ဆွေးနွေးပွဲအထိမ်းအမှတ်ဘလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။အထက်ဗမာပြည် အုန်းတောရွာမှာ တောင်သူလယ်သမား ဆွေးနွေးပွဲကြီး ကျင်းပ ပြီးတော့ ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့က ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက်နေ့ထိ အောက်ဗမာပြည် ဟင်္သာတခရိုင် ဒူးယားကျေးရွာမှာလဲ တောင်သူ လယ်သမား ဆွေးနွေးပွဲကျင်းပပြန်တယ်။

ဟင်္သာတနဲ့ ဒူးယားကျေးရွာကို လမ်းသစ်ကြီး
မောက်တယ်ကွဲ့။ အလျားပေ ၁၀၀၊ အနံပေ ၂၀ရှိတဲ့
ဆွေးနွေးပဲ့ခမ်းမကြီး ဆောက်တယ်။ ဒူးယားဆွေး
နွေးပဲ့မှာ မြို့နယ် ဇိနယ်ကလယ်လမ်းကိုယ်စားလှုပ်
ကြီးတွေတက်ပြီး လူထူပရိသတ် တသိန်းကျော်တက်
ရောက်ကြတယ်။

ဒူးယား ဆွေးနွေးပဲ့မှာလဲ အောက်ဗမာပြည်က
လယ်သမားကြီးတွေ ရင်ဖွင့်ဆွေးနွေးကြတယ်။ မြေ
ယာအသုံးချရေးတွေ၊ ဆွန်ယက်စိုက်ပျိုးမှု စနစ်တွေ၊
တောင်သူ လယ်သမားတွေရဲ့ ဘဝကို မြှင့်တင်ပေး
အံ့တော့၊ စုပေါင်း ထွန်ယက်ရေးတွေ ပါဝင်တယ်
မောင်ရဲအောင်။ ဒါတင် မကသေးဘူးကွဲ့။ မြေယာ
ဝေခြမ်းရေးတွေ၊ သီးစားပြဿနာတွေ၊ မြေနုကျွန်း
ပေါ် ပြဿနာတွေလဲ ပါတယ်။ လက်မှုလယ်ယာက
စက်မှုလယ်ယာ လုပ်အံ့ရေးတွေ၊ သီးနှံ အမျိုးမျိုး
တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရေးတွေလဲ ပါသေးတယ်။

ဒူးယားလယ်သမား ပွဲကြီးမှာ သီးနှံ ပြပွဲတွေလဲ
ကျင်းပပေးတယ်။ မွေးမြူရေး ပြပွဲတွေလဲ လုပ်ပေး
တယ်။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ပြပွဲတွေလဲ ပြသထား
တယ်။ အငြိမ့်ပို့၊ ဇာတ်ပို့၊ လှေပိုင်ပွဲတွေနဲ့ ပဒေသာ
ကပွဲတွေလဲ ပါဝင်တယ်ကွဲ့။

ပုပ္ဖိုးဆွေးနွေးပဲ့

ရဲအောင်။ ။ဗမာပြည် အလယ်ပိုင်းမှာရော ဘဘကြီး။

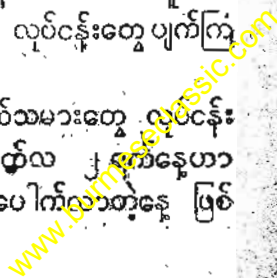
ဘဘကြီး။ ။ဗမာပြည်အလယ်ပိုင်းမှာလဲ ဆွေးနွေးပဲ့လုပ်ခဲ့
တယ်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ တရက်နေ့မှာ
ပုပ္ဖိုးမှာလုပ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ပုပ္ဖိုးဆွေးနွေးပဲ့မှာ တောင်သူလယ်သမားနေ့ကို
ဇန်နဝါရီလ တရက်နေ့အစား မတ်လ ၂ ရက်နေ့ကို
ရွေးချယ် ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ဘာဖြစ်လို့ပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဇန်နဝါရီလဟာတောင်သူ လယ်သမားများ
အတွက် လုပ်ငန်းခွင်က မပြီးသေးဘူးကွဲ့။ အောက်
ဗမာပြည်မှာဆိုရင် စပါးတွေရိတ်သိမ်းလို့ မပြီးသေး
ဘူး။ ဒီတော့ အလုပ်လုပ်နေရင်းက တောင်သူလယ်
သမားပွဲတော်ကြီး ကျင်းပရင် လုပ်ငန်းတွေ ပျက်ကြ
မယ်တဲ့။

မတ်လဟာ တောင်သူလယ်သမားတွေ လုပ်ငန်း
ပြီးဆုံးကြတဲ့လ ဖြစ်တယ်။ မတ်လ ၂ ရက်နေ့ဟာ
တော်လှန်ရေးကောင်စီ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့နေ့ ဖြစ်

ပြီး ထော်လှန်ရေး ကောင်စီဟာ တောင်သူလယ်
သမားနဲ့ အလုပ်သမားတွေရဲ့ အကျိုးကို ဆောင်
ရွက်ဖို့ အခြေခံထားတော့ တောင်သူလယ်သမား
နေ့ကို ဇန်နဝါရီလအစား မတ်လ ၂ ရက်နေ့ကို
ရွေးချယ်သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ကြတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ပုပ္ပါး ဆွေးနွေးပွဲမှာ ဘာတွေ ဆွေးနွေးကြ
သေးသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ပုပ္ပါး ဆွေးနွေးပွဲကို ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်း
နှစ်သောင်း၊ လုပ်သားပြည်သူပေါင်း နှစ်သိန်းကျော်
တက်ကြတယ်၊ ပုပ္ပါးဆွေးနွေးပွဲမှာ ရင်ဖွင့်ဆွေးနွေး
ကြပုံက တော်တော်သဲစုံပြီး တဝါးဝါးနဲ့ နေတာ
ဘဲကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဘယ်လိုပဲလဲဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။တောလက်ကျေးရွာက ပြည်သူ့ဆိုင်တွေမှာ
တောင်သူလယ်သမားတွေ နေ့စဉ် စားသုံးတဲ့ ပစ္စည်း
တွေရောင်းချပေးဖို့ပြောတယ်။ လယ်ယာအမတ်
ကြေးငွေကို သိတင်းမကျွတ်မို့ စောစောပေးဖို့လဲ
ပြောကြတယ်။

ဆန်းပြားတာကတော့ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်လို့
တဲ့ကာ ပဲပင်တွေဟာ သက်နှင်း ဝတ်ကုန်ကြသတဲ့။
ဘဏ်ကော်မတီကြီးတွေက ခြေကြွေယူကြသတဲ့။

ရဲအောင်။ ။ပဲပင်ကသက်နှင်းဝတ်တယ်၊ ဘဏ်ကော်မတီက
ခြေကြွေယူသတဲ့လား။ ဘာကိုပြောတာလဲရှင်းပြပါအုံး
ဘဘကြီးရယ်။

ဘဘကြီး။ ။ရှေ့မိုးကခေါင်၊ နောက်မိုးကသဲခတာ့ ပဲပင်
တွေဟာ အရွက်တွေ ဝါကုန်လို့ သက်နှင်းဝတ်တယ်
ပြောတာကွဲ့။ ပဲပင်တွေပျက်စီးတော့ ဘဏ်မှာငွေသွား
ချွေးရတယ်။ ချွေးငွေကလေးရပါမယ် အကြောင်း
ဘဏ်ခက်မတီထံသွားပြီး ကိုယ်တိုင်ဆင်းပြီး ကြည့်ဖို့
ပြောရတယ်ကွဲ့။ ဘဏ်ကော်မတီက ဆင်းပြီး ကြည့်ဖို့
တောင်သူ လယ်သမားကြီးတွေက ငွေစုဆောင်းပြီး
ခရီးစရိတ်ပေးရတာကို ခြေကြွေယို ပြောတာဖြစ်
တယ် မောင်ရဲအောင်။

မိုးခေါင်တဲ့နေရာတွေကလဲ ရေမရတဲ့ အကြောင်း
ပြောတယ်၊ မိုးများတဲ့ နေရာတွေကလဲ ရေကြီးတဲ့ အ
ကြောင်းတွေ ပြောဆိုကြတယ်။ တချို့ တောင်သူ
လယ်သမားကြီးတွေကတော့ ဒီလိုမဖြစ်ရင် ဟိုလိုလုပ်
ကြဖို့ပြောတယ်။ မိုးခေါင်လို့ စပါး မစိုက်နိုင်ရင်
မူးမြူရေးကိတ်ပြီး လုပ်ကြဖို့ မိုးကောင်းတဲ့ နှစ်မှာ
မူးမြူရေးပဲ လုပ်လိုက်ရင် လယ်သမားတွေ ချောင်
လည်နိုင်တဲ့အကြောင်းဆွေးနွေးတင်ပြတယ်ကွဲ့။ ကျန်း
မာရေးနဲ့ ပညာရေးအကြောင်းတွေလဲပါ သေးတယ်။
အမျိုးမျိုး အထွေထွေ အဘက်ဘက်က စုံအောင်
တင်ပြဆွေးနွေးကြတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဗိုလ်ချုပ် နေဝင်းကော ဆွေးနွေး
သေးသလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက တောင်သူ လယ်သမားတွေနဲ့
ပတ်သက်ပြီး ပြဿနာတွေဟာ ရှိမှားတဲ့။ ပြဿနာ
ပေါ်လာရင် ဘယ်သူ့ ကိုမှချလို မရဘူးတဲ့။ ပြဿနာ
ဆိုတာ သဘာဝ အလျောက် ပေါ်တာလဲ ရှိတယ်။
တခါတခါလူတွေရဲ့ လုပ်ပုံကိုင်ပုံကြောင့်လဲ ရှိတယ်တဲ့။
ဒီပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းဖို့ ဟာလဲ အချိန်ယူပြီး
ဖြေရှင်းမှရမယ်တဲ့။ ကြေကြေ လည်လည် မဖြစ်ခင်
တော့ ပြဿနာတွေဟာ ပေါ်အုံးမှာဘဲ။ ဒီလိုပေါ်
လာရင် သည်းခံကြစေလိုတယ်တဲ့။ ကျွန်တော်တို့နဲ့
ပူးတွဲပြီး ပြေပြစ်အောင်လုပ်ကြပါ။ ကျွန်တော်တို့က
လဲ တတ်နိုင်သလောက်လုပ်ပါ မယ်။

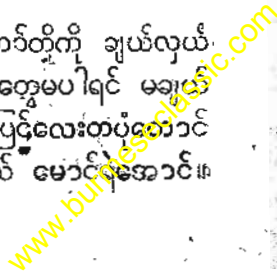
နောက်တခုကတော့ တောင်သူလယ်သမားတွေ
ကိုစွဲကို တပွဲတိုး ထူးမန်းလုပ်လို့ မရဘူးတဲ့ တောင်သူ
လယ်သမားတွေ အရှည်သဖြင့်ကြွေးကင်းကင်း ကြေ
ရှင်း ရှင်းနဲ့ မိမိတို့လုပ်တဲ့ လုပ်ငန်းကရတဲ့ အသီးအနှံ
အပွင့်တွေကို မိမိတို့ဘာသာ ခံစားနိုင်အောင် လူ
နေတာ ပါတဲ့ အမတော်ကြေးငွေတွေကို သင့်သလို
သုံးပြီး ဖြုန်းချင်သလို ဖြုန်းတာမျိုး မဖြစ် စေချ
ဘူးတဲ့။

အမတော်ကြေးငွေဟာ တောင်သူ လယ်သမား
တွေ လယ်လုပ်တဲ့အခါမှာ လိုတဲ့ စရိတ်ကို ခက်ခက်

ခဲခဲရိုဘဲ ပြေပြေလည်လည် ဖြစ်ပါ စေဆိုပြီး ပေး
တာပဲတဲ့။ တောင်သူ လယ်သမားတွေ တိုင်းသူ
ပြည်သားတွေရဲ့ ငွေပါတဲ့။ ဒါကြောင့် ပြည်သူ့
ငွေတွေကို အသုံးနဲ့ အဖြုန်းခွဲခြားပြီး လုပ်ကြပါတဲ့။
ကျွန်သည်တွေဟာ ကျွန်တော်တို့လုပ်တာကို သူတို့
မကြိုက်ကြဘူး။ သူတို့နဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဘာတပြန်
ကျားတပြန် လုံးနေကြရတယ်။ တနေတော့ ကျွန်
တော်တို့ဘဲ နိုင်ရမှာဘဲတဲ့။ အလုပ်သမား အဖွဲ့တွေ
ဖွဲ့စည်းမယ်တဲ့။

တိုင်းပြည်မှာ ဘယ်သူသေသေ ငစေမာရင် ပြီး
ရောဆိုတဲ့ လူတွေရှိနေတယ်တဲ့။ အင်္ဂလိပ်ဗမာတတိယ
စစ်ပွဲ မဖြစ်ခင်က အင်္ဂလိပ်အားကိုးတဲ့ လူတွေက အား
ကိုးတယ်။ ပြင်သစ်ကို အားကိုးတဲ့ လူက အားကိုး
တယ်။ စည်းလုံးမှုကွဲတော့ ကျွန်ဖြစ်ခဲ့ရတာ အဖတ်
တင်တာဘဲတဲ့။ နိုင်ငံခြား တပည့်ခံပြီး နိုင်ငံခြားကို
အားကိုးတာတွေဟာလဲ သူတို့အကျိုးပါမှ လုပ်ပေး
တာဘဲ။ သူတို့အကျိုးကို လုပ်မပေးရင် တပည့်ကိုဘဲ
ပြန်ဆော်တာဘဲတဲ့။

နိုင်ငံခြားကလာပြီး ကျွန်တော်တို့ကို ချယ်လှယ်
ဘို့ဟာ ကျွန်တော်တို့အထဲက လူတွေမပါရင် မချင်ဘဲ
လှယ်နိုင်ပါဘူးတဲ့။ ဒီနရာမှာပုံပြင်လေးတပုဒ်တောင်
ထည့်ပြီး ပြောပြ လိုက်သေးတယ် မောင်ရဲအောင်။
ပုံကတော့....

သစ်ပင်နှစ်ပင်ရှိတယ်တဲ့၊ တပင်ကို လူတယောက်က ပုဆိန်နဲ့ လာပြီး ပေါက်လွှဲတယ်၊ ဒီတော့ အပေါက်ခံရတဲ့အပင်က ဟိုဘက်က အပင်ကို လှမ်းပြီး ပြောတယ်၊ ငါတော့ သေရတော့မယ်၊ ငါ့ကို ပုဆိန်နဲ့ ပေါက်နေတယ်လို့ ပြောတယ်၊ ဟိုဘက်က အပင်က ပြန်ပြောလိုက်တယ်၊ သူ့လက်ထဲမှာ ပါလာတဲ့ ပုဆိန်ရိုးကို ကြည့်ရင် ဒီ နဲ့ အတူတူတဲ့ ဒီ သစ်သားရိုးဘဲ၊ အဲဒါပါလာလို့ မင်းတို့ ထိတာဘဲလို့ ပြောတယ်တဲ့။

အဲဒီ ပုံကလေးကို ပြောပြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက အဲဒီ တော့ ကျွန်တော်တို့ကလဲ ကျွန်တော်တို့အထဲက သစ်သားရိုးတွေကို မီးတိုက်ပစ်ရမယ်လို့ ပြောသွားတယ် မောင်ရဲအောင်။

ခပေါင်းဆွေးနွေးပွဲ

ရဲအောင်။ ။ခပေါင်းလယ်သမား ဆွေးနွေးပွဲ အကြောင်း ပြောပြပါအုံးဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။အုန်းတော ဆွေးနွေးပွဲ ဒူး ဖား ဆွေးနွေးပွဲ၊ ပုပ္ပား ဆွေးနွေးပွဲ တော့မှာ ဒေသ အလိုက် ဆွေးနွေးပွဲကျင်းပပြီးတော့ ကျေးလက် ဒေသ တွေရဲ့ ဘဝအခြေအနေနဲ့ ခံစားရချက်တွေကို ရင်းရင်း

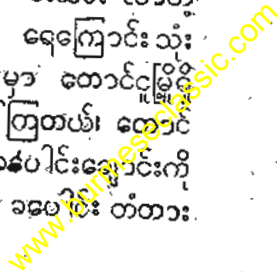
နှိုးနှိုး ရင်ပွင့်ဆွေးနွေးကြတယ်၊ ဒါကြောင့် ကျေးလက်ဒေသတွေရဲ့ စီးပွားရေး စစ်တမ်းလို့ ခေါ်မယ်ဆိုရင်လဲ ခေါ်နိုင်တယ်မောင်ရဲအောင်။

ခပေါင်းဆွေးနွေးပွဲကတော့ အောက် ဗမာပြည်မှာရှိတဲ့ တောင်သူလယ်သမားတွေ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးတဲ့ ဆွေးနွေးပွဲဖြစ်တယ်။ တောင်သူ လယ်သမား ပွဲတော်ကြီးလို့လဲ ခေါ်နိုင်တယ်ကွဲ့။

ခပေါင်း ဆွေးနွေးပွဲမှာ ဧရာဝတီ တိုင်း က ၂၅၉ ယောက်၊ ကရင်ပြည်နယ်က ၇၀၊ တနင်္သာရီတိုင်းက ၂၁၀၊ ပဲခူးတိုင်းက ၄၀၈ ယောက်၊ ရခိုင်တိုင်း ၂၁၀၊ စုစုပေါင်း ကိုယ်စားလှယ် ၁၂၀၀ တက်ရောက်ကြတယ်။ လုပ်သားပြည်သူ့ပေါင်း နှစ်သိန်းကျော် တက်ရောက်လာကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ခပေါင်းဆွေးနွေးပွဲကို ဘယ်နေရာ ဘယ်ဒေသမှာ လုပ်ပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။စစ်တောင်းမြစ်လို့လဲခေါ်တဲ့ပေါင်းလောင်းပဲခူး ရိုးမတောင်တန်းက စီးဆင်းလာတဲ့ ခပေါင်းမြစ် ချောင်း၊ ကရင် ပြည်နယ်က စီးဆင်း လာတဲ့ သောက်ရေ ခပ်ချောင်း။ အဲဒီ ရေကြောင်းသုံးကြောင်း ငပေါင်းဆိုတဲ့ နေရာနားမှာ တောင်ငူမြို့ခိုတယ်၊ ကေထမတီ မြို့လို့လဲ ခေါ်ကြတယ်၊ တောင်ငူမြို့က ၄ မိုင်လောက်သွားပြီးခပေါင်းချောင်းကို ဖြတ်ကူးတတ် ဆောက်ထားတဲ့ ခပေါင်း တံတား

ကြီးကို ကျော် လိုက်ရင်ခပေါင်း ကွင်းကြီးကို မြင်ရ တယ် မောင်ရဲအောင်။

ခပေါင်းကွင်းထဲမှာ ခပေါင်း၊ ကျောင်းရှစ်ဆယ်၊ ကျက်ဆာ၊ ခပေါင်းဝ၊ ညောင်ပင်ကြီး၊ ချောင်း နား၊ ထန်းကုန်း၊ ဝက်ဖြူကုန်း၊ ခေါင်ရန်း၊ ဝါးတီး၊ မြင်းစူး၊ သာဂရကုန်း၊ မီးလောင်ကုန်း၊ တောင်ဝန် ကုန်း၊ သောင်းတိုင်ကုန်း၊ ညောင်ချက် ဆိုတဲ့ ကျေး ရွာတွေရှိတယ်။ အဲဒီ ကျေးရွာတွေရဲ့ အလယ်မှာကေ ၆၀၀ လောက်ရှိတဲ့ လယ်ကွင်းကြီးဟာ ခပေါင်း ကွင်းခေါ်တယ်။ ခပေါင်းကွင်းမှာ ဆွေးနွေးပွဲ ခမ်းမ ကြီးဆောက်ထားတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ ဆွေးနွေးချက်တွေ ပြောပြပါအုံး ဘဘကြီး၊ ဘဘကြီး။ ။ ခပေါင်းဆွေးနွေးပွဲမှာ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဗိုလ်ချုပ် နေ ဝင်းက-

လယ်ယာမြေပြဿနာမှာ တောင်သူ လယ်သမား တွေရဲ့ ပြဿနာနဲ့ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ပြဿနာ တွေ ဟာ ဆက်စပ်နေတယ်။ တောင်သူ လယ်သမား တွေ ရဲ့ ဘဝဟာ ထာဝစဉ် မပူပင် မကြောင့်မကျတဲ့နဲ့ လုပ်ကိုင်စားသောက် သွားသို့လိုတယ်။ နောက်တ ကတော့ အခု လောလောဆယ် ဖြေရှင်း ရမဲ့ ပြဿနာတွေဘဲလို့ ပြောတယ်။

ထာဝစဉ်နေထိုင်လုပ်ကိုင်ရေးမှာ ဟိုတုန်းက လယ် လုပ်သူ လယ်ပိုင်ရမယ်ဆို ကြေးကြော် ခဲ့ကြတယ်။

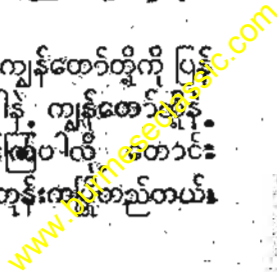
သေသေချာချာကြည့်တော့ လယ်လုပ်သူကို လယ်အ ပိုင်ပေးတာ ကောင်းသလား၊ လယ်လုပ်သူကို လယ် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးတာ ကောင်းသလား၊ အဲဒါကို လယ် သမားကြီးတွေနဲ့ ဆွေးနွေးပြီးမှ ဆုံးဖြတ်ပါမယ်လို့ ပြောတယ်။

လောလောဆယ် ကတော့ အရေး အကြီးဆုံး ပြဿနာဘဲ လယ်ပိုင်ရှင်တွေက မြေကြီးကို သီးစားချ စားနေကြတယ်။ ဒီမြေကြီးနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘယ်လို လုပ်ရမလဲဆိုတဲ့ ပြဿနာဘဲ အဲဒါလဲ လယ်သမား ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများနဲ့ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရမှာဘဲ လို့ ပြောတယ်။

ငွေရှင်ကြေးရှင်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးလဲ ပြောသေး တယ် မောင်ရဲအောင်။ စပါးကို အစိုးရ စပါးဗိုင်းကို မဆောင်းဘဲ သူငွေဆီမှာ သွားရောင်းတယ်။ အဆိပ် ပင်ရေလောင်းတာဘဲ ဒီတော့ အဆိပ်ပင်ကို သွားပြီး အားမပေးပါနဲ့ သူခိုးကို ဒါးရိုးမကမ်းပါနဲ့ တော် တော်ကြာ ဒီဒါးနဲ့ ခုတ်မှာဘဲလို့ လဲ ပြောတယ်။

မြေရှင်တွေနဲ့ စိုးရိမ် ကြောင်ကြ သူတွေကိုလဲ ပြောလိုက်သေးတယ်။

စိုးရိမ်ကြောင်ကြမဲ့ကြောင် ကျွန်တော်တို့ကို ပြန် တိုက်နေတယ်ဆိုရင် မတိုက်ကြပါနဲ့ ကျွန်တော်တို့နဲ့ လက်ထပ်ပြီးလိုက်ကြပါ လုပ်ကိုင်ကြပါလို့ တောင်း ပန်လိုတယ်။ အဲဒါ မှမရရင် အရင်တုန်းက ပြန်အည်တယ်။

နန်းတည်တယ်ဆိုရင် စတေးတယ်လို့ ကြားဘူးတယ်။
အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့လဲ ဆိုရယ်လစ် လမ်းစဉ်ကို
သွားနေတဲ့အခါမှာ စတေးမှတ်ရမယ်ဆိုရင် စတေး
မယ် ခင်ဗျားလို့ ပြောတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။လယ်သမားကြီးတွေကကော ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။လယ်သမားကြီးတွေက သူတို့ရဲ့ ဝင်ငွေကိုတင်
ပြကြတယ် ကုန်ငွေတွေကိုလဲ တင်ပြကြတယ် မောင်
ရဲအောင်။

ရခိုင်တိုင်း လယ်သမားကြီးတွေက ခရီးလမ်း အ
ဆက်အသွယ်တွေခက်ခဲတဲ့ အကြောင်းတင်ပြတယ်။
ကရင်အမျိုးသား လယ်သမားကြီးတွေက လယ်
ထွန်စက်တွေ အကြောင်းတင်ပြကြတယ်။

ပဲခူးတိုင်း လယ်သမားကြီး ကတော့ အစိုးရက
တတ်နိုင်သမျှကူညီဖို့ လယ်သမားတွေကလဲ ကိုယ်
အား ကိုယ်ကိုးဆောင်ရွက်ကြဖို့ တင်ပြသွားတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းဟာ ပြတ်ပြတ်ရှင်း
ရှင်းဘဲ ပြောတယ်နော်။

ဘဘကြီး။ ။လယ်သမားကြီးတွေကလဲ ဘွင်းဘွင်းရှင်းရှင်း
ပြောကြတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းကလဲ ပြတ်ပြတ်
ရှင်းရှင်းဘဲပြောတယ်။ ဒါကြောင့် လယ်သမားကြီး
အချို့ က ဗိုလ်ချုပ်ဟာ ရို.ထောသူ တောင်သားတွေ
လိုဘဲ ဘွင်းဘွင်းကြီးကွဲ့။ စာအုပ်ထုတ်ဝေကစကား
တွေ စိတ်ဆင်ခြင်စရာကောင်းတာလို့ ပြောနေဆဲကို

ဘဘကြီး ကိုယ်တိုင်နားနဲ့ ဆတ်ဆတ်ကြားခဲ့ရတယ်
မောင်ရဲအောင်။

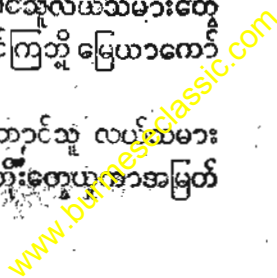
ရဲအောင်။ ။ခပေါင်း ဆွေးနွေးပွဲ ပြီးတော့ လယ်သမား
ဆွေးနွေးပွဲ ဘယ်နေရာမှာ လုပ်မလဲ သေး သလဲ
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ခပေါင်းဆွေးနွေးပွဲက ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ချက်
အတိုင်းဘဲ နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း မတ်လ ၂-ရက်နေ့မှာ
တောင်သူလယ်သမားအစည်းအဝေးကြီး ကျင်းပပြီး
တောင်သူ လယ်သမား ပွဲတော်ကြီးတွေ လုပ်ခဲ့တယ်
မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ဒီနေ့အထိ တော်လှန်ရေးကောင်စီက တောင်
သူလယ်သမားတွေအတွက် ဘာတွေဆောင်ရွက်ပေး
ခဲ့ပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။တော်လှန်ရေး ကောင်စီဟာ တောင်သူ လယ်
သမားကြီးတွေအတွက် မျက်ခြေမပြတ် ဆောင်ရွက်
ပေးနေပါတယ် မောင်ရဲအောင်။ တောင်သူ လယ်သ
မားတွေကို ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်နိုင်ကြဖို့ လယ်
ယာ အမတော်ငွေတွေကို ထုတ်ပေးခဲ့တယ်။ လယ်
ယာမြေပြုဿနာတွေကိုလဲ တောင်သူလယ်သမားတွေ
ကိုယ်တိုင် ပြေရင်းဆောင်ရွက်နိုင်ကြဖို့ မြေယာကော်
မီတီတွေဖွဲ့ပေးခဲ့တယ်။

ငွေရှင်ကြေးရှင်တွေဟာ တောင်သူ လယ်သမား
တွေကိုအနှစ်နှစ်အလလက အတိုးတွေယူတာအပြတ်

ကြီးစားခဲ့တာတွေကို တားဆီးပြီး တောင်သူ လယ်သမားတွေပေါ်မှာ တင်ကျန်နေတဲ့ကြွေးတွေကို လျော်ပစ်ဘို့ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့တယ်။

မြေရှင်တွေဟာ မြေကြီးကို ရင်းပြီး တောင်သူ လယ်သမားတွေအပေါ်မှာ နှစ်စဉ် မြေကြီးရင်းနှီးခ အပြစ်နဲ့ သီးစားခတွေ တောင်းယူနေတာကိုလဲ သီးစားခတွေ မပေးရအောင် ကျေညာဆောင်ရွက် ပေးခဲ့တယ်ကွဲ့။

တောင်သူလယ်သမားကြီးတွေ မြေယာထွန်ယက်ရေးမှာလဲ အကူအညီပေးပြီး၊ သီးနှံ စိုက်ပျိုးရေးမှာ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်စိုက်ပျိုးနိုင်ဘို့ သီးနှံ မျိုးစေ့ တွေကို ထုတ်ပေးကူညီခဲ့တယ်။ ရေလုံလောက်အောင်ရဘို့ အတွက်လဲ ဆည်မြောင်းတွေဖောက်၊ ကာတမံတွေ ချိတ်လုပ်ငန်းတွေကိုလဲ ထိထိခရာကံရောက် လုပ်ကိုင်ပေးနေတယ်။ တောင်သူ လယ်သမားတွေရဲ့ လိုအပ်ဆန္ဒအရ မိသားစုအလိုက် လုပ်ယာစိုက်ပျိုးရေးတွေကို ကူညီ ဆောင်ရွက် ပေးတဲ့အပြင် သမဝါယမစုပေါင်းလယ်ယာစနစ်တွေကို ဖော်ထုတ်ဆောင်ရွက်ပေးသေးတယ်။ တောင်သူလယ်သမားကြီးတွေ ပင်ပင်ပမ်းပမ်း ဆောင်ရွက် နေကြရတဲ့ လက်မှ လယ်ယာစနစ်ကိုလဲ စက်မှုလယ်ယာစနစ်ဖြစ်အောင် ကြိုးပမ်းစီစဉ် ဆောင်ရွက်ပေးနေတယ် မောင်ရအောင်။

မြင့်များ

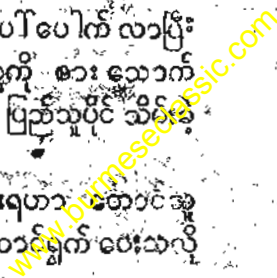
တောင်သူ လယ်သမားကြီးတွေဟာ ကုန်သည်တွေ၊ ပွဲစားတွေက အမျိုးမျိုးသွေးစုတ်၊ အမြတ်ကြီးစားပြီး ခေါင်းပုံဖြတ်ကြတာတွေကို မခံကြရအောင် စဝါးဈေးကို တပြေးပြေး တိုးမြှင့်ပေးပြီး အစိုးရကိုယ်တိုင်က စပါးခိုင်တွေ၊ စပါးအဝယ် ဋ္ဌာနတွေ ဖွင့်ပေးကာ ဈေးမုန့် အချိန်အတွယ် မုန့်ကန်စွာနဲ့ ဝယ်ယူဆောင်ရွက်ပေးနေတယ်ကွဲ့။

တောင်သူ လယ်သမားကြီးတွေ လယ်ယာသုံးပစ္စည်းတွေကို အလွယ်တကူ ဝယ်ယူသုံးစွဲနိုင်အောင်လဲ လိုအပ်တဲ့ ကုန်ပစ္စည်းတွေကို ကျေးရွာ လယ်တောအရောက် ဖြန့်ဖြူးရောင်းချပေးနေတယ်။

အောင်။ ။ တောင်သူ လယ် သမား ကြီးတွေအတွက် တော်လှန်ရေး ကောင်စီက ဆောင်ရွက် ပေးနေတာကို ဘဘကြီးရှင်းပြလို့ ရဲ့အောင် သိရပါပြီ အလုပ်သမားကြီးတွေအတွက်ကောဘယ်လိုဆောင်ရွက်ပေးပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘကြီး။ ။ တော်လှန်ရေး ကောင်စီပေါ်ပေါက်လာပြီး မကြာခင်မှာဘဲ ဗမာ့မြေ ဆီတွေကို စားသောက်သွေးစုတ်နေတဲ့ ရေနံကုမ္ပဏီတွေကို ပြည်သူပိုင် သိမ်းပိုက်တယ်မောင်ရအောင်။

တော်လှန်ရေး ကောင်စီ အစိုးရဟာ တောင်သူ လယ်သမားတွေရဲ့ အကျိုးကို ဆောင်ရွက် ပေးသလို

အလုပ်သမားတွေရဲ့ အကျိုးကိုလဲ တပြိုင်လဲ ဆောင်ရွက်ပေးနေတယ်ကွဲ့။

အလုပ်ရုံ စက်ရုံတွေမှာ ရှေးအခါက အလုပ်ရှင်အရမ်းရှင် တွေရဲ့ သဘော အတိုင်း စီမံ အုပ်ချုပ်မှုတွေကိုဖျက်လိုက်ပြီး အလုပ် သမားတွေ ကိုယ်တိုင် ပါဝင်ပြီးစီမံ အုပ်ချုပ်နိုင်အောင် ကြီးကြပ်ရေး ကော်မတီတွေ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ပေးတယ်။

အလုပ်သမား ကြီးတွေ ကျန်းမာ ရေးနဲ့ ညီညီညွတ်ညွတ်နေထိုင်နိုင်ကြဖို့ အဆောက်အဦးကြီးတွေ ဆောက်လုပ်ပေးပြီးအနားယူ အပမ်းဖြေနိုင်ကြဖို့လဲ အလုပ်သမား အပမ်းဖြေရိပ်သာတွေ ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ပေးနေတယ်။

အလုပ် သမား ဥပဒေ တွေကို ပြန်လည် စိစစ်တဲ့ စိစစ်ရေး ကော်မတီဖွဲ့စည်းပေးပြီးအလုပ်ရှင်နဲ့ အလုပ်သမားတွေရဲ့ ပြဿနာတွေကို ဖြေရှင်းပေး ဘို့လဲ အလုပ်သမားခွဲအဖွဲ့တွေဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ပေးတယ်ကွဲ့။

တော်လှန်ရေး ကောင်စီ ပေါ်ပေါက် လာပြီနောက် ၁၉၆၃ခုနှစ် မေလ တရက်မှာ ပထမဆုံးအလုပ်သမားနေ့ အလုပ် သမား ဆွေးနွေး ပွဲကြီးကို ရန်ကင်းမြို့ကျိုက္ခာဆံကင်းမှာ ကျင်းပပေးခဲ့တယ်။

အဲဒီအလုပ်သမား ဆွေးနွေးပွဲကြီးမှာ အလုပ် သမားကြီးတွေက သူတို့ရဲ့ ခံစား ချခက်တွေကို ပွင့်ဖွင့်

ရဲ့ဖြင့်များ

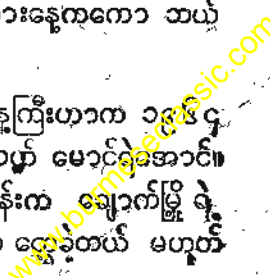
လင်းလင်း ရင်ဖွင့် ပြောဆို တင်ပြကြပြီး လက်ရှိအလုပ်သမား ဥပဒေတွေ ဟာအလုပ် သမား တွေနဲ့ အဝင်ဝင်ကျ မဖြစ်တာတွေကို ပြောဆိုတင်ပြကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

အလုပ်ရုံ စက်ရုံ တွေမှာအုပ်ချုပ်တဲ့ လူတွေရဲ့ ဒီပဲစက်ခံရပုံ တွေ ပုဂ္ဂလိကပိုင် ရှင်တွေရဲ့ ပညာသား ပါပါညှင်းပမ်း ဒုက္ခပေးပုံတွေ အလုပ်သမားတွေဟာ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အခွင့်အ ရေးတွေ မရမှုတွေကို ပြောဆိုတင်ပြကြ သေးတယ်။အလုပ် သမားတွေ စည်း လုံး ညီညွတ်စွာ ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်နိုင်ဖို့ အလုပ်သမား အစည်းအရုံး ထူထောင် ပေးဘို့ကိုလဲ တင်ပြ ပြောဆို ဆွေးနွေးကြတယ်ကွဲ့။

၆၄-ခုနှစ်အလုပ်သမားနေ့

ရဲအောင်။ ။ဘဘကြီး...၊ရဲအောင်နဲ့ ဘဘကြီး သွားရောက်ခဲ့တဲ့ ချောက်မြို့က အလုပ်သမားနေ့ကကော ဘယ်လိုပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ချောက်မြို့အလုပ်သမားနေ့ကြီးဟာက ၁၉၆၄ ခုနှစ် အလုပ်သမားနေ့ကြီးဖြစ်တယ် မောင်ရဲအောင်။ မောင်ရဲအောင် ရောက် တုန်းက ချောက်မြို့ရဲ့ မြောက်ဘက်မှာ စဉ့်ငူရွာဆိုတာ တွေ့ခဲ့တယ် မဟုတ်

လား၊ စဉ့်ငူရွာနားက ရော့တီမြစ်ကမ်းခြေက သဲ
သောင်ပြင်ကြီးဟာ အထော်ကျယ်တဲ့ သဲသောင်ပြင်
ကြီးဘဲနော်၊ သဲသောင် ပြင်ကြီးပေါ်မှာ စည်းခမ်း
ခန်းမဆောင်ကြီးနဲ့ အလုပ်သမားကိုယ်စားလှယ်ကြီး
တွေ တည်းခိုတဲ့အဆောင်တွေ ဆောက်လုပ်ထားလိုက်
တာ ဧရာဝတီမြစ်ကြီးနဲ့ ပဏာရလိုက်တာကွယ်။

၁၃၀၀-ပြည့်အရေးတော်ပုံကြီးဟာ ချောက်မြို့က
စခဲ့လို့ ၁၃၀၀-ပြည့် ရေနံမြေအရေးတော်ပုံ အလုပ်
သမားကြီးတွေကို ဂုဏ်ပြုတဲ့ အလုပ်သမားနေ့ကြီးလို့
ခေါ်နိုင်တယ် မောင်ရဲအောင်။

အဲဒီချောက်မြို့ရဲ့ အလုပ်သမားနေ့ အခမ်းအနား
မှာ.....

နေရှင်စနစ်	ပျက်စီးပါစေ။
နေရှင်ဝါဒ	ကျဆုံးပါစေ။
အရေးတော်ပုံ	အောင်ပါစေ။
ဦးပြည်ကို	ချစ်ပါ။
ဦးစာကို	ချီးမြှင့်ပါ။
ဦးစကားကို	လေးစားပါ။

ဆိုတဲ့ ကြွေးကြော်သံတွေ၊ နံရံကပ်စာတမ်းတွေကိုလဲ
မောင်ရဲအောင် တွေ့ခဲ့တယ်မဟုတ်လားကွဲ့။

အဲဒါ ၁၃၀၀-ပြည့်အရေးတော်ပုံတုန်းက ကြွေး
ကြော်သံတွေကွဲ့၊ သခင်ဘိုးလှကြီး ခမ်းမဆောင်

ကြီးကလဲ ကျယ်ဝန်းခန့်ငြင်းလိုက်တာ မောင်ရဲအောင်
ရယ်။

ရဲအောင်။ ။ ဟုတ်ပါတယ် ဘဘကြီး။

ချောက်မြို့ကို ရောက်တုန်းက ၁၃၀၀-ပြည့်
အရေးတော်ပုံ အကြောင်းကို ဘဘကြီး ပြောပြ
တယ်လေ၊ ရဲအောင် သတိရမှတ်မိပါတယ် ဘဘကြီး။

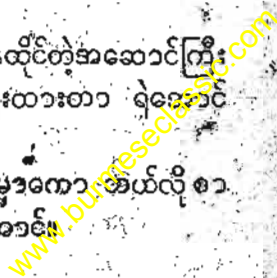
ဘဘကြီး။ ။ ချောက်မြို့အလုပ်သမားနေ့ကြီးဟာ တကယ်ဘဲ
ကြီးကျယ် ခမ်းနား စည်ကားသိုက်မြိုက်ပါပေတယ်
မောင်ရဲအောင်။

တက်ရောက်လာကြတဲ့ အလုပ်သမား ကိုယ်စား
လှယ်ကြီးတွေ တည်းခိုနေထိုင်တဲ့ အဆောင်တွေကလဲ
၂၇ ဆောင်စေ့ဘင် ဆေးကုလုပ် ထားပေးတယ်။
အဆောင်တွေရဲ့ အမည်တွေကလဲ ဗမာ ဆန်ပြီး
တန်ဘိုး ရှိလိုက်တာကွယ်၊ ဗမာသစ်တောက ထွက်ရှိ
တဲ့ သစ်ပင်တွေရဲ့ အမည်အတိုင်း ကျွန်းသစ်ဆောင်၊
ပျဉ်းကတိုးဆောင်၊ ပိတောက်ဆောင်၊ ထောက်ကြန့်
ဆောင်ရယ်လို့ မှည့်ခေါ်ထားတယ်။

ရဲအောင်။ ။ ဟုတ်ပါတယ် ဘဘကြီး။

အမျိုးသမီးတွေ တည်းခိုနေထိုင်တဲ့အဆောင်ကြီး
မှာ သနပ်ခါးဆောင်လို့ ရေးထားတာ ရဲအောင်
တွေ့ခဲ့ပါတယ်။

ဘဘကြီး။ ။ စင်မြင့်ကြီးရဲ့ နှုတ်စာမှာကော အယ်လီ စာ
တမ်းရေးထားလဲ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ရဲအောင်မှတ်မိပါတယ် ဘာကြီးရယ်၊ စင်မြင့်ကြီးရဲ့ နဖူးစီးမှာ....

စား၊ ဝတ်၊ နေရေး၊ ဖုလုံရေးနဲ့၊ လူရေး၊ လူမှု၊ ဒီ့ရှေ့ရှု....လို့ ရေးထားပါတယ် ဘာကြီး။

အဲဒီ စာတမ်း အောက်မှာလဲ ရေနံမြေ အလုပ်သမားတွေရဲ့ ခံစားရချက် ဘဝသရုပ်ဖော် ခေတ်သုံးခေတ်ပုံတွေကို ရေးဆွဲထားတာ တွေခွဲရပါသေးတယ်။

ဘာကြီး။ ။ခေတ်သုံးခေတ်ပုံတွေကို ပြောပြစမ်းပါအုံး။

ရဲအောင်။ ။ခေတ်သုံးခေတ်ပုံတွေကတော့....

တွင်းစားတွေ လက်ထက် ခေတ်က ရေနံ အလုပ်သမားဘဝ၊

ဘီအိုစီကုမ္ပဏီ လက်ထက် ခေတ်က ရေနံ အလုပ်သမားဘဝ၊

အခုခေတ် ရေနံ အလုပ်သမားဘဝ၊

ဒီရေနံအလုပ်သမား ဘဝတွေကို ပန်းချီပုံတူဖော်ထားတာ ဘာကြီးရဲ့။

ဘာကြီး။ ။ခေတ်သုံးခေတ် ရေနံအလုပ်သမားဘဝ ပန်းချီပုံတူကိုကြည့်ပြီး မောင်ရဲအောင်က ဘယ်လိုနားလည်သဘောပေါက်သလဲကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။တွင်းစားတွေ လက်ထက်ကရေနံအလုပ်သမားတွေဟာ ခေတ်မမှီကြဘူး ဘာကြီးရယ်။ ရေနံကို လက်ထက်တွင်းတွေ တူးကြရပြီး ရေနံထွက်လာတော့လဲ ရေတွင်းက ရေငင်သလို ရေနံကို ဆွဲငင်သယ်ယူကြရတဲ့ ပုံလို့ ရဲအောင် ယူဆတယ်။ ရေနံအလုပ်သမားပုံတွေကို ကြည့်ရတာ အလုပ်ကိုချွေးသီးချွေးပေါက်ကျအောင် ပင်ပင်ပမ်းပမ်း သက်စွန့်ကိုယ်စွန့် လုပ်ကြရတယ်လို့ သဘောပေါက်တယ် ဘာကြီး။

ဘီအိုစီလက်ထက် ခေတ်မှာတော့ ရေနံတွင်းတွေကို စက်နဲ့ တူးကြပုံကို မြင်ရပေမဲ့ ရေနံအလုပ်သမားတွေရဲ့ ပုံကို ကြည့်ရတာတော့ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် မရှိကြဘူး ဘာကြီး။ ရေနံ အလုပ်သမားတွေဟာ ပင်ပမ်းတကြီး လုပ်ကြရပြီး စား၊ ဝတ်၊ နေရေးတွေက ဖုလုံမှု မရှိပုံရတယ်။ အလုပ်သမားတွေဟာ သူတို့အတွက် အာမခံချက်တွေ မရှိဘဲ ဘီအိုစီ ကုမ္ပဏီက သူတို့လုပ်အားခတွေကို ခေါင်းပု ဖြတ်နေတော့ သူတို့ရဲ့ မျက်နှာတွေဟာ မကျေမနပ် ဖြစ်နေ ကြတယ်လို့ ရဲအောင် တွေးမိတယ် ဘာကြီး။

အခုခေတ် ရေနံအလုပ်သမားဘဝကတော့ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ တွေ့ရတယ် ဘာကြီး။ ဒီရေနံတွင်းတွေဟာ ဒီ့အလုပ်သမားတွေ ပိုင်တဲ့ ရေနံတွင်းတွေဘဲလို့ ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်နေပုံ ရတယ် ဘာကြီးရယ်။

ဘဘကြီး။ ။မောင်ရဲအောင်က တွေးခေါ်ပုံ မဆိုးဘူးကွဲ့
ရဲအောင်။ ။ချောက်မြို့ အလုပ်သမားတွေမှာ ဘယ်က အ

လုပ်သမားတွေ စူးစူးဆူးဆူးကြပါသလဲ ဘဘကြီး။
ဘဘကြီး။ ။ချောက်မြို့ အလုပ်သမားဆွေးနွေးပွဲမှာ...

ရန်ကုန်တိုင်းက ၈၄၆ ဦး၊ ပဲခူးတိုင်းက ၁၅၆ ဦး
ဧရာဝတီတိုင်းက ၁၁၅ ဦး၊ တနင်္သာရီ တိုင်းက
၉၅ ဦး၊ မန္တလေးတိုင်းက ၈၅၁ ဦး၊ မကေးတိုင်း
က ၉၄ ဦး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းက ၁၁၃ ဦး၊ ရခိုင်တိုင်း
က ၅၀၊ ကချင်ပြည်နယ်က ၁၇ ။ ရှမ်းပြည်နယ်က
၄၇ ဦး၊ ကော်သုလေးပြည်နယ်က ၇ ဦး၊ ကယားပြည်
နယ်က ၈ ဦး၊ ချင်းဝိခေ တိုင်းက ၁၂ ဦး တက်
ရောက်ကြတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဗိုလ်ချုပ် နေဝင်းနဲ့ တော်လှန်ရေး
ကောင်စီဝင်တွေလဲ တက်ကြတယ်။ မြန်မာ့ ဆိုရှယ်
လစ်လမ်းစဉ်ပါတီက ကိုယ်စားလှယ် ၁၅၀၊ လေ
လာသူ ၂၀၀လဲ တက်တယ်။ အထူးညွှန်သည် တော်
အဖြစ် သခင်၊ သခင်မ ၁၁၂ ဦးလဲဘိတ်ကြား တက်
လာခဲ့ကြတယ်။

တက်ရောက်လာတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေဟာ အဖွဲ့
၉ ဖွဲ့ ဖွဲ့ပြီးဆွေးနွေးကြတယ်ကွဲ့။ ။

ရဲအောင်။ ။ဘာတွေဆွေးနွေးကြပါသလဲ ဘဘကြီး။
ဘဘကြီး။ ။အလုပ်သမားတွေရဲ့ အခြေခံ ရပိုင်ခွင့်နဲ့ တာ
ဝန်တွေကို ဆွေးနွေးကြတယ်။

ပြည်သူ့ အလုပ်သမားကောင်စီ ဖွဲ့စည်းပုံ စည်း
မျဉ်းကိုလဲ ဆွေးနွေးကြတယ်။

ကိုယ်စားလှယ်ကြီးတွေက အဖြေအလည် ဆွေး
နွေးကြပြီး သဘော တူချက် တွေကို မော်ကွန်းဝင်
လက်မှတ်ရေးထိုးကြတယ်ကွဲ့။

လူထုအစည်းအဝေးကြီးကျင်းပတဲ့ မေလ တရက်
နေ့မှာ အလုပ်သမား သုံးထောင်ကျော်ဟာ ၁၃၀၀
ပြည့် ရေနံမြေအရေးတော်ပုံတန်းက ခရီးရှည်ချီတက်
ပုံကို လက်တွေ့ ချီတက်ပြကြတယ်ကွဲ့။ လူထု အ
စည်းအဝေးကြီးဟာ လုပ်သားပြည်သူပေါင်း သုံး
သိန်းကျော် တက်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။အလုပ်သမားတာဝန်နဲ့ ရပိုင်ခွင့်ဆိုတာ အခု
တွေ့ပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး ။အလုပ်သမားတွေဟာ—

အရင်းရှင်တွေရဲ့ အလုပ်သမား မဟုတ် တော့
ဘူးကွဲ့။ အလုပ်ပိုင်ရှင်တွေဟာ အလုပ် သမားတွေဘဲ
ဖြစ်တယ်။ စီမံ အုပ်ချုပ်တာလဲ အလုပ် သမား၊ အ
လုပ်လုပ်ရမှာလဲ အလုပ်သမား၊ အကျိုးခံစားရမှာလဲ
အလုပ်သမားဘဲကွဲ့။

ဒီတော့...ဒီ အလုပ်သမားတွေဟာ...

အလုပ်ကိုကြိုးစားလုပ်ကြရမယ်။
ကုန်ပစ္စည်းတွေကို စီပြီးထွက်အောင် လုပ်ကြရမယ်။
စည်းကမ်းကို လေးစားကြရမယ်။

၂၃၆

ဘဘကြီးပြောစေမာ

အလုပ်ကို မခိုမကပ် လုပ်ကြရမယ် ဆိုတာတွေကို အလုပ်သမားတွေရဲ့ တာဝန်လို့ သတ်မှတ် ကြတယ် မောင်ရဲအောင်

ရပိုင်ခွင့်ကတော့....

အလုပ်သမားတွေဟာ စား၊ ဝတ်၊ နေ၊ ရေး ပူလုံရ မယ် မျှတတဲ့လုပ်ခကို ရရမယ်၊ မကျန်းမာရင်ဆေး ဝါးအခမဲ့ကုသခွင့် ရ ရမယ်၊ ကလေး တွေ ပညာ သင်ခွင့် ရ ရမယ်၊ အနားယူခွင့် ရ ရမယ်၊ အသက် ကြီးလို့ အနားယူတဲ့အခါ သင့်တော်တဲ့ အငြိမ်းစား လစာ ရ ရမယ် ဆိုတာတွေဖြစ်တယ်။

ရဲအောင်။ ။တော်လှန်ရေးကောင်စီဟာ အလုပ် သမား တွေ အတွက် အများကြီးလုပ်ပေးနေတယ်နော်.....။

ဘဘကြီး။ ။တော်လှန်ရေးကောင်စီဟာ လယ် သမားတွေ အကျိုး၊ အလုပ် သမားတွေ အကျိုးကို ရှေ့ တန်းထဲ ဆောင်ရွက်ပေးမယ်ဆိုတဲ့အတိုင်း အပြောနဲ့ အလုပ် တဆပ်ယံကို လုပ်နေတာဘဲမောင်ရဲအောင်။

ချောက်မြို့ အလုပ်သမားနေ့ကြီးကျင်းပပြီးတော့ ရန်ကုန်မြို့ ကျိုက္ကဆံကွင်းကြီး ယဲမှာ အလုပ်သမား နေ့တွေ နှစ်စဉ် ကျင်းပနေတယ်။

အလုပ်သမားတွေရဲ့ ဆွေးနွေးချက်တွေကို အ ကောင်အထည်ဖော်ပေးတယ်၊ အခုဆိုရင် အလုပ်

သမားတွေဘဝကို အလုပ်သမားတွေ ကိုယ်တိုင် တာ ဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ကြရမဲ့ အလုပ် သမား ကောင်စီ တွေဖွဲ့နေပြီကွဲ့။ ။

ပုပ္ဖိုးတောင်နဲ့ ကြက်မောက်တောင်ဆည်

မောင်ရဲအောင်နှင့် ဘဘကြီးတို့သည် ကျောင်းပိတ်ရက် တွင် ပုပ္ဖိုးသို့ ခရီးထွက်လာကြသည်။

ရဲအောင်။ ။ဘဘကြီး ဟိုဘက်က ရေတွေ ပွေးပွေးက ဘာပါလဲ။

ဘဘကြီး။ အဲဒါကြက်မောက်တောင်ဆည်ပေါ့ မောင်ရဲ အောင်။

ရဲအောင်။ ။ဆည်ဆိုတာ ဘာပါလဲ ဘဘကြီးရဲ့။

ဘဘကြီး။ ။တောင်တွေက ဆင်းလာတဲ့ ရေတွေဖြစ်တဲ့ မြစ်ရေတွေ ချောင်းရေတွေကို ဆီးတားပြီး ရေတွေကို လှောင်ထားတာ ဖြစ်တယ်။ ဆည်ထားဇာယ်လို့လဲ ခေါ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ဘာလုပ်ဘို့ ရေတွေကို ဆည်ထားရတာလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ရေတွေဟာ မြင့်တဲ့နေရာက နိမ့်တဲ့နေရာကို စီးသွားကြတယ် မဟုတ်လား ဖောင်ရဲအောင်။ အဲဒီ

ရေတွေဟာ စီးချင်တိုင်း စီးသွားတော့ အလကား ဖြစ်သွားတယ်။ လိုတဲ့အခါကျတော့ ရေမရှိတော့ဘူး ရေမရှိတော့ သီးနှံ တွေ မစိုက်နိုင်ဘူးကွဲ့။

ဒါကြောင့် ရေတွေကို ဆည်ပြီး လှောင်ထား တယ်။ သီးနှံ စိုက်ခင်းတွေဆီကို မြောင်းဖောက်ပြီး ပို့ပေးတယ်။ ဒါကို ဆည်မြောင်း ဖောက်တယ်လို့ ခေါ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ဒီဆည်ကြီးက အတော်ကြီးတာဘဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။အခု ဆောက်လုပ်ပြီးတဲ့ အထဲမှာ အကြီးဆုံး ဘဲ မောင်ရဲအောင်၊ ကြက်မောက်တောင်ဆည်ကြီး ဟာ လုပ်သား သုံးထောင်ကျော်နဲ့ ဆောက်လုပ်ခဲ့ တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။လုပ်သားတွေက ဘယ်ကရပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ကြက်မောက်တောင် တပိုက်မှာ ကျေးရွာ တွေ ရှိတယ်။ အဲဒီ ကျေးရွာတွေက လုပ်သားတွေ ပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။လုပ်သားတွေဟာ သူတို့ လုပ်အား အတွက် လုပ်ခရကြပါသလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။လုပ်အားခရကြတာပေါ့ မောင်ရဲအောင်။ ကြက်မောက်တောင် တပိုက်မှာ ကျွတ်ကုန်းရွာ၊ မုက်ကုန်းရွာ၊ ဆပ်ပြာကျင်းရွာ၊ ကင်ပွန်းချိုရွာရယ်

လို့ ရွာတွေရှိတယ်။ အဲဒီရွာတွေက လယ်မြေ ယာ မြေတွေကို လျှော်ကြေးလဲပေးတယ်။ ရွာသူရွာသား တွေကို အလုပ်လဲ ပေးတယ်။ ဆည်ကြီး ပြီးတော့လဲ သူတို့ လယ်တွေ ယာတွေဟာ ရေရကြတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။တယ် ကောင်း ပါ လား ဘဘကြီး။ ကြက်မောက်တောင် ဆည်ကြီးက ဘယ်လောက် ကျယ်ပါသလဲ။

ဘဘကြီး။ ။ပုပ္ပါး တောင်မကြီးရဲ့ အရှေ့ဘက် တောင် စွယ်က ဆင်းလာတဲ့ ရေတွေကို ကျောက်ပုံချောင်း လို့ ခေါ်တယ်။

ပုပ္ပါးတောင်မကြီးရဲ့ အနောက်ဘက် တောင် စွယ်က ဆင်းလာတဲ့ ရေတွေကို တောင်ဖင်းချောင်း လို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီ ကျောက်ပုံချောင်းနဲ့ တောင်ဖင်းချောင်း တို့ဟာ ဆုံမိကြတော့ ပင်းချောင်းလို့ ခေါ်တယ်။ မဆုံမီခင် အထက်နားမှာ တာဖို့ပြီး ရေကို ဆည်လိုက် တယ်ကွဲ့။ တာတမံရဲ့ အလျားက ပေ ၇၅၀၊ အမြင့်က ပေ ၉၅၀၊ ၆-လက်မ ရှိတယ်။ ဆည် အတွင်းက ရေအကျယ်ကတော့ ကေပေါင်း ၁၈၀၀ ရှိတယ်။ ညာဘက်က မြောင်းမကြီးတစ် ဘယ်ဘက် က မြောင်းမကြီးတစ် ဖောက်ထားတယ်။ ညာဘက် မြောင်းမကြီးက မြေကေ သုံးထောင်ကို ရေပေး

တယ် ဘယ်ဘက်မြောင်းမကြီးကမြေကေ တသောင်းကိုရေပေးတယ်။

ရဲအောင်။ ။ဆည်ကြီး တည်ဆောက်တာ ငွေတွေကုန်မှာဘဲ နော်။

ဘဘကြီး။ ။ကြက်မောက်တောင် ဆည်ကြီးတည်ဆောက်တာ ငွေပေါင်း ၃၁၂ သိန်းကုန်တယ်။

ရဲအောင်။ ။ကြက်မောက်တောင် ဆည်ကြီးက ဘယ်လို အကျိုးပြုပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဟိုတန်းက ဆည်ကြီးရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ဝိုက်ဟာ မိုးခေါင် ရေရှားခဲ့တယ်။ တောင်ဇင်းချောင်းနဲ့ ကျောက်ပုံချောင်းက ရေတွေဟာ ပင်းချောင်းမှာ ပေါင်းဆုံ စီးတယ်။ ပင်းချောင်းဟာ ရေချောင်းမြို့ အထက်နားက ဖြတ်ပြီး ရော့ဝတီမြစ်စီးတယ်ကွဲ့ ။

ဒါကြောင့် ပင်းချောင်းမှာ ရေကြီးတယ်။ ရော့ဝတီမြစ်ရေလဲမကြာမကြာရေလျှံတယ်။ ဆည်ကြီးတည်ဆောက်လိုက်တော့ ပင်းချောင်းမှာ ရေလျှံသွားပြီး ရော့ဝတီမြစ် ရေလျှံတက်ခြင်းလဲ နည်းသွားတယ်။ ပုပ္ပိုးတောင်ခြေမှာလဲ အစိုဓါတ် ဝင်လာတော့ တောရိပ် တောင်ရိပ်နဲ့ စိမ်းလန်း စိုပြေလာတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ဆည်ကြီးတည်ဆောက်တာ အကျိုးရှိတာပဲ နော်။

ဘဘကြီး။ ။ဒါတင် မကသေးဘူး မောင်ရဲအောင်။

ဆည်ကြီး တည်ဆောက်လိုက်တဲ့အတွက် ဆည်ရဲ့ တောင်ဘက်မှာရှိတဲ့ ရွာပေါင်း ၁၀ ရွာ အိမ်ခြေ ၄၀၀ ကျော်၊ လူပေါင်း ၅၀၀၀ ကျော် ကျွဲ၊ နွား၊ ဆိတ်၊ ဝက် သုံးသောင်းခန့်ဟာ ရေဝအောင် သောက်သုံးနိုင်ခဲ့တယ်။

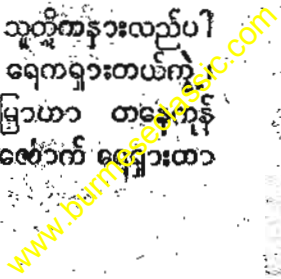
ရဲအောင်။ ။ဘဘကြီးရယ်၊ ရေဘဲ ဝအောင်တော့ သောက်ကြရမှာပေါ့ဗျာ။

ဘဘကြီး။ ။မဟုတ်ဘူး မောင်ရဲအောင်။

၁၉၃၀ ခုနှစ်က ဘဘကြီးတို့ပုပ္ပိုးကို ခရီးထွက်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီ တန်းကလေ ရေကို ဝအောင် မသောက်ခဲ့ရဘူးကွဲ့။ အဲဒီနားကရွာတွေမှာရေတောင်းတော့ သူတို့ဟာ ရေကို မပေးလိုကြဘူး။ ထန်းရေတောင်းတော့ကွာ အလကားအဝသောက်ခိုင်းတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ရေအကျိုးဆယ်ပါးလို့ ဘဘကြီးဘဲ ပြောဘူးတယ်။ သူတို့ဟာ ရေကို မပေးချင်ဘဲ နေပမလား ဘဘကြီးရဲ့။

ဘဘကြီး။ ။ရေအကျိုးဆယ်ပါးဆိုတာ သူတို့ကနားလည်ပါတယ် မောင်ရဲအောင်။ နို့ ပေမဲ့ ရေကရွားတယ်ကွဲ့။ ရေအားရှိသလို အရေးကို သူတို့ခံမြာဟာ တနေ့ကုန် ခရီးဝေးကို သွားရွက်ရတယ်။ ဒီစေ့ကံ ရေရွားတာကွဲ့။ ။

ရဲအောင်၊ အခု ရေတွေရတော့ သူတို့ ဝမ်းသာ ကြမှာဘဲ
 နော်...
 ဘဘကြီး။ ။ဝမ်းသာတာတော့ မပြောပါနဲ့ တော့ကွာ။
 သူတို့ဟာလယ်ယာတွေကို ရေသင်းပြီး ပထမတ
 သီးကို စိုက်တယ်။ သီးထပ်ဆိုပြီး ဒုတိယ တသီးကိုပါ
 စိုက်လိုက်သေးတယ်။ မြေကေ လေးသောင်း ကျော်
 ဟာ သီးထပ်စိုက်လိုက်တော့ နှစ်ဆ တိုးသွား တာ
 ပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

ကင်းတာဆည်

ရဲအောင်။ ။အခြား ဆည် တွေ ကော ချိပါ သွေး သလား
 ဘဘကြီး။
 ဘဘကြီး။ ။ပန်းလောင်းမြစ်ကို ပိတ်ပြီး ဆည်ဖို့ ထားတဲ့
 ကင်းတာ ဆည်ကြီး ရှိတယ်။ မျှမ်းပြည်နဲ့ ၅ မိုင်
 လောက်ဘဲ ဝေးတယ်ကွဲ့။
 ရဲအောင်။ ။ကင်းတာ ဆည်က လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ် ကိုး ဆူကျော်
 လောက်ကစခဲ့တယ်။ ပုဂံ ပြည် အနော် ရသာ မင်း
 လက်ထက်ကပေါ့။
 အနော်ရထာမင်းဟာ ကင်းခမ်း လှည့်လည်တော့
 ပန်းလောင်းမြစ် ထဝိုက်ကို ဆောက်ခဲ့ တယ်။ ပန်း
 လောင်းမြစ်တဖက်ကမ်းမှာ စခန်းချပြီး ကင်းတာ။

နိုင်သင်း၊ ပြောင်းပြာ၊ ကူမည်းဆိုတဲ့ ဆည်လေး
 ဆယ်ကို တည်ဆောက်ခဲ့တယ်။

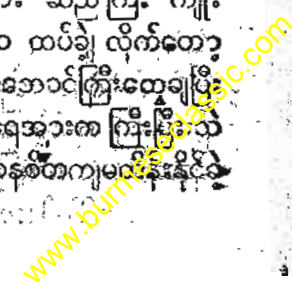
ရဲအောင်။ ။ကြက်မောက်တောင် ဆည် ကြီး လို့ ဘဲ လား
 ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ကင်းတာဆည်ဟာ အနော်ရထာမင်း တည်
 ဆောက်တဲ့ ကဲအရှည် ၃၇၄ ပေရှိတယ်။ ပန်းလောင်း
 မြစ်ကို ကန့်လန့်ဖြတ်ပြီး ကျောက်တူးကြီးတွေ၊ သစ်
 လုံးကြီးတွေ၊ ထန်းလုံးကြီးတွေချပြီး မြေဖို့တယ်ကွဲ့။
 မြစ်ကို ပိတ်ဆည်လိုက်တာပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

မြစ်ရေကို ပိတ်ပြီး တူးမြောင်းကို ဖောက်ကာ တူး
 မြောင်းနဲ့ ရေလှေ ယူခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ရေလှေ
 ခရိုင်လို့ ခေါ်ခဲ့ကြတယ်။ တူးမြောင်းအရှည်က
 ၈ မိုင်လောက်ရှိတယ်။

ကျောက်ဆည်၊ မြစ်သား၊ ကူမည်းနယ်တွေကလယ်
 ကေ လေးသောင်းခါးထောင်ကျော်ကို ရေသွင်းပေး
 နိုင်ခဲ့တယ်ကွဲ့။

၁၉၅၅ ခုနှစ်မှာ ကင်းတာ ဆည် ကြီး ကျိုး
 ပေါက်သွား ခဲ့တယ်။ ပေ ၂၀ ထပ်ခါး လိုက်တော့
 ၃၉၄ ပေဖြစ်သွားတယ်။ သံမဏိအောင်ကြီးတွေချပြီး
 မြေထပ်ဖို့ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ရေအားက ကြီးမြီးသ
 ဘားက ကောင်းတော့ ရေကိစ္စနှစ်တကျမထိန်းနိုင်ခဲ့
 တဲ နှစ်စဉ်ပျက်ခဲ့တယ်။

၁၉၅၉ ခုနှစ်မှာ ရေတံခါးကြီး တပ်ပေးခဲ့
တယ်။ တပ်ပေးတဲ့ ရေတံခါးဟာ အမြင့် ၂၅ပေခွဲရှိ
တယ်။ ရေခွဲတိုင် တလုံးဟာ ပေ ၁၀၀ ရှည်တယ်။
ငွေပေါင်း တဆယ် လေးသိန်း အကုန်ခံပြီး ပြင်ပေး
ခဲ့တယ်ကွဲ့။

၁၉၆၂ ခုနှစ် တော်လှန်ရေးကောင်စီလက်ထက်
မှာ ငွေတဆယ် ခုနှစ်သိန်း အကုန်ခံပြီး ပြင်ဆင်
ကည်ဆောက်တယ်။ မြစ်ထဲက စိပုံရေနဲ့ သန့်စင်
ကို ရေစုတ်စက်ကြီးတွေနဲ့ စုတ်ထုတ်ပစ်ပြီး သံမြေက
၁၁ ပေထိ တူးပစ်တယ်။ သန့်တံခါး တပ်ဆင်ကာ
ထူးသုံးပေထူအောင် ကွန်ကရစ်ကြမ်းပြင် ခင်းတယ်။
သန့်တံခါးတိုင်ကြီးတွေဟာ မြေဝင်သုံးပေ၊ ခေါင်း
ပေါ် ၂၆ ပေရှိတယ်။ တိုင် တတိုင်မှာ ကွန်ကရစ်
ကျင်းပေါင်း ၇၀၀ လောင်းထည့်ပေးတယ်။ ၁၉၆၃
ခုနှစ်မှာမှ အပြီးသတ်တယ်ကွဲ့။

တရွှင်းဆောင်ဆည်

မောင်ရဲအောင်နှင့် ဘဘကြီးတို့သည်ပုဂ္ဂိုလ်မှ ပုဂံညောင်
ဦးသို့ ခရီးဆက်ခဲ့ကြရာ
ရဲအောင်။ ။ဘဘကြီး ဟိုဘက်က တောင်တန်းကြီးက ဘာ
ခေါ်ပါသလဲ ဘဘကြီး။

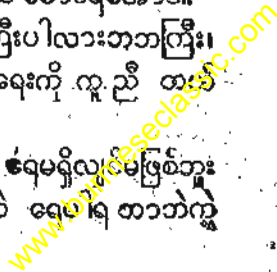
ဘဘကြီး။ ။တရွှင်း တောင်တန်း ကြီး လို့ ခေါ်တယ်
မောင်ရဲအောင်။

မောင်ရဲအောင် မြင်နေရတဲ့ ရေတွေ ကလဲ ရေ
ဝေစခန်းတွေဖြစ်တယ်။ ရှေးက ဒီနေရာတွေမှာဆိုရင်
ရေလေးတအိုးရသို့ သိပ်ပင်ပမ်း တာဘဲ ကွယ်။ ရေ
ပေါက်ကလေးတွေက တစက်တစက် ကျနေထဲ ရေ
ကလေးကို ရေအိုးကလေးတွေနဲ့ ခံယူကြရတယ်ကွဲ့။
တနေကုန် တနေခမ်း စောင့်ဆိုင်းခံယူမှရေအိုးတအိုး
လောက်ပဲ ရတော့ ဒီနယ်ကလူတွေဟာ တလတကြိမ်
တောင် ရေချိုးသို့ ခက်ကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

ဖုံ တွေကလဲ သိပ်ထူတာဘဲကွဲ့။ ဖုံတွေ အလိမ်း
လိမ်းကပ်ပြီး နေကလဲပူ၊ လေကလဲတိုက်တော့ လူတွေ
ရဲ့ အသားအရောင်ကိုတောင် မဲ့ခြောက်ခြောက်ဖြစ်
စေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ အရပ်က လူ တွေ ဆိုရင်
ရေကိုတောင်တကြတယ်။ ရွှေငွေထက် ရေကိုသာလို
ချင်ကြတယ်။ ရေသာပေးပါ။ ကျွန်တော်တို့ ရွှေတွေ
ငွေတွေ မလိုချင်ပါဘူးလို့ ဆွေးနွေးပွဲတွေမှာ ထုတ်
ဖော်ပြောဆိုတောင်တခဲကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ရေဟာ တယ်ပြီး အရေးကြီးပါလားဘဘကြီး။
ဘဘကြီး။ ။ရေဟာ လူရဲ့ ကျန်းမာရေးကို ကူညီ တယ်
မောင်ရဲအောင်။

လူရဲ့ အသက်ရှင်နိုင်မှုမှာလဲ ရေမရှိလျှင်မဖြစ်ဘူး
မောင်။ လူရဲ့ စီးပွား ရေးမှာလဲ ရေပါရ တာဘဲကွဲ့

ရေဟာ သစ်ပင် ပန်းပင်တွေကိုလဲ ရှင်သန် ကြီးထွား
စေပြီး စိုက်ပျိုးရေးမှာ ရေဟာ အရေးကြီးတဲ့ လိုအပ်
ချက်တချက်ဖြစ်နေတယ်။ ဗီရိစ္ဆာန်တွေမှာလဲ ရေလို
တာကြောင့် မွေးမြူရေး မှာလဲ ရေရှိမှ ဖြစ်တယ်
မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ အခုတော့ ရေတွေ မွေး နေ ပါ ရေ့ လား
ဘာကြီး၊ ဒီရေတွေက ဘယ်က ရောက်လာ ပါ
သလဲ။

အုသကြီး။ ။ မောင်ရဲအောင် မြင်ခဲ့တဲ့ တရွင်း တောင်ခြေက
စီးဆင်းလာတဲ့ တောင်ကျချောင်းရဲ့တယ်။ မရောင့်ရဲ
ချောင်းလို့ လဲ ခေါ်တယ်မောင်ရဲအောင်။

မရောင့်ရဲချောင်းကို အောက်ဘက်ကျတော့ ဆိတ်
ခွချောင်းလို့ ခေါ်ကြတယ်။ ဒီချောင်းရေတွေဟာ
တောင်ခြေရင်းကစပြီး စီးဆင်းခဲ့တာ ရောဝတီ မြစ်
ထဲကိုရောက်အောင် စီးသွားတယ်ကွဲ့။ မိုး အခါမှာ
ရေတွေကို အားရပါးရမြင်ရပြီး နွေအခါမှာ ရေကို
ကြည့်နိုင်မှ မြင်ရဆိုသလို ရေနည်းတယ်။ နွေအခါ
မှာ ဒီချောင်းကို ဆိတ်ကလေးတွေ ခုန်ကျော် ဘီ
တောင်မရှိဘဲ ခွကျော်ကူး သွားလို့ ရတယ်ကွဲ့။ ဒါ
ကြောင့် ဆိတ်ခွချောင်းရယ်လို့ ခေါ်ကြပုံ ရတယ်
မောင်ရဲအောင်။

ဆိတ်ခွချောင်းရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကျေးရွာတွေ
ခွဲပြီးကန်ကြီး ကုန်းရွာနားမှာ ချောင်းကို ပိတ်လိုက်

တာဆည်ကြီးတည်ဆောက်ပြီး အဲဒီ ဆည်ရဲ့ တရွင်း
တောင်ဆည်လို့ ခေါ်ကြတယ်။

တရွင်းတောင် ဆည်ကြီး တည်ဆောက်တုန်းက
ပြေပဲခင်းတွေ၊ နှမ်းခင်းတွေနဲ့ ထန်းပင်အချို့ကို
ခုတ်လှဲပြီး ပြေယာတွေ နံနံပါသွားတဲ့ အထက်လဲ
လျော်ကြေးငွေပေးသေးတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ တရွင်းတောင်ဆည်က ဘယ်လောက် ကြီးလို့
ပါလဲ ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။ တရွင်းတောင်ဆည်ကြီးဟာ ကန်ဘောင်ရိုးရဲ့
ထိပ်အကျယ်ကိုက တဆယ့်ငါးပေရှိတယ် မောင်
ရဲအောင်။

ကန်ဘောင်ရိုး အရှည်ကတော့ ပေငါးထောင်ရှိ
ပြီး၊ ကန်ဘောင်အမြင့်က နှစ်ဆယ့်ငါးပေကွဲ့။ ပင်
လယ်ရေပြင်က ကန်ဘောင်ထိပ်အထိ တိုင်းရင် ပေ
ခြောက်ရာငါးဆယ်ရှိတယ်။ တရွင်းတောင်ဆည်ကြီး
ဟာ ရေကေ နှစ်ထောင်ကို သိုလှောင် ထိန်းသိမ်း
ထားနိုင်တယ်။

ရေသွယ်မြောင်းတွေ ဖောက်လုပ် ထားလိုက်တာ
ပေပေါင်းလေးထောင်ငါးရာကျော်ရှိပြီ။ အကျယ်
က ပေတရာ၊ ရေအနက်က ခုနစ်ပေရှိတယ် မောင်ရဲ

ရဲအောင်။ ။ ဆောက်လုပ်တဲ့နေရာမှာ ထပ်အား ပေး ပုံ ကို
ပြောပြပါအုံး ဘာကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ တရွင်းတောင်ဆည်ကြီး တည်ဆောက်တာမှာ တောင်သူ လယ်သမားကြီးတွေရဲ့ လုပ်အားတွေ အပြည့်အဝပါတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရှေးကဆိုရင် ဒီလိုလုပ်ငန်းတွေကို ကန်ထရိုက်က လုပ်အပ်လိုက်ပြီး၊ ကန်ထရိုက်က အလုပ်သမားတွေ ခိုင်းကာ ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်တယ်ကွဲ့။ အခုတော့ လာလ၊ သာသ တွေ ဦးစီး ခေါင်းဆောင်ပြီး လုပ်အားပေးဆောင်ရွက်ကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ လာလ၊ သာသ ဆိုတာက လယ်ယာ လုပ်ငန်း ပေါင်းစုံ သမဝါယမ အသင်းလို့ ဆိုတာပေါ့နော်။ တရွင်းတောင် ဆည်ကြီး တည်ဆောက်တာ ငွေ ဘယ်လောက်ကုန်ပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ တရွင်းတောင်ဆည်ကြီး တည်ဆောက်တာ ငွေ ပေါင်း အသိန်းရှစ်သောင်း ကုန်ကျတယ် မောင် ရဲအောင်။

ကုန်ကျတဲ့ငွေနဲ့ တောင်သူ လယ်သမားကြီးတွေ အကျိုးရှိတာကို တွက်ဆကြည့်ရင် ငွေကုန် ရကျိ နှပ်တယ်မောင်။

ရဲအောင်။ ။ အကျိုးတွေ ဘယ်လိုပိုလာလို့ ပါလဲ ဘဘကြီး။

ရဲအောင်။ ။ တရွင်းတောင် ဆည်ကြီးကို မှီခိုနေကြတဲ့ ကျေး ရွာတွေရှိတယ် မောင်ရဲအောင်။

အဲဒီ ကျေးရွာတွေမှာ ချည်မျှင်ရှည် ဝါထွေး မြေပဲတွေ နှမ်းတွေ၊ ပဲမျိုးစုံတွေ စိုက်ကြတယ်။ ဆည်

ကြီး မတည်ဆောက်ခင်ကထက် ဆည်ကြီး တည် ဆောက်ပြီးအချိန်မှာ သီးနှံတွေဟာ သီးဆ ကျော် ကျော်ကြီးတိုးတက် ထွက်ရှိလာတယ်။ ဒီလိုထွက်တဲ့ သီးနှံတွေရဲ့ တန်ဖိုးကို တွက်ကြည့်မယ်ဆိုရင် တနှစ် တနှစ်ကို သီးနှံ တန်ဖိုး ကိုးသောင်း ကျော်တိုး ပိုမို ရရှိတယ် မောင်ရဲအောင်။

ငွေတောင်ဆည်

ရဲအောင်။ ။ ပြည်နယ်တွေ မှာကော ဆည်မြောင်း တည် ဆောက်ပေးပါသလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ တည်ဆောက်ပေးတာပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

ကယားပြည်နယ် လွယ်ကော် မြို့နားမှာ တည် ဆောက် ထားတယ်။ လွယ်ကော်မြို့က ၁၀-မိုင် လောက်သွားရင် ငွေတောင်၊ ရွှေတောင်၊ ပတ္တမြား တောင်ရယ်လို့ ရှိတယ်။ အဲဒီ တောင်သီးလုံးကို အခြေခံထားပြီး ငွေတောင်ရပ်မှာ ဆည်ကြီး တည် ဆောက်ထားတယ်။ ငွေတောင်ဆည်လို့ ခေါ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ ဘယ်ကရေတွေကို ဆည်ထားပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ငွေတောင် ဆည်ကြီးဟာ ငွေတောင်နားက ကန်ခုနစ်ဆင့်ကကျတဲ့ရေတွေနဲ့ အခြားတောင်တန်း

တွေက ကျစီးလာတဲ့ ရေတွေကို ဆည်ထားတာ ပြစ်
တယ် မောင်ရဲအောင်။

နမ်းစံဖူးရေလွဲဆည်နဲ့ ဆော်ဆော်သဲရေလွဲဆည်
တို့ကလဲ နွေအခါမှာ ငွေတောင်ဆည်ကို ရေသွင်း
အားပြည့်ပေးတယ်။

ရဲအောင်။ ။ငွေတောင်၊ ရွှေတောင်၊ ဖတ္တမြား တောင်တွေ
နားမှာ လယ်ယာမြေတွေရှိပါသလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ရှိတာပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

ငွေတောင်ဆည်ကြီးရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ လယ်
ဧက ရှစ်ထောင်ကျော်ဟာ ငွေတောင်ဆည်ကြီးကို
မှီခိုပြီး၊ ငွေတောင်ဆည်ကြီးက ရေတွေကို သွင်းယူ
စိုက်ပျိုးကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

လယ်ယာတွေမှာ ရေကလုံလောက်အောင် ရရှိ
တွေ့ သီးထပ်ပါစိုက်ပျိုးနိုင်တယ်။ သီးထပ်စိုက်နိုင်တဲ့
လယ်မြေတွေကို ထည့်ပေါင်းလိုက်ရင် ဧကပေါင်း
တဆောင်း နှစ်ထောင်ခွဲငါးရာကျော်လောက်ဟာ ငွေ
တောင်ဆည်က ရေကို သောက်ကြတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဆည်မြောင်းတွေက ရေတွေဟာ သီးနှံ စိုက်ပျိုး
ဘို့သာ အသုံးဝင်ပါသလားဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဆည်မြောင်းရေဟာ သီးနှံ စိုက်ပျိုး ဘို့ သာ
အသုံးဝင်တာမဟုတ်ဘူး မောင်ရဲအောင်။

လူသတ္တဝါတွေ သောက်သုံးနိုင်ဘို့လဲ အသုံးဝင်
တယ်ကွဲ့။ ။ ငွေတောင်ဆည်ကြီးက ဆည်ရေတွေဟာ

လွယ်ကော် မြို့ထဲကလူတွေ သောက်သုံးဘို့လဲ အသုံး
ဝင်ပေတယ်။ နွေရာသီမှာ လွယ်ကော်မြို့ဟာ ရေ
တွင်း ရေကန်တွေ ရေနည်းပြီး ရေအတွက် အခက်
အခဲ တွေခဲရတယ်။ အခုဆိုရင် ငွေတောင် ဆည်
မြောင်းမကြီးကနေပြီး လွယ်ကော်မြို့ထဲကို ရေလွှတ်
ပေးနိုင်လို့ လွယ်ကော်မြို့ထဲက ရေတွင်း ရေကန်
တွေဟာ ရေထွက်အားကောင်းခဲ့တယ်ကွဲ့။

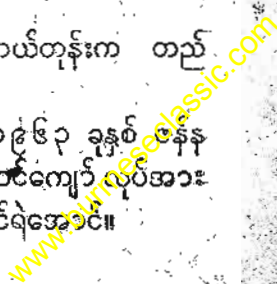
ရဲအောင်။ ။ငွေတောင်ဆည်ကြီးက ဘယ်လောက်ကျယ်လို့
ပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ငွေတောင်ဆည်ကြီးဟာ တာတမံ ရဲ့ အလျား
ပေပေါင်း ခြောက်ထောင်ရှိတယ် မောင်ရဲအောင်။

တာတမံ ရဲ့ အမြင့်က သုံးဆယ်ငါးပေ ရှိပြီး၊
တာတမံ ထိပ်အကျယ်က နှစ်ဆယ် လေးပေ ရှိတယ်။
အောက်ခြေဘက်ကတော့ နှစ်ရာ ကိုးပေခွဲ ရှိပြီး ပင်
လယ်ရေမျက်နှာပြင်က နှစ်ထောင် ကိုးရာ သုံးဆယ်
ကိုးပေမြင့်တယ်။ ကန်ရဲ့ ရေအနက်မှာ ပေသုံးဆယ်
နက်ပြီးရေနေထုထယ်မှာရှစ်ထောင် ကိုးရာ နှစ်ဆယ်
ပေရှိတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ငွေတောင်ဆည်ကြီးကို ဘယ်တုန်းက တည်
ဆောက်ခဲ့ပါသလဲဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ငွေတောင်ဆည်ကြီးကို ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇန်န
ဝါရီလကစပြီး လူပေါင်းတထောင်ကျော် လုပ်အား
တွေနဲ့ တည်ဆောက်ခဲ့တယ်မောင်ရဲအောင်။

၁၉၆၄ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှာ ပြီးစီးတော့ တနှစ် ဆယ်လ လောက်နဲ့ အင်တိုက် အားတိုက် တည်ဆောက်ပေးခဲ့တာ ဖြစ်ပေတယ်။

ဝါရှောင်ဆည်

ရဲအောင်။ ။ကချင်ပြည်နယ် ဘက်က စိုက်ပျိုးရေး အကြောင်းကို ပြောပြပါအုံး ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ကချင်ပြည်နယ်ဘက်မှာ ဝါရှောင် ဆည်ကြီး တည်ဆောက်ထားတယ် မောင်ရဲအောင်။

၁၉၆၃ ခုနှစ် မတ်လကစပြီး တည်ဆောက်ပေး ခဲ့တာ ၁၉၆၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှာ ပြီးစီးသွား တယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဝါရှောင်ဆည်က ကချင်ပြည်နယ် ဘယ်နား မှာပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဝါရှောင်ဆည်မှာ ကချင်ပြည်နယ် မြစ်ကြီး နားခရိုင်က ဝါရှောင်ရွာနားမှာ ရှိတယ် မောင်ရဲ အောင်။ မြစ်ကြီးနားနဲ့ ဆဒု ကားလမ်းဘေးမှာ ဖြစ်တယ်။

ရဲအောင်။ ။ဝါရှောင်ဆည်က ဘဘကြီးပြောခဲ့ပြီးတဲ့ ဆည် ကြီးတွေလိုဘလား ဘဘကြီး။

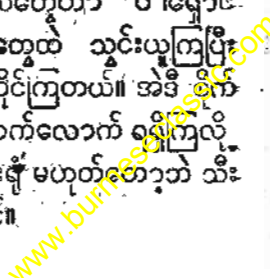
ဘဘကြီး။ ။ဝါရှောင်ဆည်ဟာ နန်းမြင်းခခေါ်တဲ့ တောင် ကျချောင်းကို ပိတ်ပြီး ဆည်တည်ဆောက် ထားတာ ဖြစ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ဆည်ရဲ့ အမြင့်ဟာ နှစ်ဆယ် တပေရှိပြီး အရှည် က ပေနှစ်ရာ ငါးဆယ်ရှိတယ်။ ရေနေကတော့ တရား ငါးဆယ် ရှစ် စတုရန်းမိုင်ရှိတယ်။ မြောင်းမကြီးရဲ့ အရှည်မှာ ၁၂ မိုင်ကျော်ပြီး တူးမြောင်းလက်ထံ နှစ် ဆယ်ရှိတယ်။ လက်တံနှစ်ဆယ်ရဲ့ အရှည်ကတော့ လေးဆယ် လေးမိုင်ခွဲရှိတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဝါရှောင်ဆည်ကို ဘယ်ဒေသတွေက မှီခိုကြ ပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ကချင်ပြည်နယ်က မြို့ရွာတွေအတော်များများ ကဘဲ ဝါရှောင်ဆည်ကို အားကိုးကြတယ် မောင်ရဲ အောင်။

ဝါရှောင် ရွာနဲ့ အတူ ယူဂိုက်ဆော၊ နန်းဝ၊ မရမ်း၊ စိုင်းမော်၊ မိုးညှင်း၊ မိုးကောင်း၊ ကာမိုင်း၊ တနိုင်၊ ရွှေကူ၊ ဗန်းမော် နယ်တွေဟာ ဝါရှောင် ဆည်က ရေတွေကို လယ်ယာတွေထဲ သွင်းယူကြပြီး စိုက်ခင်းတွေကို စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ကြတယ်။ အဲဒီ စိုက် ခင်းတွေဟာ ရေကို လုံလုံလောက်လောက် ရရှိကြလို့ အခုဆိုရင် တဘီးသာ စိုက်ပျိုးဇာ မဟုတ်တော့ဘဲ သီး ထပ်ပါ စိုက်ပျိုးနေကြပြီမောင်။

ရဲအောင်။ ။ဘာပင်တွေ စိုက်ကြပါသလဲ ဘဘကြီး။
ဘဘကြီး။ ။ဝပိုးလဲစိုက်၊ သီးနှံ မျိုးစုံလဲ စိုက်ကြတယ်
မောင်ရဲအောင်။

မိုးရာသီမှာ...

ဝပိုး၊ ပြောင်း၊ လေးညှင်း၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊
မြေပဲ၊ သစ်သီးဝလံနဲ့ နှမ်းတွေ စိုက်ကြတယ်။

ဆောင်းရာသီကျတော့...

ပြောင်း၊ လေးညှင်း၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ သစ်
သီးဝလံ၊ ပဲဘိစပ်၊ မြေပဲ၊ အာလူး၊ ဂျုံ၊ မု
ညှင်းနဲ့ နှမ်းတွေစိုက်ကြသေးတယ်။

ရဲအောင်။ ။မြေပဲတို့၊ နှမ်းတို့၊ လေညှင်းတို့က မိုဗ်းရာသီ
ရော ဆောင်းရာသီရော စိုက်ပါသလား ဘဘကြီး။
ဘဘကြီး။ ။မြေပဲနဲ့ နှမ်းတို့ကို မိုဗ်းရာသီဆောင်းပါ စိုက်
ကြတာပေါ့ မောင်ရဲအောင်။ မိုဗ်းရာသီမှာ စိုက်
တော့ မိုဗ်းမြေပဲ၊ မိုဗ်းနှမ်းလို ခေါ်ကြတယ်။
ဆောင်းရာသီမှာ စိုက်တော့ ဆောင်းမြေပဲ၊ ဆောင်း
နှမ်းလို ခေါ်ကြတယ်ကွ။

ရဲအောင်။ ။မြေပဲနဲ့ နှမ်းကို များများစိုက်ကြရင် မကောင်း
ဘူးလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။မြေပဲနဲ့ နှမ်းကို အားတိုက် အင်တိုက်စိုက်ကြ
ရင် ကောင်းတာပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

မြေပဲနဲ့ နှမ်းဟာ ဆီထွက်တဲ့ သီးနှံဖြစ်တော့
မြေပဲနဲ့ နှမ်းသာ ဒို့ ဗမာတွေ အားရပါးရ စိုက်လိုက်

ကြရင် နိုင်ငံခြားက ဆီတွေတောင် ဝယ်စရာမလို
တော့ဘူးမောင်။

ရဲအောင်။ ။ရဲအောင်တို့ ထမင်းဟင်း ချက်စားတဲ့ ဆီတွေကို
နိုင်ငံခြားက ဝယ်ရပါသလား ဘဘကြီး။

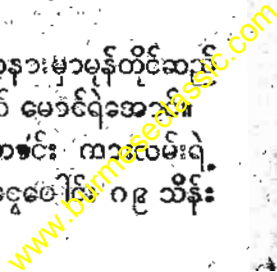
ဘဘကြီး။ ။ဆီကို ဗမာပြည်မှာ လုံလောက်အောင် မထွက်
တော့ နိုင်ငံခြားက ဝယ်နေရတာပေါ့ မောင်ရဲ
အောင်။

ဗမာပြည်မှာ ရေပိုတဲ့နေရာကလဲပိုနေပြီး ရေလိုတဲ့
နေရာက လိုနေကြတော့ သိ နဲ့ တွေကို လိုသလောက်
မစိုက်နိုင်ခဲ့ကြဘူး။ အခုတော့ ဆည်မြောင်းတွေ
ရေတံခါးတွေ၊ ရေလှိုဆည်တွေတည်ဆောက် နေတာ
ရေတို လိုရင်လိုသလို ရနိုင်ပြီမို့ လိုတဲ့ သီးနှံ တွေကို
လိုသလို အားရပါးရ စိုက်မျိုးလိုက်ကြရင် နိုင်ငံခြား
က ဆီတွေကို ဝယ်စရာ မလိုတော့ပါဘူး မောင်ရဲ
အောင်။

မုန်တိုင်းဆည်

ဘဘကြီး။ ။မိတ္ထီလားခိုင် မုန်တိုင်းရွာနားမှာ မုန်တိုင်းဆည်
ကြီး တည်ဆောက်ထားသေးတယ် မောင်ရဲအောင်။

မိတ္ထီလားနဲ့ ကျောက်ပတေဇင်း ကားလမ်းရဲ့
၁၀ မိုင် ၄၅ ပါလုံမှာဖြစ်တယ်။ ဇွေဇွေလား ၈၉ သိန်း

မြုပ်နံ့ကာ ၁၉၆၇ ခုနှစ်က တည်ဆောက်ခဲ့တာ
၁၉၆၇ ခုနှစ်မှာ ပြီးစီးခဲ့တယ်။ မုန်တိုင်းသည်ကြ
ဟာ မိတ္ထီလာ ကန်ကြီးထဲကို ရေစီးဝင်တဲ့ မုန်တို
ချောင်းကို ရေလှောင် တည်ဆောက်ထားတာ ပြ
တယ်။ လယ်မြေ ၁၈၅၀၀ ဧကကို ရေပေးသွင်းနိုင်
တော့ မိုင်းဆူမှာ ၀.၂ ဧက၊ စပါးတွေစိုက်ပြီး ဆောင်
ရာသီမှာ ၀.၂ မြေပဲ၊ ပဲမျိုးစုံ၊ ငရုတ်၊ ကြက်သွန်နီ
ပြောင်းတွေစိုက်နိုင်တယ်။

မြောက်နဝင်းဆည်

ပြည်ခရိုင်မှာလဲ မြောက်နဝင်းဆည်ကြီး တည်
ဆောက်နေသေးတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရာဇဝင်တို မြစ်ထဲကို စီးဝင်တဲ့ နဝင်းချောင်းရဲ့
မြောက်ဘက် ဆီဆုံကုန်း ရွာနားမှာ တည်ဆောက်
တယ်။ ဝေ့ကျပ် ၁၁၀၅ ဒဿမ ၅၅ သိန်းမြုပ်
ထားတယ်။

မြောက်နဝင်းဆည်ကြီး ပြီးသွားရင် ရေဂါလံ
ပေါင်း ကုဋေ တစ်သောင်း ခုနှစ်ရာ လှောင်နိုင်ပြီ
လယ်မြေဧက ၉၆၈၂ ဧကကို ရေပေးသွင်း နိုင်မယ်
သီးထပ်ပဲစိုက်ရင် လယ်မြေ ၁၉၂၉၈၀ ဧကကို ရေ
ပေးနိုင်တာပေါ့ကွယ်။

စစ်တောင်းမြစ်ဝှမ်းစီမံကိန်း

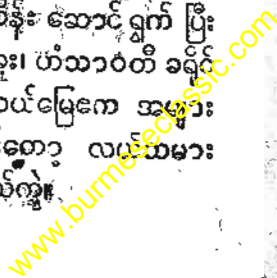
ရဲအောင်။ ။ စစ်တောင်းမြစ်ဝှမ်း စီမံကိန်းဆိုတာက ဘယ်
လိုပါလဲ ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။ စစ်တောင်း မြစ်ဟာ ရေစီးသန်တယ် ဆိုတာ
မောင်ရဲအောင် သိခဲ့တယ်မဟုတ်လား။

စစ်တောင်းမြစ်ဟာ ရေစီးသန်တဲ့အပြင် ရေလျှံ
တတ်သေးတယ်ကွဲ့၊ ဒါကြောင့် စစ်တောင်း မြစ်နဲ့
မြစ်လက်တက်တွေကရေကို အသုံး ချပေးဖို့နဲ့ ရေ
လျှံပြီး ရေလွှမ်းမိုးတဲ့ဘေးက ကာကွယ်ပေးဖို့ စီစဉ်
တဲ့ စီမံကိန်းဖြစ်တယ်။

ဆင်သေ၊ ရဲနွယ်၊ ပေါင်းလောင်း၊ ကုန်း၊ ဖြူ၊
ခပေါင်း၊ သောက်ရေခပ်၊ ရွှေကျင်၊ ငလိုက်၊ ဆွာ၊
ဘောဂတ ဆိုတဲ့ ချောင်းတွေမှာ ရေလှောင် ဆည်
တွေ တည်ဆောက်မယ် မောင်ရဲအောင်။

စစ်တောင်း မြစ်ဝှမ်း စီမံကိန်း ဆောင်ရွက် ပြီး
ရင် ရမည်းသင်း၊ တောင်ပူ၊ ပဲခူး၊ ဟံသာဝတီ ခရိုင်
တွေက နယ်မြေဒေသတွေမှာ လယ်မြေဧက အများ
အပြားကို ရေသွင်း စိုက်ပျိုးနိုင်တော့ လယ်သမား
တွေအကျိုး ပိုမိုတိုးတက်လာမယ်ကွဲ့။

မူးမြစ်ဝှမ်းစိမ့်ကိန်း

မူးမြစ်ဝှမ်း စိမ့်ကိန်းလဲ ရှိခ သးတယ် မောင်ရဲ
အောင်။

ရွှေဘို၊ မုရွှာ၊ စစ်ကိုင်းခရိုင်တွေကလယ်မြေတွေကို
ရေသွင်းပေးဘို့နဲ့ ရေအား လျှပ်စစ်ကိုပါ ထုတ်ယူ
ဘို့ စိမ့်တယ်။ သဖန်းဆိပ်ရွာနားမှာ မူးမြစ်ကို ပိတ်
ပြီးရေလှောင်ဆည်ဆောက်မယ်၊ ဝက်ဘို့ ရွာနားမှာ
မူးမြစ်ကိုဖြတ်ပြီး ရေကွဲဆည်ဆောက်မယ်၊ ရေပေး
မြောင်းတွေဖောက်မယ်၊ ရေစုတ်စက်တွေ တပ်ဆင်
မယ်၊ ရေအား လျှပ်စစ်ကိုပါ ထုတ်ယူမယ်
မောင်ရဲအောင်။

စွေခေါင်း ၁၇ ဒဿ ၄၇ ကုခေ ကုန် ကျပြီး
လယ်မြေကေ ခေါင်း မိုးခဆူခနွပါ ၁၀၂၀၀၀၀
ကေနဲ့ ရေစုတ်စက်က တင်ပေးတဲ့ အားက ၄၀၉၀၀၀
ကေဟာ ရေကိုလုံလုံလလစက်လလကချိပြီး စိုက်ပျိုး
နိုင်မယ်ဖြစ်တယ်။

လယ်သမားတို့ ပျော်ကြပြီ

ရဲအောင်။ ။ဆည်မြောင်းတွေတည်ဆောက်ပေးပြီး လယ်ယာ
မြေတွေကကို ရေသွင်းပေးလိုက်တော့ လယ်သမား
ကြီးတွေဟာ အကျိုးရှိကြမှာဘဲ ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။လယ်သမားကြီးတွေမှာ အကျိုး ရှိကြတာကို
ပြောမဆုံးပါဘူး မောင်ရဲအောင်ရယ်။

အခုဆိုရင် လယ် သမားကြီးတွေဟာ လယ်ထွန်
ရာမှာလဲ အိုးစည်ဗုံမောင်းတွေနဲ့ ပျော်ပျော် ပါး
ပါး ထွန်ကြတယ်ကွဲ့။ ကောက်စိုက် ရာမှာလဲ ပျော်
ပျော်ဘဲ မောင်ရဲအောင်။

ကောက်ရိတ်ကြတော့လဲ ကကြ၊ ခုန်ကြ၊ သီဆို
ကြလို့ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ အပြိုင်အဆိုင် ကြီးစား
လုပ်ကိုင်နေကြတယ်။

မောင်ရဲအောင်၊ ။ဘယ်လိုပါလဲဘာကြီး။
ဘာကြီး။ ။မောင်ရဲအောင်ရေ...ဘာသံတွေလဲ နားထောင်
စမ်းဟေ့...။

ပျော်သလားဟေ့၊ မောင်တို့ရေ
ပျော်တယ်လေ၊ ပျော်တယ်လေ
ပျော်သလားဟေ့၊ မယ်တို့ရေ

ပျော်တယ်လေး၊ ပျော်တယ်လေး
မောင်တို့ရေ၊ မယ်တို့ရေ
မယ်တို့ရေ၊ မောင်တို့ရေ
အားခြင်းပြိုင်ကာ၊ အနိုင်ကြ
ပြိုင်ပွဲဝင်ကြလေ၊
မောင်တို့ရေ... မယ်တို့ရေ။

ရဲအောင်။ ။ ရေဒီယိုက လယ်သမားသီချင်းတွေ ဖွင့်နေတာ
ပါ ဘဘကြီးရဲ့။

ဘဘကြီး။ ။ ဟုတ်ပါတယ် မောင်ရဲအောင်။

အဲဒီလယ်သမား သီချင်းဟာ လယ်သမားတွေ
ကိုယ်တိုင် လယ်ယာတွေထဲမှာ သီဆိုပြီ ကခုန်ပျော်
ရွှင်နေကြတာကိုး။ လယ်သမားကြီးတွေပျော်ရွှင်ကြ
မှ စိုက်ပျိုးရေးမယ် အားရ ပါးရ လုပ် နိုင် တယ်
မောင်ရဲအောင်။

စိုက်ပျိုးရေးကို အားရပါးရ အင်တိုက်အားတိုက်
ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးလိုက်ကြရင် ခို နိုင်ငံဟာ စား
ရိက္ခာတွေ လုံလောက်တာထက် ပိုပြီးကြွယ်ဝ ချမ်း
သာတဲ့ နိုင်ငံကြီးဖြစ်လာမှာကိုး။

စက်မှုလယ်ယာ

ဘဘကြီး။ ။ တောင်သူ လယ်သမား ကြီးတွေဟာ စိုက်ပျိုး
ရေးလုပ်ငန်းကို ပျော်ပျော်ပါးပါး လုပ်ကိုင်နိုင်ကြရုံ
မကမသားဘူး မောင်ရဲအောင်။

တောင်သူလယ်သမားတွေဟာ-

ရှေးက-လယ်ယာမြေကို နှားနဲ့ ထွန်ယက်ကြရတယ်။
အခု လယ်ယာမြေကို စက်တွေနဲ့ ထွန်ယက် နေကြ
ပြီကိုး။

ရှေးက-မျိုးစေ တွေကို လက်နဲ့ ကြပ်ကဲကြရတယ်။
အခု-စက်နဲ့ ကြိုင်ကြပြီ။

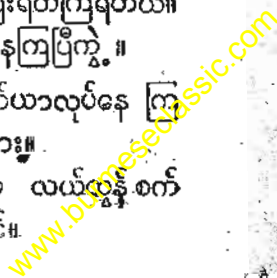
ရှေးက-လယ်ထဲကို ခန့်တပ်ပြီး ရေသွင်းတယ် ရေ
စုတ်တယ်။

အခု-ရေစုတ်စက်တွေသုံးပြီး ရေသွင်းရေထုတ်တယ်။
ရှေးက-စပါးနဲ့ တွေကို တံဇာန်ကိုင်ပြီးရိတ်ကြရတယ်။

အခု-စက်နဲ့ ရိတ်သိမ်းဘို့ ကြိုးစားနေကြပြီကိုး။

အောင်။ ။ လက်မှုလယ်ယာက စက်မှုလယ်ယာလုပ်နေ ကြ
ပြီလို့ ဘဘကြီးက ပြောတာပါလား။

ဘဘကြီး။ ။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်က ဗမာပြည်မှာ လယ်ထွန် စက်
၃၃၅ စင်းရှိခဲ့တယ် မောင်ရဲအောင်။

အခုဆိုရင် ထွန်စက်ပေါင်း နှစ်သောင်းကျော်လို့ အပ်တဲ့အတိုင်း တနှစ်ကို ထွန်စက် နှစ်ထောင်မှာ တင်သွင်းခဲ့တာ ထွန်စက်ပေါင်း တသောင်းကျော် ရှိနေပြီကွဲ့။

ဗမာပြည်မှာစိုက်ပျိုးတဲ့မြေကေတဆယ် ရှစ်သန်းရှိတဲ့ အထဲက ခြောက်သန်း ကျော်ကျော်ဟာ လယ်ထွန်စက်တွေ အသုံးပြုနိုင်လို့ ထွန်စက်သံ တွေဟာ တညီညီဖြစ်လာပြီ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။လယ်ထွန်စက်တွေကို ဘယ်သူတွေမောင်းသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။လယ်ထွန်စက်မောင်း သင်တန်း ကျောင်းတွေ ဖွင့်ထားပြီ မောင်ရဲအောင်။

လယ်သမားတွေဘဲ ထွန်စက်မောင်းကြမှာပေါ့ ကွဲ့။ အခုဆိုရင်...

ရန်ကုန် (၉) မိုင် စခမ်းမှာ တကျောင်း။

မော်ဘီ စိုက်ပျိုးရေး စခမ်းမှာ တကျောင်း။

ပဲခူးဘုရားကြီး စခမ်းမှာ တကျောင်း။

မန္တလေးမှာတကျောင်း။

ခအူပင်မှာတကျောင်းဖွင့်ထားတယ် မောင်ရဲအောင်။

ထွန်စက်စခမ်းတွေလဲ ဖွင့်ပေးထား သေး ယယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဘယ်နေရာတွေမှာထွန်စက်တွေ ထားပေးသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ထွန်စက်တွေ အလိုရှိရင် ရဲအောင် စခမ်းတွေ အတော်များများဘဲ ထားပေတယ် မောင်ရဲအောင်။

တဖြည်းဖြည်းလဲ တိုးတိုးပြီး ဖွင့်ပေး သွားမယ်ကွဲ့။

အခုဖွင့်ထားတဲ့ စခမ်းတွေ က တော၊ ကသာ၊

ကလေး၊ ရွှေဘို၊ မုံရွာ၊ စစ်ကိုင်း မြင်းခြံ၊ ပုသိမ်၊

မင်းဘူး၊ ပျဉ်းမနား၊ အောင်လံ၊ တောင်ငူ၊ ညောင်

လေးပင်၊ မြန်အောင်၊ လက်ပံတန်း၊ ဟင်္သာတ၊ ပဲခူး၊

ရေကြည်၊ သံလျင်၊ မအူပင် တို့မှာဖြစ်တယ်။

ထွန်စက်တွေသာ မဟုတ်ဘူး ရေစုတ်စက်တွေလဲ ထားတယ်။

ခါတ်မြေဩဇာတွေ၊ ပိုးသတ်ဆေးတွေ၊ မျိုးစေ့

တွေလဲ လိုလေသေး မရှိစေရအောင် ထားကာ

ဆောင်ရွက်ပေးနေတယ်ကွဲ့။

ဒါတွေတင်မကသေးဘဲ၊ တော်လှန်ရေးအစိုးရက

သမဝါယမ စံပြုကျေးရွာတွေကို တည်ထောင် ဖွဲ့

နေတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။သမဝါယမ စံပြုကျေးရွာဆိုတာက ဘယ်လိုပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။သမဝါယမ စံပြု ကျေးရွာတွေဟာ ရွာတည် တာကစပြီး စိုက်ပျိုး ရိတ်သိမ်းတၢအထိ စုပေါင်း

တည်ဆောက်ကာ စုပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြတယ်

မောင်ရဲအောင်။

လယ်ထွန်ရာမှာလဲ စုပေါင်း ထွန်ယက် ကြပြီး ကောက်စိုက်တော့လဲ စုပေါင်း စိုက်ကြကာ သီးနှံ ရိတ်သိမ်းတဲ့အခါကျတော့လဲ စုပေါင်း ရိတ်သိမ်းကြ တယ်။ ရလွာတဲ့ အကျိုးခံစားခွင့်ကျတော့လဲ အကျိုး တူခွဲဝေခံစားကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

ဟောင်သရောကျေးရွာ

ရဲအောင်။ ။သမဝါယမ စံပြေးကျေးရွာတွေက ဘယ်နေရာ တွေမှာပါလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဟောင်သရော သမဝါယမ စံပြေးကျေးရွာလို့ ခေါ်တယ် မောင်ရဲအောင်။ ငြိမ်းချမ်းရေးကိုလိုလား ကြတဲ့ ရဲဘော်တွေ စုပေါင်း တည်ဆောက်ကြတာ ဖြစ်တယ်။ ကရင်ပြည်နယ် ကော့ကရိတ်မြို့နယ်မှာကွဲ့။

ဟောင်သရော မြစ်ဆိုတာရှိပြီး၊ ဟောင်သရော မြစ်က မိုင်ဝက်လောက် သွားရင် ရွှေကူကုန်းဆိုတဲ့ ကုန်းမြင့်လေးရှိတယ်။ အဲဒီ ရွှေကူကုန်းမြင့်မှာ ရွာ တည်ကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရွာကတော့ ရှေးဆန်တဲ့ ရွာတန်းရှည်ကြီးဖြစ်ပြီး၊ အိမ်ထောင်ဦးရေက ခြောက်ဆယ်လောက် ရှိတယ်။ ဟောင်သရော စံပြေးကျေးရွာကို လေးဆယ် ခုနစ်ရစ် ထဲနဲ့ အပြီး တည်ဆောက် ကြတယ်။ စုပေါင်းတည်

ဆောက်တဲ့ကျေးရွာကြီးဖြစ်တယ် မောင်။ ဒါကိုကြည့် ရင်ဘဲ စုပေါင်းဆောင်ရွက်တဲ့အားဟာ ဘယ်လောက် ကြီးမားပြီး အောင်မြင်မှု ရတယ်ဆိုတာ ထင်ရှား ဘယ်ကွဲ့။

ရွာအလွယ်မှာ စာသင်ကျောင်း၊ သမဝါယမ ဆိုင်၊ ဆေးပေးခန်းတွေထားပြီး တည်ဆောက်ထား တယ်။ စည်းဝေး ခန်းမဆောင်ကြီးကလဲ ရွာအလယ် မှာ ခန့်ခန့်သွားညားကြီးတဲ့ မောင်ရဲအောင်။

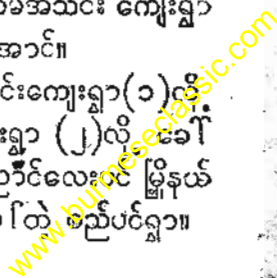
ရွာအတွက် သီးသန့်တုံ့မြေရယ်လို့ ထားလိုက် ပြီး၊ တုံ့မြေကို စုပေါင်းထွန်ကြ၊ စိုက်ပျိုးကြတယ် ကွဲ့။ တုံ့မြေတွေက ရလွာတဲ့ သီးနှံ တန်ဘိုးတွေကို ရွာကောင်းကျိုး အတွက် အသုံးပြုကြတယ် မောင်ရဲ အောင်။

ခင်တန်းကြီးကျေးရွာ

ရဲအောင်။ ။တခြားရွာတွေ ရှိပါသေးသလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ပဲခူးခရိုင်ထဲမှာလဲ သမဝါယမအသင်း ကျေးရွာ တွေ တည်ပေးခဲ့တယ် မောင်ရဲအောင်။

ခိုက်ဦးမြို့နယ်ဘက်မှာ အသင်းကျေးရွာ(၁)လို့ ခေါ်တဲ့ အမရရွာ၊ အသင်းကျေးရွာ (၂)လို့ခေါ် တဲ့ ကမာကလစ် ကျေးရွာ၊ ညောင်လေးဝင် မြို့နယ် မှာ အသင်းကျေးရွာ(၃)လို့ ခေါ်တဲ့ စည်ပင်ရွာ။

ဝေါ့မြို့နယ်မှာ အသင်းကျေးရွာ(၄ လို့ ခေါ်တဲ့ ခင်တန်းကြီး ကျေးရွာတွေ တည်ပေးခဲ့တယ်ကွဲ့။

ရှေးက လယ်ကူလီလို့ ခေါ်တဲ့ လယ်ယာအလုပ် သမားတွေအတွက် ဒီရွာတွေကို တည်ထောင်ပေးခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။

ရဲအောင်။ ။လယ်ကူလီရယ်လို့ ရှိသေးသလားဘဘကြီးရယ်။

ဘဘကြီး။ ။လယ်ယာအလုပ်သမားတွေထဲမှာအဆင်းရဲဆုံး၊ အပင်ပမ်းဆုံးလယ်သမားတွေပေါ့ မောင်ရဲအောင်။ သူတို့မှာ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ရတဲ့ လယ်မြေယာမြေရယ်လို့ လဲ မရှိခဲ့ကြဘူးကွဲ့။ ဒါပေမဲ့ လယ်လုပ်ငန်းအားလုံးမှာတော့ သူတို့ပဲ ဝင်လုပ်ရတာချည်းဘဲကွဲ့။

တော်လှန်ရေး အစိုးရ ပေါ်ပေါက်လာတော့ နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာ ပျောက်ကွယ်နေတဲ့ လယ်မြေတွေကို ဖော်ထုတ်ပြီး အဲဒီပြောခဲ့တဲ့ လူတွေအတွက် သမဝါယမ အသင်းကျေးရွာတွေ တည်ထောင် ပေးခဲ့တယ် မောင်ရဲအောင်။

ဝေါ့မြို့နယ်က ခင်တန်းကြီး သမဝါယမအသင်း ကျေးရွာဟာ ရွာပတ်လည်မှာ လယ်မြေကေ လေးထောင်ကျော်ရှိပြီး အိမ်ထောင်ပေါင်း တရာတဆယ် လေးအိမ်တောင်ရှိပြီး၊ တအိမ်ထောင်ဟာ လယ်မြေဆယ်ဧကပိုင်နေကြတယ်။

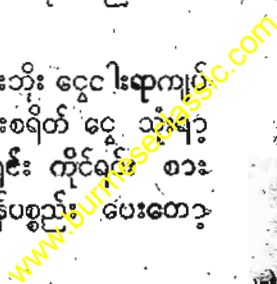
ရွာရဲ့ ဘုံမြေ အတွက် ကေ ၁၀၀ ထားတယ်။ ရွာထဲမှာလမ်းကြီး ၄ လမ်းဆောက်ထားပြီး၊ ၁လမ်းမှာ ပိတောက်ပင်တွေစိုက်ထားတယ်၊ ၂ လမ်းမှာ စိန်ပန်းပင်တွေကွဲ့၊ ၃ လမ်း ကတော့ ဗန္ဓာ ပင်တွေ စီနေတာဘဲ၊ ၄ လမ်းကျတော့ ကုက္ကု ပင်တွေ ဝေနေပြီ မောင်ရဲအောင်။

ရွာရဲ့ အနောက်ဘက်မှာ စည်းဝေးခန်းမဆောင်ကြီးလဲရှိတယ်။ စာ သင် ကျောင်း၊ ဆေး ပေး ခမ်း၊ သမဝါယမ ဆိုင်လဲရှိတယ်။ ပန်းခြံလဲရှိတယ် ကွဲ့။

ရွာရဲ့ မြောက်ဘက်ကတော့ ကစားကွင်းကြီးကွဲ့၊ ရွာရဲ့ တောင်ဘက်မှာ ဘုန်းကြီးကျောင်း ဆောက်ထားတယ် ခင်တန်းကြီးကျေးရွာတရွာလုံးဟာသုံးပင်နှစ်ခမ်းအိမ်ကလေးတွေ ဆင်တူဆောက်ထားပြီးဝါးကြမ်းခင်းကာ စလူဖက်ကိုမိုး ထားတယ်။ ရေဝင်တဲ့နေရာဖြစ်တော့အိမ်ကလေးတွေကိုခပ်မြင့်မြင့် ကလေးတွေဆောက်ထားကြတယ်မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။တော်လှန်ရေးအစိုးရက ဘယ်လို တည်ထောင်ပေးပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။နွားမရှိတဲ့လူကို နွားတရုဉ်းဘိုး ငွေငါးရာကျပ် ပေးပြီးတအိမ်ထောင်ကို စိုက်ပျိုးစရိတ် ငွေ သုံးရာ့ငါးဆယ်ကျပ် ပေးတယ်။ လုပ်ရဦး ကိုင်ရဦး စားသောက်ဘို့ သုံးရာကျပ်ဘိုး ကုန်ပစ္စည်း ပေးတော့

သမဝါယမဆိုင်မှာ တလကို နှစ်ဆယ် ဝါးကျပ်ဘိုး
ဝယ်စားကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

အိမ်ဆောက်စရိတ်က တရုတ်ဝါးဆယ် ကျပ် ဘိုး
သတ်မှတ်ပြီး တိုင်ကကိုးလုံး၊ စလူဖက်ခြောက်ရာ၊ နှိုး
တပိဿာ၊ မျော ဆယ် သုံးလုံး၊ ဝါး က လေး နှစ်
ဆယ်၊ ဝါးကြိုး နှစ်ဆယ်၊ ဝါးလုံး၊ တင်းဝါး နှစ်
ဆယ်၊ ဝါးလုံးပေးတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ နေစရာရော၊ စားစရာရော၊ လုပ် စရာရော၊ စုံ
အောင် တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးကကူညီတာပေါ့
နော်.....။

ဘဘကြီး။ ။ ထုဘိုး၊ ဖြတ်ဘိုးအတွက်လဲ နှစ်အိမ်ထောင်ကိုလွှဲ
တချောင်းနဲ့ ရဲဒင်းတလက်၊ ဆတ်ချို၊ တခု တောင်
ပေးထားသေးတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ ပျော်စရာကြီးဘဲ ဘဘကြီးရယ်။

ဘဘကြီး။ ။ ရွာထဲဝင်သွားရင် လူခေါ်သံတွေ တကြော
ကြော၊ နှားမောင်းသံတွေ တဟဲ ဟဲ နဲ့ အလုပ်လုပ်
နေကြတဲ့ အသံတွေဟာ အားရစရာကြီးကွဲ့၊ အိုးစည်
သံ၊ ခိုးပတ်သံ သီချင်းသံတွေ တည ည နဲ့ ပျော်
ပျော်ပါး အလုပ်လုပ်ကြတယ်။

ရွာဘု ခြေက တရာအတွက်လဲ လူ တိုင်း ပါဝင်
လုပ်ကြတယ်။

နမ့်စမ်ကျေးရွာ

ဘဘကြီး။ ။ ရဲအောင်ဟောင်း တွေ တည် ဆောက် ကြ တဲ့
သမဝါယမ စံပြ ကျေးရွာ တွေလဲ ရှိ သေး တယ်
မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ တယ်မှာပါလဲဗြာပြပါအုံးဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ရှမ်းပြည်နယ်က တောင်ကြီး ခရိုင်မှာ မောင်
ရဲအောင်။

လွယ်လင်မြို့ အလွန်မှာ တည် ဆောက် ကြ ပြီး
နမ့်စမ် ကျေးရွာလို့ ခေါ်ကြတယ်ကွဲ့။

နမ့်စမ်ကျေးရွာ ၁။

နမ့်စမ်ကျေးရွာ ၂။

နမ့်စမ်ကျေးရွာ ၃။

နမ့်စမ်ကျေးရွာ ၄။

နမ့်စမ်ကျေးရွာ ၅။

နမ့်စမ်ကျေးရွာ ၆ ရယ်လို့ အမှတ်စဉ်နဲ့
အမည်ပေးထားတယ်။

အမှတ် ၁ နမ့်စမ်ကျေးရွာမှာ ၄၈ အိမ် ထောင်
ရှိပြီး၊ အမှတ် ၂ နမ့်စမ်ကျေးရွာမှာ ၅၆ အိမ်ထောင်ရှိ
တယ်။ အမှတ် ၃ နမ့်စမ်ကျေးရွာမှာလဲ ၅၆ အိမ်ထောင်

ရှိတယ်။ အမှတ် ၄ နဲ့ အမှတ် ၅ ကျေးရွာ တွေမှာ
၉၆ အိမ်ထောင်စီရှိကြပြီး အမှတ် ၆ နမ့်စမ် ကျေး
ရွာမှာတော့ အိမ်ထောင် ၆၀ ရှိတယ်မောင်ရဲအောင်။

အမှတ် ၁ နမ့်စမ် ကျေးရွာက အမှတ် ၅ နမ့်စမ်
ကျေးရွာအထိ ကျေးရွာငါးရွာဟာကိုယ် အိမ်ကိုယ်
အိုးနဲ့ နေကြပြီး ကိုယ်ပိုင်ရထားတဲ့ ကိုယ် လယ်ယာ
မြေကို သီးခြားစီ လုပ်ကိုင်စိုက်ပျိုးကြတယ်။ ရွာဘုံ
မြေကိုတော့ စုပေါင်းထွန်ယက်စိုက်ပျိုး လုပ်ဆောင်
ကြတယ်ကွဲ့။

အမှတ် ၆ နမ့်စမ်ကျေးရွာကတော့ တမူထူးခြာ
တယ်မောင်ရဲအောင်။

နေထိုင်ရာမှာ ကိုယ် အိမ်ကိုယ် အိုးနဲ့ နေကြတာ
ချင်းတော့ တူညီကြတယ်။ တဦးကို လယ်မြေ ၁၅
ဧကစီရကြတာကိုတော့ စုပေါင်းလိုက်ကြတယ်။
စုပေါင်းပြီး ထွန်ယက်ကြကာပေါင်းသင်တာကအစ
စပါးရိတ်သိမ်းတာအထိ တရွာလုံး စုပေါင်းလုပ်ကိုင်
ကြတယ်။ အကျိုးခံစားခွင့် ကျတော့လဲ အားလုံး
တစုစီ အချိုးကျ ဝေငှခံစားကြတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ တဦးစီ လုပ်တာနဲ့ စုပေါင်း လုပ်တာ ဘာ
တွေထူးပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ထူးတာပေါ့မောင်ရဲအောင်။

တဦးစီလုပ်တာက အကျိုးရှိရင်လဲ တဦးချင်းဘဲ
ရှိတယ်။ အကျိုးပျက်စရာ ရှိရင်လဲ တဦးချင်းဘဲ ခံရ
ရှာတယ်။

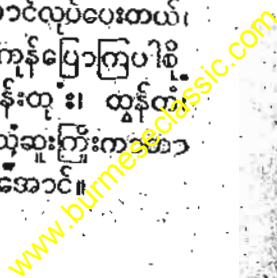
စုပေါင်းလုပ်တာက ပိုပြီးမြန်တယ်။ စိုပြီးအလုပ်
ပြီးတယ်။ စိတ်ခါတ်တက်ကြမှုတွေလဲ ရှိပြီး အကျိုးခံ
စားရချင်းလဲ တူညီ ကြတယ်။ ဆုံးရှုံးမှု ဖြစ်ရင်လဲ
အားလုံးဟာ မျှတ ခံကြရတော့ တဦးထဲ မနစ်နာ
ဘူး၊ မဆုံးရှုံးဘူး၊ မပျက်စီးဘူးကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ ဒါဖြင့် စုပေါင်းလုပ်ကိုင်တာက အကျိုးရှိတာ
ပေါ့နော်။

ဘဘကြီး။ ။ နမ့်စမ်ကျေးရွာ အမှတ်(၆) မှာဆိုရင် တရွာ
လုံးဟာ တမိသားထဲ လိုဘဲကွဲ့။ ကလေး တွေကအစ
ချစ်ချစ်ခင်ခင်နဲ့ ရှိကြတယ်။ အတူသွား အတူလာ
အတူ ကျောင်းတက် ကြတယ်။ အလုပ် ကျတော့လဲ
အားလုံးဆင်းပြီး အတူတူ လုပ်ကြတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ တော်လှန်ရေးအစိုးရက ဘယ်လို စီစဉ်ပေးပါ
သလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ရွာဘည်ပေးတယ်၊ ရေရအောင်လုပ်ပေးတယ်၊
သိုးနဲ့ မျိုးစေ တွေပေးတယ်။ ကုန်ကုန်ပြောကြပါစို့
ကွဲ့ နေဘို့အိမ်၊ လုပ်ဘို့မြေ၊ တွန်းထုး၊ ထွန်ထု
နှံ၊ တင်းကတ်ကအစ အိမ်ဝင်းကို သုံးဆူးကြိုးကတော့
အထိ ကူညီစီစဉ်ပေးတယ် မောင်ရဲအောင်။

တအိမ်ထောင်ကို ခွေခြောက်ထောင်ကျပ်ဘိုး ပြည့်ပေးတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ ရေက ဘယ်ကရပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ နမ့်စမ်ကျေးရွာနားမှာ နမ့်လတ်ချောင်း၊ နီတိန်ချောင်းရယ်လို့ ရှိတယ်။ အဲဒီ ချောင်းရေထွေပစက်အားနဲ့ စုတ်တယ်။ ပိုက်လုံးတွေသွယ်ပြီး တောပေါ်ကို ရေတင်တယ်။ တောင်ပေါ်မှာ ရေလှေကန်၊ ရေထိုင်ကီတွေထားပြီး တောင်ပေါ်က လှေဆင်းတဲ့အားနဲ့ ရွာတွေကို ရေပေးတယ်။

ရဲအောင်။ ။ ဘယ်လိုသီးနဲ့ တွေ့စိုက်ကြပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဂျုံစိုက်တယ်။ စပါးစိုက်တယ်။ လျှော်ချောင်းပေါင်တွေစိုက်တယ်။ မြေပဲတွေလဲ စိုက်ကြတယ်။ ရှည်သီးနဲ့ တွေ့ကတော့ စပျစ်၊ သစ်ထော်၊ လိမ္မော်ပန်းသီးပင်တွေ စိုက်ထားကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ အတော်သာယာမှာဘဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ရွာမှာ တကိုယ်ကောင်း ကြံဘဲလှမရှိဘူး။ တကော ကောတဲ့လူလဲ မရှိဘူးကွဲ့။ ဆီးသွမ်းမူဆဲနဲ့တယ်။ ကိုယ်ကျင့်စာရာတွေ တိုးတက်ပြီး စည်းတည်ညွတ်ကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

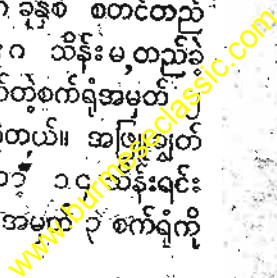
ပြည်သူ့ စက်ရုံကြီးများ

ချည်မျှင်နဲ့ အထည်စက်ရုံ

ရဲအောင်။ ။ စက်ရုံတွေက ဘယ်မှာ တည်ဆောက် ထားပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ရန်ကုန်မြို့ ဆူးလေဘုရားက ၆ မိုင် သာသာလောက်သွားရင် ရန်ကုန်-အင်းစိန် လမ်းမကြီးရဲ့ အရှေ့ဖက်မှာ ပြည်သူ့ ချည်မျှင်နဲ့ အထည်စက်ရုံကြီး တည်ဆောက်ထားတယ်။ သမိုင်းချည်မျှင်စက် လို့လဲ ခေါ်ကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

သမိုင်း ပြည်သူ့ ချည်မျှင်နဲ့ အထည်စက်ရုံကြီးမှာ ၁၉၄၀ ခုနှစ်က တည်ဆောက်ခဲ့တဲ့ အမှတ် ၁ စက်ရုံ။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်မှာ တည်ဆောက်ခဲ့တဲ့ အမှတ် ၂ စက်ရုံကြီးတွေရှိတယ်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ် ကျတော့ ပိတ်တောက်ဖြူအောင်ချွတ်နိုင်ပြီး ဆေးဆိုးအချောကိုင်တဲ့စက်ကို ထည်ဆောက်ခဲ့တယ်။ ၁၉၄၀ ခုနှစ် စတင်တည်ထောင်စဉ်က ငွေပေါင်းကျပ် ၁၉၀ သိန်းမတည်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၆ ခုနှစ်မှာ တည်ဆောက်တဲ့စက်ရုံအမှတ်ကို ၁၄၆ သိန်းရင်းနဲ့ မြှုပ်နှံခဲ့တယ်။ အဖြူချွတ်ဆေးဆိုးအချောကိုင် စက်ရုံကတော့ ၁၄ သိန်းရင်းနဲ့ ခုတ်ယူခဲ့တဲ့။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်မှာ အမှတ် ၃ စက်ရုံကို

တည်ဆောက်ကာ ငွေရင်း ၇၂ သိန်း မြှုပ်နှံခဲ့ပြန်တယ်။

စက်ရုံ အမှတ် ၁ နဲ့ အမှတ် ၂ တို့မှာ ယစ်တိုင်ပေါင်း ၂ သောင်းနဲ့ စက်ယက္ကန်းစင်ပေါင်း ၁၉၆ စင်စီရှိကြတယ်။ စက်ရုံ အမှတ် ၃ မှာတော့ ယက္ကန်းစင်ပေါင်း ၄၀၀ ရှိပြီး ၁၉၆၇ ခုနှစ်မှာမှ တည်ဆောက်ပြီးကာ အနားပြာ ပေါ်ပလင် ထုတ်လုပ်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်နေတယ်။ အခန်းထည်ဖြစ်တဲ့ ဖလန်ထည်အထည်များထုတ်လုပ်တဲ့ စက်နှစ်လုံးလဲတပ်ဆင်ထားပြီး ဖလန်ထည်များစတင်ထုတ်လုပ်နေပြီ မောင်ရဲအောင်။

သမိုင်း ပြည်သူ့ချည်မျှင်နဲ့ အထည်စက်ရုံကြီးမှာ လုပ်ခွင် သုံးဆိုင်းထားပြီး ကားယံ ဥာဏလုပ်အားတွေနဲ့ အလုပ်လုပ်နေတာ ၁၉၆၄ ခုနှစ်မှာ လုပ်သားပေါင်း ၂၀၉၀ ရှိပြီး ၁၉၆၇ ခုနှစ်မှာ လုပ်သားပေါင်း ၃၂၃၀ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ ကုန်ကြမ်းတွေက ဘယ်ကရပြီး ဘယ်လိုအထည်တွေ ထွက်ပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ စက်ရုံတည်စကတော့ နိုင်ငံခြားက ဝါတွေကို ဝယ်ယူခဲ့ရပြီး အခုတော့ ခိုပြည်ဘုန်းက ထွက်တဲ့ ဝါတွေကိုလဲ လိုလုံလောက်လောက် အသုံးပြုနိုင်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ပြည်သူ့ချည်မျှင်နဲ့ အထည်စက်ရုံကြီးက...

(၁-၁) (၁-၅) (၁-၁၀) (၁-၁၂) (၁-၁၄) (၁-၁၆) (၁-၂၀) (၁-၂၄) ခေါ်တဲ့ချည်မျှင်တွေကိုက်ပေါင်း ၁၁၅-ဒဿမ ၈၆ သိန်းနဲ့ မာလကျင်ဇင်၊ ဆယ်လူလာခေါ်တဲ့ ပိတ်ထည်တွေကိုက်ပေါင်း ၉၇-ဒဿမ ၂၅ ယက်လုပ်ခဲ့တယ်။ ပေါ်ပလင်နဲ့ ဖလန်ထည်လဲထွက်လာတော့မယ်မောင်ရဲအောင်။

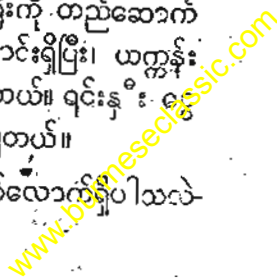
မိတ္ထီလာမြို့မှာလဲပြည်သူ့ချည်မျှင်နဲ့ အထည်စက်ရုံကြီး တရုံကို ၁၉၆၅ ခုနှစ်က တည်ဆောက်ခဲ့တာ ၁၉၆၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလက ပြီးစီးသွားပြီး ဒီဇင်ဘာလကစက်လည်နေပြီကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ မိတ္ထီလာက ချည်မျှင်နဲ့ အထည်စက်ရုံကြီးက သမိုင်းချည်စက်ကြီးလိုတဲလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ မိတ္ထီလာမြို့က ၃ မိုင်လောက် သွားရင် အုတ်ကျင်းဆိုတဲ့ရွာရှိတယ် မောင်ရဲအောင်။

အုတ်ကျင်းရွာနားက ကေ ၁၉၀ ရှိတဲ့ မြေနေရာမှာ ၉ ကေရှိတဲ့ ပင်မစက်ရုံကြီးကို တည်ဆောက်ထားတယ်။ ယစ်တိုင်ပေါင်း ၄ သောင်းရှိပြီး၊ ယက္ကန်းစင်ပေါင်း ၆၀၀ တပ်ဆင်ထားတယ်။ ရင်းနှီးငွေပေါင်း ၄၉၄ သိန်းကျော်ကုန်ကျတယ်။

ရဲအောင်။ ။ အလုပ်သမားပေါင်း ဘယ်လောက်ရှိပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘာကြီး။ ။မိတ္တီလာ ပြည်သူ့ ချည်မျှင်နဲ့ အထည်စက်ကြီးမှာ ကာယ ညာဏ လုပ်သားပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော် အလုပ် လုပ်နိုင်မယ် မောင်ရဲအောင်။

၁-၂၀ ချည်မျှင် ပေါင်ချိန်ပေါင်း ၂၉ ဒဿမ ၆၄ သိန်း ထုတ်လုပ်ပြီး၊ ၁-၁၄ တွဲပိတ် ကိုက်ပေါင်း ၁၇ ဒဿမ ၅၁ သိန်း၊ ၁-၂၀ ရှုတင်ပိတ် ကိုက်ပေါင်း ၁၄ ဒဿမ ၂၀ သိန်း၊ ၁-၂၄ ရှုတင်ပိတ် ကိုက်ပေါင်း ၁၂ ဒဿမ ၁၅ သိန်း၊ ၁-၂၀ ဆယ်လှလှပိတ် ကိုက်ပေါင်း ၁၈ ဒဿမ ၄၄ သိန်း၊ ၁-၃၀ ရှုပ်ဖျင်ကိုက်ပေါင်း ၂၅ ဒဿမ ၉၆ သိန်း ထုတ်လုပ်နိုင်မယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဗမာပြည်မှာ ချည်မျှင်နဲ့ အထည်တွေ လိုလောက်အောင် ထွက်နေပြီပေါ့ ဘာကြီး။

ဂုံနီစက်ရုံ

ဘာကြီး။ ။သမိုင်းပြည်သူ့ ချည်မျှင်နဲ့ အထည်စက်ရုံကြီးက မော်တော်ကားလမ်းကိုကျော်ပြီး အနောက်ဘက်တည့်တည့် လှိုင်မြစ်ကမ်းဘက်ကိုသွားရင် ဂုံနီစက်ရုံကြီးရှိတယ် မောင်ရဲအောင်။

ဂုံနီစက်ရုံကို ၁၉၅၄ ခုနှစ်က စတင် ထည်ဆောက်ခဲ့ကာ ၁၉၅၆ ခုနှစ်မှာ ပြီးစီးပြီး၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်မှာ စက်လည်ခဲ့တယ်။ ကျပ်ငွေပေါင်း ၄၀၄ သိန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ ခဲ့ရတယ်ကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။ဂုံနီစက်ရုံက ဆန်ထည့်တဲ့ ဂုံနီအိတ်တွေ ယက်လုပ်သလား ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။ဆန်ထည့်တဲ့ ဂုံနီအိတ်ရယ်၊ သကြားထည့်တဲ့ ဂုံနီအိတ်ရယ်၊ ပဲမျိုးစုံထည့်တဲ့ ဂုံနီအိတ်ရယ်၊ ဂုံနီဖျင်ပေါင်းစတွေရယ်၊ ကင်းဘတ်လို့ ခေါ်တဲ့ ရွက်ထည်ဖျင်ရယ်၊ သုံးပင်လိမ် ဂုံလျှော် ကြိုးတွေရယ် ယက်လုပ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ဆန်ထည့်တဲ့ ဂုံနီအိတ်က ၂ တင်းဝင်အိတ်ဆိုရင် အလျား ၃၆ လက်မရှိပြီး အနံ ၂၆ လက်မခွဲရှိတယ်။ ၃ တင်းဝင်အိတ်ဆိုရင် အလျား ၄၀ လက်မရှိပြီး အနံ ၂၈ လက်မရှိတယ်။ သကြားထည့်တဲ့ ဂုံနီအိတ်ကတော့ အလျား ၄၄ လက်မရှိပြီး အနံ ၂၆ လက်မခွဲရှိတယ်ကွဲ့။

ဂုံနီ ဖျင်ပေါင်း ကတော့ အထည် စက်ရုံ တွေက အထည်တွေကို ထုတ်ဖို့ အသုံးပြုတယ်။ ရွက်ထည်ဖျင်က အမိုးအကာတွေ လုပ်ရာမှာလဲ သုံးကြတယ်။ ဂုံနီအိတ်ကြိုးကိုတော့ ဂုံနီအိတ်တွေပိတ်ဖို့၊ ချုပ်ဖို့ အသုံးပြုကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

၁၉၆၄ ခုနှစ်က ဂုံနီအိတ်သန်းပေါင်း ၁၉ သန်း
 ၆ သန်း တသောင်း လေးထောင် နှစ်ရာ နှစ်ဆယ်
 ငါးလုံး ထုတ်လုပ်ပြီး၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်မှာ ဂုံနီအိတ်
 သန်းပေါင်း ၂၇ သန်းကို ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်ခဲ့တယ်။
 အဲဒီကုန်ထုတ်လုပ်မှု တွေရအောင် ၁၉၆၁ ခုနှစ်မှာ
 ကာယ ညာဏ လုပ်သားပေါင်း ၄၄၆၃ ယောက်
 လုပ်ရပြီး၊ ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှာ ၅၂၁၇ ယောက် ထုတ်
 တယ်လုပ်စေတယ်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်မှာဆိုရင် လုပ်သား
 ပေါင်း ၆၇၈၈ ယောက်ရှိပြီး၊ အခုလုပ်သား ပေါင်း
 ၇၀၀၀ ကျော်လုပ်ကိုင်ရတယ်။

ရဲအောင်။ ။ ဂုံနီအိတ်တွေ ယက်လုပ်ဖို့ ကုန်ကြမ်း
 တယ်ကရပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဂုံနီအိတ်တွေ ယက်လုပ်ဖို့ ဂုံလျော်တွေ
 တယ် မောင်ရဲအောင်။

ဟိုထုန်းက ဂုံနီအိတ်တွေကို နိုင်ငံခြားက ဝယ်
 ရတာ၊ ဗမာပြည်ရဲ့ သွင်းကုန် ဝဝပုံတပုံလောက်ဟာ
 ဂုံနီအိတ်ဘိုးတွေ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဂုံနီအိတ် စက်ရုံတွေ
 ဆောက်ပြီးတာတောင်၊ နှစ်စဉ်သိန်း ၄၀၀ ဘိုးလောက်
 တင်သွင်းခဲ့ရ သေးတယ်။ ဂုံနီစက်ရုံမှာ အသုံးပြု
 ဂုံလျော်ကိုလဲ နိုင်ငံခြားက ဝယ်ယူခဲ့ရသေးတယ်။
 အခုတော့ဗမာနိုင်ငံမှာတောင်သူလယ်သမား ကြီး
 က အားကြီးမာန်တက် ဂုံလျော်ပင်တွေချဉ်ပေ

လျော်ပင်တွေ၊ စိုက်ကြတော့ တော်တော် လုံလောက်
 ပြီ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ ဂုံလျော်တွေကို ဘယ်လိုရပါသလဲ ဘဘကြီး။
 ဘဘကြီး။ ။ ဂုံလျော် မျိုးစေ့တွေကို အစိုးရကစုဆောင်း

ပေးပြီး တောင်သူ လယ်သမားကြီးတွေ စိုက်ပျိုးကြ
 တယ် မောင်ရဲအောင်။

ဂုံလျော်ပင်တွေ ရှင်သန်ကြီးထွားလာတော့၊ မနုလွန်း
 မရင့်လွန်းတဲ့ အနေအထားမှာ ခုတ်ယူကြတယ်။

ရဲအောင်။ ။ မနုလွန်း မရင့်လွန်း ဆိုတာက ဘယ်လိုပါလဲ
 ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဂုံလျော်ဟာ နုနုခတ်ရင် ဆွဲဆန်တဲ့ အင်အား
 နည်းပါးပြီး ရင့်လွန်းပြန်တော့လဲ ဂုံလျော်မျှင်ဟာ
 ပြတ်တတ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ဒါတင် မက သေးဘူး မောင်ရဲအောင် ဂုံလျော်
 ပင်ကို ခုတ်တဲ့ နေရာမှာ အရင်း ကျကျ ခုတ်မှ၊ ဂုံ
 လျော်ဟာ ရှည်ရှည် ကောင်း ကောင်း ရတယ်ကွဲ့။ ။
 တောင်သူ လယ်သမားကြီးတွေဟာ ဂုံလျော်ပင်တွေ
 ကိုခုတ်ပြီး ချောင်းရေမှာစိမ်ကာ ဂုံလျော်ဖတ်တွေကို
 ခွါကြရတယ်။ စိုနေတဲ့ လျော်ဖတ်တွေကို နေလှမ်းပြီး
 ခြောက်တဲ့ အခါကျတော့ အစိုးရဂုံလျော်အဝယ်ခိုင်
 ကို ရောင်း ကြတယ်။ ဂုံလျော်တွေ၊ ဂုံလျော်စက်
 ရုံရောက်တော့ အမျိုးအစားခွဲခြားပြီး ဂုံလျော်ဖျင်
 ဂုံနီအိတ်တွေ ယက်လုပ်ရတယ် မောင်ရဲအောင်။

ပြည်သူ့ စက် ပစ္စည်းစက်ရုံ

ရဲအောင်။ ။ရဲအောင်တို့အိမ်မှာ ထမင်းဟင်း ချက်ပြုတ် နေကြတဲ့ ရေနံဆီမီးဖိုတွေက ဘယ်ကထုတ်လုပ်ပါသလဲ အဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ပြည်သူ့ ပစ္စည်း စက်ရုံအမှတ်(၁)ကအိုင်ဒီစီမီးဖိုလို့ ခေါ်ကြတဲ့ ရေနံဆီ မီးဖိုတွေကို ထုတ်လုပ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ပြည်သူ့ စက်ရုံအမှတ်(၁)ဟာ သမိုင်း ပြည်သူ့ ချည်မျှင်နဲ့ အထည်စက်ရုံကြီးနားမှာရှိတယ်။ ၁၁တေ ခွဲလောက်ကျယ်တဲ့ မြေနေရာမှာ ၁၉၆၀ ခုနှစ်က တည်ဆောက်ခဲ့တယ်။ အရင်က ပြည်လမ်းမ ကြီးရဲ့ ၇-မိုင်ခွဲ နေရာမှာစက်ပစ္စည်းကိရိယာ ထုတ်လုပ်ရေး စက်ရုံအမည်နဲ့ ကချင်ပြည်နယ် အစိုးရက တည်ထောင်ခဲ့တယ်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လမှာ စက်မှု လက်မှုတိုးချဲ့ လုပ်ကိုင်ရေး ကော်ပိုရေးရှင်းက လွှဲပြောင်း လက်ခံ ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်ကွဲ့။ အဲဒီစက်ရုံမှာ ပထမတုန်းက ဂျစ်ကား ထုတ်လုပ် ဘို့ စီစဉ် ခဲ့တယ်။

ပြည်သူ့ စက်ပစ္စည်းစက်ရုံအမှတ်(၁)က ရေနံဆီ မီးဖို ထုတ်လုပ်ရုံမဟုတ်သေးဘူး မောင်ရဲအောင်။

ပြီးမှားတွေနီမိနင်းတဲ့ ဆေးဖျန်းပုံးတွေ၊ သံမဏိ ဘီရိုတွေ၊ မိတာ သေတ္တာတွေ၊ အမျှက်ပိုးတွေ၊ စာတိုက်ပိုးတွေ၊ မီးအာမခံ သေတ္တာတွေ၊ သံဘောင်တွေ၊ သံလက်တန်းလှည်းတွေ၊ နို့ခြင်းတွေနဲ့ အိုင် ဒီ စီ စံချိန် အလေးတွေကို ထုတ်လုပ်နေတယ်။

ရဲအောင်။ ။အလုပ် သမား ဘယ်လောက် ရှိပါ သလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဏာယ၊ ညာဏ၊ လုပ်သားဝေပါင်း ၅၁၃ ယောက် ရှိတယ်မောင်ရဲအောင်။

ပြည်သူ့ စက်ပစ္စည်းစက်ရုံ အမှတ် ၁ ကာယ ညာဏ လုပ်သားကြီးတွေရဲ့ ကြီးစားမှုကြောင့် အခုဆိုရင် စံပြဖွဲ့နုဆီစက်၊ ကုက္ကု သီးခွဲစက်၊ ရေနံဆီနဲ့ ချက်တဲ့ ဆားချက် မီးဖိုတွေ စမ်းသပ်အောင်မြင်နေပြီကွဲ့။

ပြည်သူ့ စက်ပစ္စည်းစက်ရုံကို တည်ဆောက်ခဲ့တာ ငွေရင်း ၁၀ သိန်း ကုန်ကျခဲ့ပြီး ၁၉၅၉ ခုနှစ်မှာ ၆ သိန်းကျော်ဘိုး ကုန်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်တယ်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်မှာ ၁၃ ဒသမ ၇၉ သိန်းဘိုးတိုးတက် ထုတ်လုပ်နိုင်ပြီး အမြတ်ငွေတွေဟာလဲ တနှစ်ထက်တနှစ် တိုးတက်လာတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ပြည်သူ့ စက်ပစ္စည်းစက်ရုံ အမှတ် ၁ ဆိုတော့ အမှတ် ၂ ရှိပဲ သေးသလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဆန်စက်တွေ၊ ဆန်စက်အရံပစ္စည်းတွေ၊ ဘ
ထည်ပစ္စည်းတွေ၊ မှုလီတွေ၊ ဇာဝီတွေ၊ ကြေးနန်း
ဌာနဆိုင်ရာ သံထည်ပစ္စည်းတွေနဲ့ ဖွဲ့နွဲ့ဆီစက်တွေ
တွက် အရံပစ္စည်းတွေ ထုတ်လုပ် ပေးနေတဲ့ ပြည်ထု
စက်ပစ္စည်းစက်ရုံ အမှတ် ၂ ကြို့ကုန်းမှာ ရှိသေ
တယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ဗမာပြည်မှာ ဆန်စက်တွေဟာ မြို့တိုင်း နယ်
တိုင်းမှာ ရှိနေတာတဲ့။ ဆန်စက်တွေထုတ်လုပ်တဲ့
ပါသေးသလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဗမာပြည်မှာ ဆန်စက်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော်
ရှိတယ် မောင်ရဲအောင်။ ဗမာပြည်မှာ ဆန်စက်
စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဟာ တိုးခဲ့လာတာနဲ့ အမျှ ဆန်
စက်တွေလဲ လိုလာတယ်။ ရှိပြီးနေတဲ့ ဆန်စက်တွေ
ဟာလဲ သက်တမ်း ကြာမြင့်လှတော့ စက်ပစ္စည်း
တွေဟာ ချို့ယွင်း ပျက်စီးလာတယ်။ အရံ ပစ္စည်း
တွေ ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်ဖို့နဲ့ အသစ်တွေတည်ဆောက်
ဖို့လိုလာတာပေါ့ကွယ်။ အခုဆိုရင် ပြည်သူ့စက်
ပစ္စည်းစက်ရုံ အမှတ် ၂ မှာ လုပ်သားပေါင်း ၂၀၀
ကျော်ဟာ နိုင်ငံတော်အတွက် လိုအပ်နေတဲ့ စက်
ပစ္စည်းတွေကို ထုတ်လုပ်ပေးပြီး နိုင်ငံခြားကို ထွက်
သွားမဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ဘဏ္ဍာတော်ငွေတွေကို ကာ
ကွယ်ပေးနေကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ဆက်ပြောပါအုံး ဘဘကြီး။

ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံ

ဘဘကြီး။ ။ရန်ကုန် အင်းစိန်လမ်းမကြီးအတိုင်း သွားရင်
ကြို့ကုန်းကိုရောက်တော့လမ်းမကြီးရဲ့ အရှေ့ဘက်
မှာ စက်မှုတက္ကသိုလ် ကျောင်းကြီး ရှိတယ်။ လမ်းမ
ကြီးရဲ့ အနောက်ဖက်မှာတော့ မြန်မာနိုင်ငံဆေးဝါး
ထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံကြီးရှိတယ်။ ဘီစီအိုင်လို့လဲခေါ်
တယ် မောင်ရဲအောင်။

မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်ရေး စက်ရုံကို
၁၉၅၃ ခုနှစ်က တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၇ ခုနှစ်
မှာပြီးစီးကာ ၁၉၆၀ ခုနှစ်မှာ လုပ်ငန်းစခဲ့တယ်ကွဲ့။
စက်ရုံကြီးရဲ့ မြေနေရာကို တည်ဆောက်စက ၆၆
ကေသတ်မှတ်ပေမဲ့ အခုဆိုရင် ဧက ၁၀၀ တိုးခဲ့ပြီး
ဆေးထုတ်လုပ်မှုနဲ့ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး၊ ဆေးပင်
စိုက်ပျိုးရေး တွေနဲ့ လုပ်ခင် သာ ယာ ရေး တေ
ဆောင်ရွက် နေတယ်။ စက်ရုံကြီးထဲကို ဝင်လိုက်
တာနဲ့ စိတ်ချမ်းမြေ့ စရာကောင်းပြီး ကားယဉာဏ
လုပ်သားပေါင်း ၁၇၀၀ ကျော်ဟာ အလုပ်ခွင်မှာ
ဆေးဖော်သူကဖော် ဆေးထုပ်သူကထုပ်နဲ့ ဆောင်
ရွက်နေကြတာကိုတွေ့ရတယ်။ အလုပ်သမားတွေဟာ
လုပ်ခွင်ဝတ်စုံတွေဝတ်ကြပြီး ကုန်ကုန်မှု ပစ္စည်းတန်
ဆာတွေဖြစ်တဲ့ လက်အိတ်တွေစုပ်၊ နှာခေါင်းစည်း

တွေ့သွားလို့ လုပ်ခွင့်မျက်မှန်တတ်သူတွေနဲ့ တွေ့ကြ
ရတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။လက်အိတ်တွေ၊ နှာခေါင်းစည်းတွေက ဘာ
ဖြစ်လို့ အသုံးပြုတာပါလဲ ဘဘကြီး။

ဆေးဝါးဖော်စပ်၊ ထည့်သွင်း၊ ထုတ်ပိုးတဲ့ နေရာ
ရာမှာ ဆေးဝါးကိုလက်နဲ့ ထိမယ်ဆိုရင်၊ နှာခေါင်းက
လေထုတ်မိမယ်ဆိုရင် ဆေးဝါးမှာ မလိုလားအပ်တဲ့
ပိုးမွှားနဲ့ အညစ်အကြေးတွေ မပါရအောင် ကာ
ကွယ်တဲ့သဘောဖြစ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ကပ်ဆေးတို့ မြေဆေးတို့ ဖော်စပ်တဲ့ အလုပ်သမား
တွေဆိုရင်လဲ အလုပ်ခွင်ရဲ့ ကာကွယ်မှု လစာဆိုပြီး
လစာအပိုကြေး လစာရဲ့ ၁၀ ရာနှုန်းက ၅၀ ရာနှုန်း
အထိ လစာ အနိမ့်ဆုံးလူကို ဦးစားပေးပြီး ရရှိကြ
တယ်။ အလုပ်သမားတွေဟာ တဦးကို တလ ၂၅
ကျပ်တိုးဆေးကို ဝယ်ယူခွင့် ရကြပြီး၊ အလုပ်သမား
ပညာဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်တဲ့ ၉ တန်း၊ ၁၀ တန်း ညနေ သင်
တန်းတွေ တက်နိုင်ဖို့လဲ ဆောင်ရွက်ပေးတာကို ခံစား
ကြရတယ်။ ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်ရေး အလုပ်သမား
တွေရဲ့ ဆေးပေးခန်းလဲဖွင့်ထားပြီး မိသားစုများပါ
ဆေးဝါးအခမဲ့ ကုသခွင့်ကို ရကြတယ် မောင်ရဲ
အောင်။

ဘဘကြီး။ ။ပြည်သူ့ ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်ရေး စက်ရုံက
ဘယ်လိုဆေးတွေ ထုတ်လုပ်ပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရေး စက်ရုံ
ကြီးက ဆေးအမျိုးပေါင်း ၆၀၀ ကျော်ကို ထုတ်
လုပ်ပေးနေတယ် မောင်ရဲအောင်။

ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေး အတွက် သောက်ဆေး
အရည်တွေ၊ သောက်ဆေး ဆေးပြား၊ ဆေးလုံးတွေ၊
ထိုးဆေးတွေ၊ ကပ်ဆေးတွေ၊ ရှူဆေး၊ လိမ်းဆေး
တွေ၊ အားဆေးတွေ အမျိုးမျိုးပါကွယ်။ ဆေး
ဝါးထုတ်လုပ်ရေးက ထုတ်လုပ်ပေးတဲ့ မြေဆီပ် ကာ
ကွယ်ရေးဆေးဟာဆိုရင် တောင်သူ လယ်သမားကြီး
တွေရဲ့ အားကိုး အားထားရာ ဖြစ်ပြီး၊ နိုင်ငံခြားက
တောင် သဘောကျ အသုံးပြုနေကြတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရေး စက်ရုံကြီးက
ဆေးဝါးတွေ ၆၀၀ ကျော် ထုတ်လုပ်နိုင်တာကြောင့်
နိုင်ငံခြားကို ပေးခဲ့ရတဲ့ ဗမာနိုင်ငံက ဆေးဝါးတိုး
တွေဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲပါးလာခဲ့တယ်။ ပြည်တွင်း
မှာလဲ ၁၉၆၅ ခုနှစ်က သိန်းပေါင်း ၅၀၀၊
၁၉၆၆ ခုနှစ်က သိန်းပေါင်း ၆၀၀၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်
မှာ သိန်းပေါင်း ၄၀၀ လောက် အမြတ် ရရှိခဲ့
တယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရေး စက်ရုံက ထုတ်လုပ်
ထွက်ရှိလာတဲ့ ဆေးတွေကို ဘယ်လိုရောင်းချတာလဲ
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံကြီးက ထုတ်လုပ်
ပြီးတဲ့ ဆေးဝါးတွေကို စမ်းသပ် စစ်ဆေးတဲ့ ဌာနက
စစ်ဆေးစမ်းသပ်ပြီး၊ ဗဟိုဆေးပစ္စည်း သိုလှောင်ရေး
ဌာန၊ တပ်မတော် ဆေးပစ္စည်း သိုလှောင်ရေးဌာနနဲ့
ဆေးနဲ့ ဆေးပစ္စည်း ဌာနတွေကို သူတို့ရဲ့ ဆေးအမှာ
စာအရ ဖြန့်ဖြူးပေးတယ်။ ကုန်သွယ် ရေး အမှတ်
(၁၀)ဆေးနဲ့ ဆေးပစ္စည်း ဌာနက တဆင့် ပြည်သူ
တွေကိုရောင်းချဖြန့်ဖြူးပေးတယ် မောင်ရဲအောင်။

သံမဏိ စက်ရုံ

ရဲအောင်။ ။တခြားစက်ရုံရှိပါ သေးသလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။အင်းစိန်မြို့ ရွာမရပ်မှာ သံမဏိ စက်ရုံ ကြီး
တည်ဆောက်သားတယ် မောင်ရဲအောင်။

အင်းစိန်မြို့ရွာမရပ်မှာ မြေကေ ၁၅၅ ကေကိုမုန်း
မံ ပြင်ဆင်ကာ ၁၉၅၆ ခုနှစ်က သံမဏိ စက်ရုံကြီး
တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ၁၉၆၇ ခုနှစ်မှာ ကာယလုပ်သား
ပေါင်း ၁၁၃၅ ယောက်၊ ညာဏ လုပ်သား ပေါင်း
၃၉၀ စုစုပေါင်း လုပ်သား ၁၅၂၉ ယောက်နဲ့
အလုပ်လုပ်နေတယ်ကွဲ့။ စက်ရုံတည်စက ရင်းနှီးငွေ

မှာ ၃၆၆ သိန်း ကျော်ဖြစ်ပြီး ၁၉၆၃ ခုနှစ်ကုန် အ
ထိ ၄၂၇ သိန်း ရင်းနှီး ခဲ့ရတယ်။

သံမဏိ စက်ရုံကြီးထဲမှာ သံမဏိ ကြိုးဌာန၊ သံ
ဒလိမ့်တူးဌာန၊ သံပြားဌာန၊ ဝိုင်ယာနန်းဆွဲ ဌာန
ရယ်လို့ ဌာန ၄ ဌာန ခွဲခြား ထားတယ် မောင်
ရဲအောင်။

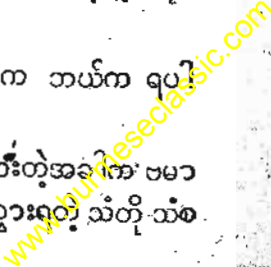
ရဲအောင်။ ။ထုတ်လုပ်တဲ့ ပစ္စည်း တွေက ဘာတွေ ပါလဲ
ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။သံမဏိ စက်ရုံကြီးက သံတုံးတွေ၊ သံပြား
တွေ၊ သံပြားကြမ်းတွေ၊ လေးမြှောင့်သံတုံးတွေ၊ သံ
ချောင်းလုံးတွေ၊ အိမ်ရိုက်သံတွေနဲ့ သံဆူးကြီးတွေ
ထုတ်လုပ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ပြည်သူသုံး သံချောင်းတွေ လိုသလောက် ထုတ်
လုပ်ပေးပြီး ပြည်သူ ရေနံလုပ်ငန်းဌာနက ရေနံတည့်
ဘို့ သံစည်တွေရဲ့ လိုအပ်တဲ့ သံပြားတွေကိုလဲ ထုတ်
လုပ်ပေးနေတယ်။ သွပ်ရေစိမ်သားတဲ့ အိမ်မိုး သွပ်
ပြားတွေကိုလဲ ၂၆ ဂီတ်မှ ၃၂ ဂီတ်ထိ ထိုးချဲ့ လုပ်
ကိုင် ထုတ်လုပ်နေပြီကွဲ့။

ရဲအောင်။ ။သံမဏိ စက်ရုံမှာ ကုန်ကြမ်းက ဘယ်က ရပါ
သလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးသွားတဲ့အခါက ဗမာ
ပြည်မှာ စစ်ဒဏ်ကြောင့်ပျက်စီးသွားရတဲ့ သံတို သံစ

တွေ့၊ စစ်သုံးပစ္စည်း သံတို၊ သံစတောဟာ အနယ်နယ် အရပ်ရပ်မှာ ကျန်ရှိခဲ့တယ် မောင်ရဲအောင်။

အဲဒီသံတို၊ သံစ တွေကို ၁၉၅၃ ခုနှစ်က စပြီး သံမဏိစက်ရုံက ဝယ်ယူခဲ့တာ ၁၉၆၄ ခု၊ ဇွန်လထိ သံတန်ချိန်ပေါင်း ၉၂၂၀၀ ရရှိခဲ့တယ်။ သံတိုသံစ တွေကိုအရည်ကြိုပြီး ပုံလောင်းတံ၊ နေရာက ပုံတို လောင်း၊ ဒလိမ့်တံ၊ လှိုမ့်တံ၊ ဣန္ဒာနက ဒလိမ့်တံ၊ လှိုမ့် ပြီး လိုအပ်တဲ့ ပစ္စည်းတွေကိုထုတ်လုပ်ပေးတယ်။

ရဲအောင်။ ။ သံမဏိ စက်ရုံက အလုပ်သမားတွေဟာ တခြား စက်ရုံတွေလိုဘဲ အလုပ်လုပ်ရပါ သလားဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ သံမဏိ စက်ရုံမှာ အလုပ်သမားတွေရဲ့ အလုပ် ချိန်ကို မိနစ် ၄၀ အားလုပ်ချိန် ထားပေး တယ် မောင်ရဲအောင်။

သံမဏိ စက်ရုံရဲ့ လုပ်ငန်းဟာ ဆက်တိုက် လုပ် အားပေးလုပ်မှုရတယ်၊ လုပ်ငန်းကို ရပ်ထားလို့ မရဘူးကွဲ့။

ဒါကြောင့်လုပ်ငန်းကိုဆက်တိုက်လုပ်ပြီး အားလပ် ချိန်ကို မိနစ် ၄၀ သစ်သစ် ပေးထားတယ်၊ လုပ်ငန်း လုပ်ရာမှာလဲ ၄ ယောက်တဖွဲ့၊ ၅ ယောက်တဖွဲ့၊ အဖွဲ့နဲ့ လုပ်ရတာမို့ ၊ တယောက် တယောက်ဟာ အပြင်ထွက် ချင်ရင်တောင် အဖွဲ့ကိုပြောပြီးမှ ထွက်ရတယ်၊ တချို့ လုပ်ငန်းတွေဆိုရင် အလုပ်ရဲ့ သဘာဝက ကြမ်းကြမ်း

နဲ့ ပင်ပင်ပန်းပန်း လုပ်ရတာမို့ တနာရီအလုပ်လုပ်ပြီး တိုင်း တနာရီအနားပေးထားရတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ သံမဏိစက်ရုံရဲ့ ဝင်ငွေကို ပြောပြပါ အား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ သံမဏိ စက်ရုံက ထုတ်လုပ်တဲ့ ပစ္စည်းတွေကို ရောင်းချတာ ၁၉၅၉ ခုနှစ်မှာ ၃၉.၅ သိန်းကျော်ရရှိ ပြီး၊ ၁၉၆၃ ခုနှစ်မှာ ၁၅၀ သိန်းကျော် ရရှိခဲ့တယ်။ တည် စ အချိန်ကရူးခဲ့ပြီး ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှာ ၉ သိန်းကျော် အမြတ်ရရှိခဲ့တယ်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ်မှာတော့ ၁၀ သိန်း ခိုးနီး အမြတ်ရရှိခဲ့ပြီး၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်မှာ သိန်း ၅၀ ကျော် မြတ်လိမ့်မယ်လို့ သိရှိရတယ်။

သံမဏိစက်ရုံဟာ တနှစ်ကို သံထည်တန်ဘိုး ၁၆ သန်းမှ သန်း ၂၀ အထိ သံထည်ပစ္စည်းတွေထုတ်လုပ် နိုင်ခဲ့ပြီး တနှစ်ကို နိုင်ငံခြားငွေသန်း ၆၀ မှသန်း ၈၀ အထိ သက်သာအောင် ထုတ် လုပ်ဆောင် ရွက် နိုင်ခဲ့ တယ် မောင်ရဲအောင်။

အုတ်နဲ့အုတ်ကြွပ်စက်ရုံ

ရဲအောင်။ ။ ဘဘကြီး ဒညင်းကုန်းမှာ အုတ်လုပ်တဲ့ စက်ရုံ ရှိတယ်လို့ ရဲအောင်ကြားဘူးပါတယ်။

ဘဘကြီး။ ။ အင်းစိန် ရွာမ လမ်းအတိုင်း ဆက်ပြီး သွားရင် ဒညင်းကုန်းဆိုတဲ့ ကျေးရွာကို ရောက်တယ်၊ ဒညင်း

ကုန်းမှာ အုတ်နဲ့ အုတ်ကြွပ် စက်ရုံကြီး ရှိ တယ် မောင်ရဲအောင်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ ဆိုရန်တိုဗီလာ ညီလာခံ ၂ နှစ် စီမံကိန်း အရ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ကစပြီး အုတ်နဲ့ အုတ်ကြွပ် စက်ရုံ တည် ဆောက်တဲ့ စီစဉ်ခဲ့တယ် ဒါပေမဲ့ ၁၉၅၃ ခုနှစ်မှာမှ ဒညင်းကုန်းမှာ အုတ်နဲ့ အုတ်ကြွပ်စက်ရုံကို တည်ဆောက်ပြီး၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ် မှာ ပစ္စည်းတွေ ထုတ်လုပ်ခဲ့တယ်။ မူလတည်ဆောက် တဲ့စက်ရုံကို စက်ရုံအမှတ် ၁-လို့ အမည်တပ်ပြီး ၁၉၆၁ ခုနှစ်မှာ စက်ရုံအမှတ် ၂ ကို တည်ဆောက်ခဲ့တယ်။ အမှတ် ၁ စက်ရုံဟာ တနှစ်ကို အုတ်ကြွပ် သိန်း ၅၀ နဲ့ အုတ်ချုပ်ရေပေါင်း သိန်း ၆၀ ကို ထုတ်လုပ်နိုင် တယ်။ အုတ်ဘချိုးထဲထုတ်လုပ်ရင် အုတ်ချုပ်ရေ သိန်း ၁၀၀ ထွက်တယ်။ အမှတ် ၂ စက်ရုံက တော့ တနှစ် ကို အုတ်ချုပ်ရေ သိန်း ၁၂၀ ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်တယ်။ စက်ရုံနှစ်ရုံစလုံးဘဲ အုတ်အပြင် သံချည် ကြို စက်ရုံ ဘီလပ်မြေစက်ရုံတွေက မှာတဲ့ အုတ်ပစ္စည်း အများ အပြားကို လုပ်စေးနေတယ်။ အခု အမှတ် ၃ စက်ရုံကို လဲ စပြီးတည်ဆောက်နေတယ်။

ရဲအောင်။ ။ အုတ်နဲ့ အုတ်ကြွပ်စက်ရုံတွေ တိုးလာပါလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ မှော်ဘီမှာလဲ အုတ်နဲ့ အုတ်ကြွပ်စက်ရုံကြီး တည်ဆောက်နေတာ ပြီးလို့ပြီ မောင်ရဲအောင်။

မှော်ဘီမှာတည်ဆောက်နေတဲ့ အုတ်နဲ့ အုတ်ကြွပ် စက်ရုံက ဒညင်းကုန်း စက်ရုံထက် ၂ ဆ ကြီးတယ် မောင်၊ တနှစ်ကို အုတ်ချုပ်ရေ သိန်းပေါင်း ၂၄၀ ထုတ်လုပ်နိုင်ပြီး၊ အလုပ်သမားပေါင်း ၃၀၀ အလုပ် လုပ်နိုင်မယ်ကွ။ မှော်ဘီနဲ့ ၃ မိုင်ကွာတဲ့ လှည့်ပတ် ချောင်းရွာမှာတည်ဆောက်တယ်။ သိန်းပေါင်း ၈၀ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပြီး ၁၉၆၉ ခုနှစ်မှာ ပြီးစီးမယ်လို့ ခန့်မှန်းထားတယ်။

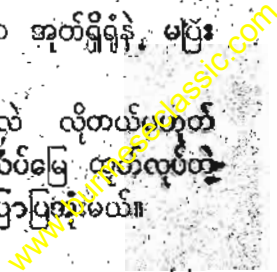
ရဲအောင်။ ။ ဒညင်းကုန်းက အုတ်နဲ့ အုတ်ကြွပ်စက်ရုံ ငွေ ပေါင်း ဘယ်လောက်ကုန်ပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဒညင်းကုန်းက အုတ်နဲ့ အုတ်ကြွပ် စက်ရုံ အမှတ်(၁)က ၅၅၉ သိန်း၊ စက်ရုံ အမှတ် (၂)က ၃၄ သိန်း ပေါင်း ၉၃ သိန်း ရင်းနှီးထားတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ ဗမာပြည်မှာ အုတ်တွေ ပေါ့ပြီး၊ တိုက်တွေ ဆောက်နိုင်တော့မှာပေါ့ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ တိုက်ဆောက်တယ်ဆိုတာ အုတ်ရှိရုံနဲ့ မပြု သေးဘူး မောင်ရဲအောင်။

တိုက်ဆောက်တဲ့ ဘီလပ်မြေလဲ လိုတယ်ဟုတ် လား၊ ဘီလပ်မြေအတွက် ဘီလပ်မြေ ထုတ်လုပ်တဲ့ စက်ရုံအကြောင်း ဘဘကြီး ပြောပြချင်မယ်။

ဘိလပ်မြေစက်ရုံ

ရဲအောင်။ ။ဘိလပ်မြေထုတ်လုပ်တဲ့စက်ရုံက ဘယ်မှာပါလဲ ဘာကြီး။

ဘုဘကြီး။ ။ဗမာပြည်အလယ်ပိုင်း အောင်လံမြို့ရဲ့ တဘက် ကမ်းမှာ သရက်မြို့ရှိတယ်။ သရက်မြို့မှာ ဘိလပ်မြေ ထုတ်လုပ်တဲ့ စက်ရုံကြီး ၂ ရုံရှိတယ်မောင်ရဲအောင်။
၁၉၆၂ ခုနှစ်အထိ စက်ရုံအမှတ်(၁)မှာ ငွေရင်း ၆၇ သိန်းမြို့ပုံနဲ့ ခဲ့ပြီး၊ စက်ရုံ အမှတ်(၂)မှာ ၃၄၇ သိန်း ရင်းနှီးမြို့ပုံနဲ့ ခဲ့တယ်။ စက်ရုံ ၂ ရုံမှာ ကာယ ညာဏ လုပ်သားပေါင်း ၈၀၅ ယောက် လုပ်အား ပေး လုပ်ကိုင်နေကြတယ်ကဲ့ ။

စက်ရုံ အမှတ် (၃)ကိုလဲ ၁၉၆၄ ခုနှစ်က စပြီး သိန်းပေါင်း ၂၀၀ အကုန်ခံကာ တည်ဆောက်နေ တာ ၁၉၆၈ ခုနှစ် မေလလောက်မှာ ပြီးစီးမယ်။

ရဲအောင်။ ။စက်ရုံ ၂ ရုံကထွက်တဲ့ဘိလပ်မြေနဲ့ မလုံလောက် လို့ ပါလား ဘာကြီး။

ဘုဘကြီး။ ။စက်ရုံ အမှတ် (၁)က တနေ့ကို ဘိလပ်မြေ ထန်ချိန် ၁၇၀ ထွက်ပြီး၊ တနှစ်ကို တန်ချိန် ၅၀၀၀၀ ထွက်ခဲ့တယ်။ စက်ရုံအမှတ်(၂)က တနေ့ကို တန်ချိန် ၄၀၀ ထွက်ပြီး တနှစ်ကို တန်ချိန် ၁၂၀၀၀၀ ထွက် တယ်။ စက်ရုံ ၂ ရုံပေါင်းလိုက်ရင် တနှစ်ကို ဘိလပ်

ဆုံပြင်များ

မြေထန်ချိန် ၁၇၀၀၀၀ ထွက်တယ်။ အခု စက်ရုံ အမှတ်(၃) တည်ဆောက် ပြီးရင် တနေ့ကို တန်ချိန် ၃၅၀၊ တနှစ်ကို ၁၂၀၀၀ ထွက်လုပ်နိုင်တော့ စက်ရုံ ၃ ရုံဆိုရင် ဘိလပ်မြေ တန်ချိန် ၂၉၀၀၀၀ ထွက် လာမယ်ဖြစ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ဘိလပ်မြေထုတ်လုပ်တဲ့ ကုန်ကြမ်းတွေက ဘာ တွေလိုပါလဲ ဘာကြီး။

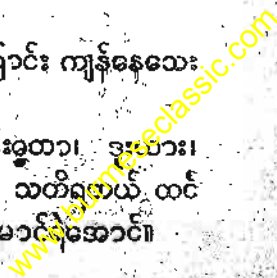
ဘုဘကြီး။ ။ထူးကျောက်၊ ရွှံ့စေး၊ သဲ၊ လကြေး၊ မီးထိုးဆီ တွေဟာ ဘိလပ်မြေထုတ်လုပ်ရာမှာ အသုံးပြုရတဲ့ကုန် ကြမ်းတွေဖြစ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

လိုအပ်တဲ့ ကုန်ကြမ်းတွေဟာ သရက်မြို့နယ်မှာ အများအပြား ရနိုင်လို့ ဘိလပ်မြေထုတ်လုပ်ဖို့ နိုင် င်ခြားငွေတွေ သက်သာတယ်။ ဒို့ဗမာပြည်ကထုတ် လုပ်တဲ့ ဘိလပ်မြေဟာ နိုင်ငံခြားက ဘိလပ်မြေထက် အတန်းအစား သာတယ်ကဲ့ ။

စီးကရက်စက်ရုံ

ရဲအောင်။ ။စီးကရက်စက်ရုံတွေအကြောင်း ကျွန်နေသေး တယ် ဘာကြီး။

ဘုဘကြီး။ ။မောင်ရဲအောင်က အုန်းဝှဲတာ၊ ဒူးယား၊ ခပေါင်းဆိုတဲ့ စီးကရက်နံ့မယ်တွေ သတိရတယ် ထင် တယ်။ ဘာကြီးပြောပြပါမယ် မောင်ရဲအောင်။

စီးကရက်လုပ်ငန်း၊ စီးကရက်စက်ရုံတွေဟာ ပထမတော့ ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းတွေဖြစ်တယ်။ စီးကရက်ကုမ္ပဏီတွေဟာ အစိုးရကိုပေးဆပ်ဘို့ကြေးငွေပေါင်းသိန်း ၃၂၀ကို မပေးခဲ့ကြဘူးကွ။

ဒါကြောင့် ၁၉၆၃ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၀ရက်နေ့မှာ စီးကရက်လုပ်ငန်းကို အစိုးရက ပြည်သူပိုင်အဖြစ် သိမ်းယူလုပ်ကိုင်ခဲ့ရတယ်။ ပြည်သူ့ စီးကရက်လုပ်ငန်းကို ၁၉၆၄ ခုနှစ်ကစပြီး အုပ်ချုပ်ရေး ကော်မတီဖွဲ့စည်းပြီး လုပ်ကိုင်ခဲ့တယ်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်မှာ စီးကရက်အလိပ်ပေါင်း ၈၇၃ သန်း ထုတ်လုပ်ပြီး ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှာ ၁၀၁၅ သန်း၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်မှာ ၁၁၃၄ သန်း၊ ၁၉၆၇ ခုနှစ်မှာ ၁၃၂၀ သန်း ထုတ်လုပ်ပေးခဲ့တယ် မောင်ရဲအောင်။ တနှစ်ထက်တနှစ် ၁၅ ရာခိုင်နှုန်း တိုးတက် ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့တယ်ကွ။

ပြည်သူ့ စီးကရက် လုပ်ငန်းမှာ စက်ရုံ သုံးရုံနဲ့ ဖြန့်ချိရေး ဗဟိုအလုပ်ရုံများ ရှိတယ်။ ပြည်လမ်းနဲ့ မာတင်လမ်းသွယ်မှာ စက်ရုံ အမှတ် ၁ ရှိပြီး ကမာရွတ် သုခလမ်းမှာ စက်ရုံအမှတ် ၂ ရှိတယ်။ ကောင်ဝါဂျီလမ်းနဲ့ ကမ်းနားလမ်း ဆုံရာမှာတော့ စက်ရုံအမှတ် ၃ ဖြစ်ပြီး အမှတ် ၁၃၉ လသာလမ်းမှာ ဗဟိုဖြန့်ချိရေးရုံး ရှိတယ် မောင်ရဲအောင်။ ကာယဉာဏလုပ်သားပေါင်းက ၁၂၀၀ ရှိပြီး အမျိုးသား

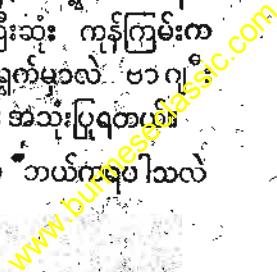
နဲ့ အမျိုးသမီး လုပ်သားမှာ အတိုလောက် ရှိတယ်။ စီးကရက်သောက်သုံးသူ များပြား လာတာကြောင့် ပခုက္ကူမြို့မှာ စက်ရုံတစ်ရုံ တိုးချဲ့ ဆောက်လုပ်နေတယ်ကွ။ ဒါကြောင့် ၁၉၆၉-၇၀ ခုနှစ်မှာ စီးကရက်သန်း ၂၅၀၀ က ၃၀၀၀ အထိ ထုတ်လုပ်နိုင်မယ် ဖြစ်တယ်။ ပခုက္ကူက စက်ရုံပြီးရင် တောင်ငူမြို့အထက်ပိုင်းကို ပခုက္ကူစက်ရုံက ဖြန့်ဖြူးပြီး တောင်ငူအောက်ပိုင်းကို ရန်ကုန်က ဖြန့်ဖြူးသွားစီစဉ်ထားတယ်။

ရဲအောင်။ ။ စီးကရက်ထုတ်လုပ်ဘို့ ဘယ်လိုပစ္စည်းတွေလို ပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ စီးကရက် စက်ရုံကြီးထဲမှာ ဆေးရိုးဆေးရွက် ဖြတ်တဲ့စက် ၄ လုံး၊ ဆေးရောတဲ့စက် ၁ လုံး၊ လိပ်စက် ၁၃ လုံးနဲ့ ပေါင်းအိုးတွေ ရှိတယ် မောင်ရဲအောင်။

စီးကရက်ထည့်ဆွဲကြော့ ဘူးတွေကိုလဲ စက်ရုံ ထဲမှာဘဲပြုလုပ်ပြီး ပုံနှိပ်ဌာနလဲ ရှိတယ်ကွ။ စီးကရက်ဆေးလိပ်အတွက် အရေးအကြီးဆုံး ကုန်ကြမ်းကတော့ ဆေးရွက်ဖြစ်တယ်။ ဆေးရွက်မှာလဲ ဗာဂျီနီးယား ဆေးရွက်ကို အများဆုံး အသုံးပြုရတယ်။

ရဲအောင်။ ။ စီးကရက်လိပ်ဆေးရွက်က ဘယ်ကရပါသလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ဗာဂျီးနီးယား ဆေးပင်ကို ပခုက္ကူ၊ ရွှေတိ၊ မန္တလေးနဲ့ လင်ခေး နယ်တွေမှာ စိုက်ကြ တယ် မောင်ရဲအောင်။

လင်းခေးနယ်ဟာဗာဂျီးနီးယားဆေးပင်ကို အများဆုံးစိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး အကောင်းဆုံး ဆေးရွက်တွေ ထွက်တယ်။ ပခုက္ကူက ထွက်တဲ့ ဆေးရွက် ကတော့ အရောင်အဆင်းကောင်းတယ်။ စီးကရက် ဆေး လိပ် ထုတ်လုပ်ရာမှာ ဗမာပြည်တွင်းကထွက်တဲ့ ဆေးရွက် တွေကို အသုံးပြုပြီး အနံ့အရသာနဲ့ စက္ကူကိုသာ နိုင်ငံခြားက ဝယ်ယူရတယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။စီးကရက်စက်ရုံဟာ ဗမာပြည်အတွက် အကျိုးရှိ ပါသလား ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ပြည်သူ့စီးကရက်စက်ရုံက ၁၉၆၄ ခုနှစ်မှာ ၆၃ သိန်းအမြတ်ရပြီး ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှာ၇၀ သိန်း၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်မှာ ၉၉ သိန်း အမြတ်ရတယ် မောင် ရဲအောင်။

၁၉၇၀ခုနှစ်လောက်မှာဆိုရင် ပခုက္ကူက စက်ရုံ ကြီးကပါ စီးကရက်တွေထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးမှာမို့ ပြည် တွင်းသာမကဘဲ ပြည်ပကိုပါထုတ်လုပ်ရောင်းချလိုက် ရရင် နိုင်ငံခြားတွေပေါ်စင်လာနိုင်မယ်ကွဲ့။

သစ်စက်များ

ရဲအောင်။ ။ဘဘကြီးရဲအောင်တို့ အိမ် ဆောက် ထားတဲ့ သစ်တွေဟာ ဗမာ့သစ်တောက် ဗမာ့ သစ်စက်တွေ ခဲ့ စိတ်တဲ့ သစ်တွေမဟုတ်လားဗျ။

ဘဘကြီး။ ။ဟုတ်ပေတယ် မောင်ရဲအောင်။

သစ်စက်တွေ အကြောင်း ဘဘကြီး ဆက်ပြော ပြအုံးမယ်။ ဗမာ့သစ်တောက် ကျွန်းသစ်တွေပျဉ်း ကတိုး၊ အင်ကြင်း၊ ရင်းတိုက်၊ ပတောက်၊ ဆိုတဲ့ သစ်မှာတွေ၊ ကညင်၊ အင် စတဲ့ သစ်မျိုး စုံ တွေဟာ ဗမာ့သစ်တောက် ယွက်တဲ့ သစ်တွေပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

အဲဒီ သစ်မျိုးစုံတွေဟာ သစ်တောကြီးတွေထဲက ခုတ်လှဲကြပြီး ရေတတနဲ့ ကုန်းတတနဲ့ဆိုသလို သယ် ယူပြီး သစ်စက် တွေကို ရောက် လာ ကြ တယ်။ ရန်ကုန်မှာဆိုရင်ကြည့်မြင်တိုင်၊အလုံ၊ ဗိုလ်တထောင် မြစ်ကမ်း အနီးအနားမှာ သစ်စက်တွေရှိတယ်ကွဲ့။ သစ်ထုတ်လုပ်ရေးအဖွဲ့ရဲ့ လက်အောက်မှာ သစ်စက် ပေါင်း၁၉-စက်ဟာ မနားမနေဆိုသလိုဘဲ သစ်လုံး တွေကို ခွဲလွှာပေးနေရတယ်။

လှိုင်မြစ်ကမ်းက အုတ်ကျင်းရပ်မှာ သစ်စက် တစ်စက်နဲ့ ဒလမြို့မှာ သစ်စက် တစ်စက်ကိုလဲ ခေတ်မီ သစ်စက်အဖြစ် တည်ဆောက်ခဲ့တယ်။ သာယာဝတီ ခရိုင် ပေါင်းတည်မြို့က မှတ်တိုင် ကျေးရွာမှာလဲ ငွေရင်း ၁၀ သိန်းအကုန်ခံပြီး ခေတ်မီ သစ်စက်ကြီး တစ်စက်ကို တည်ဆောက်နေတယ်။

အဲဒီသစ်စက်ကြီး ပြီးသွားရင် ပြည်ခရိုင် သစ်တောက သစ်တော့ကို သယ် ယူ ပို့ဆောင်တဲ့ စရိတ်နဲ့ သွားပြီး တနေ့ကို သစ်တန်ပေါင်း ၄၀ ခွဲနိုင်မယ် ဖြစ်တယ်။

ရဲအောင်။ ။ ဗမာ့သစ်တောက သစ်တော့ဟာ တော်တော် များများ ထွက်ပါသလား အဘကြီး။

အဘကြီး။ ။ ဗမာနိုင်ငံသစ်တောက ၁၉၆၅ ခုနှစ်မှာ သစ်မာပင်တန်ပေါင်း ၈၇၄၀၀၀နဲ့ ကျန်းစစ် တန်ပေါင်း ၄၀၅၀၀၀ ကို ထုတ်လုပ် နိုင်ခဲ့တယ်။ ဗမာ့သစ်တောက သစ်တော့ကို သစ်ပုံးတွေ ခွဲစိတ်ရုံ မက တေ့တဲ့ ထပ်သား သစ်စက်တွေ တည်ဆောက်ပြီး ထပ်သား သစ်တော့ထုတ်လုပ်နေပြီ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ ထပ်သားဆိုတာ သုံးထပ်သားကိုဆိုလိုတာလား အဘကြီး။

အဘကြီး။ ။ သစ်လုံးကြီးတွေကို လွှာပြီး သုံးထပ်၊ ငါးထပ်၊ ခုနစ်ထပ် ကြိုက်သလို ပေါ့ကွယ်။ သစ်လွှာ တွေကို

တော်နဲ့ ကပ်ပြီး ထပ်ပေးတဲ့ သစ်စက် ဖြစ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ရန်ကုန်မြို့ ကမာရွတ် လှိုင်မြစ်ကမ်းမှာ ထပ်သား သစ်စက်ကြီးကို ၁၉၆၅ ခုနှစ်က သိန်းပေါင်း ၅၀ ကျော် အကုန်ခံပြီး တည် ဆောက် ခဲ့တာ အခုဆိုရင် စက်လည်နေပြီတဲ့။ ထပ်သား သစ်စက်ဟာ တနေ့ကို သစ်လုံးတန်ချိန် ၁၇ တန်ကို လွှာထုတ် နိုင်ပြီ။ သုံးထပ်သားအချပ်ပေါင်း ၆၀၀ ကို ထုတ်လုပ်နိုင်တယ်။ တနေ့ကို ၂ ဆိုင်းအလုပ်လုပ်မယ်ဆိုရင် ကာယညာဏ လုပ်သားပေါင်း ၅၀၀ အလုပ် လုပ်နိုင် ပြီး သုံးထပ်သားအချပ်ပေါင်းလဲ ၁၂၀၀ ထွက်နိုင်တယ်။ ထပ်သားစက်ဟာ သစ်လုံးကြီးတွေကိုသာ မဟုတ်ဘဲ သစ်အပိုင်းအစတွေကိုလဲ လွှာပေးနိုင်တာမို့ သစ်အပိုင်းအစတွေဟာ ထင်းအဖြစ် မလေ မလွင့် တောဘဲ ကုန်ဈေးဖြစ်နိုင်ပြီတဲ့။ စက်ရုံအဆောက် အဦကြီးက တော့အလျား ၆၃၀ပေ၊ အနံ ၄၀ပေရှိတဲ့ ၂ဆောင် တဲ့ အဆောက်အဦကြီးဖြစ်တယ်။

တောင်ငူခရိုင် ဆွာမြို့မှာလဲ ဆွာထပ်သားစက်ရုံကြီး တစ်ခု တည်ဆောက် နေသေးတယ်။ ၁၉၆၅ ခုနှစ်က စပြီး တည်ဆောက် ခဲ့တာ အခုဆိုရင် ပြီးစီး လှူပြီ မောင်ရဲအောင်။

ဆပ်ပြာစက်ရုံ

ရဲအောင်။ ။ရဲအောင်ကို နေ့စဉ်သုံးနေတဲ့ အဝတ်လျှော်တဲ့ ဆပ်ပြာတွေ၊ ကိုယ်တိုက်တဲ့ ဆပ်ပြာတွေက ဘယ်က ထွက်ပါသလဲ ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။ဆပ်ပြာကို အုတ်ကျင်းက ပြည်သူ့ ဆပ်ပြာစက်ရုံကြီးနဲ့ ပုဂ္ဂလိက ဆပ်ပြာ စက်ရုံတွေက ထုတ်လုပ်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ပြည်သူ့ ဆပ်ပြာစက်ရုံဟာ ၁၉၅၉ ခုနှစ်မှာ ယူနိုက်တက် ဗား ဆပ်ပြာစက်ရုံအမည်နဲ့ ဆောက်လုပ်ပြီး ၁၉၆၀ ခုနှစ်မှာ စက်လည်နိုင်ခဲ့တယ်။ စက်ရုံရဲ့ အရှင်းအနီးကို ကုမ္ပဏီက ၇၅ ရာခိုင်နှုန်း ထည့်ဝင်ပြီး အစိုးရက ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းပဲ ဝင်ခဲ့တယ်။ ၁၉၆၄ ခုနှစ်မှာ တော့ စက်ရုံလုပ်ငန်းအားလုံးကို ပြည်သူပိုင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။

ရဲအောင်။ ။ပြည်သူ့ ဆပ်ပြာစက်ရုံက ဘယ်လို ဆပ်ပြာတွေ ထုတ်လုပ်ခဲ့ပါသလဲ ဘာကြီး။

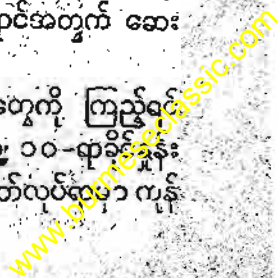
ဘာကြီး။ ။ပြည်သူ့ ဆပ်ပြာစက်ရုံက အဝတ်လျှော် ဆပ်ပြာနဲ့ ကိုယ်တိုက်ဆပ်ပြာ မွေးတွေကို ထုတ်လုပ် နိုင်ခဲ့တယ် မောင်ရဲအောင်။

ဆန်းလိက် ဆပ်ပြာ၊ ကာဘော်လစ် ဆပ်ပြာ၊ အောင်လံတံဆိပ် ဆပ်ပြာ၊ ကြယ်ပြာတံဆိပ် ဆပ်ပြာ မှုန့်နဲ့ ဗင်နိုးလီးယား ဆပ်ပြာတွေဟာ ပြည်သူ့ ဆပ်ပြာစက်ရုံက ထုတ်လုပ်တာ ဖြစ်တယ်။ ဗမာပြည်မှာ တနှစ်ကို အဝတ်လျှော်တဲ့ ဆပ်ပြာတန်ချိန် ၂၉၀၀၀ နဲ့ ကိုယ်တိုက်ဆပ်ပြာတန်ချိန် ၆၀၀၀ လောက်လိုတယ်။ ပြည်သူ့ ဆပ်ပြာစက်ရုံက တနှစ်ကို ဆပ်ပြာ တန်ချိန် ၅၀၀၀ လောက် ထုတ်ပေးနိုင်ပြီး ကျန်တဲ့ ဆပ်ပြာတွေကို ပုဂ္ဂလိက စက်ရုံတွေက ထုတ်လုပ်ပေးနေတယ်။

ရဲအောင်။ ။ဆပ်ပြာဖြစ်တဲ့ ဘယ်ပစ္စည်းတွေ လိုအပ်ပါသလဲ ဘာကြီး။

ဘာကြီး။ ။ဆပ်ပြာထုတ်လုပ်ရာမှာ သုံးတဲ့ အ ရေးကြီး တဲ ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းကတော့ ကော်စတစ် ဆီဒါနဲ့ ဆီ ဖြစ်တယ် မောင်ရဲအောင်။ ဆီဆိုတာမှာ အုန်းဆီ၊ မြေပဲဆီ၊ ဖဲနုဆီ၊ အမဆီတွေကို အသုံး များကြတယ်ကွဲ့။ တခြားလို့အပ်တဲ့ ကုန်ကြမ်းတွေ ကတော့ ဆီဒါပြာရယ်၊ ဆီဒါ ယစ်လီကိတ်နဲ့ ဆပ်ပြာ ကျောက်တို့ အမွှေးအကြိုင်တို့ဖြစ်တယ်။ အရောင်အတွက် ဆေးလဲ လိုတာပေါ့ကွယ်။

လိုအပ်တဲ့ ကုန်ကြမ်း ပစ္စည်းတွေကို ကြည့်ရင် ဗမာပြည်မှာ ထွက်တဲ့ ပစ္စည်းဟာ ၁၀-ရာခိုင်နှုန်း လောက်ဘဲ ဖြစ်နေတော့ ဆပ်ပြာထုတ်လုပ်ရာမှာ ကုန်

ကြမ်းကို နိုင်ငံခြားငွေတွေသုံးပြီး ဝယ်ယူ နေရတာ မောင်ရဲအောင်။

ပြည်သူ့ ဆပ်ပြာစက်ရုံကြီးမှာ အလုပ် သမားပေါင်း ၄၂၅ ယောက် အလုပ်လုပ်နေကြပြီးဆပ်ပြာ သာမဟုတ်ဘဲ အလှဆိန်၊ သွားတိုက် ဆေးတွေကိုပါ ထုတ်လုပ်ပေးနေတယ်။

အခုဖွဲ့နုဆီစက်ရုံကြီးထဲမှာ ကမာရွတ်မှာ တည်ဆောက်နေတယ်။ ဖွဲ့နုဆီစက်ရုံကြီးက ဖွဲ့နုဆီ တွေ ချက်လုပ်ပြီး အမဲဆီအစား၊ ဖွဲ့နုဆီခဲကို ဆပ်ပြာ ချက်လုပ်တဲ့နေရာမှာ အသုံး ပြုလိုက်ရင် နိုင်ငံခြားက မှာယူရတဲ့ အမဲဆီအတွက် နိုင်ငံခြား ငွေတွေ ဆီသိသာသေသက်သာ သွားမယ်ကွဲ့။

အခုဆောက်နေတဲ့ ဖွဲ့နုဆီစက်ရုံကြီးဟာ တနေ့က ဖွဲ့နုဆီခဲဘန်ချိန် ၄၀ ထွက်နိုင်တယ် မောင်ရဲအောင်။

ပလပ်စတစ်စက်ရုံ

ရဲအောင်။ ။ ထခြားစက်ရုံရုံပါသေးသလားဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ရန်ကုန်မြို့၊ ဥက္ကလာ မြောက်ပိုင်းမြို့ အဝင်နားက လမ်းမကြီးရဲ့ ညာဘက်မှာ ပလပ်စတစ်စက်ရုံ တွေ တယ် မောင်ရဲအောင်။

အလျားပေ ၇၀၀၊ အနံပေ ၁၅၀ရှိတဲ့ မြေကွက်မှာ ဆောက် ထား ထယ်ကွဲ့၊ ငွေ ရင်း ပေါင်း ၁၆၇၃၅၀၂ ကျပ် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံ ခဲ့ပြီး ၁၉၆၆ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလကစပြီး စက်လည်ခဲ့တယ်။

ရဲအောင်။ ။ ဘယ်လိုပစ္စည်းတွေထုတ်လုပ်ပါသလဲဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ပလပ်စတစ်စက်ရုံက စားပွဲ ခင်းတွေ၊ ခန်းဆီးတွေ၊ မိုးကာတွေ လုပ်လို့ရတဲ့ ရောင်စုံ ပလပ်စတစ် အပေါင်းစားတွေ၊ ထုတ်လုပ်နိုင်တယ်။ ပွင့်ရုံက ရိုးရိုးနဲ့ ဖောင်းကြွပွင့်ရုံက ပလပ်စတစ်အပေါင်းနဲ့ အကြည်ရယ်၊ သားရေတုလို့ ခေါ်တဲ့ ပလပ်စတစ် အထူတွေကို ထုတ်လုပ်ပေးတယ်။ အလုပ် သမားပေါင်း ၆၅ ယောက် အလုပ်လုပ်နေကြတယ် မောင်ရဲအောင်။

သကြားစက်ရုံများ

ရဲအောင်။ ။ သကြားစက်ရုံတွေကောဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ မောင်ရဲအောင်ကနေ့စဉ်ကော်ဖီ ဖျော်သောက် နေရတဲ့ သကြားကို ဆက်ရတယ်ထင်ပါရဲ့။

သကြားစက်ရုံတွေကစတာ ဖော်စဉ်ငွေခိုင်ဇေယျ ဝတီမြို့က ဇေယျဝတီသကြားစက်၊ ပျဉ်းမနား ခရိုင် လယ်ဝေးမြို့နယ်က လောသကြားစက်၊ မြစ်ကြီးနား ခရိုင်ကဆားမွှော်သကြားစက်နဲ့ နမူတီးသကြားစက်၊ သထုံမြို့နယ်က ဘီးလင်းသကြားစက် တောင်ကြီးခရိုင်ညောင်ရွှေမြို့နယ် အင်းလေးဒေသ၊ မြောင်းကြီးကျေးရွာက မိုင်းသောက် သကြားစက်တွေ ရှိ တယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ သကြားစက်တွေကို ရန်ကုန်မှာ ဘာဖြစ်လို့ မတည်ဆောက်ပါသလဲ ဘာကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ စက်ရုံတည်ဆောက်မယ်ဆိုတာ ကိုယ်တည်ချင်တဲ့ နေရာမှာ တည် ဆောက်တိုင်း မ ကောင်း တူ မောင်ရဲအောင်။

စက်ရုံ တည် ဆောက်မယ် ဆိုရင် နေရာဒေသကို ပထမဆုံး လေ့လာ ရွေးချယ်ရတယ်။ စက်ရုံ တည်ဆောက်တဲ့နေရာရဲ့ သယ်ယူပို့ ဆောင်ရေးခရီး အခြေအနေ၊ စက်ရုံအတွက် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်း ရရှိမှု ဒေသ၊ စက်ရုံအတွက် ရေ၊ မီး၊ အသုံးအဆောင် လိုအပ်ချက်တွေနဲ့ စက်ရုံမှာ လုပ်အားပေးမဲ့ အလုပ်သမား ရနိုင်တဲ့ အချက် အလက်တွေကို လေ့လာ သို့ လိုအပ်တယ်။

သကြားစက်ရုံဆိုရင် အရေးကြီးဆုံးကုန်ကြမ်းဟာ ကြံဖြစ်တော့ ကြံအများဆုံးထွက်တဲ့ ဒေသမှာ တည်ဆောက်မှု ကုန်ကြမ်း လိုလောက်မယ်ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် သကြားစက် တည်ဆောက် ထားတဲ့ဒေသတွေကို ကြည့်ရင် ကြံစိုက်တဲ့ ဒေသတွေဖြစ်နေတယ် ဆိုတာ တွေ့ရှိရတယ် မောင်ရဲအောင်။

ဇေယျဝတီ သကြား စက်ဟာ ၁၉၄၃ ခုနှစ်က တည်ဆောက်ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂလိက သကြားစက် ဖြစ်တယ်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှာ ပြည်သူ့ပိုင်လုပ်ခဲ့တယ်။ လျှော်ကြေးပေးတဲ့ငွေနဲ့ နောက်တစ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ

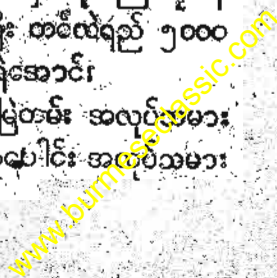
ထားတဲ့ငွေပေါင်း ၈၉ သိန်းဖြစ်တယ်။ အမြတ်အလုပ်သမား ၈၀၆ ယောက် ရှိတယ်။ တနှစ်ကို သကြား တန်ချိန် ၃၀၀၀၀၀ ထုတ်လုပ်နိုင်တယ်။ နှစ်စဉ် ၆ သိန်းကျော်ကသိန်းပေါင်း ၃၈ ကျော် အထိ အမြတ်ရခဲ့တယ်တဲ့။

ပျဉ်းမနား သကြား စက် ကတော့ ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလမှာ တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၇ ခုနှစ် မှာ စက်လည်ခဲ့တယ်။ ထိန်းပေါင်း ၂၀၄၇ သိန်း ရင်းနှီးခဲ့ရပြီး အလုပ်သမား ပေါင်း ၁၄၀၅ ယောက်မှာ အမြတ်အလုပ်သမား ပေါင်း ၇၅၇ ယောက် ရှိတယ်။ တနှစ်ကို သကြားတန်ချိန် ၂၂၅၀၀၀ ထုတ်လုပ်နိုင်ပြီး တင်လဲရည်တန်ချိန် ၈၀၀၀ ကျော် ထုတ်လုပ်နိုင်တယ်။ ပျဉ်းမနား သကြား စက်ဟာ ပထမ ၄ နှစ်မှာ အရှုံးနဲ့ ရင်ဆိုင်ပြီး နောက်နှစ်တွေမှာ ၆ သိန်းက ၁၂ သိန်းကျော်အထိ အမြတ်ရခဲ့တယ်။

ရဲအောင်။ ။ နမ္မတီးနဲ့ ဆားမော် သကြားစက် ကတော့ သကြား ဘယ်လောက် ထွက်ပါ သလဲ ဘာကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ နမ္မတီး သကြားစက်က တနှစ်ကို သကြား ထန်ချိန် ၁၅၀၀၀ ထုတ်လုပ် နိုင်ပြီး တင်လဲရည် ၅၀၀၀ ကျော် ထုတ်လုပ်နိုင်တယ် မောင်ရဲအောင်။

နမ္မတီး သကြား စက်မှာ အမြတ်အလုပ်သမား ပေါင်း ၅၃၃ ယောက် ရှိပြီး စုစုပေါင်း အလုပ်သမား ၉၀ ယောက် ရှိတယ်။

ဆားမော် သကြားစက်ကတော့ ၁၉၂၆ ခုနှစ်က နိုင်ငံခြားသားပိုင် သကြားစက်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ဒုတိယကမ္ဘာ စစ်မှာပျက် စီးခဲ့တယ်။ စစ်ပြီးကာလမှာ ဆားမော်အ မည်နဲ့ ဗမာတွေ တည်ဆောက်ကြပြီး ဆက်လက်လုပ် ကိုင်ရန်အင်အားမရှိလို့ ၁၉၆၃ခုနှစ်မှာ အစိုးရကလူ ယူလုပ်ကိုင် ပေးခဲ့ရတယ်။ ဆားမော် သကြားစက်ရုံကို အလုပ်သမား ၁၀၀၀ကျော်နဲ့ ကြံစိုက်ပျိုးသူ ၁၀၀ ကျော်တို့မှီခိုကြရတယ်မောင်ရဲအောင်။

ဆားမော်သကြားစက် ယာတနေ့ကို ကြံတန်ချိန် ၅၀၀ သကြား တန်ချိန် ၅၀၀ ကြိတ်ဝါးပြီး တနှစ်ကို သကြား တန်ချိန် ၇၅၀၀ ထုတ်လုပ် ပေးနေတယ်။

ရဲအောင်။ ။ သကြား စက်တွေ များများ တည်ဆောက် ထားရင် ဗမာပြည်မှာ သကြားတွေ ပေါ်လာမှာဘဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဗမာပြည်မှာ ကြံတွေကို စိုက်ပျိုးပြီး သကြား စက်တွေ တိုးချဲ့လိုက်ရင် ပြည်သူတွေဟာ သကြား ကိုပေါ်ပေါ်စားနိုင်တယ် မောင်ရဲအောင်။

အင်းလေးဒေကက မိုင်းသောက် သကြားစက်ကို လဲ၊ ၁၉၆၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၅ ရက်က အပြီး တည်ဆောက်ခဲ့တာ ၁၉၆၆ ခုနှစ် ဇွန်လမှာ ပြီးခဲ့ တယ်။ ၁၉၆၇ခုနှစ် ကြံထုတ်ချိန်မှာ ကြံတန်ချိန် ၂၁၂၆ တန်ကို ကြိတ်ဝါးပြီး သကြား အိတ်ပေါင်း ၅၃၉ အိတ်နဲ့ တင်လဲရည်တန် ၁၀၀ စမ်းဆပ်ထုတ်လုပ်နိုင်

ခဲ့တယ်။ ၁၉၆၈ ခုနှစ်မှာ ကြံတန်ချိန် ၄၀၀ ကျော် ကို ကြိတ်ပြီး သကြားအိတ်ပေါင်း ၂၀၀၀ ကျော် နဲ့ တင်လဲရည် ၂၀၀ ကိုထုတ်လုပ် နိုင်အောင်စီစဉ် ထားပြန်တယ် မောင်ရဲအောင်။

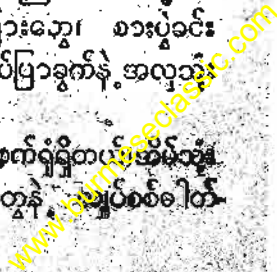
ရဲအောင်။ ။ ရှမ်းပြည်နယ်က ပြည်သူတွေဟာ သကြားကို အလွယ်တကူ သုံးစားနိုင်ကြမှာပေါ့ဘဘကြီး။ နို့ဆီ ကျောက်ပြား၊ ပန်းကန်စက်ရုံ၊

ရဲအောင်။ ။ စက်ရုံတွေကျန်ပါသေးသလား ဘဘကြီး ထာဘကြီး။ ။ အခု တည်ဆောက် ပြီးတဲ့ စက်ရုံ တွေပေါ့ တည်ဆောက်မဲ့ စက်ရုံ တွေပါ ရှိသေးတာ ပေါ့ မောင်ရဲအောင်။

မေမြို့မှာ နို့ဆီချက်ရုံကို ၈ သိန်းကျော်ရင်းနှီး ပြီး၊ အလုပ်သမား ၂၃ ယောက်နဲ့ တနှစ်ကို နို့ဆီ သေတ္တာ ၁၉၀၀ ကျော် ထုတ်လုပ် နေတယ်။

ကယားပြည်နယ် လွယ်ကော်မြို့မှာ ကျောက်ပြား စက်ရုံရှိတယ်။ လွယ်ကော်မြို့က ၁၅ မိုင် အကွာမှာ ရှိတဲ့ ကျောက်ထောင်ကြီး နှစ်ထောင်က ကျောက် တူးကြီးတွေကို လှနဲ့ဖြတ်ကာ ကြမ်းခင်းကျောက် ပြားတွေ၊ နံရံကပ် ကျောက်ပြားတွေ၊ စားပွဲခင်း ကျောက်တွေ၊ ကျောက်ဆေးလိပ်ပြာခွက်နဲ့ အလှည့် ပစ္စည်းတွေ ထုတ်လုပ်နေတယ်။

မော်လမြိုင်မြို့မှာလဲပန်းကန်စက်ရုံရှိတယ်။ အိမ်ထောင် ကြေထည်၊ မြေထည်၊ ပစ္စည်းတွေနဲ့ အုပ်စစ်ခါတ်

အား မေးရေးမှာသုံးဘို့ ကြွေဆီတွေ ထုတ်လုပ်ပေး တယ်။

ရဲအောင်။ ။ ဗမာပြည်မှာ စက်ရုံတွေ ဆော်တော်များများ ထည်ဆောက်ပြီးပြီနော်။

စက္ကူစက်ရုံ

ဘဘကြီး။ ။ စစ်တောင်းမြစ်နဲ့ တံတားကြီးနားက အရှေ့ဘက် ကမ်းနဖူးမှာ စက္ကူစက်ကြီး ထည်ဆောက်နေ တယ် မောင်ရဲအောင်။

စက္ကူ စက်ကြီးကို ၁၉၆၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့က စပြီး ဆောက်ခဲ့တာ ၁၉၆၈ ခုနှစ်ထဲ မှာ၊ စက်လည် နိုင်တော့ မယ်ကဲ့။ စက္ကူစက်ကြီးပြီး ရင် တနေ့ကို စက္ကူတန် ၄၀ နဲ့ ကုန် ထုတ် စက္ကူ ၃ တန်ထွက်မယ်၊ စက္ကူစက်ကြီးမှာ ဝါးကိုကုန်ကြမ်း အဖြစ်သုံးမှာမို့ စက္ကူစက်မှာ သုံးဘို့ တနှစ်ကို ဝါး အလုံးပေါင်း ၁၁၅ သိန်းလိုမယ် မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ ဝါးတွေကို ဘယ်က ရမှာလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ တောင်ငူနယ်နဲ့ ပဲခူး မြောက်ပိုင်းမှာ ဝါး တွေ ပေါလှပေါ မောင်ရဲအောင်။

ထုံးကန်၊ ရဲနွယ်၊ ကောလိယ၊ ရွှေကျင်ဆိုတဲ့ပဲခူး ရိုးမ တောင်ခြေမှာ ဝါးအမျိုးမျိုး ပေါက်ထွက်ကွဲ

ရဲအောင်။ ။ စက္ကူလုပ်ဘို့ ဘယ် ဝါး တွေကို သုံးပါ သလဲ ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ဝါး ၁၂ မျိုး လောက် ထွက်တဲ့ အထဲက ကြသောင်းဝါး၊ တင်းဝါးနဲ့ ဝါးဖြူတွေဟာ စက္ကူ လုပ်ရာမှာ အများဆုံးအသုံးကျတယ်မောင်ရဲအောင်။

ပဲခူးရိုးမ တောင်ခြေက ထွက်တဲ့ ဝါးတွေမှာလဲ ကြသောင်းနဲ့ တင်းဝါးက တရာမှာ ၈၀ လောက် ရှိပြီး ကျန် ၂၀ ကလဲ ဝါးဖြူ အများဆုံးပါတယ်ကွဲ့။

စစ်တောင်း စက္ကူ စက် ကြီး ဟာ ငွေ ပေါင်း ၂၀၉ ဒသမ ၈ သိန်းကျော် ကုန် ကျ ပြီး၊ ကာယ ညာက လုပ်သားပေါင်း ၁၄၈၅ ယောက်နဲ့ ဝါးခုတ် ဖေါင်မြှောလုပ်ဘို့ အလုပ်သမား ၁၀၀၀ လောက် အလုပ်ကြံမယ်။

ပဲနွယ်ကုန်း မြို့နယ်က အနန်းပေါဒေသ မှာလဲ စက္ကူ စက်ကြီး ထည်ဆောက်ဘို့ စီစဉ်နေသေးတယ် မောင်ရဲအောင်။

ချောက် မြို့နယ်က စလေမြို့မှာလဲ မြေဩဇာ စက်ရုံကြီး ထည်ဆောက် နေတယ်။ မြေဩဇာ စက် ရုံကြီးကို ကျပ် ငွေ ၅၁ ကုဋေ မြုပ်နဲ့ထားတယ်။ ၁၉၆၉ ခုနှစ်မှာ ပြီးစီး လိမ့်မယ်၊ မြေဩဇာ စက်ရုံ ကြီးပြီးရင် ပုလဲ ဓါတ်မြေ ဩဇာ တနှစ်ကို တန်ချိန် ၆၇၈၀၀ ထွက်မယ်၊ ဓါတ်မြေဩဇာ ထုတ် လုပ်ရုံ မဟုတ်ဘဲ ပလပ်စတစ်စတုလဲ ထုတ်လုပ်နိုင်မလားကွဲ့။ ဇေယျဝတီမှာလဲ အရက်ဖျော်ချက်စတဲ့ စက်ရုံနဲ့ ပုလဲဇာ လုပ်စက်ရုံ။ သံလျင်မှာလဲ ဖန်ချက်စတဲ့ရုံ၊ ပဲခူးမှာ

ကတ္တူပြားစက်ရုံတွေ ထည်ဆောက် ဘို့လဲ ပြင်ဆင်
နေပြီ မောင်ရဲအောင်။

ရေနံချက်စက်ရုံ

ရဲအောင်။ ။ သံလျင်မှာ ရေနံချက်တဲ့ စက်ရုံကြီး ရှိသေးပါ
တယ် ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ မှန်ပေတယ် မောင်ရဲအောင်။

သံလျင်မှာရော၊ ချောက်မြို့မှာရော ရေနံချက်တဲ့
စက်ရုံကြီးတွေရှိတယ်။

ရဲအောင်။ ။ ရေနံချက်ဘို့ ရေနံကို ဘယ် က ရ ပါ သလဲ
ဘဘကြီး။

ရေနံဟာ ဗမာပြည်မှာဘဲ ထွက်တယ်မောင်ရဲအောင်။

၁၇၆၇ ခုနှစ် လောက် ကထဲက ဗမာ ပြည်မှာ
လက်ထက် ရေနံတူး တွေရှိ ပြီ။ ၁၈၇၁ ခုနှစ်မှာ
ဘီအိုစီ ရေနံကုမ္ပဏီ ပေါ်ပေါက် လာခဲ့တယ် ဆိုတာ
ဘဘကြီး ပြောခဲ့ပြီးပြီတဲ့။ ဒီတုန်းက ရေနံချောင်းနဲ့
ချောက်မြို့ တွေမှာ ရေနံ အများ အပြား ထွက်တာ
ပေါ့။ အဲဒီရေနံတွေကို သံလျင်နဲ့ ချောက်မြို့မှာ စား
ဆီ၊ ရေနံဆီ၊ ရေနံချေးနဲ့ ဖယောင်းတွေ ထုတ်လုပ်
ကြတယ်။

၁၉၄၁ခုနှစ်၊ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်တော့ရေနံ
တူးတွေကို ဖျက်ဆီးသွားခဲ့တယ်။ စစ်ကြီးပြီးတော့
ရေနံကိုလိုသလောက်မထုတ်နိုင်တော့ဘဲ၊ နိုင်ငံခြားက
ဝယ်ယူသုံးစွဲရတယ်။

တော်လှန်ရေးကောင်စီ အစိုးရ လက်ထက် မှာ
တူးဖော်ရေးတွေကို ပြုပြင်ပြီး တူးသစ်တွေပါထူး
လိုက်တော့ ၁၉၆၄ ခုနှစ်မှာ ရေနံစိမ်းဟာ ဂါလံ
၁၆၆၆၉၅၀၀ ဂါလံ ထွက်ခဲ့တယ်။ သံလျင်ကရေနံ
ချက်စက်အားဟောင်းက တနေ့ကို ရေနံငါးသိန်း ချက်
နိုင်ပြီး စက်အသစ်က တနေ့ကို ၂ သိန်းချက် လုပ်နိုင်
တယ်။ ချောက်မြို့က စက်ရုံက တနေ့ကို ၂ သိန်း
၂ သောင်း ချက်လုပ်နိုင်တော့ တနေ့ကို စုစုပေါင်း
ရေနံဂါလံ ၉ သိန်း ၂ သောင်း ချက်လုပ်နိုင်ခဲ့တယ်။
၁၉၆၄ ခုနှစ် တနှစ်တက်ဆိုရင် ဂါလံပေါင်း ၁၇၀
သန်းကျော် ထုတ်လုပ် နိုင်ခဲ့တယ် မောင်ရဲအောင်။

ရေနံရှာဖွေရေးတွေပါ ဆောင်ရွက်ခဲ့လို့ ဗမာ
ပြည်မှာ ရေနံ တွေသုံးလို့ မကုန်နိုင် အောင် ပေါ့
များလာ တော့မှာ ဖြစ်တယ်။ မြန်အောင် နယ်မှာ
၁၉၆၇ ခုနှစ်ကစပြီး ရေနံကြော့ကြီး တွေခဲ့ တယ်။
အစမ်းတူး ၃၂ တူးကိုထူးကြည့်ကာ ၂၄ တူးထဲ
နဲ့ တနေ့ကို ၄၅ ဂါလံ ဝင်တဲ့ ပေ ပါ ပုံး ပေါင်း
၅၀၀၀ ရခဲ့တယ်။ တူးသစ်တရာစားနိုင်တော့ တနှစ်
ကို ပေပါပုံးပေါင်း သန်း ၆၀ ထိ ထွက်နိုင်တယ်။

ဟသံတခရိုင် ရွှေကျင်မြို့နဲ့ အင်ပင်မြို့ အကြားက၊ ရွှေပြည်သာဒေသမှာလဲ ရေနံကြောကြီးတွေရှိက၊ အစမ်းတူးတွေကူးကြည့်တော့ ရေနံတွေအားရပါ။ ထွက်လာလို့ ရေနံလှောင်ဘို့ ကန်ကြီးတွေ ဆောက်လုပ်နေတယ်။ ဗမာ့ရေနံဟာ ဗမာပြည်မှာ သုံးရုံမက ဘဲ နိုင်ငံခြားကိုပါ တင်ပို့ ရောင်းချ နိုင် မဲ့ အလားအလာ တွေ့ရှိနေပြီ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ ဆက်ပြောပါအုံး ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ စက်ရုံတွေအကြောင်း တော် လောက်ပါပြီ မောင်ရဲအောင်။

ရဲအောင်။ ။ စက်ရုံတွေအကြောင်း တော်ပြီဆိုရင်၊ တခြားပုံကောင်းကောင်း တပုံပြောပါအုံး ဘဘကြီး။

ဘဘကြီး။ ။ ကဲ..... မောင်ရဲအောင်။

ဘဘကြီးပြောတဲ့ ပုံပြင်တွေ အတော် များသွားပြီ ကွဲ့။ ဘဘကြီးလဲ ခရီးထွက်စရာရှိသေးတယ်၊ ဒီနေရာမှာဘဲ တခန်းရပ်ကြပါစို့ ကွယ်၊ နောင်အခါ အဝင်သင့်ရင်တော့ ဘဘကြီးတို့ တွေ့ကြုံ ကြားသိခဲ့ရတဲ့ သူဌေးကြီး ဦးဘိုးလိပ်နဲ့ တခြား ပုံပြင် တွေကို ဆက်သက်ပြောပြမယ် မောင်ရဲအောင်။

ဟုဆို၍ ဘဘကြီးသည် ဘဘကြီး ပြောသောပုံပြင်ကို အစသတ်လေတော့သည်။